

แนวทางการเสริมสร้างความร่วมมือกับประเทศมาเลเซีย
ในการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบ
ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

โดย

พันเอก อติศักดิ์ ประชาภิตติกุล
รองผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ ๔๔

นักศึกษาวិทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๕๙
ประจำปีการศึกษาพุทธศักราช ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐

บทคัดย่อ

เรื่อง แนวทางการเสริมสร้างความร่วมมือกับประเทศมาเลเซียในการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ลักษณะวิชา ยุทธศาสตร์

ผู้วิจัย พันเอก อติศักดิ์ ประชาภิตติกุล หลักสูตร วปอ.รุ่นที่ ๕๙

การก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย เกิดจากแนวความคิดอุดมการณ์แบ่งแยกดินแดน สภาพแวดล้อมทางสังคมและ เศรษฐกิจรวมทั้งปัญหาภัยแทรกซ้อนต่าง ๆ การแก้ไขปัญหาของรัฐบาลจนถึงปัจจุบันนับว่าประสบผลสำเร็จในระดับหนึ่ง แต่ก็ยังไม่สามารถยุติสถานการณ์ได้อย่างเด็ดขาด ซึ่งสาเหตุสำคัญประการหนึ่งได้แก่การได้รับความร่วมมือในการช่วยแก้ไขปัญหาอย่างมีข้อจำกัดจากประเทศมาเลเซีย ในฐานะที่เป็นประเทศเพื่อนบ้านที่มีอาณาเขตติดต่อกัน มีความสัมพันธ์ที่ติดต่อกันมาช้านาน มีกิจกรรมความร่วมมือทวิภาคีระหว่างกันทั้งในระดับรัฐบาล และระดับพื้นที่ครอบคลุมทั้งมิติของความมั่นคง การพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมจิตวิทยา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กลไกความร่วมมือตามความตกลงระหว่างรัฐบาลทั้งสองว่าด้วยความร่วมมือชายแดน โดยมีความร่วมมือด้านความมั่นคงที่สำคัญในอดีต ได้แก่ ความร่วมมือในการปราบปรามโจรคอมมิวนิสต์มลายา (จคม.) ที่เข้ามาฝั่งตัวต่อสู้ตามอุดมการณ์อยู่บริเวณแนวชายแดนไทย – มาเลเซีย จนประสบความสำเร็จ จคม. ยุติบทบาทการต่อสู้ วางอาวุธและออกมาเป็นผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ซึ่งรัฐบาลไทยได้พยายามร้องขอให้ฝ่ายมาเลเซียให้การสนับสนุนการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ผ่านช่องทางกลไกความร่วมมือที่มีอยู่มาโดยตลอด โดยคาดหวังว่า จะได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายมาเลเซียอย่างเต็มที่ ดังเช่นที่ไทยได้ช่วยมาเลเซียปราบปราม จคม.จนสำเร็จแล้ว แต่ฝ่ายมาเลเซียก็ยังไม่สามารถให้การสนับสนุนฝ่ายไทยในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างเต็มความสามารถ

เอกสารวิจัยนี้ต้องการศึกษาแนวทางในการใช้ความร่วมมือชายแดนไทย – มาเลเซีย ในการแก้ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยได้รวบรวมความเกี่ยวข้องของมาเลเซียต่อปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทบทวนการดำเนินความร่วมมือทวิภาคีไทย – มาเลเซียทุกระดับ โดยเฉพาะภายใต้กรอบความตกลง ๆ ว่าด้วยความร่วมมือชายแดน จนได้ข้อเสนอแนะเป็นแนวทางในการเสริมสร้างความร่วมมือกับฝ่ายมาเลเซีย ในการแก้ไขปัญหา ซึ่งทุกส่วนที่เกี่ยวข้องควรมีทัศนคติที่ดีต่อมาเลเซีย เข้าใจข้อจำกัดของมาเลเซีย เป็นหุ้นส่วนในทุกมิติกับมาเลเซีย พยายามโน้มน้าวให้มาเลเซียยอมรับว่าปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นปัญหาร่วมที่ทั้งสองประเทศต้องร่วมมือกัน ควรให้ความสำคัญกับกลไกความร่วมมือที่มีอยู่และพิจารณาใช้ให้เกิดประโยชน์ ใช้เวทีความร่วมมือในการพัฒนาสัมพันธ์และติดตามเรื่องที่ต้องการความร่วมมือจากฝ่ายมาเลเซียอย่างสม่ำเสมอ และควรมีการทบทวนความตกลง ๆ ในบางประเด็นเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

คำนำ

ผู้วิจัยได้มีโอกาสรับราชการในพื้นที่ภาคใต้มากกว่า ๓๐ ปี เคยมีส่วนร่วมในภารกิจที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์และความร่วมมือกับหน่วยทหารและหน่วยงานตามแนวชายแดนของมาเลเซียมาหลายปี ตั้งแต่การมีส่วนร่วมในการปราบปราม จคม., การฝึกผสมทางบก และที่สำคัญ เคยมีประสบการณ์จากการปฏิบัติงานในตำแหน่งหัวหน้าสำนักงานประสานงานชายแดนไทย – มาเลเซีย ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพภาคที่ ๔ รวม ๔ ปี หน่วยงานดังกล่าวทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการให้กับคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค (กชภ.) ไทย – มาเลเซีย ซึ่งถือเป็นกลไกในระดับพื้นที่ ที่มีบทบาทสำคัญในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ตามแนวชายแดนของทั้งสองประเทศ ตามความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งประเทศไทยกับรัฐบาลแห่งประเทศมาเลเซีย ว่าด้วยความร่วมมือชายแดน ซึ่งยังมีกลไกความร่วมมือทวิภาคีอื่น ๆ ในทุกระดับอีกมากมาย เช่น คณะกรรมการชายแดนทั่วไป คณะกรรมการระดับสูง คณะทำงาน ๖ คณะภายใต้ คณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค เป็นต้น ซึ่งทุกคณะกรรมการ หรือทุกกลไกความร่วมมือ ได้มีกิจกรรมตามกรอบความตกลงว่าด้วยความร่วมมือชายแดนของทั้งสองฝ่าย มาช้านาน

อย่างไรก็ตาม จากสถานการณ์การก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งเริ่มกลับมาเกิดเหตุรุนแรงตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ เป็นต้นมา ประเทศไทยได้มีความพยายามขอความร่วมมือจากประเทศมาเลเซียผ่านทางช่องทางต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือปราบปรามขบวนการหรือกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงซึ่งมักปรากฏข่าวความเคลื่อนไหวในบริเวณพื้นที่ชายแดนมาโดยต่อเนื่อง แต่ฝ่ายมาเลเซียก็ยังไม่สามารถให้การสนับสนุนหรือให้ความร่วมมือในการปราบปรามอย่างเป็นรูปธรรม เหมือนเช่นที่ประเทศไทยเคยช่วยเหลือประเทศมาเลเซียในการปราบปราม จคม.จนสำเร็จ ถือเป็นประวัติศาสตร์ความร่วมมือในแง่ความมั่นคงที่สำคัญ อันหนึ่ง

ผลของการวิจัยฉบับนี้ น่าจะสามารถทำให้ทราบสาเหตุที่แท้จริง ที่ประเทศมาเลเซีย ไม่สามารถสนับสนุนการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่ จชต.ของไทยอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งจะได้มีข้อเสนอแนะ และแนวทางในการที่จะให้กลไกความร่วมมือที่มีอยู่ของทั้งสองฝ่าย นำไปดำเนินกิจกรรมเพื่อแสวงความร่วมมือ ในการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่ จชต. นอกจากนี้ยังน่าจะ ได้มีข้อเสนอแนะบทบาทหรือแนวทางการดำเนินงานของกลไกตามความตกลงฯ หรือการทบทวนแก้ไข ข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือชายแดนของทั้งสองประเทศ ให้เหมาะสมทันสมัย ต่อไปในอนาคตได้

พันเอก

(อดิศักดิ์ ประชาภิตติกุล)

นักศึกษาวិทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ.รุ่นที่ ๕๙

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนำ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญแผนภาพ	จ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๓
ขอบเขตของการวิจัย	๔
วิธีการดำเนินการวิจัย	๔
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๔
คำจำกัดความ	๕
บทที่ ๒ การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	๖
ประวัติความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย	๖
แนวความคิดเรื่องการก่อความไม่สงบ	๘
แนวความคิดในการเสริมสร้างความร่วมมือกับประเทศมาเลเซีย	๑๒
กฎ ระเบียบ นโยบายด้านการต่างประเทศของไทยและมาเลเซียที่เกี่ยวข้อง	๑๕
ข้อมูลทั่วไปของห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้	๒๕
ประวัติความร่วมมือกันแก้ปัญหาระหว่างไทยและมาเลเซีย	๓๑
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๔๑
กรอบแนวคิดการวิจัย	๔๓
สรุป	๔๔
บทที่ ๓ สถานการณ์การก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และความร่วมมือไทย – มาเลเซีย ในการแก้ไขปัญหา	๔๖
สถานการณ์การก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้และการ แก้ไขปัญหา	๔๖
ความร่วมมือระหว่างไทยกับมาเลเซียในการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบ ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้	๕๕
ปัญหาข้อขัดข้อง	๖๑
สรุป	๖๓

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๔ วิเคราะห์ปัญหาและกำหนดแนวทางการแสวงความร่วมมือระหว่างไทยกับมาเลเซีย ในการแก้ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้	๖๖
วิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้	๖๖
และสาเหตุที่ทำให้การแก้ปัญหายังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร	
วิเคราะห์ความร่วมมือที่ได้รับจากฝ่ายมาเลเซีย ในการแก้ไขปัญหาที่ผ่านมาและปัญหาอุปสรรค	๖๙
แนวทางในการแสวงหาความร่วมมือจากฝ่ายมาเลเซียเพื่อการแก้ไขปัญหาอย่างบังเกิดผล	๗๓
สรุป	๗๘
บทที่ ๕ สรุปและข้อเสนอแนะ	๘๑
ข้อสรุป	๘๑
ข้อเสนอแนะ	๘๓
บรรณานุกรม	๘๕
ประวัติย่อผู้วิจัย	๘๘

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
๒-๑	กลไกการดำเนินการตามความตกลงว่าด้วยความร่วมมือชายแดนไทย-มาเลเซีย	๑๘
๒-๒	กองกำลังโจรคอมมิวนิสต์มาลายา	๓๑
๒-๓	ที่ตั้งหมู่บ้านผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย	๓๔
๒-๔	พิธีลงนามในสัญญาสันติภาพ	๓๕
๒-๕	การลงนามระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลมาเลเซีย พ.ศ.๒๕๔๓	๓๖
๓-๑	การเยี่ยมชมค่าน้ำของประธานก่อนการประชุมคณะกรรมการระดับสูง	๕๘

บทที่ ๑ บทนำ

บทนี้นำเสนอภาพรวมของโครงการวิจัยประกอบด้วยความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาวัตถุประสงค์ของการวิจัยขอบเขตของการวิจัยวิธีดำเนินการวิจัยประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยและคำจำกัดความมีรายละเอียดดังนี้

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พื้นที่ของประเทศไทยทางตอนใต้ได้แก่ จังหวัดสตูล จังหวัดสงขลา จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส มีพรมแดนติดต่อกับ ๔ รัฐทางตอนเหนือของประเทศมาเลเซีย ได้แก่ รัฐเปอร์ลิสรัฐเคดาห์รัฐปีรัก และรัฐกลันตัน มีความยาวเส้นเขตแดนตลอดแนวชายแดนรวม ๖๔๗ กิโลเมตร แบ่งเป็นเส้นเขตแดนทางบก จำนวน ๕๕๒ กิโลเมตร และเส้นเขตแดนทางน้ำรวม ๙๕ กิโลเมตร ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ได้เกิดปัญหาที่กระทบต่อเสถียรภาพและความมั่นคงชายแดน ของทั้งสองประเทศมาโดยตลอด ไม่ว่าจะเป็น ปัญหาการลักลอบขนส่งสินค้าหนีภาษี การค้ายาเสพติด การค้าอาวุธเถื่อนและอาวุธสงคราม ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ การลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ปัญหาการปักปันเขตแดนและการล่าแดน ปัญหาการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ ปัญหาการทำการประมงที่รุกล้ำน่านน้ำ ปัญหาบุคคลสองสัญชาติ รวมถึงปัญหาขบวนการโจรก่อการร้ายและการก่อความไม่สงบซึ่งทั้งสองประเทศได้ร่วมกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ร่วมกันมาโดยต่อเนื่อง ประเทศไทยและประเทศมาเลเซียได้มีความสัมพันธ์อันดีกันมาช้านานโดยได้มีการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตอย่างเป็นทางการระหว่างกัน เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๐๐ มีกิจกรรมความร่วมมือทวิภาคีระหว่างกันทั้งในระดับรัฐบาลและระดับพื้นที่ โดยมีกลไกความร่วมมือต่าง ๆ ครอบคลุมทั้งมิติของความมั่นคง การกำหนดและปักปันเขตแดน และความร่วมมือทางเศรษฐกิจและสังคมจิตวิทยา ผ่านทางกลไกในระดับต่าง ๆ ที่ทั้งสองฝ่ายเห็นชอบและร่วมกันตั้งขึ้นมา ทำให้สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ชายแดนได้ในระดับพื้นที่ด้วยความสัมพันธ์ที่ตึงกันตลอดมา(สำนักงานประสานงานชายแดนไทย-มาเลเซีย, ๒๕๕๘: ๙)

ในอดีตที่ผ่านมาประเทศไทยและประเทศมาเลเซียเคยใช้ความร่วมมือชายแดนไทย-มาเลเซีย ในการตั้งกองบัญชาการร่วมกัน เพื่อกดดันและปราบปรามโจรคอมมิวนิสต์มาลายาซึ่งเป็นกองกำลังติดอาวุธขนาดใหญ่ของพรรคคอมมิวนิสต์มาลายาที่เข้ามาฝังตัวต่อสู้ตามอุดมการณ์อยู่บริเวณแนวชายแดนไทย - มาเลเซีย โดยเริ่มจากตำรวจภูธรในพื้นที่ อ.เบตง จ.ยะลา กับ อ.กรีก รัฐปีรัก ประเทศมาเลเซีย ยกกระดับเรื่อยมาจนเป็นความร่วมมือระหว่างรัฐต่อรัฐซึ่งการปราบปรามดังกล่าว ได้เริ่มประสบความสำเร็จอย่างชัดเจนในปี พ.ศ.๒๕๓๐ เมื่อ โจรคอมมิวนิสต์มาลายากลุ่มใหม่ยุติการต่อสู้ วางอาวุธและออกมาเป็นผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ซึ่งต่อมารัฐบาลไทยจัดที่อยู่และที่ทำกินให้ในหมู่บ้านปียมิตร ๑ - ๕ ใน จ.ยะลา และ จ.สงขลา พร้อมกับมีการลงนามในสัญญาสันติภาพระหว่าง พคม.กับรัฐบาลมาเลเซีย เมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๒ และ จคม.กลุ่มเก่าได้วางอาวุธและออกมาเป็นผู้ร่วม

พัฒนาชาติไทย ซึ่งรัฐบาลไทยได้จัดที่อยู่และที่ทำกินไว้ในหมู่บ้านรัตนกิตติ ๑ - ๔ ซึ่งต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นหมู่บ้านจุฬารัตน์พัฒนา ๙ - ๑๒ ในพื้นที่ จ.ยะลา และ จ.นราธิวาส ซึ่งถือได้ว่าภัยคุกคามด้านความมั่นคงของ จคม. ที่มีต่อทั้งสองประเทศสิ้นสุดลง (สำนักงานประสานงานชายแดนไทย-มาเลเซีย, ๒๕๕๘ : ๑๐)

ภายหลังร่วมกันแก้ไขปัญหา จคม.เสร็จสิ้น ประเทศไทยและมาเลเซียได้หันมาร่วมกันแก้ไขปัญหาอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นตามแนวชายแดนมากยิ่งขึ้น ความสัมพันธ์อันดีของทั้งสองฝ่ายดำเนินการผ่านความร่วมมือชายแดนไทย - มาเลเซียในหลายระดับ ภายใต้ตามความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งประเทศไทยกับรัฐบาลแห่งประเทศมาเลเซีย ว่าด้วยความร่วมมือชายแดน ฉบับลงวันที่ ๑๘ พ.ค.๕๓ ซึ่งทั้งสองฝ่ายตกลงที่จะร่วมมือกันดำเนินการต่อสิ่งที่เป็นปัญหาร่วมในพื้นที่ชายแดน ซึ่งกำหนดไว้๗ ประการ คือ การลักลอบสินค้าหนีภาษี การลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ความมั่นคงในพื้นที่ชายแดน เศรษฐกิจและสังคม การกำหนดและปักปันเขตแดน ภัยพิบัติ และปัญหาร่วมอื่น ๆ ซึ่งอาจตกลงกันภายหลัง (สำนักงานประสานงานชายแดนไทย-มาเลเซีย, ๒๕๕๘ : ๑๔)

ในห้วงเวลาเดียวกันหรือใกล้เคียงกับการต่อสู้ของ จคม. ได้เกิดปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย โดยขบวนการแบ่งแยกดินแดน หรือขบวนการโจรก่อการร้าย ซึ่งรัฐบาลไทยได้บูรณาการกำลังและหน่วยงานด้านความมั่นคงในพื้นที่ เข้าทำการแก้ไขปัญหาปราบปรามทำให้สถานการณ์ดีขึ้นในห้วงเวลาหนึ่ง จนกระทั่งเกิดเหตุการณ์ ปล้นปืน กองพันพัฒนาที่ ๔ ที่ค่ายกรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ อ.เจาะไอร้อง จ.นราธิวาส เมื่อ ๔ มกราคม ๒๕๕๗ อันเป็นจุดเริ่มกลับมาเกิดการก่อเหตุรุนแรงที่ขยายวงเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วทั้งจำนวนเหตุการณ์และพื้นที่ก่อเหตุกระจายอยู่ทั่วพื้นที่ สร้างความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินรวมทั้งความหวาดกลัวและหวาดระแวงแก่ประชาชนทั่วไป มาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งแม้ว่าที่ผ่านมารัฐบาลไทยจะได้ทุ่มเทงบประมาณและสรรพกำลังเป็นจำนวนมาก มีการบูรณาการกำลังและแผนงานต่าง ๆ ทั้งการปราบปรามและการพัฒนา เพื่อการแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่อง แต่ก็ยังไม่สามารถยุติสถานการณ์การก่อเหตุรุนแรงดังกล่าวได้อย่างเป็นรูปธรรม (thaipbs,ออนไลน์,๒๕๕๖)

ปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยมีความเกี่ยวพันหรือเชื่อมโยงกับประเทศมาเลเซียอย่างมีนัยสำคัญโดยที่ประชาชนส่วนใหญ่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลาม จึงมีความสัมพันธ์อันใกล้ชิดกับประชาชนในรัฐตอนเหนือของมาเลเซีย โดยเฉพาะรัฐกลันตัน ซึ่งอาจมีการสนับสนุนการก่อเหตุรุนแรง ในรูปแบบต่าง ๆ เช่นการให้ที่พักพิง ที่นัดพบหรือจัดที่ประชุม การสนับสนุนเงินทุนหรือเป็นทางผ่านของเงินทุนที่ใช้ในการก่อเหตุ หรือผู้ก่อเหตุรุนแรงอาจเป็นบุคคลสองสัญชาติ เมื่อกระทำความผิดแล้วก็หนีไปหลบซ่อนในมาเลเซีย หรือมีการใช้พื้นที่ชายแดนในมาเลเซียเป็นแหล่งพักพิง อีกทั้งสื่อของมาเลเซียบางสำนักมักจะเสนอข่าวที่บิดเบือน และโจมตีการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ฝ่ายไทยในการปราบปรามผู้ก่อเหตุรุนแรง เป็นต้น ซึ่งรัฐบาลไทยได้พยายามร้องขอให้ฝ่ายมาเลเซียให้การสนับสนุนการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ผ่านช่องทางกลไกความร่วมมือที่มีอยู่มาโดยตลอด โดยคาดหวังว่า ไทยได้ช่วยมาเลเซียปราบปราม จคม.จนสำเร็จแล้ว มาเลเซียน่าจะร่วมมือกับไทยในการปราบปรามขบวนการผู้ก่อความไม่สงบหรือ โจรก่อการร้ายให้ลุล่วงบ้าง แต่ฝ่ายมาเลเซียก็ให้การสนับสนุนการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างมีขีดจำกัด โดยอ้างว่าเป็นปัญหาภายในของไทยซึ่งฝ่ายมาเลเซียไม่ต้องการแทรกแซงแต่

จะให้ความช่วยเหลือในมิติอื่นๆ แม้ฝ่ายไทยจะแสดงเจตนาอย่างชัดเจนในการต้องการความร่วมมือจากฝ่ายมาเลเซียทั้งในเรื่องความเข้มงวดในการควบคุมการผ่านแดน การแลกเปลี่ยนข่าวสาร การร่วมกันแก้ปัญหาบุคคลสองสัญชาติ การจับกุมผู้ก่อความไม่สงบที่หลบหนีเข้าไปอาศัยอยู่ในมาเลเซีย การเสนอข่าวที่ไม่บิดเบือนของสื่อมาเลเซีย และการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยในเวทีของโลกมุสลิม ฝ่ายมาเลเซียก็ยังคงให้การสนับสนุนการแก้ไขปัญหาตามที่ฝ่ายไทยร้องขออย่างมีข้อจำกัดหรือไม่ตรงกับที่ฝ่ายไทยต้องการ อาทิเช่น นอกจากจะเห็นว่าปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่ จขต.เป็นปัญหาภายในของไทยซึ่งฝ่ายมาเลเซียไม่สามารถแทรกแซงได้แล้ว ฝ่ายมาเลเซียยังมองว่าสาเหตุสำคัญของความไม่สงบในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยเกิดจากการขาดความเชื่อมั่น เนื่องจากเศรษฐกิจและการศึกษา จึงเสนอให้ความร่วมมือกับไทยในการสร้างความเชื่อมั่นในพื้นที่ด้วยโครงการ ๓E คือ E - Education คือการศึกษา E - Employment คือการจ้างงาน และ E - Entrepreneurship คือการประกอบการหรือการเข้าถึงแหล่งทุน แต่ก็ยังขาดหน่วยงานเจ้าภาพที่จะดำเนินการให้เกิดผลเป็นรูปธรรมซึ่งรัฐบาลไทยกำลังดำเนินการให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น (ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้,ออนไลน์,๒๕๕๕)

จากการที่ประเทศไทยและประเทศมาเลเซีย มีความสัมพันธ์และความร่วมมืออันดีกันมาช้านานมีการประชุมความร่วมมือในกรอบต่าง ๆ ทุกระดับทั้งทวิภาคี และพหุภาคี ได้แก่การหารือประจำปีระหว่างนายกรัฐมนตรี (Annual Consultation: AC) การประชุมคณะกรรมการความร่วมมือไทย - มาเลเซีย (Joint Commission: JC) คณะกรรมการจัดทำหลักเขตแดนร่วม (Land Boundary Committee: LBC) รวมทั้งกลไกความร่วมมือตามความตกลงระหว่างรัฐบาลทั้งสองว่าด้วยความร่วมมือชายแดน อันได้แก่ คณะกรรมการชายแดนทั่วไป (General Border : GBC) คณะกรรมการระดับสูง (High Level Committee : HLC) และคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค (Regional Border Committee : RBC) ซึ่งในอดีต สามารถทำให้ไทยและมาเลเซียประสบความสำเร็จในการดำเนินการต่อขบวนการโจรคอมมิวนิสต์มาลายา ในขณะที่ความร่วมมือของทั้งสองประเทศต่อการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย ยังไม่ประสบผลสำเร็จ ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาสาเหตุแห่งปัญหาและแนวทางที่เหมาะสมที่สามารถนำความร่วมมือตามกลไกหรือข้อตกลงต่าง ๆ นำมาซึ่งการแสวงความร่วมมือกับฝ่ายมาเลเซียในการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้อย่างบังเกิดผลเป็นรูปธรรมต่อไป(สำนักงานประสานงานชายแดนไทย-มาเลเซีย, ๒๕๕๘ : ๘)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาสถานการณ์การก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และสาเหตุที่ทำให้การแก้ไขปัญหาไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร
๒. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาความร่วมมือระหว่างไทยกับมาเลเซีย ในการแก้ปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
๓. เพื่อศึกษาแนวทางในการแสวงความร่วมมือกับมาเลเซียในการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ขอบเขตการวิจัย

๑. ขอบเขตด้านเนื้อหา : เน้นปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือของประเทศมาเลเซียโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคที่ไม่สามารถใช้กลไกความร่วมมือตามข้อตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับมาเลเซียว่าด้วยความร่วมมือชายแดน มาสนับสนุนการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ขอบเขตด้านพื้นที่ : เน้นปัญหาชายแดนไทย – มาเลเซีย โดยเฉพาะใน ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย และ ๔ รัฐตอนเหนือของประเทศมาเลเซีย

๓. ขอบเขตด้านประชากร : เน้นการสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์หรือเกี่ยวข้องกับการร่วมแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ แม่ทัพภาคที่ ๔ / ผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค ๔ ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้บัญชาการศูนย์ปฏิบัติการตำรวจชายแดนภาคใต้ กองสูลใหญ่มาเลเซียประจำจังหวัดสงขลา

๔. ขอบเขตด้านเวลา : เน้นการดำเนินการวิจัยในห้วงเวลาตั้งแต่เดือน พ.ย.๒๕๕๙ – พ.ค.๒๕๖๐

วิธีดำเนินการวิจัย

โครงการวิจัยนี้เป็นโครงการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีการดำเนินการดังนี้

๑. ศึกษารวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล ได้แก่

๑.๑ ข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ ตำรา เอกสาร หลักฐาน นโยบาย ในเรื่องปัญหาชายแดนไทย –มาเลเซีย และปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือของมาเลเซีย

๑.๒ ข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่การสัมภาษณ์เชิงลึกต่อผู้เชี่ยวชาญ ที่มีประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน ๔ ท่าน ได้แก่ แม่ทัพภาคที่ ๔ / ผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค ๔ ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้บัญชาการศูนย์ปฏิบัติการตำรวจชายแดนภาคใต้ และ กองสูลใหญ่มาเลเซียประจำจังหวัดสงขลา

๒. ทำการจัดระเบียบข้อมูลตามกลุ่มเนื้อหาและทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑. ทำให้ทราบสถานการณ์การก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และสาเหตุที่ทำให้การแก้ไขปัญหาไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

๒. ทำให้ทราบรายละเอียดการดำเนินงานตามความร่วมมือระหว่างไทยกับมาเลเซีย ในการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

๓. ทำให้ทราบแนวทางในการแสวงความร่วมมือจากมาเลเซีย เพื่อการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

คำจำกัดความ

บุคคลสองสัญชาติ	หมายถึง	ราษฎรไทยที่ได้รับสัญชาติทั้งไทยและมาเลเซีย
พื้นที่ชายแดนใต้	หมายถึง	พื้นที่จังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส และพื้นที่ อ.จะนะ, อ.เทพา อ.นาทวี และ อ.สะบ้าย้อย ของจังหวัดสงขลา

คณะกรรมการร่วมไทย-มาเลเซีย (Joint Committee: JC)

หมายถึง	คณะกรรมการร่วมในระดับรัฐบาลโดยมี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของไทยและมาเลเซียเป็น ประธานร่วม
---------	---

คณะกรรมการชายแดนทั่วไป (General Border Committee: GBC)

หมายถึง	คณะกรรมการตามข้อตกลงร่วมระหว่างรัฐบาลไทยและมาเลเซียว่า ด้วยความร่วมมือชายแดน ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ของทั้งสองประเทศเป็นประธานร่วม
---------	---

คณะกรรมการระดับสูง (High Level Committee: HLC)

หมายถึง	คณะกรรมการตามข้อตกลงร่วมระหว่างรัฐบาลไทยและมาเลเซีย ว่า ด้วยความร่วมมือชายแดนซึ่งมีผู้บัญชาการทหารสูงสุดของทั้งสอง ประเทศเป็นประธานร่วม
---------	---

คณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค (Regional Border Committee: RBC)

หมายถึง	คณะกรรมการตามข้อตกลงร่วมระหว่างรัฐบาลไทยและมาเลเซียว่า ด้วยความร่วมมือชายแดน ซึ่งมีแม่ทัพภาคที่ ๔ และผู้บัญชาการกอง กำลังทัพบกสนามของมาเลเซีย (Army Field Commander) เป็น ประธานร่วม
---------	---

บทที่ ๒

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

บทนี้เป็นการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ไทย-มาเลเซีย แนวความคิดเรื่องการก่อความไม่สงบ แนวความคิดในการเสริมสร้างความร่วมมือกับประเทศมาเลเซีย ทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ กฎ ระเบียบ นโยบายด้านการต่างประเทศของไทยและมาเลเซียที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลทั่วไปของห้าจังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศมาเลเซีย ประวัติความร่วมมือกันแก้ปัญหาระหว่างไทยและมาเลเซีย รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีลำดับการศึกษาดังนี้

๑. ประวัติความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย
๒. แนวความคิดเรื่องการก่อความไม่สงบ
๓. แนวความคิดในการเสริมสร้างความร่วมมือกับประเทศมาเลเซีย
๔. ทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
๕. กฎ ระเบียบ นโยบายด้านการต่างประเทศของไทยและมาเลเซียที่เกี่ยวข้อง
๖. ข้อมูลทั่วไปของห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้
๗. ประวัติความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาะหว่างไทยกับมาเลเซีย
๘. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
๙. กรอบแนวคิดการวิจัย
๑๐. สรุป

ประวัติความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย

ด้านการทูต ไทยสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับมาเลเซียเมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๐๐ เอกอัครราชทูต ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์คนปัจจุบันคือ นายดำรง ไคร์ครวญ ซึ่งเข้ารับตำแหน่งเมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๕๙ นอกจากนี้ ไทยยังมีสถานกงสุลใหญ่ในมาเลเซีย ๒ แห่ง (สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองปีนัง และสถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองโกตาบารู) และมีสถานกงสุลประจำเกาะลังกาวิ สำหรับหน่วยงานของส่วนราชการต่าง ๆ ซึ่งตั้งสำนักงานอยู่ภายใต้สถานเอกอัครราชทูตฯ ได้แก่ สำนักงานผู้ช่วยทูตฝ่ายทหาร สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ สำนักงานแรงงาน ส่วนหน่วยงานของไทยอื่นๆ ที่ตั้งสำนักงานในมาเลเซียคือการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย บริษัทการบินไทย สำหรับหน่วยงานของมาเลเซียในไทยได้แก่ สถานเอกอัครราชทูตมาเลเซีย และสถานกงสุลใหญ่มาเลเซียประจำจังหวัดสงขลา (ภานุวัต มันทูราช,ออนไลน์,๒๕๕๗)

ด้านการเมือง ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับมาเลเซียได้พัฒนาแน่นแฟ้นจนมีความใกล้ชิดกันมาก เนื่องจากทั้งสองประเทศมีผลประโยชน์ร่วมกันหลายประการ การแลกเปลี่ยนการเยือนในระดับต่าง ๆ ทั้งระดับพระราชวงศ์ชั้นสูง รัฐบาล และเจ้าหน้าที่ ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ เป็นไปอย่างสม่ำเสมอ แต่แม้ว่าสองฝ่ายจะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกัน ก็ยังคงมีประเด็นปัญหา

ในความสัมพันธ์ ซึ่งต้องร่วมมือกันแก้ไข อาทิ การปักปันเขตแดนทางบก บุคคลสองสัญชาติ การก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นต้น

ด้านเศรษฐกิจ ด้านการค้า ในปี ๒๕๕๙ การค้าไทย-มาเลเซียมีมูลค่า ๑๔,๙๖๒.๙ ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยไทยขาดดุลการค้า ๑,๗๓๐.๑ ล้านดอลลาร์สหรัฐ มาเลเซียเป็นคู่ค้าลำดับที่ ๔ ของไทย สินค้าส่งออกของไทยที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ยางพารา สินค้านำเข้าจากมาเลเซียที่สำคัญ ได้แก่ น้ำมันดิบ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ

ด้านการลงทุน ในปี ๒๕๕๙ นักลงทุนมาเลเซียได้รับอนุมัติจาก BOI จำนวน ๓๕ โครงการ (จาก ๔๐ โครงการที่ยื่นขอ) คิดเป็นมูลค่า ๕,๓๖๘.๑ ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนร้อยละ ๗๓.๗ ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนด้านอุปกรณ์และชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์

ด้านการท่องเที่ยว ในปี ๒๕๕๙ นักท่องเที่ยวมาเลเซียมาไทย ๑.๕๙ ล้านคน และในช่วงมกราคม-มิถุนายนของปีเดียวกันมีนักท่องเที่ยวไทยไปมาเลเซีย ๔๖๐,๐๐๐ คน

ทั้งสองฝ่ายได้จัดทำความตกลงในกรอบต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง เพื่อส่งเสริมและขยายความร่วมมือระหว่างกัน ทั้งด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ การศึกษา สาธารณสุข วิทยาศาสตร์ และคมนาคม ในช่วงที่ผ่านมา ทั้งสองฝ่ายได้จัดทำความตกลงในด้านต่างๆ เพิ่มเติม อาทิ ความตกลงทางการค้าทวิภาคี เมื่อ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๓ การจัดทำ Bilateral Payment Arrangement (BPA) หรือ Account Trade เมื่อ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ซึ่งขณะนั้นธนาคารกลางของมาเลเซีย และธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าของไทย พร้อมทั้งจะดำเนินการอย่างสมบูรณ์ และระหว่างการประชุมเอเปคของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ระหว่าง ๒๗-๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๖ ทั้งสองฝ่ายได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจ ระหว่างกรมศุลกากรทั้งสองฝ่าย เพื่ออำนวยความสะดวก ด้านพิธีการในการเคลื่อนย้ายสินค้า และบันทึกความเข้าใจด้วยความร่วมมือระหว่างตลาดหลักทรัพย์ของทั้งสองฝ่ายอีกด้วย (ฐานวัตกรรมทุนราช,ออนไลน์,๒๕๕๗)

นายกรัฐมนตรีไทยและมาเลเซียตกลงกันเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๗ ระหว่างการประชุมไทยอย่างเป็นทางการของนายกรัฐมนตรีมาเลเซีย ให้จัดตั้งคณะกรรมการว่าด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนาาร่วมสำหรับพื้นที่ชายแดน (Thailand-Malaysia Committee on Joint Development Strategy for border areas – JDS) โดยครอบคลุม ๕ จังหวัดภาคใต้ของไทย (สตูล สงขลา ยะลา นราธิวาส และปัตตานี) และ ๔ รัฐทางเหนือของมาเลเซีย (เปอลิส เคดะห์ กลันตัน และ เปรัก – เฉพาะอำเภอ Pengkalan Hulu) โดยมุ่งจะพัฒนาสภาพเศรษฐกิจและสังคมของพื้นที่ดังกล่าว ความร่วมมือภายใต้คณะกรรมการนี้ครอบคลุม ๙ สาขาได้แก่ ๑. ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการเชื่อมโยงคมนาคม ๒. ด้านพัฒนาทรัพยากรมนุษย์รวมทั้งการศึกษา ๓. ด้านการท่องเที่ยว ๔. ด้านวัฒนธรรมและการส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระดับประชาชนต่อประชาชน ๕. ด้านการค้าและการลงทุน ๖. ด้านการเกษตร รวมทั้งประมง ปศุสัตว์ และชลประทาน ๗. ด้านการเงินและการคลัง โดยเฉพาะการพัฒนาธนาคารอิสลามในประเทศไทย โดยเฉพาะในจังหวัดภาคใต้ ๘. ด้านพลังงาน ๙. ด้านการบรรเทาสาธารณภัย เป็นต้น

ความสัมพันธ์ด้านวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ ประเทศมาเลเซีย วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ชาติพันธุ์พบว่าพื้นที่ชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยและพื้นที่ชายแดนตอนเหนือของประเทศมาเลเซีย ถือเป็นสนามวิจัยทางวัฒนธรรมที่น่าสนใจแห่งหนึ่งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง

ได้ เนื่องจากบริเวณดังกล่าวมีความเหลื่อมล้ำทับซ้อนกันระหว่างความเป็นชาติและความเป็นชาติพันธุ์ การกำหนดพรมแดนแห่งรัฐระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซียในปี ๒๔๕๒ ทำให้กลุ่มชนเชื้อสายมลายูจำนวนมากกลายเป็นพลเมืองของประเทศไทย ขณะเดียวกันกลุ่มชนเชื้อสายไทยส่วนหนึ่งได้กลายเป็นพลเมืองของประเทศไทย ขณะเดียวกันกลุ่มชนเชื้อสายไทยส่วนหนึ่งได้กลายเป็นพลเมืองของประเทศมาเลเซีย สิ่งที่เกิดขึ้นก็คือเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชนทั้งสองกลุ่ม มีความแตกต่างจากชนส่วนใหญ่ของประเทศตน และคล้ายคลึงกับชนส่วนใหญ่ของประเทศเพื่อนบ้าน ที่น่าสนใจไปกว่านั้นก็คือ ขณะที่กลุ่มชนชาวมลายูเชื้อสายไทยอยู่ในสังคมร่วมกับชนส่วนใหญ่ของประเทศอย่างสงบสุข แต่ชาวไทยเชื้อสายมลายูต้องดำรงอยู่ในสังคมที่เต็มไปด้วยความขัดแย้งและความรุนแรง การสำรวจวรรณกรรมที่ทำการศึกษากลุ่มชนทั้งสองกลุ่มพบว่าแม้จะมีการศึกษาเกี่ยวกับชนทั้งสองกลุ่มในหลายประเด็นแต่การศึกษาที่มุ่งเจาะลึกถึงแก่นของการแสดงออกที่มีต่อกันระหว่างกลุ่มชนผ่านการสื่อสารอันเป็นกลไกสำคัญในการสร้างหรือลดความขัดแย้งระหว่างกันยังคงมีช่องว่างขององค์ความรู้อยู่มาก (ภาณุวัต มั่นทุราช,ออนไลน์,๒๕๕๗)

แนวความคิดเรื่องการก่อความไม่สงบ

๑. ทฤษฎีแนวความคิดของการก่อการร้าย

กล่าวโดยรวมการก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นไปเพื่อรักษาธุรกิจผลประโยชน์ และอุดมการณ์ในการแบ่งแยกดินแดนรัฐปัตตานี สถาปนาเป็น “ปัตตานีดารุสลาม” หรือรัฐอิสระปกครองตนเอง (กรมยุทธการทหารบก, ๒๕๕๒ : ๑๑) โดยอาจใช้แนวความคิดในการดำเนินการดังนี้

การแบ่งตามหลักดินแดน การก่อการร้ายตามลักษณะนี้สามารถ แบ่งได้เป็นสามลักษณะ ได้แก่ ๑. การก่อการร้ายในประเทศที่มุ่งต่อต้านรัฐบาลของประเทศที่ตนเองอาศัยอยู่ การดำเนินการมักจะดำเนินการในพื้นที่ประเทศของตนเอง อาจจะไม่ปฏิบัติการร่วมกับกลุ่มการก่อการร้ายข้ามประเทศ หรือการก่อการร้ายสากล แต่อาจจะมีรับการสนับสนุนทั้งทางด้าน ยุทธวิธีอุปกรณ์ และยุทธภัณฑ์จากภายนอกประเทศ ตัวอย่างเช่นขบวนการก่อการร้ายในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย ๒. การก่อการร้ายข้ามประเทศ ที่มุ่งกระทำการต่อรัฐบาลของประเทศตนเอง แต่ไม่จำกัดพื้นที่ปฏิบัติการ แต่เพียงภายในประเทศของตนเอง เช่น กองทัพสาธารณรัฐไอริช (Irish Republican Army : IRA) และ ๓. การก่อการร้ายสากล ซึ่งเป็นการก่อการร้ายที่ร่วมมือกันกระทำการมากกว่าหนึ่งกลุ่ม อาทิเช่น กลุ่มอัลกออิดะห์ (Al-Qaida) ที่ร่วมมือกับกลุ่มก่อการร้ายอื่นๆ ดำเนินการก่อการร้ายในทุกภูมิภาคของโลก (บุญรอด ศรีสมบัติ, ๒๕๔๖ : ๑๑๐)

การแบ่งประเภท การก่อการร้ายตามอุดมการณ์ : การแบ่งประเภทของการก่อการร้ายตามอุดมการณ์ ยังสามารถแบ่งออกได้เป็นสามลักษณะได้แก่ ๑. กลุ่มซ้ายจัด (Extreme Left Wing) เป็นกลุ่มก่อการร้ายที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองตามแนวคิดของ คาร์ล มาร์ก (Karl Mart, ๑๘๑๘-๑๘๘๓) เลนิน (Vladimir Illyich Lenin, ๑๘๗๐ -๑๙๒๔) ทรอตสกี (Leon Trotsky, ๑๘๗๙-๑๙๔๐) หรือ เหมาเจ๋อตุง (Mao Tse Tung, ๑๘๙๓-๑๙๙๗) ลักษณะการดำเนินการเป็นสงครามช่วงชิงประชาชน ด้วยการดำเนินการปฏิบัติ ตามแนวทางคอมมิวนิสต์ ที่ใช้การยั่วยุให้รัฐบาลดำเนินการปราบปรามประชาชนด้วยความรุนแรง เพื่อสร้างเงื่อนไขในการแสดงความชอบธรรมในสงครามปฏิวัติ

ตัวอย่างกลุ่มก่อการร้ายชายจัดได้แก่ กองทัพแดงในญี่ปุ่น (Japanese Red Army) ๒. อุดมการณ์แบ่งออกแยกดินแดนที่มุ่งเน้นชาติ/ศาสนานิยม (Nationalist/Ethnic Separatist) เป็นกลุ่มก่อการร้ายที่อาศัยแนวความคิดเรื่องชาตินิยมหรือศาสนานิยมมาเป็นเงื่อนไขในการดำเนินการภายในประเทศเท่านั้น มีลักษณะที่ดำเนินการโดยอิสระ และ/หรือดำเนินการร่วมกับกลุ่มประเทศและ/หรือกลุ่มศาสนาเดียวกัน นอกจากนี้กลุ่มก่อการร้ายบางกลุ่มอาจจะดำเนินการร่วมกับกลุ่มก่อการร้ายชายจัดเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการดำเนินการ ตัวอย่างของการก่อการร้ายประเภทนี้ ได้แก่ สาธารณรัฐไอร์แลนด์ (IRA) หรือกลุ่มพูโล (PULO :Patani United Liberation Organization) เป็นต้น (บุญรอด ศรีสมบัติ, ๒๕๔๖ : ๑๑๑)

กลุ่มขวาจัด (Extreme Right Wing) เป็นกลุ่มก่อการร้ายที่มีแนวคิดต่อต้านคอมมิวนิสต์หรือสังคมนิยมหรือการปกครองที่คล้ายกัน การดำเนินการต่อสู้จะใช้วิธีรุนแรง แต่ไม่มีขอบเขตของการดำเนินการในเฉพาะประเทศเป้าหมายเท่านั้น กลุ่มก่อการร้ายขวาจัดมีการ มีการดำเนินการข้ามประเทศ แต่กลุ่มก่อการร้ายขวาจัด มักจะมีสมาชิกในจำนวนจำกัด ตัวอย่างของกลุ่มนี้ ได้แก่ นาซีใหม่ (Neo Nazi) กลุ่มฟาสซิสต์ใหม่ (Neo -Fascist) (บุญรอด ศรีสมบัติ, ๒๕๔๖ : ๑๑๒)

การก่อการร้าย คืออะไร วอเทอร์ ลาครอซ (Wather Lacrose, www.idis.ru.ac.th สืบค้น ๑ มีนาคม ๒๕๖๐) ได้ให้ความหมายว่า เป็นการดำเนินการโดยกลุ่มบุคคลหนึ่งหรือองค์การใดองค์การหนึ่งหรือหลายองค์การร่วมกัน โดยกิจกรรมนั้น มีลักษณะเฉพาะที่ยอมรับกันทั่วไปว่าเกี่ยวข้องกับความรุนแรงหรือทำการข่มขู่ด้วยความรุนแรง

“การก่อการร้าย ไม่ใช่เรื่องไร้สาระหรือเป็นไปอย่างสะเปะสะปะ หากแต่เป็นการกระทำที่มีเป้าหมายชัดเจนโดยคนที่มุ่งมั่นอย่างเอาเป็นเอาตายและมีผลตอบแทนอย่างยิ่งใหญ่ในจิตใจพวกเขา” เจดี ซิมมอนส์ (J.D.Simon, ๒๐๐๑ : ๒๕)

“เป็นแรงจูงใจทางการเมืองโดยใช้ความรุนแรง การคุกคามข่มขู่เพื่อให้ประชาชนเกิดความหวาดกลัว หรือการบีบบังคับรัฐบาล” (ดลยา เทียนทอง, ๒๕๔๙ : ๑๓)

๒. ประวัติของจังหวัดชายแดนภาคใต้

ย้อนไปประมาณพุทธศตวรรษที่ ๑๑ อาณาจักรลังกาสุกะได้ก่อตั้งขึ้นเป็นอาณาจักรแห่งแรกใน แหลมมลายู ได้รับอิทธิพลทางศาสนาและวัฒนธรรมของฮินดู-พุทธหรือฮินดู-ชวา โดยศูนย์กลางของอาณาจักรลังกาสุกะ ตั้งอยู่ที่ปัตตานี ต่อมาอาณาจักรศรีวิชัย ซึ่งเกิดขึ้นมาภายหลังช่วงพุทธศตวรรษที่ ๑๒ - ๑๖ มีอิทธิพลอยู่ในแถบภูมิภาคมะละกาได้ขยายอำนาจเข้าครอบครอง แต่ในช่วงพุทธศตวรรษที่ ๑๗ อาณาจักรลังกาสุกะก็ได้รับอิสระอีกครั้ง และล่มสลายไปในช่วงกลางพุทธศตวรรษที่ ๑๙ ซึ่งเป็นช่วงเดียวกับที่อาณาจักรปัตตานีถือกำเนิดขึ้น และตรงกับช่วงที่อาณาจักรสุโขทัยเรืองอำนาจ (สำนักวิชาการ สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๕๘ : ๓-๔)

ต่อมาสมัยรัชกาลที่ ๑ ประมาณ พ.ศ. ๒๓๒๙ อาณาจักรปัตตานีได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของราชอาณาจักรสยามซึ่งทำให้เกิดการต่อต้านการปกครองจากเจ้าเมืองที่มีเชื้อสายมลายูเป็นระยะ ๆ และรุนแรงมากที่สุดในช่วงสมัยรัชกาลที่ ๕ ที่ได้ประกาศใช้ “กฎข้อบังคับสำหรับปกครองบริเวณเจ็ดหัวเมือง ร.ศ.๑๒๐” เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๔๔ ทำให้เจ้าเมืองในหัวเมืองมลายูสูญเสียอำนาจที่มีมาแต่เดิมจึงเกิดการต่อต้านเป็นระยะ ๆ ต่อมา ราชอาณาจักรสยามได้แบ่งอาณาจักรปัตตานีเป็น ๓ จังหวัด ได้แก่ ปัตตานี ยะลาและนราธิวาส หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.

๒๔๗๕ ประมาณ ๑๖ ปี ได้เกิดการรวมตัวต่อต้านอำนาจรัฐขึ้น เป็นครั้งแรกที่จังหวัดนราธิวาส เมื่อวันที่ ๒๖ - ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๔๙๑ ในนาม “กบฏดุซงญอ” ซึ่งเริ่มจากการที่นายหะยีสุหลง อับดุลกาเดร์ ประธานสภาอิสลามจังหวัดปัตตานี ได้ก่อตั้งขบวนการเคลื่อนไหวเพื่อประชาชนปัตตานี เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๐ เพื่อเรียกร้องสิทธิในการปกครองตนเองของปัตตานี (สำนักวิชาการ สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๕๘ : ๓-๔)

หลังจากนั้นในเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๔๙๑ หะยีสุหลงกับพวกถูกจับกุม ทำให้บางส่วนหลบหนีออกนอกประเทศ จึงทำให้สถานการณ์จังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่น่าไว้วางใจ ทางรัฐบาลจอมพล ป.พิบูลสงคราม ได้ส่งกำลังตำรวจไปรักษาความสงบเพิ่มเติม ที่จังหวัดนราธิวาส จนเกิด “กบฏดุซงญอ” พื้นที่ ต. ดุซงญอ อ. จะนะ จ. นราธิวาส โดยมีนายหะยี ดิงงาแม่เป็นหัวหน้านำพรรคพวกเข้าปะทะยิงต่อสู้กับฝ่ายตำรวจนาน ๓๖ ชั่วโมง ในการนี้มึนักวิชาการแย้งว่าชาวบ้านกำลังทำละหมาด ตำรวจเข้าใจว่าชาวบ้านกำลังทำพิธีปลุกเสกเพื่อต่อสู้กับรัฐบาล ต่อมา พ.ศ. ๒๔๙๕ หะยีสุหลง ถูกปล่อยตัวกลับมาก่อนหายตัวไปในวันที่ ๑๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๙๗ และหลังจากนั้น ๕ ปี ได้เกิดขบวนการก่อความไม่สงบอย่างเป็นรูปธรรมขึ้นครั้งแรกใน พ.ศ. ๒๕๐๒ ในชื่อ “ขบวนการแนวร่วมแห่งชาติปลดปล่อย ปัตตานี” (BNPP - The Barisan Nasional Pembebasan Patani) และเกิดขบวนการอื่น ๆ ตามมาหลาย ขบวนการ โดยขบวนการที่สำคัญ คือ ขบวนการแนวร่วมปฏิวัติแห่งชาติมลายูปัตตานี (BRN -The Barisan Revolusi Nasional Melayu Patani) ซึ่งก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๐๓ ต่อมา พ.ศ. ๒๕๒๑ ได้แตกเป็น ๓ กลุ่มคือ BRN Congress (เน้นบทบาทด้านกองกำลังติดอาวุธ) BRN Ulama (เน้นบทบาทด้านศาสนา) BRN Coordinate (เน้นบทบาทด้านการเมืองและศาสนา) ปัจจุบันเหลือ BRN Coordinate ยึดมั่นแนวคิดแบ่งแยก ดินแดน ไม่เจรจากับฝ่ายรัฐ และใช้วิธีการรุนแรงในการปฏิบัติการกับประชาชนทุกศาสนาที่ให้ความร่วมมือกับรัฐหลังจากนั้นเป็นต้นมา พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้เกิดเหตุการณ์การก่อการร้ายเป็นระยะ ๆ มีการเรียกค่าคุ้มครองจากขบวนการต่าง ๆ และเกิดความขัดแย้งระหว่างรัฐกับประชาชน และประชาชนกับประชาชนอยู่เป็นระยะ ๆ ในปี ๒๕๒๔ ได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๘/๒๕๒๔ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๔ โดยพลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ให้มีการจัดตั้งศูนย์อำนวยการบริหาร จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) และกองบัญชาการผสมพลเรือน ตำรวจ ทหารที่ ๔๓ (พตท.๔๓) ขึ้นต่อมาอีก ๑๕ ปี ได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๕๖/๒๕๓๙ ลงวันที่ ๒๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๙ ในสมัยที่นายบรรหาร ศิลปอาชา เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีการปรับปรุงการบริหารราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยให้มีการเพิ่มคณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาความมั่นคงจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปชต.) ประกอบด้วย รองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นกรรมการ และเลขาธิการ หลังจากนั้นอีก ๖ ปีถัดมา ได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๒๓/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๕ ในสมัยพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรีให้ยุบ ศอ.บต. และ พตท. ๔๓ ตั้งแต่วันที่ ๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ เป็นต้นไป (สำนักวิชาการ สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๕๘ : ๓-๔)

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ได้มีเหตุการณ์ความขัดแย้ง และการก่อการร้ายเป็นระยะ ๆ จนกระทั่งวันที่ ๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้เกิดเหตุปล้นปืนที่ค่ายกองพันพัฒนาที่ ๔ อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส ทางราชการจึงได้มีการประกาศกฎอัยการศึกในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ มี

การส่งกำลังทหารและตำรวจ ลงไปในพื้นที่มากขึ้น และมีการปฏิบัติการต่าง ๆ ตามมา โดยสถานการณ์ในพื้นที่ก็เกิดเหตุฆ่ารายวัน ฆ่าพระ ฆ่าครู ฆ่าวัด ฆ่าโรงเรียน ต่อมาวันที่ ๑๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ ทนายสมชาย นีละไพจิตร ถูกลักพาตัวหายไป วันที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๗ กลุ่มคนและเยาวชนกล้าตายกว่าร้อยคนบุกเข้าโจมตีสถานีตำรวจ ที่ทำการของรัฐ และป้อมยาม ๑๒ จุด โดยมีเหตุการณ์สำคัญที่สุดในวันดังกล่าว คือ การบุกยึดมัสยิดกรือเซะและทหารปิดล้อม ทำให้มีผู้เสียชีวิตไป ๓๒ คน จนกระทั่งวันที่ ๒๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ เกิดเหตุชุมนุมประท้วงให้ปล่อยตัวชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน ที่หน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส ทำให้ผู้ชุมนุมประท้วงเสียชีวิต ในที่เกิดเหตุ ๖ คน ระหว่างขนส่ง ๗๙ คน ถูกควบคุมตัวไป ๑,๓๐๐ คน ถูกดำเนินคดี ๖๐ คนหลังจากนั้นรัฐบาล พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ได้จัดตั้งองค์กรเพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในจังหวัดชายแดนภาคใต้หลากหลายรูปแบบ ทั้งกองอำนวยการเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ คณะกรรมการนโยบายเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ คณะกรรมการ บูรณาการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งการเปลี่ยนตัวบุคลากรผู้รับผิดชอบระดับบริหาร บ่อยครั้ง แต่ก็ไม่สามารถยุติปัญหาการก่อความไม่สงบได้ (สำนักวิชาการ สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๕๘ : ๓-๔)

จนกระทั่งวันที่ ๑๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๙ เกิดรัฐประหาร โดยคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ได้ทำการยึดอำนาจ จากรัฐบาลพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร และแต่งตั้งให้พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี ทำให้ นโยบายในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลัน โดยรัฐบาลใหม่ได้ประกาศใช้แนวทางสามานฉันท์และสันติวิธีภายใต้หลักนิติธรรม รวมทั้งได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๒๐๗/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ รื้อฟื้นศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ และกองบัญชาการผสมพลเรือน ตำรวจ ทหาร ขึ้นมาใหม่ โดยปรับปรุงให้สอดคล้องกับสถานการณ์ และให้เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๐ ในสมัยรัฐบาลของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๕๓ ทำให้ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้สามารถปฏิบัติงาน ได้อย่างเป็นอิสระจากการกำกับของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร โดยขึ้นตรง กับนายกรัฐมนตรี ต่อมาในสมัยรัฐบาลของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ได้พยายามปรับโครงสร้างองค์กรที่รับผิดชอบ ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อให้มีเอกภาพมากขึ้น และประกาศตั้งศูนย์ปฏิบัติการแก้ปัญหาจังหวัด ชายแดนภาคใต้ เมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ เพื่อสร้างเอกภาพและประสิทธิภาพในการ ส่งการแบบบูรณาการทุกส่วนราชการ ซึ่งต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นศูนย์ปฏิบัติการคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบาย และยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในสมัยรัฐบาล นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นี้ ได้มีการลงนามใน “ข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยกระบวนการพูดคุยเพื่อสันติภาพ” ระหว่างรัฐบาลไทยและกลุ่ม BRN เมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๖ โดยมีรัฐบาลมาเลเซียเป็นผู้ประสานงานและมีการพูดคุยอย่างเป็นทางการจำนวน ๓ ครั้ง แต่กระบวนการเจรจาในรัฐบาลนี้ได้หยุดชะงักลงเพราะสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองอย่างไรก็ดี นโยบายการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ในรัฐบาลของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ไม่ได้ระบุถึงการพูดคุยสันติสุขกับกลุ่มผู้เห็นต่างจากรัฐอย่างชัดเจน ทั้ง ๆ ที่มีการริเริ่มกระบวนการพูดคุยอย่างเปิดเผยและเป็นทางการในรัฐบาลนี้ ต่อมานโยบายของรัฐบาล พลเอก

ประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่เขียนเรื่องนี้เอาไว้ตอนหนึ่งว่า “ส่งเสริมการพูดคุยสันติสุขกับผู้ที่มีความคิดเห็นต่างจากรัฐ” ซึ่งถือเป็นการเขียนนโยบายเอาไว้อย่างชัดเจนเป็นครั้งแรก (สำนักวิชาการ สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๕๘ : ๓-๔)

แนวความคิดในการเสริมสร้างความร่วมมือกับประเทศมาเลเซีย

แนวความคิดในการเสริมสร้างความร่วมมือของประเทศไทยต่อประเทศมาเลเซียเน้นมุ่งส่งเสริมความไว้วางใจระหว่างกัน และสร้างพื้นฐานที่เข้มแข็งให้ความสัมพันธ์ทุกระดับของกองมาอยู่บนพื้นฐานของการใช้เหตุผล เคารพซึ่งกันและกันในฐานะประเทศเพื่อนบ้านที่ดี เพราะเหตุการณ์ในประเทศหนึ่งย่อมจะส่งผลกระทบต่ออีกประเทศหนึ่งอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และไทยมีความจำเป็นต้องพึ่งพาประเทศมาเลเซียในหลายมิติ โดยเฉพาะอย่างเหตุการณ์การก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ของไทยที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ในปัจจุบันและส่งผลกระทบต่อความมั่นคงตามแนวชายแดนไทย-มาเลเซีย แต่อย่างไรก็ตามฝ่ายไทยก็คำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติเป็นสำคัญ (ศูนย์ข้อมูลข่าวสารอาเซียน,ออนไลน์, ๒๕๖๐)

ทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

ตัวอย่างทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่พอนำมาอ้างอิงเพื่อการศึกษาได้ ได้แก่ ทฤษฎี “ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ” เป็นความสัมพันธ์ระหว่างรัฐต่อรัฐ หรือ ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐประชาชาติ ในยุคปัจจุบันนี้ไม่มีรัฐใด ชาติใดที่จะดำรงอยู่อย่างโดดเดี่ยวตามลำพัง โดยที่ไม่ต้องเกี่ยวข้องกับรัฐอื่น ๆ หรือสังคมอื่น ๆ โดยได้อีกต่อไปอีก ทั้งได้มีการยอมรับกันว่าความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองภายในรัฐ และการเมืองภายนอกประเทศ นั้นเกี่ยวพันและเป็นผลซึ่งกันและกัน ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยการเมืองคือ รัฐ ในปัจจุบันได้มุ่งไปถึงทั้งทางการเมือง ทางเศรษฐกิจ และทางสังคมระหว่างรัฐซึ่งมีประมาณ ๑๙๒ รัฐ ทั้งใน องค์การและนอกองค์การสหประชาชาติ (สุรพล ราชภักดิ์รักษ์, ๒๕๕๗ : ๔๕๑)

“ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ” นี้มิได้หมายความถึงความสัมพันธ์ระหว่าง “ประเทศ” เท่านั้น แต่มีความหมายที่กว้างกว่านั้น ถึงแม้ว่า “หน่วย” ที่มีบทบาทสำคัญส่วนใหญ่ใน ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศคือรัฐ หรือรัฐบาล ผู้ดำเนินกิจการของรัฐก็ตาม “ประเทศ” นี้ รวมถึง “หน่วย” อื่น ๆ ที่มีใช้รัฐ เช่น องค์การระหว่างประเทศ กลุ่มบุคคลใด ๆ หรือบุคคลใด บุคคลหนึ่งซึ่งมีบทบาทความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้ “ความสัมพันธ์” มิได้หมายความถึง เฉพาะความสัมพันธ์ทางการเมืองเพียงอย่างเดียว แต่รวมถึงความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และอื่น ๆ ซึ่งมีความสำคัญในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของ “หน่วย” นั้น ๆ ความสัมพันธ์นี้ มีทั้งความขัดแย้งและความร่วมมือ (สุรพล ราชภักดิ์รักษ์, ๒๕๕๗ : ๔๕๑)

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (International Relations) เป็นเรื่องของการติดต่อ หรือ ความสัมพันธ์ในแขนงต่าง ๆ เช่น เศรษฐกิจ การศึกษา วัฒนธรรม การกีฬา การบันเทิงและเทคโนโลยี สันติภาพ สงคราม การทูต (William C. Olson and Fred A. Sonderman, ๑๙๖๖ : ๕)

การเมืองระหว่างประเทศ (International Politics) นั้น ครอบคลุมมิติทางการเมืองใน ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เช่น การกำหนดนโยบายต่างประเทศ ระบบการเมืองของโลก เป็นการ

สัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลต่อรัฐบาลด้านการเมือง (William C. Olson and Fred A. Sonderman, ๑๙๖๖ : ๕)

การเมืองระหว่างประเทศ หมายถึง กิจกรรมที่มีต่อกัน หรือปฏิสัมพันธ์ระหว่างรัฐในด้านการเมือง โดยเฉพาะเป็นการเน้นในเรื่องการเมืองระหว่างรัฐ โดยให้ความสำคัญแห่งองค์กรที่มีบทบาท คือ รัฐ ในความสัมพันธ์ คือ การเมืองที่ปรากฏ (Realpolitik) การเมืองระหว่างประเทศเน้นการศึกษาในเรื่องทางโครงสร้าง อำนาจ และจุดประสงค์แห่งรัฐในฐานะที่รัฐเป็นผู้แสดง หรือผู้ที่มีบทบาท (Actor) ที่แสดงออกมาโดยลำพัง หรือแสดงออกมาในลักษณะของการรวมกลุ่มของรัฐ ต่าง ๆ นอกจากนี้ ยังศึกษาสถาบัน กระบวนการและปัญหาในความสัมพันธ์ระหว่างรัฐประชาชาติ ซึ่งรวมทั้งปัญหาสงครามและสันติภาพการขัดแย้งและการร่วมมือระหว่างรัฐเอกราชนับตั้งแต่ความสัมพันธ์ระหว่างนครรัฐกรีกศตวรรษที่ ๕ ก่อนคริสตกาล ในระยะของการฟื้นฟูศิลปวิทยาในอิตาลี ในระบบรัฐชาติ (Nation-states) ในยุโรปตะวันตก รวมทั้งความสัมพันธ์ของจีนและอินเดียโบราณจนถึงปัจจุบันนี้ ให้ความสนใจกับการเมืองระหว่างประเทศที่จะก่อให้เกิดผลดีและผลเสียต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ได้แก่ วิกฤติการณ์ระหว่างรัฐ ความขัดแย้งระหว่างรัฐ ความตึงเครียดสงคราม ข้อตกลง และสนธิสัญญาระหว่างรัฐ เป็นต้น ปรากฏการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เป็นผลมาจากการปฏิวัติอย่างใดอย่างหนึ่งของประเทศ กับการปฏิวัติอันเป็นปฏิริยาของอีกประเทศหนึ่งต่อการปฏิวัติอันแรกนั้น วิชาการเมืองระหว่างประเทศจึงสนใจศึกษามูลเหตุจูงใจที่ประเทศหนึ่งปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งต่ออีกประเทศหนึ่ง หรือต่อสิ่งที่เรียกรวม ๆ กันว่า “โลกภายนอก” ด้วย และบันทึกผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติการดังกล่าวของประเทศเหล่านั้นไว้อีกด้วย (กระมล ทองธรรมชาติ, ๒๕๑๕ : ๑)

๑.รูปแบบของทฤษฎีการเมืองระหว่างประเทศ

๑.๑ ทฤษฎีดุลยภาพแห่งอำนาจ มีนักวิชาการที่ถือว่ารูปแบบในการเมืองระหว่างประเทศเกี่ยวกับทฤษฎีต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ ๑. ทฤษฎีดุลแห่งอำนาจ ๒. ทฤษฎีขั้วอำนาจ ๓. ทฤษฎีความมั่นคงร่วมกัน และ ๔. ทฤษฎีป้องปรามและผ่อนคลายความตึงเครียด (Alan Bullock and Oliver Stallybrass, ed, ๑๙๘๑, หน้า ๕๑) ได้แก่ นโยบายที่มีการรวมตัวกันในหมู่รัฐประชาชาติต่าง ๆ เมื่อไม่ให้อีกชาติหนึ่งมีอำนาจสูงจนเลยเกินไป นโยบายนี้เริ่มใช้ (K.J. Holsti, ๑๙๗๗, : ๖๖-๖๗.) โดยอังกฤษก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๑ ก่อน ค.ศ. ๑๙๑๔ คือ ตั้งแต่สมัยศตวรรษที่ ๑๘ โดยที่กษัตริย์ในยุโรปดำเนินนโยบายต่างประเทศเหมือนกับการเล่นหมากรุก แต่ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๑ แล้วนโยบายดุลยภาพแห่งอำนาจมีความหมายไปในทางที่ไม่ดีเพราะเห็นว่าเป็นต้นเหตุประการหนึ่งที่ทำให้เกิดสงครามโลกครั้งที่ ๑ ช่วงสิบปีภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ คือ ระยะเวลาแห่งช่วงทศวรรษ ๑๙๕๐-๑๙๕๙ มีผู้นิยมในแนวคิดแห่งการสร้างดุลยภาพแห่งอำนาจขึ้นมาอีก ทั้งนี้ภายหลังที่ประจักษ์แจ้งว่าความสัมพันธ์ระหว่างประเทศตามทฤษฎี ๒ ขั้ว ได้มีผู้ลดความนิยมลงแล้ว (สุรพล ราชภักษ์ รักษ์, ๒๕๕๗ : ๔๕๑)

๑.๒. ทฤษฎีเกี่ยวกับขั้วอำนาจ มี ๒ แนว ได้แก่ แบบสองขั้วอำนาจ และแบบหลายขั้วอำนาจ

๑.๓ แนวคิดเกี่ยวกับระบบ ๓ ขั้วอำนาจ (bipolarity) แนวคิดนี้แพร่หลายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ โดยแบ่งแยกรัฐประชาชาติในโลกออกเป็น ๒ ค่าย (Bloc) ภายใต้ “มหาอำนาจ” หรือ “อภิมหาอำนาจ” (Super-powers) คือ สหรัฐอเมริกา และสหภาพโซเวียตต่อมาในช่วง

ทศวรรษ ๑๙๖๐-๑๙๖๙ ผู้นิยมแนวคิดนี้ลดน้อยลงไปมาก เพราะพบว่า ๒ ประเทศดังกล่าวไม่มีอำนาจที่จะบังคับปัญหาประเทศในเครือกลุ่ม หรือใน “ค่าย” ของคนได้ (Bullock and Stallybrass, ๑๙๘๑ : ๖๕)

๑.๔ แนวคิด “พหุขั้วอำนาจ” (Multipolarity) แนวคิดหรือรูปแบบนี้มุ่งอธิบายสภาพความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่ปรากฏในช่วงทศวรรษ ๑๙๗๐-๑๙๗๙ นักวิชาการได้มอง เห็นว่าอำนาจในโลกมีได้มั่งอยู่กับ ๒ ค่าย โดยมีสหรัฐ อเมริกาและสหภาพโซเวียตเป็นผู้นำ อำนาจได้กระจายกว้างขวางขึ้นกว่าเดิมคือเป็น “หลายขั้วอำนาจ” ทั้งนี้เพราะ ๒๕-๓๐ ปีภายหลังจากสงครามโลกครั้งที่ ๒ ได้มีกลุ่มอำนาจใหม่ ๆ เกิดขึ้น เช่น จีน ญี่ปุ่น และประเทศในยุโรปตะวันตก แนวคิด “พหุขั้วอำนาจ” นี้มองผลกำลังทางเศรษฐกิจนอกเหนือจากพลังทางการเมือง สำหรับแนวคิด ๒ ขั้วอำนาจนั้นให้ความสำคัญกับอำนาจทางการใช้กำลังอาวุธประมาณซึ่ง ๒ ประเทศ คือ สหรัฐอเมริกาและสหภาพโซเวียตมีแบบผูกขาดในเชิงจำนวนและอำนาจทำลาย ได้ (Bullock and Stallybrass, ๑๙๘๑ : ๔๐๔)

๑.๕ ทฤษฎีความมั่นคงร่วมกัน (Collective Security Theory) เป็นทฤษฎีที่ ต่อเนื่องจากทฤษฎีแรก โดยเหตุผลที่ว่าเพื่อสถาปนาความรับผิดชอบร่วมกันและเพื่อนำเอาทรัพยากร ในแต่ละรัฐที่รวมกันมาใช้เพื่อการรักษาสันติภาพ การรับผิดชอบร่วมกันจะเกิดขึ้นโดยความร่วมมือของ รัฐประชาชาติ ๓ รัฐขึ้นไป เป็นการมอบอำนาจไปที่กลุ่มของรัฐโดยยึดหลักที่ว่าผลประโยชน์ของกลุ่ม ถือผลประโยชน์ของรัฐ ผลประโยชน์ของรัฐถือผลประโยชน์ของกลุ่มของรัฐ ผลผลิตของทฤษฎีนี้ คือ การก่อตั้งสันนิบาตชาติ ค.ศ. ๑๙๒๐ หลังสงครามโลกครั้งที่หนึ่งและสหประชาชาติ ใน ค.ศ. ๑๙๔๕ หลังสงครามโลกครั้งที่สอง

๑.๖ ทฤษฎีป้องปรามและทฤษฎีการผ่อนคลายความตึงเครียด(Deterrence and Détente) ทฤษฎีป้องปรามต้องการยับยั้งการขยายอิทธิพล โดยการใช้อาวุธหรือการข่มขู่โดยอาวุธ ยับยั้งการรุกราน แผ่แสนยานุภาพ วิธีการป้องปรามอำนาจทำได้ด้วยการรวมสมัครพรรคพวกของ ประเทศต่าง ๆ ขึ้น เช่น NATO (North Atlantic Treaty Organization) เพื่อต่อต้านสหภาพโซเวียตและกลุ่มรัฐสังคมนิยม (คือกลุ่มประเทศที่ยึดลัทธิคอมมิวนิสต์) และการก่อตั้ง Warsaw Pact เพื่อต่อต้านองค์การเนโต้โดยสหภาพโซเวียต และประเทศ ยุโรป ตะวันออก (ซึ่งยึดลัทธิคอมมิวนิสต์) (สุรพล ราชภัฏศรีรักษ์, ๒๕๕๗ : ๔๕๙)

๑.๗ ทฤษฎีเดต็อง Détente หมายถึง การลดความตึงเครียดจากการทำสงคราม ประสาทสงครามเย็น เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดที่อาจนำไปสู่สงครามอาวุธ วิธีการลดความตึงเครียด ได้แก่ ๑) การไม่เข้าไปแทรกแซงกิจการภายในของชาติอื่น ๒) การเปลี่ยนนโยบายเผชิญหน้า เป็นนโยบายเจรจา และ ๓) นโยบายการลดกำลังอาวุธ และควบคุมอาวุธร้ายแรง เช่น ความพยายาม ร่วมกันในการควบคุมอาวุธนิวเคลียร์ระหว่าง ๒ ภูมิภาค อำนาจ คือ สหรัฐอเมริกา และสหภาพโซเวียต (เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๕๙) ดังนั้นความสัมพันธ์ไทยมาเลเซียจึงมีความจำเป็นที่จะต้องนำทฤษฎี ที่หลากหลายมาปรับใช้เพื่อผลประโยชน์สูงสุดแก่ชาติตนเอง

กฎ ระเบียบ นโยบายด้านการต่างประเทศของไทยและมาเลเซียที่เกี่ยวข้อง

ตามที่ได้กล่าวแล้วในตอนต้นนโยบายของไทยต่อมาเลเซียเน้นมุ่งส่งเสริมความไว้นื้อเชื่อใจระหว่างกัน และสร้างพื้นฐานที่เข้มแข็งให้ความสัมพันธ์ทุกระดับของกงกามอยู่บนพื้นฐานของการใช้เหตุผล เคารพซึ่งกันและกันในฐานะประเทศเพื่อนบ้านที่ดี เพราะเหตุการณ์ในประเทศหนึ่งย่อมจะส่งผลเกื้อหนุนหรือกระทบต่ออีกประเทศหนึ่งอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทั้งหมดนี้เป็นสิ่งจำเป็นที่ทั้งสองฝ่ายจะต้องดำเนินนโยบายในลักษณะถ้อยทีถ้อยอาศัยกันบนพื้นฐานประโยชน์สูงสุดที่จะได้

๑. นโยบายด้านการต่างประเทศกับประเทศมาเลเซีย ของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ซึ่งเป็นนายกรัฐมนตรีปัจจุบัน (๒๕๖๐) และมีตำแหน่งเป็น หัวหน้าคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ มีดังต่อไปนี้

๑.๑ ในระยะเร่งด่วน รัฐบาลให้ความสำคัญต่อการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมการเมือง และความมั่นคง อาเซียนในกิจการ ๕ ด้าน ได้แก่ การบริหารจัดการชายแดน การสร้างความมั่นคง ทางทะเล การแก้ไขปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ การสร้างความไว้วางใจกับประเทศเพื่อนบ้าน และการเสริมสร้างศักยภาพในการปฏิบัติการทางทหารร่วมกันของอาเซียน โดยเน้นความร่วมมือ เพื่อป้องกัน แก้ไขข้อพิพาทต่าง ๆ และการแก้ไขปัญหาเส้นเขตแดนโดยใช้กลไกทั้งระดับทวิภาคี และพหุภาคี ทั้งจะจัดระเบียบการพัฒนาตามกรอบประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและการบริหาร จัดการพื้นที่ชายแดนทั้งทางบกและทางทะเล รองรับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษตามแนวชายแดน โดยใช้ระบบเฝ้าตรวจที่มีเทคโนโลยีทันสมัย กำหนดให้ปัญหาชายแดน การค้าอาวุธ การค้ามนุษย์ การกระทำความผิด เป็นโจรสลัด การก่อการร้ายสากลและอาชญากรรมข้ามชาติ เป็นปัญหาเฉพาะหน้า ที่ต้องได้รับการป้องกันและแก้ไขโดยการบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวด และจัดการปัญหาอื่น ๆ ที่เชื่อมโยง ต่อเนื่องให้เบ็ดเสร็จ เช่น ปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล การปรับปรุงระบบการเข้าเมือง การจัดระเบียบแรงงานต่างด้าว เป็นต้น

๑.๒ เร่งแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยนำยุทธศาสตร์เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนามาใช้ตามแนวทางกลยุทธมิตรแบบสันติวิธี ส่งเสริมการพูดคุยสันติสุข กับผู้มีความคิดเห็นต่างจากรัฐ สร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมตามหลักนิติธรรม และหลักสิทธิมนุษยชนโดยไม่เลือกปฏิบัติ ควบคู่กับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ซึ่งเป็นพหุสังคม ขจัดการฉวยโอกาสก่อความรุนแรงแทรกซ้อน เพื่อซ้ำเติมปัญหาไม่ว่าจากผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายบ้านเมือง ทั้งจะเพิ่มระดับปฏิสัมพันธ์ กับต่างประเทศ และองค์การระหว่างประเทศที่อาจช่วยคลี่คลายปัญหาได้

๑.๓ พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพของกองทัพและระบบป้องกันประเทศให้ทันสมัย มีความพร้อมในการรักษาอธิปไตย และผลประโยชน์ของชาติ ปลอดภัยจากการคุกคามทุกรูปแบบ ส่งเสริมและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการป้องกันประเทศ ตลอดจนการวิจัยและพัฒนา และการถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อนำไปสู่การพึ่งพาตนเองในการผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์ สามารถบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชนในอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้ พร้อมทั้งนำศักยภาพของกองทัพในยามปกติมาสนับสนุนการพัฒนาประเทศ การป้องกันบรรเทาสาธารณภัย การรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และการรักษาความมั่นคงภายในโดยมุ่งระดมสรรพกำลังจากทุกภาคส่วน ทั้งใน

ระดับชุมชน ท้องถิ่น ภูมิภาค และนานาชาติ โดยเฉพาะอาเซียนและประชาคมโลก ให้สามารถดำเนินงานร่วมกันเป็นเครือข่ายได้

๑.๔ เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับนานาชาติบนหลักการที่ว่า นโยบายการต่างประเทศเป็นส่วนประกอบสำคัญของนโยบายองค์รวมในการบริหารราชการแผ่นดินไม่ว่าในด้านการเมือง เศรษฐกิจ หรือสังคม โดยจะนำกลไกทางการทูตแบบบูรณาการมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น การคุ้มครองดูแลคนไทยและผลประโยชน์ของคนไทย ในต่างแดน การแลกเปลี่ยนทางการศึกษา วัฒนธรรม การค้า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการเปิดโลกทัศน์ให้มีลักษณะสากลเป็นต้น

นอกจากนี้รัฐบาลไทยยังมีแนวนโยบายในการบริหารการจัดการชายแดนด้านความมั่นคง ในภาพรวมที่กำหนดเป็นแผนไว้ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔ เพื่อให้พื้นที่ชายแดนเป็นพื้นที่ที่มีความมั่นคง ปลอดภัย และส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจการค้าการลงทุน ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านในฐานะหุ้นส่วน ทางยุทธศาสตร์ โดยมีแนวทางดำเนินงาน คือ ๑. จัดระบบ ป้องกันพื้นที่ชายแดน ๒. พัฒนาระบบการแจ้งเตือนภัย ความมั่นคง ๓. เชื่อมโยงฐานข้อมูลการสัญจรข้ามแดน ประกอบด้วย สินค้าและยานพาหนะ ๔. พัฒนาระบบ การสัญจรข้ามแดนให้สามารถป้องกันและควบคุม การลักลอบเข้าเมืองและปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ ๕. จัดระบบแรงงานต่างด้าวข้ามแดน ๖. พัฒนาระบบ การตรวจโรคระบาดและระบบส่งต่อผู้ป่วยข้ามพรมแดน ๗. จัดระเบียบพื้นที่ที่มีเงื่อนไขของปัญหาความมั่นคง หรือควบคุมการใช้พื้นที่ที่มีปัญหาเส้นเขตแดนทับซ้อน ๘. พัฒนาระบบการข่าว ๙. สนับสนุน และพัฒนาปฏิบัติการจิตวิทยาในพื้นที่ชายแดน และ ๑๐. จัดเฝ้าตรวจพื้นที่ชายฝั่งทะเล (สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี,ออนไลน์, ๒๕๖๐)

๒. กฎระเบียบและความตกลงที่สำคัญที่ประเทศไทยและมาเลเซียได้จัดทำร่วมกัน ได้แก่

๒.๑ ความตกลงว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างกรุงเทพฯ-อังกฤษลงนามเมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๔

๒.๒ ความตกลงว่าด้วยการอำนวยความสะดวกของการเดินรถไฟ ลงนามเมื่อปี ๒๕๖๕

๒.๓ ความตกลงว่าด้วยการจราจรข้ามแดน ลงนามเมื่อปี ๒๕๘๓

๒.๔ ความตกลงว่าด้วยการคมนาคมและขนส่งทางบก ลงนามเมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๙๗

๒.๕ ความตกลงว่าด้วยการเดินรถไฟร่วมลงนามเมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๙๗

๒.๖ ความตกลงว่าด้วยการยกเว้นการตรวจลงตราหนังสือเดินทางทูตและราชการ ลงนามเมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๐๕

๒.๗ ความตกลงว่าด้วยการบริการเดินอากาศ ลงนามเมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๐๙

๒.๘ ความตกลงว่าด้วยการศุลกากร ลงนามเมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๑๑

๒.๙ ความตกลงว่าด้วยการยกเว้นการตรวจลงตรา ลงนามเมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๑๓

- ๒.๑๐ ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางการประมง ลงนามเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๑๔
- ๒.๑๑ ความตกลงว่าด้วยการสำรวจและปักปันเขตแดน ลงนามเมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๑๕
- ๒.๑๒ ความตกลงว่าด้วยการจัดตั้งองค์การร่วมมาเลเซีย - ไทย ลงนามเมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๒
- ๒.๑๓ ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางการเกษตร ลงนามเมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๒
- ๒.๑๔ ความตกลงว่าด้วยการแบ่งเขตทางทะเล / ทะเลอาณาเขต ลงนามเมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๒๒
- ๒.๑๕ ความตกลงว่าด้วยการแบ่งเขตไหล่ทวีป ลงนามเมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๒๒
- ๒.๑๖ บันทึกความเข้าใจว่าด้วยการขนส่งสินค้าเน่าเสียผ่านแดนมาเลเซียไปยัง สิงคโปร์ ลงนามเมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๒๒
- ๒.๑๗ ความตกลงว่าด้วยการขนส่งสินค้าไป-กลับระหว่างฝั่งตะวันออกกับฝั่งตะวันตกของมาเลเซียผ่านแดนไทยโดยการรถไฟแห่งประเทศไทย ลงนามเมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๒๓
- ๒.๑๘ ความตกลงว่าด้วยการยกเว้นการเก็บภาษีซ้อน ลงนามเมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๒๕
- ๒.๑๙ บันทึกความเข้าใจว่าด้วยการศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาลุ่มน้ำโกลก ลงนามเมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๒๖
- ๒.๒๐ ความตกลงว่าด้วยการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมไทย-มาเลเซีย ลงนามเมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๓๐
- ๒.๒๑ ความตกลงว่าด้วยการเดินเรือข้ามฟากบริเวณปากแม่น้ำโกลก ลงนามเมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๓๓
- ๒.๒๒ บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการศึกษา ลงนามเมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๓๖
- ๒.๒๓ ความตกลงว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน ลงนามเมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๘
- ๒.๒๔ บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านยางพารา ลงนามเมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๔๒
- ๒.๒๕ ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือชายแดน ลงนามเมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๔๓
- ๒.๒๖ ความตกลงว่าด้วยการค้าทวิภาคี ลงนามเมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๔๓
- ๒.๒๗ บันทึกความเข้าใจว่าด้วยการจัดทำ Bilateral Payment Arrangement (Account Trade) ลงนามเมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๔๔
- ๒.๒๘ บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือ ๓ ฝ่าย ด้านยางพารา อินโดนีเซีย - มาเลเซีย - ไทย ลงนามเมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๔๕

๒.๒๙ บันทึกความเข้าใจเพื่ออำนวยความสะดวกด้านพิธีการในการเคลื่อนย้ายสินค้า ลงนามเมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๖

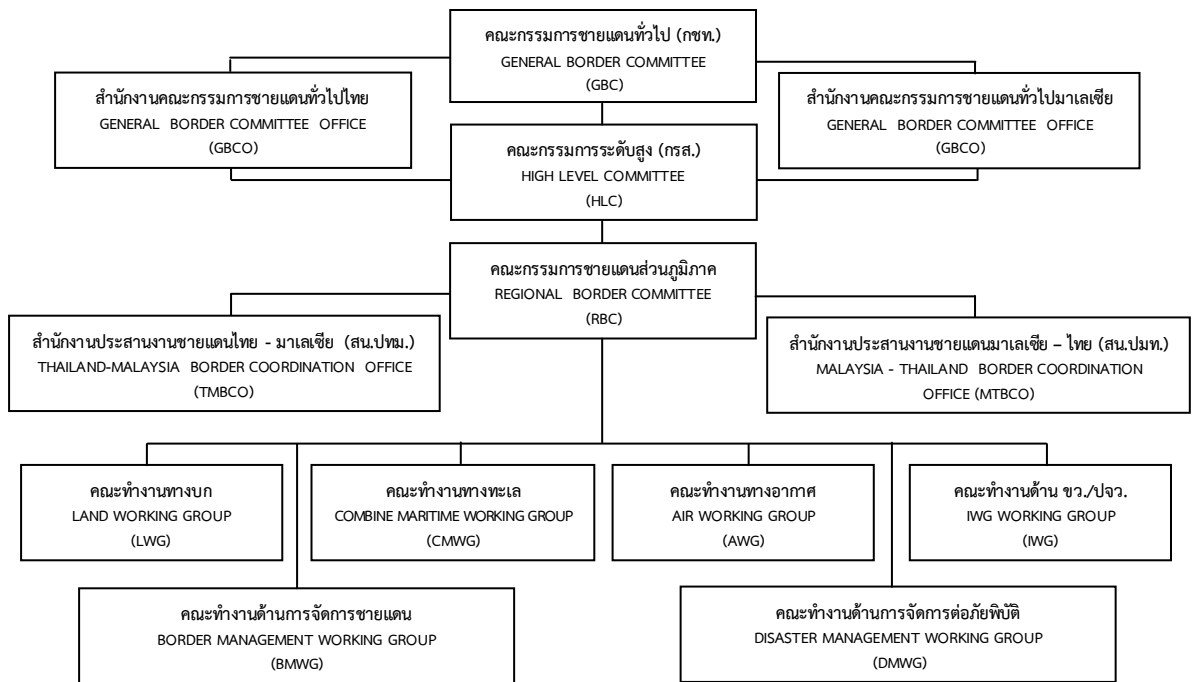
๒.๓๐ บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือระหว่างตลาดหลักทรัพย์ไทยกับมาเลเซีย ลงนามเมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๖

๒.๓๑ ความตกลงโครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโก-ลกแห่งที่ ๒ เชื่อมบ้านบูเก๊ะตา อ.แว้ง จ.นราธิวาส กับบ้านบูเก๊ะตุงา รัฐกลันตัน ลงนามเมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๗

๒.๓๒ บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือทางการศึกษา ลงนามเมื่อวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๐

๓. กฎ ระเบียบ และ ความตกลงด้านความมั่นคงตามแนวชายแดน ได้แก่ ความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งประเทศไทยกับรัฐบาลแห่งประเทศมาเลเซียว่าด้วยความร่วมมือชายแดน ฉบับลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ (คู่มือแนวทางการดำเนินงานของกองเลขานุการสำนักงานประสานงานชายแดน, ๒๕๕๘ : ๑-๘) ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญที่มีบทบาท ควรที่ใช้เป็นเวทีในการหารือเพื่อขอความร่วมมือในปัญหาการก่อความไม่สงบใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยกลไกการดำเนินการตามความตกลงว่าด้วยความร่วมมือชายแดน ไทย - มาเลเซีย ดังนี้

แผนภาพที่ ๒-๑ กลไกการดำเนินการตามความตกลงว่าด้วยความร่วมมือชายแดน ไทย - มาเลเซีย

ที่มา คู่มือกองเลขานุการ สำนักงานประสานงานชายแดนไทย-มาเลเซีย, ๒๕๕๘ : ๑๐

๓.๑ คณะกรรมการชายแดนทั่วไป ไทย - มาเลเซีย (General Border Committee: GBC) มีองค์ประกอบของคณะกรรมการ จำนวน ๑๑ คน ดังนี้ รัฐมนตรีว่าการ

กระทรวงกลาโหมทำหน้าที่เป็นประธาน ผู้บัญชาการทหารสูงสุด เป็นรองประธาน เสนาธิการทหาร เป็นรองประธาน ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ เป็นกรรมการ ปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นกรรมการ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นกรรมการ เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นกรรมการ แม่ทัพภาคที่ ๔ เป็นกรรมการ เจ้ากรมยุทธการทหารเป็นกรรมการ เจ้ากรมกิจการชายแดนทหารเป็นกรรมการ/เลขาธิการ และ ผู้อำนวยการกองกิจการชายแดน กรรมการ/ไทย – มาเลเซียเป็นผู้ช่วยเลขาธิการ

คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ พบปะ พิจารณาและรับเอา มาตรการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามความตกลง ฯ ออกแนวทางการปฏิบัติแก่คณะกรรมการ ชายแดนส่วนภูมิภาค และควบคุมดูแลและติดตามการดำเนินการให้เป็นผลตามแนวทางการปฏิบัติ ดังกล่าว มีภาระรับผิดชอบการปฏิบัติงานอย่างถูกต้องของคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค ตาม อำนาจหน้าที่ที่ได้รับการเห็นชอบแล้วของคณะกรรมการดังกล่าว แต่งตั้งคณะกรรมการอื่นๆ เพื่อ จัดการเกี่ยวกับปัญหาเฉพาะเรื่องที่อยู่ในขอบข่ายอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการชายแดนทั่วไป เสนอ รายงานตามระยะเวลาแก่รัฐบาลแต่ละฝ่าย พิจารณาข้อเสนอแนะที่เสนอโดยคณะกรรมการชายแดน ส่วนภูมิภาค หรือทบทวนมาตรการซึ่งคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาคได้ดำเนินการไป

๓.๒. คณะกรรมการระดับสูง ไทย - มาเลเซีย (High Level Committee: HLC)

มีองค์ประกอบของคณะกรรมการ จำนวน ๑๖ คน ดังนี้ ผู้บัญชาการทหารสูงสุดเป็นประธานเป็น กรรมการ เสนาธิการทหารเป็นรองประธาน เจ้ากรมยุทธการทหารเป็นกรรมการ เจ้ากรมกิจการ ชายแดนทหารเป็นกรรมการ เจ้ากรมข่าวทหารเป็นกรรมการ เจ้ากรมแผนที่ทหารเป็นกรรมการ แม่ ทัพภาคที่ ๔ เป็นกรรมการ เจ้ากรมยุทธการทหารบกเป็นกรรมการ เจ้ากรมยุทธศาสตร์เป็นกรรมการ ผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนเป็นกรรมการ ผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเป็น กรรมการ อธิบดีกรมเอเชียตะวันออกกระทรวงการต่างประเทศเป็นกรรมการ อธิบดีกรมศุลกากรเป็น กรรมการ ผู้อำนวยการสำนักความมั่นคงกิจการชายแดนและการป้องกันประเทศ สำนักงานสภาความ มั่นคงแห่งชาติเป็นกรรมการ ผู้อำนวยการกองการต่างประเทศ กระทรวงมหาดไทยเป็นกรรมการ และ ผู้อำนวยการกองกิจการชายแดนไทย – มาเลเซียเป็นกรรมการ/เลขาธิการฯ

คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ จัดประชุมกันก่อนการประชุม คณะกรรมการชายแดนทั่วไปเพื่อพิจารณาปัญหาและข้อเสนอแนะเฉพาะเรื่อง และจัดทำข้อเสนอแนะ ที่เหมาะสมเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว เพื่อให้คณะกรรมการชายแดนทั่วไปพิจารณาต่อไป

๓.๓ คณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค ไทย - มาเลเซีย (Regional Border

Committee: RBC) มีองค์ประกอบของคณะกรรมการ จำนวน ๒๕ คน ดังนี้ แม่ทัพภาคที่ ๔ เป็น ประธานกรรมการ รองแม่ทัพภาคที่ ๔ เป็นรองประธานพร้อมกับทำหน้าที่เป็นประธานคณะทำงาน ด้านการข่าวและการปฏิบัติการจิตวิทยาด้วย ผู้อำนวยการศูนย์อำนาจการบริหารจังหวัดชายแดน ภาคใต้เป็นรองประธาน ผู้บัญชาการกองพลทหารราบที่ ๕ เป็นกรรมการพร้อมกับทำหน้าที่เป็น ประธานคณะทำงานทางบกด้วย รองอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกระทรวงมหาดไทยเป็น กรรมการพร้อมกับทำหน้าที่เป็นประธานคณะทำงานด้านการจัดการต่อภัยพิบัติด้วย ผู้บัญชาการ ทหารเรือภาคที่ ๒ เป็นกรรมการพร้อมกับทำหน้าที่เป็นประธานคณะทำงานทางทะเลด้วย ผู้ช่วยเสนาธิ การทหารอากาศฝ่ายยุทธการเป็นกรรมการพร้อมกับทำหน้าที่เป็นประธานคณะทำงานทางอากาศด้วย ผู้อำนวยการสำนักยุทธศาสตร์ความมั่นคงกิจการชายแดนและประเทศรอบบ้าน สำนักงานสภาความ

มั่นคงแห่งชาติเป็น กรรมการพร้อมกับทำหน้าที่เป็นประธานคณะกรรมการด้านการจัดการชายแดนด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดสตูลเป็นกรรมการ ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลาเป็นกรรมการผู้ว่าราชการจังหวัดยะลาเป็นกรรมการ ผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาสเป็น กรรมการ ผู้ว่าราชการจังหวัดปัตตานีเป็น กรรมการ ผู้บัญชาการทัพเรือภาคที่ ๓ เป็นกรรมการ ผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค ๙ เป็น กรรมการ ผู้บังคับการกองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค ๔ เป็นกรรมการ ผู้บังคับการกองบังคับการตำรวจสันติบาล ๑ เป็นกรรมการ ผู้บังคับการกองบังคับการตำรวจน้ำเป็นกรรมการ ผู้บังคับการตรวจคนเข้าเมือง ๖ เป็นกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักงานศุลกากรภาคที่ ๔เป็นกรรมการ เจ้ากรมกิจการชายแดนทหาร เป็นกรรมการ เจ้ากรมยุทธการทหารเป็นกรรมการ เจ้ากรมยุทธการทหารบกเป็น กรรมการ เจ้ากรมยุทธการทหารเรือเป็นกรรมการ และเจ้ากรมยุทธการทหารอากาศเป็นกรรมการ

คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ ดำเนินงานความร่วมมือชายแดนไทย - มาเลเซีย ในขอบเขตความรับผิดชอบให้เป็นไปตามความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งประเทศไทยกับ รัฐบาลแห่งประเทศมาเลเซีย ว่าด้วยความร่วมมือชายแดน ฉบับลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๔๓ ดำเนินการตามนโยบายแนวทางในการดำเนินและงานมอบของคณะกรรมการชายแดนทั่วไปไทย - มาเลเซีย และคณะกรรมการระดับสูงไทย - มาเลเซีย ดำเนินการตามนโยบายของชาติ ในการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติในพื้นที่ชายแดนไทย - มาเลเซีย รวมทั้งการพัฒนาและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างไทยกับมาเลเซียในความรับผิดชอบ ดำเนินงานให้สอดคล้องกับความตกลงและความร่วมมือไทย - มาเลเซีย ในกรอบงานอื่น รวมทั้งพันธสัญญาต่าง ๆ ระหว่างผู้นำของทั้งสอง ประเทศ ประสานงานอย่างใกล้ชิดกับคณะกรรมการและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทั้งฝ่ายไทยและฝ่าย มาเลเซียในการดำเนินงานความร่วมมือและการแก้ปัญหาชายแดนไทย - มาเลเซีย กำหนดนโยบาย แนวทางดำเนินการและกำกับดูแลการดำเนินงานความร่วมมือของคณะทำงานภายใต้คณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาคไทย - มาเลเซีย (ฝ่ายไทย) ทั้ง ๖ คณะ แต่งตั้งคณะทำงานหรือเจ้าหน้าที่ ดำเนินงานด้านต่าง ๆ ตามความจำเป็น รายงานผลการดำเนินงานและข้อพิจารณาต่าง ๆ ต่อ คณะกรรมการระดับสูงไทย - มาเลเซีย (ฝ่ายไทย) และคณะกรรมการชายแดนทั่วไปไทย - มาเลเซีย (ฝ่ายไทย)

๓.๔ คณะทำงานภายใต้คณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค มีจำนวน ๖ คณะทำงาน ซึ่งถือเป็นกลไกที่สำคัญในเรื่องความร่วมมือของทั้งสองประเทศตามความตกลงและจากความเห็นชอบร่วมกันของคณะกรรมการและประธานกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาคของทั้งสองฝ่าย ได้แก่

๓.๔.๑ คณะทำงานทางบก (Land Working Group: LWG) จำนวน ๘ คน ประกอบด้วย ผู้บัญชาการกองพลทหารราบที่ ๕ เป็นประธานคณะทำงาน ผู้แทนกองพลทหารราบที่ ๑๕ เป็นคณะทำงาน ผู้แทนกองบังคับการตำรวจเป็นคณะทำงาน ตระเวนชายแดนภาค ๔ เป็น คณะทำงาน ผู้แทนกรมยุทธการทหารบกเป็นคณะทำงาน ผู้อำนวยการกองยุทธการกองทัพอากาศที่ ๔ เป็นคณะทำงานผู้บังคับการกรมทหารราบที่ ๕ เป็นคณะทำงาน เสนาธิการกองพลทหารราบที่ ๕ เป็น คณะทำงานพร้อมกับทำหน้าที่เป็นเลขานุการคณะกรรมการด้วย และนายทหารปฏิบัติการทางบก สำนักงานประสานงานชายแดนไทย - มาเลเซีย เป็นคณะทำงาน พร้อมกับทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการด้วย โดยมีหน้าที่ดังนี้ ดำเนินงานตามกรอบหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาคไทย - มาเลเซีย (ฝ่ายไทย) ดำเนินงานความร่วมมือชายแดน

ไทย - มาเลเซีย ตามระเบียบปฏิบัติประจำของคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาคไทย - มาเลเซีย (Standing Operation Procedure of Regional Border Committee) ดำเนินความร่วมมือชายแดนไทย - มาเลเซีย ตามคุณลักษณะและบทบาทเฉพาะของคณะทำงาน ให้สอดคล้องกับนโยบายและแนวทางในการดำเนินการของหน่วยงานต้นสังกัด ประสานงานอย่างใกล้ชิดกับคณะทำงานและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทั้งฝ่ายไทยและฝ่ายมาเลเซีย ในการดำเนินงานความร่วมมือและการแก้ปัญหาชายแดนไทย - มาเลเซีย ตามบทบาทและคุณลักษณะเฉพาะ รายงานผลการดำเนินงานและข้อพิจารณาต่าง ๆ ต่อคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค (ฝ่ายไทย)

๓.๔.๒ คณะทำงานทางทะเล ไทย - มาเลเซีย (Combined Maritime Working Group : CMWG) จำนวน ๘ คน ประกอบด้วย ผู้บัญชาการทัพเรือภาคที่ ๒ เป็นประธานคณะทำงาน ผู้แทนทัพเรือภาคที่ ๓ เป็นคณะทำงาน ผู้แทนกรมยุทธการทหารเรือเป็นคณะทำงาน ผู้แทนกองบังคับการตำรวจน้ำเป็นคณะทำงานผู้กำกับการ ๗ กองบังคับการตำรวจน้ำ เป็นคณะทำงานผู้กำกับการ ๙ กองบังคับการตำรวจน้ำเป็นคณะทำงาน เสนาธิการหน่วยปฏิบัติการภาคใต้เป็นคณะทำงานเป็นทำหน้าที่เป็นเลขานุการคณะทำงานด้วย นายทหารปฏิบัติการทางทะเลสำนักงานประสานงานชายแดนไทย - มาเลเซีย คณะทำงาน/ผู้ช่วยเลขานุการคณะทำงาน โดยมีหน้าที่ดังนี้ ดำเนินงานตามกรอบหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาคไทย - มาเลเซีย (ฝ่ายไทย) ดำเนินงานความร่วมมือชายแดนไทย - มาเลเซีย ตามระเบียบปฏิบัติประจำของคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาคไทย - มาเลเซีย (Standing Operation Procedure of Regional Border Committee) ดำเนินความร่วมมือชายแดนไทย - มาเลเซีย ตามคุณลักษณะและบทบาทเฉพาะของคณะทำงาน ให้สอดคล้องกับนโยบายและแนวทางในการดำเนินการของหน่วยงานต้นสังกัด ประสานงานอย่างใกล้ชิดกับคณะทำงานและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทั้งฝ่ายไทยและฝ่ายมาเลเซีย ในการดำเนินงานความร่วมมือและการแก้ปัญหาชายแดนไทย - มาเลเซีย ตามบทบาทและคุณลักษณะเฉพาะ รายงานผลการดำเนินงานและข้อพิจารณาต่าง ๆ ต่อคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค (ฝ่ายไทย)

๓.๔.๓ คณะทำงานทางอากาศ ไทย - มาเลเซีย (Air Working Group: AWG) จำนวน ๙ คน ประกอบด้วยผู้ช่วยเสนาธิการทหารอากาศฝ่ายยุทธการ เป็นประธานคณะทำงานเจ้ากรมยุทธการทหารอากาศเป็นคณะทำงาน เจ้ากรมส่งกำลังบำรุงทหารอากาศเป็นคณะทำงาน เจ้ากรมข่าวทหารอากาศ เป็นคณะทำงาน ผู้อำนวยการกองฝึกร่วมและผสม กรมยุทธการทหารอากาศเป็นคณะทำงาน ผู้อำนวยการกองฝึกและศึกษากองบัญชาการฝึกศึกษาทางอากาศเป็นคณะทำงาน ผู้อำนวยการกองยุทธการกรมยุทธการทหารอากาศ เป็นคณะทำงานและทำหน้าที่เป็นกองเลขานุการฝ่ายเสนาธิการกองยุทธการกรมยุทธการทหารอากาศ เป็นคณะทำงานทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะทำงานด้วย และนายทหารปฏิบัติการทางอากาศสำนักงานประสานงานชายแดนไทย - มาเลเซีย เป็นคณะทำงานและทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการด้วย โดยมีหน้าที่ดังนี้ ดำเนินงานตามกรอบหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาคไทย - มาเลเซีย (ฝ่ายไทย) ดำเนินงานความร่วมมือชายแดนไทย - มาเลเซีย ตามระเบียบปฏิบัติประจำของคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาคไทย - มาเลเซีย (Standing Operation Procedure of Regional Border Committee) ดำเนินความร่วมมือชายแดนไทย - มาเลเซีย ตามคุณลักษณะและบทบาทเฉพาะของ

คณะทำงาน ให้สอดคล้องกับนโยบายและแนวทางในการดำเนินการของหน่วยงานต้นสังกัด ประสานงานอย่างใกล้ชิดกับคณะทำงานและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทั้งฝ่ายไทยและฝ่ายมาเลเซีย ในการดำเนินงานความร่วมมือและการแก้ปัญหาชายแดนไทย - มาเลเซีย ตามบทบาทและคุณลักษณะ เฉพาะ รายงานผลการดำเนินงานและข้อพิจารณาต่าง ๆ ต่อคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค (ฝ่าย ไทย)

๓.๔.๔ คณะทำงานด้านการข่าวและการปฏิบัติการจิตวิทยา ไทย - มาเลเซีย (Intelligence and Psychological Operations Working Group: IWG) จำนวน ๑๒ คน ประกอบด้วย รองแม่ทัพภาคที่ ๔ เป็นประธานคณะทำงาน ผู้แทนกองบัญชาการตำรวจภูธร ภาค ๙ เป็นคณะทำงาน ผู้แทนกองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค ๔ เป็นคณะทำงาน ผู้แทน กองบังคับการตำรวจสันติบาล๑เป็นคณะทำงาน ผู้แทนกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง ๖ เป็น คณะทำงาน ผู้แทนสำนักงานศุลกากรภาคที่ ๔ เป็นคณะทำงาน ผู้แทนสำนักงานข่าวกรองแห่งชาติ เป็นคณะทำงาน ผู้แทนกองพลทหารราบที่ ๕ เป็นคณะทำงาน ผู้แทนกองพลทหารราบที่ ๑๕ เป็น คณะทำงาน ผู้อำนวยการกองกิจการพลเรือนกองทัพภาคที่ ๔ เป็นคณะทำงาน ผู้อำนวยการกองข่าว กองทัพภาคที่ ๔ เป็นคณะทำงาน พร้อมกับเป็นเลขานุการคณะกรรมการด้วย นายทหารปฏิบัติการ ด้านการข่าวและการปฏิบัติการจิตวิทยา สำนักงานประสานงานชายแดนไทย - มาเลเซีย เป็น คณะทำงานพร้อมกับเป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะทำงานด้วย โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ ดำเนินงาน ตามกรอบหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาคไทย - มาเลเซีย (ฝ่าย ไทย) ดำเนินงานความร่วมมือชายแดนไทย - มาเลเซีย ตามระเบียบปฏิบัติประจำของคณะกรรมการ ชายแดนส่วนภูมิภาคไทย - มาเลเซีย (Standing Operation Procedure of Regional Border Committee) ดำเนินความร่วมมือชายแดนไทย - มาเลเซีย ตามคุณลักษณะและบทบาทเฉพาะของ คณะทำงานให้สอดคล้องกับนโยบายและแนวทางในการดำเนินการของหน่วยงานต้นสังกัด ประสานงานอย่างใกล้ชิดกับคณะทำงานและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทั้งฝ่ายไทยและฝ่ายมาเลเซีย ใน การดำเนินงานความร่วมมือและการแก้ปัญหาชายแดนไทย - มาเลเซีย ตามบทบาทและคุณลักษณะ เฉพาะ รายงานผลการดำเนินงานและข้อพิจารณาต่าง ๆ ต่อคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค (ฝ่าย ไทย)

๓.๔.๕ คณะทำงานด้านการจัดการชายแดน ไทย - มาเลเซีย (Border Management Working Group : BMWG) จำนวน ๒๒ คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนัก ยุทธศาสตร์ความมั่นคงกิจการชายแดนและประเทศรอบบ้าน สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ประธานคณะทำงาน ปลัดจังหวัดสตูล เป็นคณะทำงาน ปลัดจังหวัดสงขลา เป็นคณะทำงาน ปลัด จังหวัดยะลา เป็นคณะทำงาน ปลัดจังหวัดนราธิวาส เป็นคณะทำงาน ผู้แทนกองบัญชาการตำรวจภูธร ภาค ๙ เป็นคณะทำงาน ผู้แทนกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง ๖ เป็นคณะทำงาน ผู้แทนสำนักงาน ศุลกากรภาคที่ ๔ เป็นคณะทำงาน ผู้แทนกรมแผนที่ทหาร เป็นคณะทำงาน ผู้แทนกรมกิจการ ชายแดนทหาร เป็นคณะทำงาน ผู้แทนกองทัพภาคที่ ๔ เป็นคณะทำงาน ผู้แทนศูนย์อำนวยการบริหาร จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นคณะทำงาน ผู้แทนกองบังคับการตำรวจสันติบาล ๑ เป็นคณะทำงาน ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาค ๙ เป็นคณะทำงาน ผู้แทนกรมการขนส่ง ทางบก เป็นคณะทำงาน ผู้อำนวยการศูนย์การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยภูมิภาคภาคใต้ เป็น

คณะทำงาน ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๑๒ สงขลา เป็นคณะทำงาน ผู้แทนกรม ประมง เป็นคณะทำงาน ผู้อำนวยการสำนักควบคุมป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ กรมปศุสัตว์ เป็น คณะทำงาน ผู้อำนวยการส่วนควบคุมพืชภาคใต้ สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร เป็นคณะทำงาน ผู้อำนวยการส่วนชายแดนและประเทศเพื่อนบ้าน สำนักความมั่นคงกิจการ ชายแดนและการป้องกัน ประเทศ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นคณะทำงานพร้อมกับเป็นเลขานุการคณะทำงานด้วย และ นายทหารปฏิบัติการด้านการจัดการชายแดน สำนักงานประสานงานชายแดนไทย - มาเลเซีย เป็นคณะทำงานพร้อมกับเป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะทำงานด้วย โดยมีอำนาจหน้าที่ดังนี้ ดำเนินงานตาม กรอบหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาคไทย - มาเลเซีย (ฝ่ายไทย) ดำเนินงานความร่วมมือชายแดนไทย - มาเลเซีย ตามระเบียบปฏิบัติประจำของคณะกรรมการ ชายแดนส่วนภูมิภาคไทย - มาเลเซีย (Standing Operation Procedure of Regional Border Committee) ดำเนินความร่วมมือชายแดนไทย - มาเลเซีย ตามคุณลักษณะและบทบาทเฉพาะของ คณะทำงาน ให้สอดคล้องกับนโยบายและแนวทางในการดำเนินการของหน่วยงานต้นสังกัด ประสานงานอย่างใกล้ชิดกับคณะทำงานและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทั้งฝ่ายไทยและฝ่ายมาเลเซีย ใน การดำเนินงานความร่วมมือและการแก้ปัญหาชายแดนไทย - มาเลเซีย ตามบทบาทและคุณลักษณะ เฉพาะ รายงานผลการดำเนินงานและข้อพิจารณาต่าง ๆ ต่อคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค (ฝ่าย ไทย)

๓.๔.๖ คณะทำงานด้านการจัดการต่อภัยพิบัติ ไทย - มาเลเซีย (Disaster Management Working Group: DMWG) จำนวน ๑๘ คน ประกอบด้วย รองอธิบดีกรมป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย เป็นประธานคณะทำงาน ปลัดจังหวัดสตูล เป็นคณะทำงาน ปลัดจังหวัดสงขลา เป็นคณะทำงาน ปลัดจังหวัดยะลา เป็นคณะทำงาน ปลัดจังหวัดนราธิวาส เป็นคณะทำงาน เป็น ผู้อำนวยการศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต ๑๒ เป็นคณะทำงาน หัวหน้าสำนักงานป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดสตูล เป็นคณะทำงาน หัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณ ภัย จังหวัดสงขลา เป็นคณะทำงาน หัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดยะลา เป็นคณะทำงาน หัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดนราธิวาสเป็นคณะทำงาน ผู้แทนกองพลพัฒนาที่ ๔เป็นคณะทำงาน ผู้แทนกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค ๙ เป็นคณะทำงาน ผู้แทนกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง ๖ เป็นคณะทำงาน ผู้แทนสำนักงานศุลกากรภาคที่ ๔ เป็น คณะทำงาน ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๑๒ สงขลาเป็นคณะทำงาน ผู้อำนวยการกอง กิจการพลเรือน กองทัพภาคที่ ๔ เป็นคณะทำงาน เสนาธิการมณฑลทหารบกที่ ๔๒เป็นคณะทำงาน พร้อมกับเป็นกองเลขานุการของคณะทำงานด้วย และนายทหารปฏิบัติการด้านการจัดการต่อภัยพิบัติ สำนักงานประสานงาน ชายแดน ไทย - มาเลเซีย เป็นคณะทำงานพร้อมกับเป็นผู้ช่วยเลขานุการของ คณะทำงานด้วย โดยมีอำนาจหน้าที่ดังนี้ ดำเนินงานตามกรอบหน้าที่และความรับผิดชอบของ คณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาคไทย - มาเลเซีย (ฝ่ายไทย) ดำเนินงานความร่วมมือชายแดนไทย - มาเลเซีย ตามระเบียบปฏิบัติประจำของคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาคไทย - มาเลเซีย (Standing Operation Procedure of Regional Border Committee) ดำเนินความร่วมมือ ชายแดนไทย - มาเลเซีย ตามคุณลักษณะและบทบาทเฉพาะของคณะทำงาน ให้สอดคล้องกับนโยบาย และแนวทางในการดำเนินการของหน่วยงานต้นสังกัด ประสานงานอย่างใกล้ชิดกับคณะทำงานและ

ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทั้งฝ่ายไทยและฝ่ายมาเลเซีย ในการดำเนินงานความร่วมมือและการแก้ปัญหาชายแดนไทย - มาเลเซีย ตามบทบาทและคุณลักษณะเฉพาะ รายงานผลการดำเนินงานและข้อพิจารณาต่าง ๆ ต่อคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค (ฝ่ายไทย)

๓.๕ สำนักงานเลขานุการ ถือเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนความร่วมมือด้านต่าง ๆ ที่ได้ตกลงร่วมกันให้ดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน แบ่งเป็น ๒ ส่วนหลักได้แก่

๓.๕.๑ กรมกิจการชายแดนทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย หลังการจัดตั้งเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๙ ได้ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการให้ คณะกรรมการชายแดนทั่วไป ไทย - มาเลเซีย ฝ่ายไทย และคณะกรรมการระดับสูงไทย - มาเลเซีย ฝ่ายไทย แทนศูนย์อำนวยการร่วม ๑๐๔ ศูนย์อำนวยการร่วม กองบัญชาการทหารสูงสุดซึ่งยุบเลิกหน่วยไป โดยปฏิบัติงานร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการชายแดนทั่วไป (General Border Committee Office: GBCO) ซึ่งขึ้นกับสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติของมาเลเซีย

๓.๕.๒ สำนักงานประสานงานชายแดนไทย - มาเลเซีย: สน.ปทม. (Thailand - Malaysia Border Coordination Office: TMBCO) ซึ่งมีที่ตั้งอยู่ที่ อ.เมือง จ.สงขลา เป็นหน่วย ขึ้นตรงของศูนย์ปฏิบัติการกองทัพภาคที่ ๔ แปรสภาพมาจากสำนักงานคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค : สน.กชภ. (Regional Border Committee Office : RBCO) เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๓ ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการให้คณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาคไทย - มาเลเซีย และคณะทำงานภายใต้คณะกรรมการฯ ทั้ง ๖ คณะ โดยปฏิบัติงานร่วมกับสำนักงานประสานงานชายแดน มาเลเซีย - ไทย: สน.ปมท. (Malaysia - Thailand Border Coordination Office: MTBCO) ซึ่งขึ้นกับสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรีของมาเลเซีย มีที่ตั้งอยู่ที่เมืองจอลอสตาร์ รัฐเคดาห์

๓.๖ กิจกรรมความร่วมมือชายแดนไทย - มาเลเซีย ได้แก่ การประชุมคณะกรรมการชายแดนทั่วไป ไทย - มาเลเซีย ปีละ ๑ ครั้ง ผลัดกันเป็นเจ้าภาพ การประชุมคณะกรรมการระดับสูง ไทย - มาเลเซีย ปีละ ๒ ครั้ง ผลัดกันเป็นเจ้าภาพ

๓.๗ กิจกรรมของคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค ไทย - มาเลเซีย ได้แก่ การประชุมคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาคไทย - มาเลเซีย ปีละ ๒ ครั้ง ผลัดกันเป็นเจ้าภาพ การแลกเปลี่ยนการเยือนของประธานร่วม ปีละ ๒ ครั้ง

๓.๘ กิจกรรมของคณะทำงานทางบก ไทย - มาเลเซีย ประกอบด้วย การประชุมคณะทำงานฯ ปีละ ๒ ครั้ง การฝึกผสมทางบกในรหัส Land Ex THAMAL ปีละ ๑ ครั้ง ผลัดกันเป็นเจ้าภาพ การประชุมคณะทำงานฝึกผสมทางบกไทย - มาเลเซีย ปีละ ๓ ครั้ง การลาดตระเวนร่วมตามแนวชายแดนไทย - มาเลเซีย ใน ๔ พื้นที่ คือพื้นที่ A (สงขลา/เคดาห์) พื้นที่ B (ยะลา/เปรัก) พื้นที่ C (นราธิวาส/กลันตัน) และพื้นที่ D (สตูล/เปอร์ลิส) ปีละ ๔ พื้นที่ การปฏิบัติ ณ จุดตรวจร่วมตามแนวชายแดนไทย - มาเลเซีย ที่ บ้านติตะ ตำบลถ้ำทะลุ อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา และ บ้านดินเสมอ ตำบลคีรีเขต อำเภอธารโต จังหวัดยะลา ตลอดทั้งปี การประชุมแลกเปลี่ยนการพัฒนาสัมพันธ์ระหว่างหน่วยทหาร/ตำรวจในพื้นที่ชายแดนไทย - มาเลเซีย ปีละ ๒ ครั้ง

๓.๙ กิจกรรมของคณะทำงานทางทะเล ไทย - มาเลเซีย ประกอบด้วย การประชุมคณะทำงานฯ ปีละ ๒ ครั้ง การฝึกผสมทางทะเลในรหัส Sea Ex THAMAL ปีละ ๒ ครั้ง (ฝั่ง

ทะเลจีนใต้ ๑ ครั้ง และฝั่งอันดามัน ๑ ครั้ง) การประชุมคณะกรรมการฝึกผสมทางทะเลไทย - มาเลเซีย ปีละ ๒ ครั้ง การลาดตระเวนร่วมทางทะเลในพื้นที่ลาดตระเวนร่วม สตูล/เปอร์ลิส นราธิวาส/กลันตัน และแม่น้ำโก-ลก เป็นประจำทุกเดือน การแลกเปลี่ยนการเยี่ยมเมืองท่าของหมู่เรือของทั้งสองประเทศ ดำเนินการร่วมกับ การฝึกผสมทางทะเลฯ

๓.๑๐ กิจกรรมของคณะกรรมการทางอากาศ ไทย - มาเลเซีย ประกอบด้วย การประชุมคณะกรรมการฯ ปีละ ๒ ครั้ง การฝึกผสมทางอากาศ ในรหัส Air Ex THAMAL ปีละ ๑ ครั้ง การประชุมคณะกรรมการฝึกผสมทางอากาศ ๓ ครั้ง การขออนุมัติการบินข้ามแดน (Transborder Air Clearance) การแจ้งแผนการบินใกล้แนวชายแดนเพื่อป้องกันการเข้าใจผิด การแลกเปลี่ยนการเยือนของนายทหารฝ่ายอำนวยการ การแข่งขันกีฬาเชื่อมความสัมพันธ์

๓.๑๑ กิจกรรมของคณะกรรมการด้านการข่าวและการปฏิบัติการจิตวิทยา ไทย - มาเลเซีย ประกอบด้วย การประชุมคณะกรรมการฯ ปีละ ๒ ครั้ง การรายงานสถานการณ์ด้านการข่าวที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามต่อความมั่นคงและเสถียรภาพในพื้นที่ชายแดน การแลกเปลี่ยนข่าวสารโดยตรงระหว่างหน่วยงานที่เป็นคู่ปฏิบัติ (Counter Part) การประชุมคณะกรรมการปฏิบัติการจิตวิทยาร่วมไทย - มาเลเซีย ปีละ ๒ ครั้ง การปฏิบัติการจิตวิทยาร่วมในพื้นที่ชายแดน ปีละ ๒ ครั้ง การสัมมนาด้านการข่าวระหว่างจังหวัดกับรัฐชายแดนที่อยู่ติดกัน ปีละ ๒ ครั้ง การจัดกิจกรรมละศีลอดร่วมระหว่างจังหวัดกับรัฐชายแดน ปีละ ๘ ครั้ง

๓.๑๒ กิจกรรมของคณะกรรมการด้านการจัดการชายแดน ไทย - มาเลเซีย ประกอบด้วย การประชุมคณะกรรมการฯ ปีละ ๒ ครั้ง การสัมมนาเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ชายแดนระหว่างจังหวัดกับรัฐชายแดนที่อยู่ติดกัน ปีละ ๒ ครั้ง การติดตามความก้าวหน้าโครงการพัฒนาในพื้นที่ชายแดน ทั้งช่องทางที่ ๑ (สุโหงโกลก/ รันตูป็นยัง) จังหวัดนราธิวาส ช่องทางที่ ๒ (บ้านประกอบ/ดูเรียนบุง) จังหวัดสงขลา และช่องทางที่ ๓ (สะเดา/บูกิตกายูฮิตัม, ปาดังเบซาร์, วังประจัน/วังเกลียน) จังหวัดสงขลา และ สตูล กิจกรรมร่วมของหน่วยงานที่เป็นคณะกรรมการจัดการชายแดน ได้แก่ ตำรวจภูธร ตรวจคนเข้าเมือง ศุลกากร การกำหนดและปักปันเขตแดน การสาธารณสุข ปศุสัตว์ ประมง และการท่องเที่ยว ฯลฯ

๓.๑๓ กิจกรรมของคณะกรรมการด้านการจัดการตักภัยพิบัติ ไทย - มาเลเซีย ประกอบด้วย การประชุมคณะกรรมการฯ ปีละ ๒ ครั้ง การสัมมนาเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านการให้ความช่วยเหลือเมื่อเกิดภัยพิบัติระหว่างจังหวัดและรัฐที่อยู่ติดกัน ปีละ ๒ ครั้ง การซ้อมแผนการให้ความช่วยเหลือเมื่อเกิดภัยพิบัติ ปีละ ๒ ครั้ง

ข้อมูลทั่วไปของห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้

๑. จังหวัดนราธิวาส (วิกิพีเดีย,ออนไลน์, ๒๕๖๐) เดิมมีฐานะเป็นเพียงเมืองหนึ่งในอาณาจักรลังกาสุกะซึ่งพบหลักฐานโบราณคดีค่อนข้างน้อยเช่น ซากเจดีย์ ๓ องค์บริเวณวัดเขากง อายุ ๑,๓๐๐ ปี (ต่อมาถูกรื้อ ถอนแล้วสร้างพระพุทธรูปทักษิณมิ่งมงคลแทน) พระพุทธรูปและพระโพธิสัตว์นิกายมนตยานบริเวณวัดเขากงเช่นกัน ต่อมา กลายเป็นอำเภอหนึ่ง เรียกว่า อำเภอบางนรา ขึ้นกับเมืองสายบุรี ซึ่งเป็นหนึ่งในเจ็ดหัวเมืองภาคใต้ ต่อมาได้โอนไปขึ้นกับเมืองระแงะ ซึ่งเป็นหนึ่งในเจ็ดหัว

เมืองเช่นกัน โดยประวัติความเป็นมาของนครราชสีมา มีความเชื่อมโยงกับเรื่องราวของเมืองปัตตานี เมืองสายบุรี และเมืองระแงะ

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ ๑ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ได้มีรับสั่งให้กรมพระราชวังบวรมหาสุรสีหนาท ยกทัพหลวงลงมาปักซีใต้เพื่อปราบปรามข้าศึกที่เข้ามาทางปักซีใต้ เมื่อข้าศึกแตกพ่ายหนีไปหมดแล้ว จึงเสด็จประทับ ณ เมืองสงขลา และได้มีรับสั่งออกไปถึงหัวเมืองมลายูทั้งหลาย ที่เคยขึ้นกับอยุธยามาก่อน ให้มาอ่อนน้อมดังเดิม โดยพระยาไทรบุรี และพระยาตรังกานูยอมอ่อนน้อมแต่โดยดี แต่พระยาปัตตานีแข็งเมืองไม่ยอมอ่อนน้อม จึงรับสั่งให้ยกทัพไปเมืองปัตตานีเมื่อ พ.ศ. ๒๓๓๒ เมื่อได้เมืองปัตตานีแล้ว ได้โปรดเกล้าฯ ให้พระราชทานตราตั้งให้แก่พระยาสงขลา (บุญสุย) เป็นพระยาปัตตานี และให้อยู่ในความกำกับดูแลของเมืองสงขลาต่อไป และตั้งในเป็นเมืองมนตรีขึ้นอยู่กับกรุงรัตนโกสินทร์โดยตรง ในระหว่างที่พระยาปัตตานี (ขวัญชัย) ว่าราชการเมืองปัตตานีอยู่นั้น บ้านเมืองสงบเรียบร้อยปกติสุขตลอดมา ครั้นเมื่อพระยาปัตตานีถึงแก่กรรม โปรดเกล้าฯ ให้นายพ่าย น้องชายพระยาหลวงสวัสดิภักดีผู้ช่วยราชการเมืองปัตตานี และได้ย้ายที่ว่าการเมืองปัตตานีจากบ้านมะนา (อ่าวนาเกลือ) ไปตั้งอยู่ที่บ้านยามู

ในระหว่างนั้นพวกของซาเห็ดรัตนวงศ์ฯ และพวกโมเซฟได้เริ่มก่อความสงบสุขของบ้านเมือง โดยคบคิดกับปล้นบ้านพระยาปัตตานี และบ้านหลวงสวัสดิภักดี แต่ก็ได้ถูกตีถอยหนีไปหลบซ่อนตัวอยู่ที่บ้านกะลาพอ แขวงเมืองสายบุรี นอกจากนั้นเมืองปัตตานีซึ่งมีอาณาเขตกว้างขวาง และมีโจรผู้ร้ายชุกชุม เทียบปล้นบ้านเรือนราษฎรจนเหลือกำลังที่พระยาปัตตานีจะปราบให้ราบคาบได้ จึงแจ้งราชการไปยังเมืองสงขลา พระยาสงขลา(เถียนจ่อง) ออกมาปราบปราม และจัดนโยบายแบ่งแยกเมืองปัตตานีออกเป็น ๗ เมือง ได้แก่ เมืองปัตตานี เมืองหนองจิก เมืองยะลา เมืองรามันห์ เมืองระแงะ เมืองสายบุรี และเมืองยะหริ่ง ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ ได้มีพระยาปัตตานี (ถ้วนสุหลง) พระยาหนองจิก (ถ้วนกะจิก) พระยายะลา (ถ้วนบางกอก) และพระยาระแงะ (หนิเดะ) โดยเจ้าเมืองทั้ง ๔ ได้สมคบคิดกันเป็นกบฏขึ้น จึงโปรดเกล้าฯ ให้พระยาเพชรบุรี และพระยาสงขลา (เถียนเส้ง) ลงมาปราบ และพิจารณาเห็นว่า หนีบอสูชชาวบ้านบางปู ซึ่งพระยายะหริ่งแต่งตั้งให้เป็นกรรมการเมืองยะหริ่งได้เป็นกำลังสำคัญ และได้ทำการต่อสู้ด้วยความกล้าหาญยิ่ง ด้วยคุณงามความดีนี้จึงได้แต่งตั้งให้เป็นผู้รักษาราชการเมืองระแงะ สืบต่อจากพระยาระแงะ (หนิเดะ) ที่หนีไป และได้ย้ายที่ว่าการจากบ้านระแงะมาตั้งใหม่ที่ตำบลตันหยงมัส

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ทรงให้ยกเลิกการปกครองแบบเก่า เพราะการแบ่งเขตแขวงการปกครอง และตำแหน่งหน้าที่ราชการในหัวเมืองทั้ง ๗ ที่ยังทับซ้อนกันอยู่หลายแห่ง จึงได้วางระเบียบแผนการปกครองและตำแหน่งหน้าที่ราชการให้เป็นระเบียบตามสมควรแก่กาลสมัย เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๔๔

ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๔๙ มีประกาศพระบรมราชโองการให้แยกบริเวณ ๗ หัวเมืองออกมาจากมณฑลเทศาภิบาล เรียกว่า มณฑลปัตตานี เพื่อสะดวกแก่ราชการ และทำนุบำรุงบ้านเมืองให้เจริญขึ้นกว่าแต่ก่อน ในปี พ.ศ. ๒๔๕๘ ได้ย้ายที่ว่าการจากเมืองระแงะ ตำบลตันหยงมัส มาตั้งที่บ้านมะนาลอ (บางมะนาวในปัจจุบัน) อำเภอบางนรา ส่วนท้องที่เมืองระแงะ และได้ยกฐานะอำเภอบางนราขึ้นเป็นเมืองบางนรา มีอำเภอในการปกครองได้แก่ อำเภอบางนรา อำเภอดันหยงมัส กิ่งอำเภอยะบะ อำเภอสุไหงปาดี และกิ่งอำเภอโต๊ะโมะ

ครั้งต่อมาสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ได้เสด็จประพาสมณฑลพิษณุโลก เมื่อพระองค์เสด็จถึงเมืองบางนรา ทรงพระราชทานพระแสงศาสตราแก่เมืองบางนรา และทรงดำริว่าบางนรานั้นเป็นชื่อตำบลบ้าน และควรที่จะมีชื่อเมืองไว้เป็นหลักฐานสืบไป จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนชื่อเป็น "เมืองนราธิวาส" ซึ่งหมายถึงที่อยู่ของคนดี เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๕๘

ในปี พ.ศ. ๒๔๗๖ ได้มีการปรับปรุงระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาคครั้งยิ่งใหญ่ และให้เปลี่ยนชื่อเมืองเป็นจังหวัด เมืองนราธิวาสจึงเป็นเปลี่ยนเป็น "จังหวัดนราธิวาส" จากนั้นเป็นต้นมา

๒. จังหวัดยะลา (วิกีพีเดีย,ออนไลน์, ๒๕๖๐) เดิมเป็นท้องที่หนึ่งของเมืองปัตตานี ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๕) ได้มีการปรับปรุงการปกครองใหม่เป็นการปกครองแบบเทศาภิบาลและได้ออกประกาศข้อบังคับสำหรับปกครอง ๗ หัวเมือง รัตนโกสินทรศก ๑๒๐ ซึ่งประกอบด้วยเมืองปัตตานี หนองจิก ยะหริ่ง สายบุรี ยะลา ระแงะ และรามัน ในแต่ละเมืองจะแบ่งเขตการปกครองเป็นอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๔๗ ประกาศจัดตั้งมณฑลปัตตานีขึ้นดูแลหัวเมืองทั้ง ๗ แคว้นมณฑลนครศรีธรรมราช และยุบเมืองเหลือ ๔ เมือง ได้แก่ปัตตานี ยะลา สายบุรี และระแงะ ต่อมา พ.ศ. ๒๔๕๐ เมืองยะลาแบ่งเขตการปกครองเป็น ๒ อำเภอ ได้แก่อำเภอเมืองยะลาและอำเภอยะหา ต่อมา พ.ศ. ๒๔๗๕ ได้มีการยกเลิกมณฑลปัตตานี และในปี พ.ศ. ๒๔๗๖ เมืองยะลาได้รับการเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นจังหวัดยะลาตามพระราชบัญญัติราชอาณาจักรสยาม พ.ศ. ๒๔๗๖ เรื่อง การจัดระเบียบราชการบริหารส่วนภูมิภาค ออกเป็นจังหวัดเป็นอำเภอ และให้มีข้าหลวงประจำจังหวัด และกรมการจังหวัดเป็นผู้บริหารราชการจากนั้นได้มีการปรับเปลี่ยนตามยุคสมัยเรื่อยมา

๓. จังหวัดปัตตานี (วิกีพีเดีย,ออนไลน์, ๒๕๖๐) ได้พัฒนาขึ้นมาจากหมู่บ้านเล็กๆริมฝั่งทะเล เมื่อมีเรือสินค้ามาจอดแวะอยู่บ่อยๆ เมืองก็ขยายตัวออกไป มีผู้คนมาอาศัยหนาแน่น ราชาศรีวงศ์จึงย้ายเมืองหลวงจาก "โกตามะหัลลีย์" เมืองหลวงเก่ามายังปัตตานี สมัยนั้นการติดต่อกับต่างชาติ โดยเฉพาะอินเดียและอาหรับได้ส่งผลสำคัญคือการยอมรับนับถือศาสนาอิสลามโดยตามตำนานกล่าวว่าชาวปาไซทำการรักษาอาการป่วยของรายาอินทिरาที่ไม่มีใครสามารถรักษาให้หายได้ พระองค์จึงยินยอมรับนับถือศาสนาอิสลาม และการดัดแปลงอักษรอาหรับเป็นอักษรยาวี นอกจากนี้ยังติดต่อกับอาณาจักรอยุธยาอย่างใกล้ชิด พ.ศ. ๒๑๐๖ พม่ายกทัพมาล้อมกรุงศรีอยุธยา ราชามุขชอพาร์ได้ส่งทัพไปช่วย แต่เมื่อมาถึงปรากฏว่ากองทัพปัตตานีกลับบุกเข้าไปในเมือง แม้จะยึดพระราชวังไว้ได้แต่สุดท้ายก็ถูกตีตอบโต้กลับมา ราชามุขชอพาร์สิ้นพระชนม์ขณะยกทัพกลับ พระศพถูกฝังไว้ที่ปากอ่าวริมแม่น้ำเจ้าพระยา โอรสของพระองค์จึงได้ชื่อว่า ราชายาปะตะลิแย จากเหตุการณ์นี้ทำให้ความสัมพันธ์กับอยุธยาตกต่ำลง ขณะที่เหตุการณ์ภายในก็เต็มไปด้วยการแย่งชิงอำนาจในหมู่เครือญาติเรื่อยมา จนกระทั่งไม่มีผู้สืบทอดอำนาจหลงเหลือ บัลลังก์ราชายาจึงตกเป็นของสตรีในที่สุด

อาณาจักรปัตตานีในช่วงสมัยรายาฮิยา (พ.ศ. ๒๑๒๗-๒๑๕๙) ถึงรายากูนิง (พ.ศ. ๒๑๗๘ - ๒๒๓๑) ซึ่งล้วนเป็นกษัตริย์ ถือเป็นอาณาจักรของชาวมลายูที่มีความรุ่งเรืองมากที่สุด หลังจากมละกาตกเป็นเมืองขึ้นของโปรตุเกส ทำให้ปัตตานีกลายเป็นศูนย์กลางการค้าขายและมีความรุ่งเรืองมาก ดั้งบันทึกของชาวต่างชาติว่า “พลเมืองปัตตานีมีชายอายุ ๑๖-๖๐ ปี อยู่ถึง ๑๕๐,๐๐๐

คน เมืองปัตตานีมีผู้คนหนาแน่น เต็มไปด้วยบ้านเรือน บ้านเรือนราษฎรนับตั้งแต่ประตูราชวังถึงตัวเมืองปลูกสร้างเรียงรายไม่ขาดระยะ หากว่ามีแมวเดินบนหลังคาบ้านหลังแรกไปยังหลังสุดท้าย ก็เดินได้โดยไม่ต้องกระโดดลงบนพื้นดินเลย” และ “ปัตตานีมีแคว้นต่างๆ อยู่ภายใต้การปกครองถึง ๔๓ แคว้น รวมทั้งตรังกานู และกลันตันด้วย”

ในสมัยรายาฮิยา การติดต่อค้าขายกับต่างชาติเจริญรุ่งเรืองมาก มีเรือสินค้าเข้ามาเทียบท่าอย่างไม่ขาดสาย และเริ่มการค้ากับฮอลันดา สเปน และอังกฤษเป็นครั้งแรก พระองค์ยังพระราชทานพระชนิษฐาอูงูแก่สุลต่านแคว้นปาหัง เพื่อคานอำนาจกับแคว้นยะโฮร์ ต่อมาในสมัยรายาปิรู ปัตตานีและกลันตันรวมตัวกันเป็นสหพันธรัฐปัตตานี และทรงพระราชทานพระธิดากุณิง ธิดาของพระชนิษฐาอูงูกับสุลต่านแคว้นปาหัง แก่อกองญาเดโซ บุตรเจ้าเมืองนครศรีธรรมราช

แต่หลังจากรายาปิรูสวรรคตในปี ๒๑๖๗ รายาอูงูซึ่งเสด็จกลับมาจากปาหังก็ตัดสัมพันธ์กับอยุธยา ทรงยุติการส่งบรรณาการต่ออยุธยา ยกทัพตีเมืองพัทลุงและนครศรีธรรมราช พระนางยังให้พระธิดากุณิง ภรรยาของออกญาเดโซ อภิเษกกับสุลต่านแคว้นยะโฮร์ ด้วยเหตุเหล่านี้ทำให้พระเจ้าปราสาททองทรงส่งกองทัพเข้าโจมตีเมืองปัตตานีในปี พ.ศ. ๒๑๗๗ แต่ไม่อาจเอาชนะได้ เมื่อถึงปี พ.ศ. ๒๑๗๘ รายาอูงูเสด็จสวรรคต นำไปสู่การเจริญสัมพันธไมตรีที่แน่นแฟ้นของ ๒ อาณาจักรขึ้นใหม่ในช่วงสั้นๆ ปัตตานีส่งดอกไม้เงินดอกไม้ทองแก่อยุธยาตามเดิม และรายากุณิงเสด็จเยือนกรุงศรีอยุธยาในปี พ.ศ. ๒๑๘๔ แต่ความสัมพันธ์กับกลันตันกลับตกต่ำลง ราชวงศ์ศรีวังสาสิ้นสุดลง เมื่อกองทัพกลันตันยกทัพตีเมืองปัตตานีแตกในปี พ.ศ. ๒๒๓๑ รายากุณิงเสด็จหนีไปแคว้นยะโฮร์ และสิ้นพระชนม์ลงระหว่างทางที่แคว้นกลันตัน หลังจากนั้นมาอาณาจักรปัตตานีก็ไม่สามารถกลับมารุ่งเรืองได้อย่างเก่าอีก และอยู่ภายใต้การปกครองของกลันตัน เศรษฐกิจที่ซบเซาทำให้อาณาจักรอ่อนแอลง

ในปี พ.ศ. ๒๓๒๙ รัชกาลที่ ๑ ทรงยกทัพตีเมืองปัตตานีไว้ได้ ปัตตานีจึงเป็นประเทศราชของสยามตั้งแต่บัดนั้น กองทัพสยามยึดเอาทรัพย์สมบัติและปืนใหญ่ที่หล่อในสมัยรายาปิรูไป ๓ กระบอก แต่เหลือมาถึงกรุงเทพฯเพียง ๑ กระบอก คือปืนใหญ่พญาตานี ปัจจุบันอยู่หน้ากระทรวงกลาโหม แต่ความไม่พอใจต่อการปกครองของชาวสยาม ก่อให้เกิดกบฏครั้งใหญ่ ๔ ครั้ง ในปี พ.ศ. ๒๓๓๔ และ พ.ศ. ๒๓๕๑ ในสมัยรัชกาลที่ ๒ ทรงแยกอาณาจักรปัตตานีเป็น ๗ หัวเมือง และในปี พ.ศ. ๒๓๗๔ และ พ.ศ. ๒๓๘๑ ในสมัยรัชกาลที่ ๓ ทรงตัดสินพระทัยให้ราชวงศ์กลันตันปกครองปัตตานีต่อมาระทั่งปีพ.ศ. ๒๔๔๕ รัชกาลที่ ๕ ทรงเตรียมการปกครองแบบมณฑลเทศาภิบาล การปกครองโดยราชวงศ์กลันตันจึงยุติลง และถือเป็นปีสิ้นสุดของอาณาจักรปัตตานี ซึ่งกลายเป็นส่วนหนึ่งของสยามโดยสมบูรณ์ มณฑลปัตตานีก่อตั้งขึ้นในปีพ.ศ. ๒๔๔๙ แต่ถึงปีพ.ศ. ๒๔๖๖ ชาวบ้านจำนวนมากก็ออกมาชุมนุมประท้วงข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในท้องถิ่น รัชกาลที่ ๖ จึงทรงออกพระบรมราโชบายสำหรับมณฑลปัตตานี เมื่อ ๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๖๖ ไว้ ๖ ข้อเพื่อแก้ไขความไม่เป็นธรรมของเจ้าหน้าที่และข้าราชการ และนำไปสู่การยุบมณฑลปัตตานีเป็น ๓ จังหวัด คือ ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส จนถึงทุกวันนี้

แต่ถึงกระนั้นยังคงมีการชุมนุมประท้วงการปกครองจากรัฐบาลอยู่เสมอ เช่น พ.ศ. ๒๔๘๒ จอมพล ป. พิบูลสงครามได้จัดตั้งสภาวัฒนธรรม บังคับให้ประชาชนสวมหมวก แต่งกายแบบไทย ทำตามวัฒนธรรมไทย ห้ามพูดภาษามลายู ฯลฯ ร่วมกับการกดขี่จากเจ้าหน้าที่รัฐจนลุกลามไปเป็นกบฏดุซงญอใน พ.ศ. ๒๔๙๑ มีผู้เสียชีวิตกว่า ๔๐๐ คน และการประท้วงของชาวบ้านกว่า ๓ หมื่น

คน ใน พ.ศ. ๒๕๒๘ เมื่อกระทรวงศึกษาธิการออกคำสั่งให้ประดิษฐานพระพุทธรูปในโรงเรียน และอีก ๓ ปีต่อมา ก็ออกคำสั่งห้ามคลุมศีรษะ (ฮิญาบ) เข้าสถานศึกษา หรือ กรณีมีภัยหรือเหตุอื่น ที่มีผู้เสียชีวิต ๑๐๗ คน และเหตุการณ์ตากใบ ซึ่งมีผู้เสียชีวิตอีกกว่า ๘๔ คน และในปี ๒๕๔๗ มีเหตุการณ์ปล้นปืน กองพันพัฒนา ๔ ถือเป็นเหตุการณ์ที่นำไปสู่การก่อความไม่สงบจนถึงปัจจุบัน

๔. จังหวัดสงขลา (วิกิพีเดีย,ออนไลน์,๒๕๖๐) ได้ปรากฏชื่อในพงศาวดารกรุงศรีอยุธยาในสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ แห่งกรุงศรีอยุธยาเมื่อ พ.ศ. ๑๘๙๓ ว่าเป็นเมืองประเทศราช ในจำนวน ๑๖ หัวเมือง และในเอกสารที่บันทึกโดยคนไทยอีกหลายฉบับที่ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องเมืองสงขลาได้บันทึกประวัติของชื่อเมืองสงขลาว่า มาจากบันทึกของพ่อค้า และนักเดินเรือชาวอาหรับ เปอร์เซีย ระหว่างปี พ.ศ. ๑๙๙๓-๒๐๙๓ ในนามของเมือง "ซิงกูร์" หรือ "ซิงกอร่า" แต่ในหนังสือประวัติศาสตร์และการเมืองแห่งราชอาณาจักรสยามของนายนิโกลาส แซร์แวงส เรียกชื่อเมืองสงขลาว่า "เมืองสิงขร" โดยได้สันนิษฐานว่าคำว่าสงขลาในปัจจุบันน่าจะเพี้ยนมาจากคำว่า "สิงหลา" หรือ "สิงขร" แปลว่าเมืองสิงห์ เนื่องมาจากการที่พ่อค้าชาวเปอร์เซียอินเดีย ตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น ได้แล่นเรือผ่านมาค้าขายและแลเห็นเกาะหนู-เกาะแมว ซึ่งเมื่อมองจากทะเลเข้าหาฝั่งในระยะไกล ๆ จะเห็นปรากฏเป็นภาพคล้ายสิงห์สองตัวหมอบเฝ้าปากทางเข้าเมืองสงขลา ชาวอินเดียจึงเรียกเมืองสงขลาในสมัยนั้นว่า "เมืองสิงหลา" ส่วนคนไทยเรียกว่า "เมืองสทิง" เมื่อแขกมลายูเข้ามาค้าขายกับเมืองสิงหลา ก็จะออกเสียงเพี้ยนเป็น "ซิงคอร่า" เมื่อฝรั่งเข้ามาค้าขายก็เรียกตามมลายูแต่เสียงเพี้ยนเป็นสำเนียงฝรั่งคือ "ซิงกอร่า" (Singora) จากนั้นคนไทยพื้นถิ่นเองก็ได้เรียกตามเสียงมลายูและฝรั่งเพี้ยนเป็นคำว่า "สงขลา" ดังปัจจุบัน

นอกเหนือจากนี้ เอกสารชิ้นนี้ยังอธิบายต่อถึงความเป็นไปได้อีกสาเหตุหนึ่งว่า คำว่าสงขลานั้นจะเป็นการเรียกเพี้ยนมาจากคำว่า "สิงขร" ที่แปลว่าภูเขา เนื่องจากเมืองสงขลาในยุคดั้งเดิมตั้งอยู่เชิงเขา และต่อมาเจ้าเมืองคนแรกยังได้รับพระราชทานนามว่า "วิเชียรคีรี" ซึ่งสอดคล้องกับเมืองที่อยู่แถบภูเขา สอดคล้องกับสุภาวดี เชื้อพราหมณ์ ที่ได้บันทึกว่าสงขลาเพี้ยนมาจากภาษาสันสกฤตหรือภาษาบาลี เนื่องจากชาวอินเดียล่องเรืออ้อมแหลมมลายูมาสู่ฝั่งตะวันออก เมื่อมองจากทะเลเข้าสู่ฝั่งสงขลาแลเห็นภูเขาเป็นปราการธรรมชาติ จึงเรียกว่า สิงขระ หรือ สิงขร ซึ่งคำไทยสิงขร หมายถึงภูเขา ต่อมาชาวตะวันตกจึงเรียกตาม และเพี้ยนเป็นคำว่า ซิงโกรา หรือ ซิงกอร่า เช่นเดียวกันกับที่กล่าวมาข้างต้น

เหตุผลสุดท้ายที่เอกสารในเอกสารการศึกษาความเป็นไปได้ก็คือ ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีพระราชวินิจฉัยไว้ว่า "สงขลา" เดิมชื่อสิงหนคร (สิง-หะ-นะ-คอน) แต่แขกชาวมลายูพูดเร็วและออกเสียงเพี้ยนกลายเป็น สิง-คะ-รา แต่ออกเสียงเป็น ซิงคะรา หรือ สิงโครา จนมีการเรียกเป็น ซิงกอร่า

ในส่วนเอกสารของชาวตะวันตกที่กล่าวถึงสงขลาในช่วงเวลาต้น ๆ ซึ่งสามารถค้นย้อนหลังไปได้ถึงสามร้อยปีในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชโดยปรากฏชื่อเมืองสงขลาในแผนที่ของประเทศสยามที่ทำโดยนายเซอร์วาเลีย เดอ โชมอง ราชทูตของพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ แห่งฝรั่งเศสที่เข้ามาเมืองไทยระหว่าง พ.ศ. ๒๒๒๘

นับตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ ๕-๖ การปรากฏตัวของเมืองท่า และแหล่งโบราณคดีที่แสดงว่า มีผู้คนจากต่างแดนเข้ามาปะทะสัมพันธ์ น่าจะมีเหตุผลจาก การแสวงหาโชคผลและโภค

ทรัพย์สินของผู้คนทางตะวันตกตั้งเช่น กรีซ และ โรมัน จึงทำให้ช่วงเวลาดังกล่าว เป็นช่วงเวลาของการค้นพบเส้นทางการค้าทางทะเลที่เกิดขึ้นใหม่ คู่ขนานและเชื่อมโครงข่ายกับเส้นทางการค้าทางบก

ต่อมาเมื่อราวพุทธศตวรรษที่ ๘ ได้เกิดอุปสรรคทางภูมิศาสตร์และความปลอดภัยในการใช้เส้นทางบกระหว่างดินแดนทางตะวันตกและตะวันออก โดยเฉพาะพวกโรมันและรัฐในกลุ่มเอเชียกลาง จึงหันมาใช้เส้นทางทะเลแทน เพื่อใช้ค้าขายติดต่อกับอินเดีย เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และจีน โดยการเดินทางเชื่อมระหว่างสองทวีปในระยะแรก ๆ นี้ ไม่ใช่เป็นการเดินทางแบบรวดเดียวถึงกันตลอด แต่ต้องมีจุดหยุดพักเป็นระยะ ๆ โดยอาศัยเมืองท่า และสถานีพักสินค้า เพื่อถ่ายสินค้า เพิ่มเติม น้ำจืดและอาหาร รวมไปถึงการซ่อมแซมเรือจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง

ทั้งนี้หากย้อนกลับมาพิจารณาจากทำเลที่ตั้งของภาคใต้ของประเทศไทย ที่เป็นคาบสมุทรตั้งอยู่ระหว่างประเทศที่เป็นอารยธรรม คือ ประเทศจีน ประเทศอินเดีย ประเทศแถบอาหรับเปอร์เซีย และประเทศแถบชวา-มลายู จะพบว่า ดินแดนทางภาคใต้ของประเทศไทย เป็นดินแดนที่อยู่ในตำแหน่งเส้นทางการค้าขายทางทะเล รวมถึงเป็น ดินแดนที่พ่อค้าชาวแขกมัวร์ ใช้เส้นทางนี้เดินทางค้าขายทางเรือ โดยอาศัยลมสินค้าในสมัยโบราณที่จำกัดโดยสภาพภูมิศาสตร์ และเทคโนโลยีการต่อเรือ รวมถึงการเดินทางเรือซึ่งในสมัยนั้น ต้องอาศัยทิศทางและกำลังลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ เพื่อเดินทางจากอินเดียไปยังจีน และอาศัยลมมรสุมจากตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อเดินทางจากจีนไปยังอินเดีย และบริเวณเหนือเส้นศูนย์สูตรไปถึงเส้นห้าองศาเหนือ เป็นพื้นที่อันตรายเพราะเป็นเขตจุดเริ่มต้นของลมสินค้า ลมจะสงบนิ่ง (ไร้กระแสลม เรียกว่าโดลดรัม Doldrums) เมื่อลมเบาบางจนทำให้เรือสินค้าเคลื่อนที่ไม่ได้ ที่เรียกว่า "ตกโลก" ก็เป็นการบังคับให้พ่อค้าต้องแวะตามเมืองท่าชายฝั่งภาคใต้ของไทย ซึ่งอยู่ทางตอนเหนือของเส้นศูนย์สูตรเพื่อจอดซ่อมแซมเรือ เติมน้ำจืดและอาหาร รวมถึงขนถ่ายสินค้าข้ามคาบสมุทรกลางทางในรอบปี โดยการขนถ่าย แลกเปลี่ยนสินค้านี้เอง ทำให้เมืองท่าต่าง ๆ ในคาบสมุทรทางภาคใต้ของไทยในสมัยที่มีการเดินเรือทะเล มีความเจริญรุดหน้าจากการค้าขายเป็นอันมาก นอกจากนั้น สินค้าที่สำคัญที่ผลักดันให้ชาวตะวันตกต้องแสวงหาและเดินทางมายังเมืองท่าในคาบสมุทรมลายูคือ เครื่องเทศ เช่น ว่าน กระวาน ขิง ข่า ขมิ้น กระชาย พริกไทย กานพลู อบเชย ดีปลี จันทน์เทศ ทำให้เส้นทางการเดินเรือดังกล่าว ได้ชื่อว่าเป็นเส้นทางเครื่องเทศ

๕. จังหวัดสตูล (วิกิพีเดีย,ออนไลน์, ๒๕๖๐) ในยุครัตนโกสินทร์ตอนต้น สตูลเป็นเพียงตำบลหนึ่งในเขตเมืองไทรบุรี เรียกว่า มูเก็มสะตุล (**مقيم ستول**) ประวัติความเป็นมาของเมืองสตูลจึงเกี่ยวข้องกับไทรบุรี ดังปรากฏในพระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยว่า "ตามเนื้อความที่ปรากฏดังกล่าวมาแล้ว ทำให้เห็นว่าในเวลานั้น พวกเมืองไทรเห็นจะแยกกันเป็นสองพวกคือ พวกเจ้าพระยาไทรปะแงรันพวกหนึ่ง และพระยาอภัยนุราชคงจะนบโน้มฝากตัวกับเมืองนครศรีธรรมราช โดยเฉพาะเมื่อพระยาอภัยนุราชได้มาเป็นผู้ว่าราชการเมืองสตูล ซึ่งเขตแดนติดต่อกับนครศรีธรรมราชมากกว่าเมืองไทร แต่พระยาอภัยนุราชว่าราชการเมืองสตูลได้สองปีก็ถึงแก่อนิจกรรม ผู้ใดจะได้ว่าราชการเมืองสตูลต่อมาในขั้นนั้นหาพบจดหมายเหตุไม่ แต่พิเคราะห์ความตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายหลัง เข้าใจว่าเชื้อพระวงศ์ของพระอภัยนุราช (ปศุณ) คงจะได้ว่าราชการเมืองสตูล และพึงบังคับบัญชาสนิทสนมกับเมืองนครศรีธรรมราชอย่างครั้งพระยาอภัยนุราชหรือยิ่งกว่านั้น"

เรื่องเกี่ยวกับเมืองสตูลนั้นยังปรากฏในหนังสือพงศาวดารเมืองสงขลา แต่ข้อความที่ปรากฏบางตอนเกี่ยวกับชื่อผู้ว่าราชการเมืองสตูล ไม่ตรงกับในพระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ประวัติเกี่ยวกับเมืองสตูลในการจัดรูปแบบการปกครองเมืองตามระบอบมณฑลเทศาภิบาลกล่าวไว้ว่า ในปี พ.ศ. ๒๔๔๐ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระยาไทรบุรีรามภักดี เจ้าพระยาไทรบุรี (อับดุลฮามิต) เป็นข้าราชการเทศาภิบาลมณฑลไทรบุรี โดยเมืองสตูลได้แยกออกจากไทรบุรีอย่างเด็ดขาดตามหนังสือสัญญาไทยกับอังกฤษ เรื่องการปักปันดินแดนระหว่างไทยกับสหพันธรัฐมลายู ซึ่งลงนามกันที่กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ร.ศ. ๑๒๗ (พ.ศ. ๒๔๕๒) จากหนังสือสัญญานี้ยังส่งผลให้เมืองไทรบุรีและเมืองปะลิสตกเป็นของอังกฤษ ส่วนเมืองสตูลยังคงเป็นของไทยมาจนถึงปัจจุบัน

ในปี พ.ศ. ๒๔๗๕ ประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย เมืองสตูลก็มีฐานะเป็นจังหวัดหนึ่งในราชอาณาจักรไทยสืบต่อมาจนถึงปัจจุบันนี้

ประวัติความร่วมมือกันแก้ปัญหาระหว่างไทย และมาเลเซีย

ประวัติความร่วมมือระหว่างประเทศไทยและประเทศมาเลเซียที่เห็นเด่นชัดและจริงจังคือการปัญหาโจรคอมมิวนิสต์มลายาในประเทศไทยและความร่วมมือชายแดนไทย - มาเลเซีย หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ พรรคคอมมิวนิสต์มลายา (Communist Party of Malaya) ซึ่งมีจินเป็ง/เจินผิง เป็นเลขาธิการพรรค เดิมเคยสนับสนุนอังกฤษในการขับไล่กองทัพญี่ปุ่นออกจากมลายา ได้เปลี่ยนแนวคิดโดยพยายามที่จะยึดการปกครองประเทศมลายาจากรัฐบาลอังกฤษ ได้ทำการก่อวินาศกรรม ก่อกวน และบ่อนทำลายสถาบันต่างๆ จนรัฐบาลอังกฤษต้องประกาศภาวะฉุกเฉิน ในปี พ.ศ. ๒๕๐๓ พรรคคอมมิวนิสต์เกือบทั้งหมดต้องเข้ามาอยู่บริเวณชายแดนภาคใต้ของไทย

หน่วยกำลังของ พคม. ซึ่งเรียกว่าโจรคอมมิวนิสต์มลายา ในระยะเริ่มแรกที่เข้าหลบซ่อนและฝังตัวอยู่บริเวณแนวพรมแดนไทย - มาเลเซีย ใน ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไถยนั้น ต้องการเพียงการสะสมเสบียงอาหารและฟื้นฟูกำลังให้เข้มแข็ง แต่ต่อมาระยะโจรคอมมิวนิสต์มลายา ได้ดำเนินการเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์ออกไปอย่างกว้างขวาง การปฏิบัติของ โจรคอมมิวนิสต์มลายา ดังกล่าว เป็นการคุกคามต่อเสถียรภาพและความมั่นคงของประเทศ ดังนั้นประเทศไทยจึงได้ทำความตกลงกับสหพันธรัฐมลายูจัดกำลังปราบปรามร่วมกันตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๑

แผนภาพที่ ๒-๒ กองกำลังโจรคอมมิวนิสต์มลายา

ที่มา คู่มือกองเลขาณุกการสำนักงานประสานงานชายแดนไทย-มาเลเซีย , ๒๕๕๘ : ๑๕

๑. วิวัฒนาการของความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งประเทศไทยและประเทศมาเลเซีย ว่าด้วยความร่วมมือชายแดนไทย - มาเลเซีย

๑.๑ ปี พ.ศ. ๒๔๙๒ - ๒๔๙๕ มีการตกลงระหว่างผู้บังคับการตำรวจภูธรเขต ๙ กับ ผู้บังคับการตำรวจมลายู ให้ต่างฝ่ายต่างทำการปราบปรามในเขตแดนของตน กับทั้งให้มีการแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างกัน

๑.๒ ปี พ.ศ. ๒๔๙๖ มีการตกลงระหว่างกรมตำรวจไทย กับ กรมตำรวจมลายู เพื่อปรับปรุงการทำงานด้านการข่าว โดยจัดตั้งหน่วยสันติบาลผสมขึ้นที่ จ.สงขลา

๑.๓ ปี พ.ศ. ๒๔๙๘ มีการตกลงในระดับรัฐบาล ให้มีการปราบปรามโจรคอมมิวนิสต์มลายา ร่วมกัน ฝ่ายไทย ตั้งที่บังคับการ ที่ อำเภอบางเตย ฝ่ายมาเลเซีย ตั้งที่บังคับการ ที่ KEROH (โก๊ะระห์)

๑.๔ ปี พ.ศ. ๒๕๐๒ ฝ่ายไทยได้จัดตั้ง “กองอำนวยการปราบปราม ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ภาคใต้” มีกรรมการ ๒ ระดับ คือ

๑.๔.๑ คณะกรรมการฝ่ายอำนวยการชั้นสูง มี ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธาน

๑.๔.๒ คณะกรรมการปฏิบัติการที่ชายแดน มี รองผู้บัญชาการตำรวจภูธร (ฝ่ายเขตแดน) เป็นประธาน

๑.๕ ปี พ.ศ. ๒๕๐๖ รัฐบาลไทยสั่งยุบเลิก “กองอำนวยการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ภาคใต้” และโอนความรับผิดชอบในการปราบปรามฯ ให้แก่ “กองอำนวยการกลางรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ”

๑.๖ ปี พ.ศ. ๒๕๐๘ มีการยกเลิกความตกลงเดิมที่มีอยู่ทั้งหมด และเกิด “ความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งประเทศไทยกับรัฐบาลแห่งประเทศมาเลเซีย ว่าด้วยความร่วมมือชายแดน ฉบับลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๐๘” มีสาระสำคัญ ดังนี้

๑.๖.๑ จัดตั้งคณะกรรมการชายแดนทั่วไป

๑.๖.๒ จัดตั้งคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค

๑.๖.๓ ยินยอมให้กำลังของประเทศหนึ่งไล่ติดตามโจรคอมมิวนิสต์มลายา ที่หลบหนีข้ามแดนเข้าไปในอีกประเทศหนึ่งได้ แต่ไม่เกิน ๕ ไมล์

๑.๖.๔ จัดตั้งกองบัญชาการข่าวกรองผสม (Combined Intelligence Headquarters) ขึ้นที่ จ.สงขลา เพื่อหาข่าวและปฏิบัติงานเป็นทางการ

๑.๗ ปี พ.ศ. ๒๕๑๐ แปรสภาพกองบัญชาการข่าวกรองผสม เป็นสำนักงานคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค (Regional Border Committee Office)

๑.๘ ปี พ.ศ. ๒๕๑๒ มีการโอนการปราบปราม จาก กองอำนวยการกลางรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ ไปยัง “กองอำนวยการปราบปรามคอมมิวนิสต์” ซึ่งจัดตั้งมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๐๘ เพื่อทำหน้าที่เป็นกองบัญชาการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์โดยตรง

๑.๙ ปี พ.ศ. ๒๕๑๓ มีการแก้ไขความตกลงใหม่ เป็น “ความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งประเทศไทยกับรัฐบาลแห่งประเทศมาเลเซีย ว่าด้วยความร่วมมือชายแดน ฉบับลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๑๓” มีสาระสำคัญ ดังนี้

๑.๙.๑ คงมีคณะกรรมการชายแดนทั่วไป ไม่เกิน ๑๐ คน มีการประชุม คณะกรรมการชายแดนทั่วไปอย่างน้อย ปีละ ๒ ครั้ง

๑.๙.๒ คงมีคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค มีการประชุม คณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค ๓ เดือนครั้ง

๑.๙.๓ ให้แต่ละฝ่ายจัดตั้งกองกำลังผสมเฉพาะกิจขึ้น เพื่อทำหน้าที่ปราบปราม โดยฝ่ายไทยกำหนดให้ผู้บังคับการกรมผสมที่ ๕ เป็นผู้บังคับการกองกำลังผสมเฉพาะกิจฝ่ายไทย และฝ่ายมาเลเซียกำหนดให้ผู้บัญชาการกองพลน้อยที่ ๖ เป็นผู้บังคับการกองกำลังผสมเฉพาะกิจฝ่ายมาเลเซีย

๑.๙.๔ การปฏิบัติการของกองกำลังฯ แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท คือ การปฏิบัติการผสม (Combined Operations) การปฏิบัติการประสาน (Coordinated Operations) และการไล่ติดตาม (Hot Pursuit)

๑.๙.๕ สามารถไล่ติดตาม จคม. ที่หลบหนีข้ามพรมแดนได้ไม่เกิน ๕ ไมล์ และไม่เกิน ๗๒ ชั่วโมง

๑.๑๐ ปี พ.ศ. ๒๕๒๐ เกิด “ความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งประเทศไทยกับรัฐบาลแห่งประเทศมาเลเซีย ว่าด้วยความร่วมมือชายแดน ฉบับลงวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๒๐” มีสาระสำคัญ ดังนี้

๑.๑๐.๑ เพิ่มเติมข้อความจากเดิมว่า “ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์” เป็น “ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์และสมาชิกองค์การที่เกี่ยวข้อง”

๑.๑๐.๒ ไม่กำหนดจำนวนกรรมการชายแดนทั่วไป และให้มีการประชุมปีละ ๑ ครั้ง

๑.๑๐.๓ การปฏิบัติของกองกำลังฯ แบ่งเป็น ๓ ประเภท คือ การปฏิบัติการผสม (Combined Operations) การปฏิบัติการประสาน (Coordinated Operations) และการปฏิบัติการฝ่ายเดียว (Unilateral Operations)

๑.๑๐.๔ เมื่อปฏิบัติการในดินแดนไทย ผู้บังคับการกองกำลังผสมเฉพาะกิจ จะต้องเป็นฝ่ายไทย ถ้าปฏิบัติการในดินแดนมาเลเซีย ผู้บังคับการกองกำลังผสมเฉพาะกิจ จะต้องเป็นฝ่ายมาเลเซีย

๑.๑๐.๕ เมื่อปฏิบัติการฝ่ายเดียวและปะทะกับข้าศึก ซึ่งอาจจะต้องมีการข้ามพรมแดนให้แจ้ง กองกำลังผสมเฉพาะกิจของอีกประเทศหนึ่ง และ สำนักงานคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค เพื่อขออนุมัติระยะทางและห้วงเวลาในการปฏิบัติ

๑.๑๑ ปี พ.ศ. ๒๕๒๓ มีการจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมส่วนภูมิภาค (Regional Socio – Economic Development Committee) โดยมีแม่ทัพภาคที่ ๔ เป็นประธานร่วมฝ่ายไทย และปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานร่วมฝ่ายมาเลเซีย เพื่อร่วมมือกันในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมตามแนวชายแดนควบคู่ไปกับการปฏิบัติการทางทหาร โดยยึดหลักการพัฒนาร่วมกัน ให้ได้ระดับทัดเทียมกันทั้งสองฝ่าย การดำเนินงานของ Regional Socio – Economic Development Committee มี ๒ วิธี คือต่างฝ่ายต่างทำ ได้แก่ การปรับปรุงด้านบุคลากร อ.สุโขทัย โกลก จ.นราธิวาส และโครงการก่อสร้างด้านบุคลากร อ.เบตง จ.ยะลา ของฝ่ายไทย และโครงการ

ก่อสร้างรั้วขนานแนวชายแดน และโครงการก่อสร้างเมืองใหม่ที่จังโหลนของฝ่ายมาเลเซีย กับโครงการที่จัดทำร่วมกัน ได้แก่ โครงการก่อสร้างประการคารและหลักตั้งที่ปากแม่น้ำโก-ลก จ.นราธิวาส และโครงการแพขนานยนต์ ระหว่าง อ.ตากใบ จ.นราธิวาส กับ อ.ตุมปัส รัฐกลันตัน

๑.๑๒ ปี พ.ศ.๒๕๒๓ - พ.ศ.๒๕๒๕ รัฐบาลไทยประกาศใช้นโยบายที่ ๖๖/๒๓ และ ๖๖/๒๕ ใช้การเมืองนำการทหาร ใช้ทั้งการเจรจาและการกดดันทางทหาร รวมทั้งการปรับนโยบายการต่างประเทศ ต่อประเทศคอมมิวนิสต์ ทำให้การสนับสนุน ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ (ซึ่งรวมถึงโจรคอมมิวนิสต์มาลายาด้วย) จากต่างประเทศลดลง ประชาชนที่หลงผิด มีความเข้าใจรัฐบาลมากขึ้น ผกค.เริ่มอ่อนกำลังลง รัฐบาลเริ่มประสบความสำเร็จ

๑.๑๓ ปี พ.ศ.๒๕๓๐ โจรคอมมิวนิสต์มาลายา ซึ่งถือเป็นกลุ่มใหม่ (Communist Party of Malaysia) มอบตัวต่อรัฐบาลไทย ออกมาเป็นผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ซึ่งรัฐบาลไทยจัดที่อยู่อาศัยและที่ทำกินให้ในหมู่บ้านปิยะมิตร (Friendship Village) ๑ - ๕ ในพื้นที่ จ.ยะลา และ จ.สงขลา

แผนภาพที่ ๒-๓ ที่ตั้งหมู่บ้านผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย

ที่มา คู่มือกองเลขาณการสำนักงานประสานงานชายแดนไทย-มาเลเซีย ,๒๕๕๘ : ๒๒

๑.๑๔ ปี พ.ศ.๒๕๓๒ โจรคอมมิวนิสต์มาลายา กลุ่มเก่าได้ยุติการต่อสู้ด้วยอาวุธ สลายกองทัพ ทำสัญญาสันติภาพกับรัฐบาลมาเลเซีย ที่โรงแรม ลีการ์เด็น อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา เมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๓๒ ออกมาเป็น ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย สมาชิกบางส่วนสมัครใจกลับไปใช้ชีวิตในประเทศมาเลเซีย ส่วนที่สมัครใจใช้ชีวิตอยู่ในประเทศไทยรัฐบาลไทยจัดที่อยู่อาศัยและที่ทำกินให้ ในหมู่บ้านรัตนกิตติ (Peace Village) ๑ - ๔ ในพื้นที่ จ.ยะลา และ จ.นราธิวาส และต่อมาสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬารัตน์วลัยลักษณ์ฯ ทรงรับไว้ในอุปถัมภ์ของสถาบันวิจัยจุฬารัตน์ และเปลี่ยนชื่อเป็นหมู่บ้านจุฬารัตน์พัฒนา ๙ - ๑๒

แผนภาพที่ ๒-๔ วิธีการลงนามในสัญญาสันติภาพที่อำเภอหาดใหญ่

ที่มา คู่มือกองเลขานุการสำนักงานประสานงานชายแดนไทย-มาเลเซีย , ๒๕๕๘ : ๒๔

๑.๑๕ ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ หลังสัญญาสันติภาพ ได้มีความพยายามจากทั้งสองฝ่ายที่จะปรับแก้ความตกลงฯ ใหม่ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป ในการประชุมคณะกรรมการชายแดนทั่วไป ครั้งที่ ๓๖ ที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ ทั้งสองฝ่ายตกลงให้จัดตั้งคณะกรรมการระดับสูง (High Level Committee) ซึ่งมีผู้บัญชาการทหารสูงสุดของทั้งสองประเทศเป็นประธานร่วม เพื่อพิจารณาทบทวนความตกลงฯ ว่าด้วยความร่วมมือชายแดน ฉบับลงวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๒๐

๑.๑๖ ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ คณะกรรมการระดับสูง หลังจากประชุมร่วมกันมา ๒ ครั้ง ได้ร่างความตกลงร่วมที่ยังมีบางประเด็นที่ยังมีความเห็นไม่ตรงกัน จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการพิเศษ (Special Committee) เพื่อทำการพิจารณาร่างความตกลงฯ ในประเด็นที่ยังไม่ตรงกัน รวมทั้งพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างและกลไกตามความตกลงฯ

๑.๑๗ ปี พ.ศ. ๒๕๔๓ จากการดำเนินการของคณะกรรมการระดับสูงและคณะกรรมการพิเศษในการจัดทำร่างความตกลงฯ ฉบับใหม่ จนได้ร่างความตกลงฯ ร่วม ที่ทั้งสองฝ่ายให้ความเห็นชอบร่วมกัน ในการประชุมคณะกรรมการระดับสูง ครั้งที่ ๕ ที่ เก็นติ้ง ไฮแลนด์ รัฐปาหัง ประเทศมาเลเซีย เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๓ ซึ่งทั้งสองฝ่ายได้นำไปผ่านกระบวนการขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี และได้มีการลงนามร่วมกันโดย ฯพณฯ นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม กับ ฯพณฯ ดาโต๊ะ สรี นาจิบ บิน ตุน ฮัจจี อับดุล ราซัค รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ในการประชุมคณะกรรมการชายแดนทั่วไป ครั้งที่ ๔๐ ซึ่งจัดขึ้นที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๔๓ จึงเกิดเป็น “ความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งประเทศไทยกับรัฐบาลแห่งประเทศมาเลเซีย ว่าด้วยความร่วมมือชายแดน ฉบับลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๔๓” ซึ่งเป็นฉบับที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

แผนภาพที่ ๒-๕ การลงนามในความตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลมาเลเซีย พ.ศ.๒๕๔๓

ที่มา คู่มือกองเลขานุการสำนักงานประสานงานชายแดนไทย-มาเลเซีย , ๒๕๔๘ : ๒๖

๒ ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือชายแดน ฉบับปัจจุบัน

๒.๑ **วัตถุประสงค์** สำหรับความร่วมมือในการเพิ่มพูนความมั่นคงและเสถียรภาพในพื้นที่ชายแดนโดยการแก้ปัญหาาร่วมกันในพื้นที่ดังกล่าวและเพื่อพัฒนาและส่งเสริมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ร่วมกันในพื้นที่ชายแดน

๒.๒ **ขอบเขตการดำเนินการ** เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ข้างต้น รัฐบาลของทั้งสองประเทศจะดำเนินงานเพื่อพิจารณาและดำเนินมาตรการ หรือจัดให้มีการดำเนินมาตรการ รวมทั้งเครื่องมืออันเป็นกลไกที่เหมาะสม โดยคณะกรรมการชายแดนทั่วไปและหน่วยงานที่กล่าวในความตกลงฯ นี้ ในการจัดการดังต่อไปนี้

๒.๒.๑ การควบคุมการลักลอบสินค้าหนีภาษีในพื้นที่ชายแดน

๒.๒.๒ การควบคุมการลักลอบเข้าเมืองในพื้นที่ชายแดน

๒.๒.๓ การส่งเสริมความร่วมมือด้านความมั่นคงในพื้นที่ชายแดน โดยการฝึกการฝึกร่วม/ผสม การเยือน การแลกเปลี่ยนเจ้าหน้าที่และข่าวสาร

๒.๒.๔ การสนับสนุนและการส่งเสริมความร่วมมือในกิจกรรมพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

๒.๒.๕ การอำนวยความสะดวกให้แก่การดำเนินงานทวิภาคีระหว่างไทยกับมาเลเซีย ในการกำหนดและปักปันเขตแดน โดยการให้ความช่วยเหลือทางเทคนิคในการปักปันดังกล่าวเมื่อมีการร้องขอ

๒.๒.๖ การอำนวยความสะดวกให้แก่การดำเนินงานทวิภาคีระหว่างไทยกับมาเลเซีย ในการดำเนินมาตรการให้ความช่วยเหลือในระหว่างเกิดภัยพิบัติ เมื่อมีการร้องขอ

๒.๒.๗ กรณีอื่นๆ ที่เป็นปัญหาร่วมกันในพื้นที่ชายแดน ตามแต่คณะกรรมการชายแดนทั่วไปจะตกลงกัน

๒.๓ ผลเบื้องต้นของความตกลงฯ ฉบับปัจจุบัน

๒.๓.๑ เป้าหมายของความตกลงฯ เปลี่ยนไปจากการปราบปรามผู้ก่อการร้าย คอมมิวนิสต์และสมาชิกองค์การที่เกี่ยวข้อง เป็นความร่วมมือในการดำเนินการต่อสิ่งที่เป็นปัญหาความร่วมมือในพื้นที่ชายแดน ซึ่งเป็นบริบทใหม่ของความร่วมมือที่มีขอบเขตของความร่วมมือกว้างขวางขึ้น

๒.๓.๒ ข้อกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการชายแดนทั่วไปเปลี่ยนไป

๒.๓.๓ คณะกรรมการระดับสูงเปลี่ยนสถานะจากคณะกรรมการเฉพาะกิจ (Ad Hoc) ในการร่างความ ตกลงฯ เป็นคณะกรรมการถาวร

๒.๓.๔ ข้อกำหนดอำนาจหน้าที่และกลไกของคณะกรรมการชายแดนส่วน ภูมิภาคเปลี่ยนไป

๒.๓.๕ คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจส่วนภูมิภาคปรับโอนไปอยู่ภายใต้ คณะกรรมาธิการร่วม และยุติบทบาทไปในที่สุด

๒.๓.๖ ไม่มีการกล่าวถึงกองกำลังผสมเฉพาะกิจ

๒.๓.๗ กำหนดพื้นที่ชายแดนไว้ไม่เกิน ๕ กม. จากเส้นเขตแดนทางบก และ ๑๐ ไมล์ทะเลจากเส้นเขตแดนทางทะเล

๒.๓.๘ ไม่อนุญาตการข้ามพรมแดนของกองกำลังของทั้งสองประเทศ

๒.๓.๙ ให้จัดตั้งสำนักงานประสานงานชายแดน (Border Coordination Office) ซึ่งเป็นสำนักงาน แยกฝ่ายขึ้นในดินแดนของแต่ละประเทศแทนสำนักงานคณะกรรมการ ชายแดนส่วนภูมิภาค ซึ่งเป็นสำนักงานร่วม

๓. มาเลเซียเสนอตัวเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการพูดคุยเพื่อสันติสุข

ระหว่างรัฐบาลไทยกับกลุ่มผู้เห็นต่างในจังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีนี้ถือเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่เป็นความร่วมมือของประเทศเพื่อนบ้านที่ต้องการเห็นประเทศเพื่อนบ้านอย่างประเทศไทยเกิดความสงบสันติ เนื่องจากปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นช้านาน มีความซับซ้อนโดยมีสาเหตุหลายประการประสมประสานกันไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำประวัติศาสตร์ชาติพันธุ์ และ ศาสนามาเป็นเงื่อนไข ประกอบกับปัญหาอื่น ๆ เช่น ปัญหาการเมืองระดับท้องถิ่น กลุ่มอิทธิพลและ ธุรกิจผิดกฎหมาย ตั้งแต่สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัจจุบันปะทุขึ้นจาก เหตุการณ์การปล้นปืนกองพันพัฒนาที่ ๔ ค่ายกรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ อ.เจาะไอร้อง จ. นราธิวาส เมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๔๗ และเกิดเหตุร้ายโดยต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ทำให้เกิดความ สูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินของทั้งราษฎรและราชการจำนวนมาก ส่งผลต่อความเชื่อมั่นในเจ้าหน้าที่ รัฐบาลและการดำเนินงานของรัฐบาล ทำให้ประชาชนรู้สึกไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เกิดความ หวาดระแวงในพื้นที่ รวมทั้งดึงความสนใจจากประชาคมโลกโดยเฉพาะโลกมุสลิม รวมทั้งประเทศเพื่อน บ้านอย่างมาเลเซีย

จากเอกสารโครงสร้างสภาองค์กรนำและแผนปฏิวัติ ๗ ขั้นตอนที่ยึดได้เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๔๖ จากบ้านพักของนายมะแซ อูเซ็ง อดีตครูสอนศาสนาโรงเรียนเอกชนสอน ศาสนาสัมพันธ์วิทยา ในพื้นที่ อ.เจาะไอร้อง จ.นราธิวาส และจากพื้นที่อื่นอีกหลายครั้ง ยืนยันได้ว่า ความไม่สงบที่เกิดขึ้นเป็นการกระทำของขบวนการ BRN Co-ordinate มีความมุ่งหมายการแบ่งแยก ดินแดนเพื่อปกครองตนเอง โดยใช้ยุทธศาสตร์ให้ประชาคมโลกเข้ามาแก้ปัญหา เช่น ดิมอร์ตตะวันออก

โดยใช้รูปแบบการก่อการร้ายในลักษณะต่าง ๆ เป็นยุทธวิธีสำคัญ โดยใช้เทคนิคการบ่อนทำลาย สร้างความแตกแยก แพร่มลทินแก่เจ้าหน้าที่รัฐ รวมทั้งสร้างความหวาดกลัวเพื่อควบคุมประชาชน และยั่วยุให้รัฐใช้ความรุนแรงตอบโต้ ในการปฏิบัติจะดำรงสถานะองค์กรลับ เพื่อปลุกกระดม ขยายข่ายงาน สร้างสมาชิกและแนวร่วม ด้วยเงื่อนไข เชื้อชาติ ศาสนาและมาตุภูมิ มีการแบ่งเขตการปกครองทับซ้อน อำนาจอรัฐ โดยแบ่งเป็นเขต (กัส) จังหวัด (วิลายะห์) อำเภอ (แดออเราะ) ตำบล (แลการ์ัน) และหมู่บ้าน (อาเยาะห์) สำหรับโครงสร้างฝ่ายทหาร จะแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ กองกำลังประจำถิ่นที่อยู่ประจำเขต การปกครองในแต่ละระดับ และกองกำลังปฏิบัติการพิเศษที่สามารถเคลื่อนไหวทั้งประจำเขตการปกครอง และนอกพื้นที่ (สำนักข่าวไทย,ออนไลน์ ,๒๕๕๙)

ขณะเดียวกันกลุ่ม พุโล ยังคงแสดงบทบาทว่ามีอิทธิพลเหนือปัญหาในพื้นที่ และพยายามยกระดับของกลุ่มในเวทีการเมืองระหว่างประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นการประชาสัมพันธ์ในต่างประเทศ รวมทั้งกลุ่ม เบอร์ซาตู ก็ยังไม่ละความพยายามที่จะดำเนินบทบาทเพื่อให้รัฐบาลไทยให้ความสำคัญกับกลุ่ม ส่วนขบวนการมุจาฮิดีนปัตตานี ดำเนินการเคลื่อนไหวทางทหารในพื้นที่ เช่นการบุกโจมตีสถานที่ราชการต่าง ๆ

การพบปะพูดคุยสันติสุขนับตั้งแต่เริ่มต้นในวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๖ นับจนถึงรัฐบาลปัจจุบันมีจำนวนถึง ๖ ครั้ง ซึ่งมีฝ่ายไทย (Party A) ปัจจุบันนำโดย พลเอกอัศวิน เกิดผล ส่วนกลุ่มผู้เห็นต่าง (Party B) นำโดยอูสตาส Shukri มีความก้าวหน้าเป็นตามเป้าหมาย การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันจากการลดเงื่อนไขของกลุ่มผู้เห็นต่างจากรัฐ (ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบก, ๒๕๕๘ : ๒)

๔. ความร่วมมือในกรอบ JDS เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๔๗ นายกรัฐมนตรีไทยและมาเลเซียได้เห็นชอบให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการว่าด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนาร่วมสำหรับพื้นที่ชายแดนไทย-มาเลเซีย (Thailand-Malaysia Committee on Joint Development Strategy for border areas – JDS) โดยมีจุดมุ่งหมายหลักคือการพัฒนาความกินดีอยู่ดีของประชาชนในพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ (สงขลา ยะลา สตูล ปัตตานี และนราธิวาส) กับ ๔ รัฐภาคเหนือของมาเลเซีย (ปะลิส เกดะห์ กลันตัน และเประ เฉพาะอำเภอเป็งกาลันฮูลู) โดยมีโครงการความร่วมมือหลายสาขา อาทิ การพัฒนาโครงการพื้นฐานและการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การท่องเที่ยว การเกษตร ประมง และปศุสัตว์ เป็นต้น ความร่วมมือในกรอบ JDS จะสนับสนุนความร่วมมือในกรอบการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่ายอินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (Indonesia-Malaysia-Thailand Growth Triangle: IMT-GT) ที่ริเริ่มขึ้นเมื่อปี ๒๕๓๖ (ภาณุวัฒน์ มั่นนทุราช, ออนไลน์ , ๒๕๕๗)

๔.๑ สังคมและวัฒนธรรม ด้านสังคม ไทยกับมาเลเซียมีความใกล้ชิดกันในระดับท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีการไปมาหาสู่ กันในฐานะเครือญาติและเพื่อนฝูง ซึ่งนำไปสู่ความร่วมมือกันทั้งในด้านการค้าและด้านอื่น ๆ ทั้งสองประเทศมีโครงการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมระหว่างกัน รวมทั้งความร่วมมือด้านการบริหารจัดการสัญจรข้ามแดนเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในพื้นที่และส่งเสริมการติดต่อด้านการค้าและการท่องเที่ยว นอกจากนี้ ทั้งสองฝ่ายยังอนุญาตให้คนถือสัญชาติของอีกฝ่ายหนึ่งที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชายแดนใช้บัตรผ่านแดนซึ่งออกให้โดยหน่วยงานปกครองท้องถิ่นของแต่ละฝ่ายแทนการใช้หนังสือเดินทางเพื่อผ่านด่านพรมแดนระหว่างกันได้ด้านศาสนาและ

วัฒนธรรม มีการแลกเปลี่ยนการเยือนของผู้นำศาสนาอิสลาม ทั้งในระดับจุฬาราชมนตรีและผู้นำศาสนา ทั้งจากส่วนกลางและในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และการแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านการบริหารจัดการโรงเรียนสอนศาสนาอิสลามและวิทยาลัยอิหม่าม เพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านกิจการศาสนาอิสลาม (ภาณุวัฒน์ มั่นนุทราช, ออนไลน์ ,๒๕๕๗)

๔.๒ ด้านวิชาการ ทั้งสองประเทศมีการประชุมความร่วมมือทางวิชาการระหว่างกัน เพื่อทบทวนและติดตามผลการดำเนินงานของทั้ง ๒ ประเทศ ซึ่งมีสำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ และ Economic Planning Unit (EPU) ของมาเลเซียเป็นหน่วยงานหลักในการประสานงาน ความร่วมมือในกรอบทวิภาคีที่ฝ่ายไทยให้แก่ฝ่ายมาเลเซีย ได้แก่ การจัดหลักสูตรประจำปี (Annual International Training Course: AITC) หลักสูตรศึกษานานาชาติ (Thai International Postgraduate Programme: TIPP) ความร่วมมือทางวิชาการระหว่างประเทศกำลังพัฒนา (Technical Cooperation Among Development Country: TCDC) และยังร่วมกันจัดการฝึกอบรมให้กับประเทศที่สาม (Third Country Training Programme: TCTP) ส่วนมาเลเซียได้แจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับการให้ทุนฝึกอบรมประจำปีภายใต้โครงการ Malaysia Technical Cooperation Programme (MTCP) ในสาขาต่าง ๆ ให้แก่ประเทศไทย เพื่อให้คัดเลือกผู้ไปรับการฝึกอบรมที่ มาเลเซีย โดยในช่วง พ.ศ. ๒๕๔๐-๒๕๔๘ มีชาวไทยได้รับทุนดังกล่าวรวม ๑๖๕ ทุน (ภาณุวัฒน์ มั่นนุทราช, ออนไลน์ ,๒๕๕๗)

๔.๓ การท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวจากมาเลเซีย เป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติกลุ่มใหญ่ที่สุดที่มาท่องเที่ยวในประเทศไทย โดยในปี ๒๕๔๖ (เดือน มกราคม – พฤศจิกายน) มีนักท่องเที่ยวจากมาเลเซีย ๑,๑๖๐,๗๖๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๐๔ ของจำนวนนักท่องเที่ยวจากต่างชาติทั้งหมด ซึ่งตัวเลขนี้เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๔๕ คิดเป็นร้อยละ ๑.๕๙ นอกจากนี้ จากสถิติของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พบว่าวัตถุประสงค์ของชาวมาเลเซีย ที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยเหล่านี้ คือ เพื่อการท่องเที่ยวเป็นกลุ่มใหญ่ (๘๙.๓๙%) และมีระยะเวลาพำนักอยู่ในประเทศเฉลี่ยประมาณ ๓.๗๓ วัน มีการใช้จ่ายเฉลี่ย ๔,๔๑๒ บาท/วัน ในขณะเดียวกัน มาเลเซียก็เป็นประเทศที่ชาวไทยเดินทางไปเป็นอันดับ ๑ โดยในปี ๒๕๔๔ มีนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางไปมาเลเซียจำนวน ๖๒๗,๘๖๔ คน (คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๓๐.๑๗ ของ นักท่องเที่ยวไทยที่เดินทางไปต่างประเทศ) เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี ๒๕๔๓ ร้อยละ ๑๖.๖๔ ชาวไทย เหล่านี้จะพำนักอยู่ในมาเลเซียเฉลี่ยประมาณ ๑๐.๒๗วัน มีการใช้จ่ายเฉลี่ย ๓,๖๑๕ บาท/วัน (ภาณุวัฒน์ มั่นนุทราช, ออนไลน์ ,๒๕๕๗)

๔.๔ การลงทุน จากสถิติการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศที่ได้รับอนุมัติ ให้การส่งเสริมของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนปี ๒๕๔๕ ในแง่ของจำนวนโครงการ มาเลเซีย เป็นผู้ลงทุนอันดับที่ ๖ รองจาก ญี่ปุ่น ไต้หวัน สิงคโปร์ สหรัฐอเมริกา และเกาหลีใต้ ในส่วนของมูลค่าการลงทุน มาเลเซียเป็นผู้ลงทุนอันดับที่ ๙ รองจาก ญี่ปุ่น สิงคโปร์ สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา สวิตเซอร์แลนด์ เกาหลีใต้ ไต้หวัน และเยอรมันในปี ๒๕๔๕ การลงทุนของมาเลเซียในไทยโดยส่วนใหญ่เป็นการลงทุนด้านผลิตภัณฑ์โลหะเครื่องจักรและอุปกรณ์ขนส่งมากเป็นอันดับ ๑ แทนที่สาขาการเกษตรและผลิตผลทางการเกษตร โดยคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๓๙.๑ ของจำนวนโครงการที่ยื่นขอรับการส่งเสริมทั้งหมดในปี ๒๕๔๕ รองลงมาได้แก่สาขาเกษตรและผลิตผลทางการเกษตร คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๔ อย่างไรก็ตาม ในแง่ของมูลค่าการลงทุน สาขาเกษตรและผลิตผลทางการเกษตรเป็นสาขา

ที่มีมูลค่าการลงทุนมากที่สุดแทนที่สาขาอุตสาหกรรมบริการ โดยคิดสัดส่วนร้อยละ ๔๓.๓ ของมูลค่าการลงทุนทั้งหมด รองลงมาได้แก่ สาขาผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องจักรและอุปกรณ์ขนส่ง โดยคิดเป็นร้อยละ ๔๒.๕ ซึ่งเพิ่มขึ้นก่อนหน้าถึงประมาณ ๓ เท่าตัว (ภาณุวัฒน์ มั่นนทราชา, ออนไลน์ ,๒๕๕๗)

๔.๕ ด้านแรงงาน กระทรวงแรงงาน ๗ คาดว่ามีแรงงานไทยในมาเลเซียประมาณ ๓๖,๐๐๐ คน ส่วนใหญ่อยู่ในภาคการเกษตรและมีภูมิลำเนาอยู่ใน ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งสามารถใช้บัตรผ่านแดน (Border pass) เข้าไปทำงานตามชายแดน ในจำนวนนี้ประมาณ ๑๐,๐๐๐ คน เดินทางเข้าไปทำงานสวนปาล์มน้ำมัน ยางพารา และไร่อ้อย โดยไม่ต้องตามพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางานฯ แต่ได้รับใบอนุญาตให้ทำงานถูกต้องตามกฎหมายของมาเลเซีย ส่วนอีกประมาณ ๑๐,๐๐๐ คน ลักลอบทำงานในมาเลเซียโดยไม่ต้องตามกฎหมายตามร้านอาหาร โรงงานขนาดเล็ก สวนผักผลไม้ งานก่อสร้างสำหรับแรงงานไทยที่เดินทางไปทำงานโดยถูกต้องตามกฎหมายมีประมาณ ๖,๕๐๐ คน ส่วนใหญ่แจ้งการเดินทางด้วยตนเอง และบริษัทจัดหางานจัดส่งไปทำงาน แรงงานไทยกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในโรงงานอุตสาหกรรมตัดเย็บเสื้อผ้า ชิ้นส่วนคอมพิวเตอร์ โรงงานผลิตเฟอร์นิเจอร์ และเกษตรกรรมแรงงานไทยยังคงเป็นที่นิยมในมาเลเซีย รัฐบาลรัฐและรัฐบาลกลางมาเลเซีย จึงมักผ่อนปรนให้แรงงานไทยเข้าไปทำงานในมาเลเซียได้ แม้จะโดยไม่ได้ถูกต้องตามกฎหมาย เนื่องจากแรงงานไทยส่วนใหญ่ไม่ก่อปัญหาให้กับทางการมาเลเซียเหมือนแรงงานอินโดนีเซียและบังกลาเทศ แต่จากการที่แรงงานไทย ลักลอบเข้าไปทำงานในมาเลเซียอย่างไม่ถูกต้อง จึงมักถูกเอารัดเอาเปรียบเรื่องค่าจ้าง และไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ที่พึงได้เมื่อกลางปี ๒๕๕๖ รัฐบาลมาเลเซียได้ปรับเปลี่ยนนโยบายแรงงานต่างชาติเพื่อแก้ไขปัญหาว่างงานในประเทศ รวมทั้งเพื่อลดการพึ่งพาแรงงานต่างชาติดัง แต่่นโยบายดังกล่าวไม่น่าจะส่งผลกระทบต่อแรงงานไทยบริเวณชายแดนมากนัก เนื่องจากความต้องการแรงงานไทยยังมีอยู่อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในภาคเกษตรกรรม (ภาณุวัฒน์ มั่นนทราชา, ออนไลน์ ,๒๕๕๗)

๕ นโยบายของมาเลเซียที่มีต่อประเทศไทย

๕.๑ นโยบายด้านการต่างประเทศมาเลเซียที่มีต่อประเทศไทย ประเทศมาเลเซียยังคงรักษาความสัมพันธ์ที่ดีเสมอมา ซึ่งแต่เดิมนโยบายต่างประเทศของมาเลเซียมีเป้าหมายหลักอยู่ที่การปกป้อง และส่งเสริมผลประโยชน์แห่งชาติด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ และผลประโยชน์ที่สำคัญอื่นๆ (Other Vital Interests) แต่เมื่อดาโต๊ะซรี ดร.มหาธีร์ บิน โมฮัมหมัด ขึ้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีมาเลเซียเมื่อปี ๒๕๒๔ นโยบายต่างประเทศมาเลเซียได้หันมาให้ความสำคัญด้านเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น โดยควบคู่ไปกับการให้ความสำคัญแก่การปกป้องเชิงชาตินิยมอย่างเข้มแข็ง (Strong and Nationalistic Defense) เพื่อรักษาสีทธิผลประโยชน์ รวมทั้งให้การสนับสนุนความร่วมมือระหว่างประเทศกำลังพัฒนาด้วยกัน (South-South Cooperation) (อัครราช ทงเต็ม ,ออนไลน์ ๒๕๕๕) รัฐบาลปัจจุบันก็ยังคงใช้นโยบายกับประเทศไทยไม่ต่างจากเดิมส่วนนโยบายที่เกี่ยวข้องกับปัญหาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยมาเลเซียมีความเข้าใจว่าเป็นปัญหาภายในและจะไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวแต่จะเน้นให้การช่วยเหลือด้านต่างๆ ที่รัฐบาลไทยร้องขอและยังคงให้การช่วยเหลือโครงการด้านการศึกษาและวิชาชีพแก่คนในพื้นที่ชายแดนภาคใต้นอกจากนี้ยังให้ความร่วมมือด้านต่างที่กล่าวมาแล้ว

๕.๒ นโยบายที่เกี่ยวข้องกับชาวสยามในพม่าและมาเลเซีย ประเด็นการขอมีสถานภาพเป็นภุมิบุตร หรือภุมิบุตราถือว่าสำคัญที่สุด ตามรัฐธรรมนูญของมาเลเซียถือว่า บุคคลที่สืบเชื้อสายเป็นชาวมลายูหรือสืบเชื้อสายเป็นชาวซาบาห์หรือชาวซาราวักในมาเลเซียเท่านั้นที่เป็นภุมิบุตรา นอกจากนั้นจะไม่ใช่ภุมิบุตรา ฉะนั้น จะมีกลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นภุมิบุตราเพียงสองกลุ่มเท่านั้นคือ กลุ่มชาติพันธุ์มลายูและกลุ่มชาติพันธุ์กาดาคันจากรัฐซาราวักและซาบาห์ ส่วนลูกหลานที่เป็นภุมิบุตราก็จะต้องมีบิดาหรือมารดาที่สืบเชื้อสายมลายูหรือชาวซาบาห์หรือซาราวักเท่านั้น ผู้ที่ถือสิทธิเป็นภุมิบุตราจะถือว่าเป็นพลเมืองชั้นหนึ่ง จะมีสิทธิพิเศษมากมายนับว่าเหนือกว่ากลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ ในมาเลเซีย ทุกกลุ่มชาติพันธุ์จึงต้องดิ้นรนเพื่อให้ได้สถานภาพภุมิบุตรา อย่างไรก็ตาม จากการต่อสู้ทางสายกลางของชาวพุทธเชื้อสายไทยนั้น นับว่าประสบความสำเร็จอย่างมาก เพราะว่าชาวพุทธเชื้อสายไทยถึงแม้ว่า แรกเริ่มไม่มีสถานภาพเป็นภุมิบุตรา แต่สิทธิต่างๆ หมายถึง สิทธิด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม จะเหมือนกับภุมิบุตราที่เป็นชาวมลายูทุกประการ ปัจจุบันนี้ชาวพุทธเชื้อสายไทยมีสถานภาพเป็นภุมิบุตรแล้ว เมื่อประมาณ กลางปี ค.ศ. ๒๐๑๓ ซึ่งถือว่าเป็นสถานภาพที่สูงกว่าชาวจีนและชาวอินเดียในมาเลเซีย (ภาณุวัฒน์ มั่นทุราษ, ออนไลน์ ,๒๕๕๗)

๕.๒.๑ การขอมีสิทธิเป็นสมาชิกของพรรคอัมโน ประเด็นนี้ถือว่าเป็นประเด็นสำคัญ เพราะว่าประเทศมาเลเซียนั้น พรรคอัมโน ซึ่งเป็นพรรคของชาวมลายูเป็นพรรคการเมืองที่ผูกขาดในการบริหารปกครองประเทศ ผู้ที่เป็นสมาชิกของพรรคอัมโนจะได้รับผลประโยชน์และสิทธิต่างๆ มากกว่าพรรคอื่นๆ สำหรับชาวพุทธเชื้อสายไทยนั้น นับตั้งแต่มีการต่อสู้เรียกร้องสิทธิทางการเมือง คุณเจริญ อินทร์ชาติ คุณชีวขุน เอมอัมไพ ซึ่งเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติล้วนแต่เป็นสมาชิกของพรรคอัมโนทั้งสิ้น (ภาณุวัฒน์ มั่นทุราษ, ออนไลน์ ,๒๕๕๗)

๕.๒.๒ การดำเนินนโยบายที่มีต่อชนกลุ่มน้อยชาวพุทธเชื้อสายไทย จะเห็นว่ารัฐบาลมาเลเซียตอบสนองด้วยการให้มีการจัดตั้งองค์กรกลุ่มชาติพันธุ์ชาวพุทธเชื้อสายไทยที่ถูกต้องตามกฎหมาย จึงเกิดสมาคมสยามมาเลเซียและสมาคมไทยกัณฑ์ที่ทำการต่อสู้เพื่อปกป้องสิทธิผลประโยชน์ของกลุ่มชาติพันธุ์ รัฐบาลมาเลเซียมีการให้คำมั่นแก่ชาวพุทธเชื้อสายไทยถึงการสงวนสิทธิในตำแหน่งสภานิติบัญญัติไว้สำหรับชาวพุทธเชื้อสายไทยหนึ่งที่นั่งตามประชากรจำนวนประมาณ ๖๐,๐๐๐ คน และผู้ที่เป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติคนแรกที่เป็นชาวพุทธเชื้อสายไทยในปี ค.ศ. ๑๙๙๕ (พ.ศ. ๒๕๓๘) ก็คือ ประธานของสมาคมสยามมาเลเซีย ชื่อว่า คุณเจริญ อินทร์ชาติ ปัจจุบันนี้ ผู้ที่เป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติต่อจาก คุณเจริญ อินทร์ชาติ โดยเริ่มจากปีค.ศ. ๒๐๐๒ คือ คุณชีวขุน เอมอัมไพ ท่านเป็นสุภาพสตรีชาวพุทธเชื้อสายไทย ซึ่งในอดีตท่านเคยเป็นรองประธานของสมาคมสยามมาเลเซีย และที่ปรึกษาของมุขมนตรีแห่งรัฐปะลิสันเอง (ภาณุวัฒน์ มั่นทุราษ, ออนไลน์ ,๒๕๕๗)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พลเอก ธนะศักดิ์ ปฏิมาประกร (๒๕๕๗: ๑๐๑) ได้กล่าวว่าหลักการสำคัญในการจัดการองค์การในการบริหารจัดการชายแดนของกองทัพไทยสามารถดำเนินการได้ตามหลักการของการจัดการองค์การที่ดี ๑๑ ประการ ซึ่งได้แก่ ๑. หลักวัตถุประสงค์ (Objective) ๒. หลักความรู้ความสามารถเฉพาะอย่าง (Specialization) ๓. หลักการประสานงาน (Coordination) ๔. หลักของอำนาจหน้าที่ (Authority) หรือหลักสายการบังคับบัญชา (Chain of Command) ๕. หลักความรับผิดชอบ

(Responsibility) ๖. หลักความสมดุล (Balance) ๗. หลักความต่อเนื่อง (Continuity) ๘. หลักการโต้ตอบและการติดต่อ (Correspondence) ๙. หลักขอบเขตของการควบคุม (Span of Control) ๑๐. หลักเอกภาพในการบังคับบัญชา (Unity of Command) และ ๑๑. หลักตามลำดับชั้น (Ordering) หลักการทั้ง ๑๑ ประการ จะเป็นแกนกลางในการจัดองค์การที่จะเข้าไปบริหารจัดการความมั่นคงชายแดน อย่างไรก็ตามการบริหารจัดการความมั่นคงชายแดนที่กองทัพไทยต้องรับผิดชอบนั้น จะมีใช้การปฏิบัติการทางทหารหรือการเผชิญภัยคุกคามตามแบบแต่เพียงอย่างเดียว แต่จะเป็นการปฏิบัติการที่มีใช้สงครามหรือการเผชิญภัยคุกคามไม่ตามแบบด้วยเช่นกัน ดังนั้นหลักการปฏิบัติการทางทหารที่มีใช้สงคราม ๗ ประการอันได้แก่ ๑. หลักความมุ่งหมาย (Objective) ๒. หลักความอดุสาหะ (Perseverance) ๓. หลักความชอบธรรม (Legitimacy) ๔. หลักความปลอดภัย (Security) ๕. หลักการบูรณาการอย่างยั่งยืน (Sustainable Integration) ๖. หลักเอกภาพในความพยายาม (Unity of effort) และ ๗. หลักการจัดการองค์ความรู้ (Knowledge Management) ดังนั้น หลักการทั้ง ๗ ประการ จะเป็นหลักการที่สำคัญอีกประการหนึ่งในการออกแบบองค์การสาธารณะที่นำมาใช้ในการบริหารจัดการชายแดนของกองทัพไทยภายใต้กระบวนการที่มั่นคงใหม่และเมื่อประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนแล้ว

พลเอก ธนะศักดิ์ ปฏิมาประกร (๒๕๕๗: ๑๗๓) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า สิ่งสำคัญคือ เป้าหมายในการบริหารจัดการชายแดนที่กองทัพไทยได้รับจากรัฐบาลภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๐) ทั้ง ๗ ประการ อันได้แก่ ๑. มีแผนงานป้องกันเพื่อจัดระเบียบชายแดน ๒. มีระบบหมู่บ้านเข้มแข็งให้เหมาะสมกับพื้นที่จังหวัดชายแดน ๓. เสริมสร้างระบบป้องกันชายแดน ชายฝั่งทะเลและเกาะแก่ง ๔. มีระบบการแจ้งเตือนและระบบเฝ้าตรวจทางบกและทางทะเลในลักษณะเครือข่าย ระหว่างหน่วยงาน ๕. มีระบบสื่อสารให้พร้อมใช้งานควบคู่กับการเสริมความรู้ของเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ทั้งฝ่ายทหารและพลเรือน ๖. พัฒนาระบบการสัญจรข้ามแดนทั้งทางบกและทางทะเลให้สามารถป้องกันการลักลอบเข้าเมืองและปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ ๗. จัดระเบียบพื้นที่ที่มีเงื่อนไขของปัญหาความมั่นคงหรือควบคุมการใช้พื้นที่ที่มีปัญหาเขตแดนเพื่อลดการเผชิญหน้า ซึ่งประเด็นสำคัญทั้ง ๗ ประการ จะถูกกำหนดให้เป็นผลลัพธ์ขั้นสุดท้ายของยุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการชายแดนของกองทัพไทยภายใต้กระบวนการที่มั่นคงใหม่ภายใต้บริบทประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน

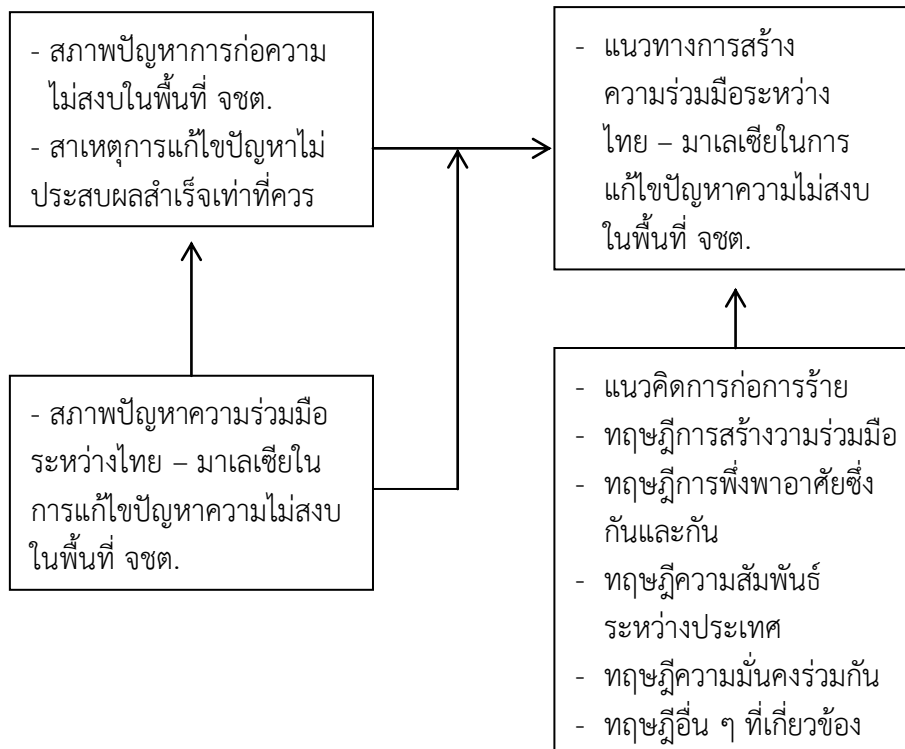
พลเอกชาณุวุฒิ อินทุลักษณะ (๒๕๕๖: ๖) ได้กล่าวไว้ในเอกสารการวิจัยว่าปัญหาชายแดนไทย – มาเลเซีย มีทั้งที่เป็นปัญหาชายแดนทั่วไป ซึ่งเกิดขึ้นได้ทุกชายแดนระหว่างประเทศ และปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะชายแดนไทย – มาเลเซีย ได้แก่ ปัญหาเขตแดนและการล้ำแดน ปัญหาการลักลอบสินค้าผิดกฎหมาย ซึ่งอาจแยกย่อยเป็นสินค้าหนีภาษี ยาเสพติด การโจรกรรมยานพาหนะ และการลักลอบปุ๋ยและวัตถุระเบิด ปัญหาบุคคลสองสัญชาติ ปัญหาการลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ทั้งปัญหาแรงงานต่างด้าวที่อาศัยชายแดนไทยเป็นที่พักคอย ก่อนลักลอบเข้าไปทำงานในมาเลเซีย ปัญหาการผลักดันแรงงานผิดกฎหมายจากมาเลเซีย และปัญหาผู้อพยพชาวโรฮิงยา รวมทั้งปัญหาการแสวงประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเล ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้จะแยกกล่าวโดยสังเขปโดยนำห้วงการพิจารณาเฉพาะตั้งแต่เหตุการณ์ปล้นปืนกองพันพัฒนาที่ ๔ ค่ายกรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ อ.เจาะไอร้อง จ.นราธิวาส เมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๔๗ จนถึงปัจจุบัน โดยโยงความเกี่ยวข้อง

ของประเทศมาเลเซียทั้งต่อปัญหาและการแก้ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีความเชื่อมโยงเกี่ยวข้องกับประเทศมาเลเซีย

พลเอกชานูวุฒิ อินทุลักษณะณ์ (๒๕๕๑: ๔๕-๘๘) กล่าวถึงกลไกในการแก้ปัญหาชายแดนไทย – มาเลเซีย โดยเฉพาะปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเทศมาเลเซีย โดยไล่ตั้งแต่ต้นนโยบายความมั่นคงแห่งชาติของไทยต่อประเทศมาเลเซีย ซึ่งเป็นตัวกำหนดทิศทางและขอบเขตของการดำเนินการของกลไกทุกระดับ กลไกทวิภาคีระดับสูง ได้แก่ การเยือนอย่างเป็นทางการของนายกรัฐมนตรี และการประชุมหารือประจำปีของนายกรัฐมนตรี คณะกรรมาธิการร่วมไทย – มาเลเซีย คณะกรรมการจัดทำหลักเขตแดนร่วมไทย – มาเลเซีย คณะกรรมการว่าด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนาร่วมสำหรับพื้นที่ชายแดนไทย – มาเลเซีย และความร่วมมือตามกรอบความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งประเทศไทยกับรัฐบาลแห่งประเทศมาเลเซีย ว่าด้วยความร่วมมือชายแดน ซึ่งเป็นกรอบความร่วมมือด้านความมั่นคงในพื้นที่ชายแดน นอกจากนี้ พลเอกชานูวุฒิยังได้เสนอแนวทางและวิธีการใช้เครื่องมือกลไกความร่วมมือดังกล่าว ในการแสวงหาความร่วมมือจากมาเลเซียในการแก้ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยศึกษาเป้าหมายและแนวทางในการแก้ปัญหา เน้นเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับมาเลเซีย กำหนดความต้องการความร่วมมือจากมาเลเซีย ศึกษาท่าทีและข้อจำกัดของฝ่ายมาเลเซียในการร่วมมือกับไทยในการแก้ปัญหา เสนอแนะแนวทางในการดำเนินการของแต่ละกลไก พิจารณาความเหมาะสมของเครื่องมือทั้งปวง รวมทั้งความจำเป็นในการแก้ไข เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อีกด้วย

กรอบแนวคิดการวิจัย

สรุป

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซียผ่านมิติต่างๆ เช่นทางการทูตถือได้ว่าประเทศไทยและประเทศมาเลเซียไม่เคยมีปัญหาการใช้ความรุนแรงระหว่างกันแต่มีความสำเร็จร่วมกันในมิติด้านการเมือง การค้าและการลงทุน โดยเฉพาะด้านด้านวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ ประเทศมาเลเซีย วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ชาติพันธุ์พบว่าพื้นที่ชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย และพื้นที่ชายแดนตอนเหนือของประเทศมาเลเซีย ถือเป็นสนามวิจัยทางวัฒนธรรมที่น่าสนใจแห่งหนึ่งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เนื่องจากบริเวณดังกล่าวมีความเหลื่อมล้ำทับซ้อนกันระหว่างความเป็นชาติและความเป็นชาติพันธุ์ การกำหนดพรมแดนแห่งรัฐระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย ในปี ๒๔๕๒ ทำให้กลุ่มชนเชื้อสายมลายูจำนวนมากกลายเป็นพลเมืองของประเทศไทย ขณะเดียวกันกลุ่มชนเชื้อสายไทยส่วนหนึ่งได้กลายเป็นพลเมืองของประเทศไทย ขณะเดียวกันกลุ่มชนเชื้อสายไทยส่วนหนึ่งได้กลายเป็นพลเมืองของประเทศมาเลเซีย สิ่งที่เกิดขึ้นก็คือเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชนทั้งสองกลุ่ม มีความแตกต่างจากชนส่วนใหญ่ของประเทศตน และคล้ายคลึงกับชนส่วนใหญ่ของประเทศเพื่อนบ้าน ที่น่าสนใจไปกว่านั้นก็คือ ขณะที่กลุ่มชนชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยอยู่ในสังคมร่วมกับชนส่วนใหญ่ของประเทศอย่างสงบสุข แต่ชาวไทยเชื้อสายมลายูต้องดำรงอยู่ในสังคมที่เต็มไปด้วยความขัดแย้งและความรุนแรง การสำรวจวรรณกรรมที่ทำการศึกษากลุ่มชนทั้งสองกลุ่มพบว่าแม้จะมีการศึกษาเกี่ยวกับชนทั้งสองกลุ่มในหลายประเด็นแต่การศึกษาที่มุ่งเจาะลึกถึงแก่นของการแสดงออกที่มีต่อกันระหว่างกลุ่มชนผ่านการสื่อสารอันเป็นกลไกสำคัญในการสร้างหรือลดความขัดแย้งระหว่างกันยังคงมีช่องว่างขององค์ความรู้อยู่มาก

แนวคิดและทฤษฎีในการก่อการร้ายที่สามารถนำมาเป็นแนวทางหาคำตอบในจังหวัดชายแดนภาคใต้เช่นอุดมการณ์แบ่งออกแยกดินแดนที่มุ่งเน้นชาติ/ศาสนานิยม (Nationalist/Ethnic Separatist) เป็นกลุ่มก่อการร้ายที่อาศัยแนวความคิดเรื่องชาตินิยมหรือศาสนานิยมมาเป็นเงื่อนไขในการดำเนินการภายในประเทศเท่านั้น มีลักษณะที่ดำเนินการโดยอิสระ และ/หรือดำเนินการร่วมกับกลุ่มประเทศและ/หรือกลุ่มศาสนาเดียวกัน ซึ่งแนวคิดนี้น่าจะใกล้เคียงและไปอ้างอิงได้มากที่สุด นอกจากนี้ยังมีทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่ถือเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นที่ต้องนำมาใช้เพื่อดูพฤติกรรมด้านความสัมพันธ์ระหว่างกันของทั้งสองประเทศในอันที่จะรักษาผลประโยชน์ของตนบนโลกแห่งการแข่งขันและความขัดแย้งซึ่งจะต้องสร้างความสมดุลให้เกิดขึ้น

สำหรับแนวความคิดในการเสริมสร้างความร่วมมือของประเทศไทยต่อประเทศมาเลเซีย เน้นมุ่งส่งเสริมความไว้นื้อเชื่อใจระหว่างกัน และสร้างพื้นฐานที่เข้มแข็งให้ความสัมพันธ์ทุกระดับออกงามอยู่บนพื้นฐานของการใช้เหตุผล เคารพซึ่งกันและกันในฐานะประเทศเพื่อนบ้านที่ดี เพราะเหตุการณ์ในประเทศหนึ่งย่อมจะส่งผลกระทบต่ออีกประเทศหนึ่งอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และไทยมีความจำเป็นต้องพึ่งพาประเทศมาเลเซียในหลายมิติ โดยเฉพาะอย่างเหตุการณ์การก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ของไทยที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ในปัจจุบันและส่งผลกระทบต่อความมั่นคงตามแนวชายแดนไทย-มาเลเซีย แต่อย่างไรก็ตามฝ่ายไทยก็คำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติเป็นสำคัญ การทำงานในระดับชาติจนถึงระดับพื้นที่ที่มุ่งที่จะสร้างความสงบสันติ โดยที่ประเทศไทยจะขาด

แรงผลักดันจากประเทศมาเลเซียไม่ได้เลยเพราะคนมาเลเซียเป็นมุสลิมยอมเข้าใจมุสลิมด้วยกันและชาวมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ก็ไว้ใจมุสลิมที่เป็นชาวมมาเลเซียมากกว่า

ความเป็นมาของภาคใต้ซึ่งมีหลักฐานยืนยันว่าเป็นอาณาจักรลังกาสุกะที่เจริญรุ่งเรืองด้านการค้า และการเศรษฐกิจ ส่วนด้านการเมืองนั้นยังคงต้องอยู่ภายใต้อาจักรไทยหรือสยามสมัยนั้น ความเข้มข้นของความเป็นคนมลายูและความเชื่อในศาสนายังคงมีความแข็งแกร่งจนทำให้ผู้มีอุดมการณ์ลุกขึ้นต่อสู้แต่ก็เพลี่ยงพล้ำเรื่อยมา แต่ทางการสยามสมัยนั้นก็ได้ปกครองในลักษณะกดขี่แต่ใช้นโยบายให้ชาวไทยมุสลิมได้ปกครองตนเอง แต่ก็เหตุและปัจจัยที่ทำให้การก่อความไม่สงบยังคงมีอยู่ ส่งผลให้เกิดความซบเซาของสภาวะทางเศรษฐกิจการลงทุนและการท่องเที่ยว รวมไปถึงสภาพความเป็นอยู่ของคนส่วนใหญ่ในพื้นที่ เริ่มตั้งแต่จังหวัดนราธิวาส จังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี สี่อำเภอของจังหวัดสงขลาได้แก่ อำเภอจะนะ อำเภอนาทวี อำเภอสะบ้าย้อย และอำเภอเทพา และ จังหวัดสตูล ซึ่งทั้งห้าจังหวัดนี้มีประชากรชนส่วนใหญ่เป็นนัับถือศาสนาอิสลาม แต่จังหวัดที่ถือว่าสงบสันติมากที่สุดจังหวัดสตูล เนื่องจากประชาชนชาวมุสลิมที่นี่ปฏิเสธความรุนแรง

ในประวัติความร่วมมือของการแก้ปัญหาระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซียนั้นเริ่มมาตั้งแต่สมัยหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ และ เห็นเป็นรูปธรรมเด่นชัดในกรณีเหตุการณ์ร่วมกันปราบปรามคอมมิวนิสต์มาลายาซึ่งมี จีนเป็ง เป็นผู้นำการต่อสู้กับฝ่ายมาเลเซียและถอยร่นมาอยู่ตามแนวชายแดนเพื่อสะสมเสบียงต่อสู้ แต่เมื่อไทยกับมาเลเซียร่วมกันบีบให้ออกมาวางอาวุธและฝ่ายไทยให้โอกาสในการเป็นผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยและหาที่อยู่ที่ทำกินให้ จากความร่วมมือที่สำเร็จผลดังกล่าวทำให้ความแน่นแฟ้นของไทยและมาเลเซียมีมากขึ้น ส่วนความตกลงก็ได้พัฒนาการเรื่อยมาตามยุคสมัยจนกระทั่งเกิดความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งประเทศไทยกับรัฐบาลแห่งประเทศมาเลเซีย ฉบับลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ (ค.ศ. ๒๐๐๐) ซึ่งความตกลงนี้จะเน้นให้เกิดความสภาวะความมีเสถียรภาพและความมั่นคงตามแนวชายแดน ซึ่งมีกลไกการทำงาน ๒ ระดับคือระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ โดยระดับปฏิบัตินั้นมีชื่อว่าคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค ถือได้ว่าเป็นกลไกที่มีความสำคัญมากที่สุดเพราะมีคณะทำงานอีก ๖ คณะที่ทำหน้าที่ขับเคลื่อนนโยบายให้สำเร็จผลและทำให้เกิดการทำงานแบบทวิภาคีที่สามารถแก้ปัญหาในระดับพื้นที่ส่งผลให้เกิดเสถียรภาพและความมั่นคงชายแดนระหว่างประเทศไทยและประเทศมาเลเซียเรื่อยมา

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่น่าสนใจในจากผู้เขียนจำนวน ๒ ท่าน คือ พลเอกธนศักดิ์ ปฏิมาประกร และ พลเอกชาญวุฒิ อินทุลักษณะ ได้ให้ทัศนะในการทำงานเพื่อแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ไว้อย่างน่าสนใจแต่ทั้งหมดนั้นก็ยังไม่ได้ออกถึงจุดสำคัญของความร่วมมือระหว่างไทยกับมาเลเซียว่ามาเลเซียให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาอย่างจริงจังหรือไม่ซึ่งในเอกสารวิจัยฉบับนี้จะได้อันหาคำตอบต่อไป

บทที่ ๓

สถานการณ์การก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และความร่วมมือไทย – มาเลเซียในการแก้ไขปัญหา

บทที่ ๓ นี้เป็นการกล่าวถึงสถานการณ์และความร่วมมือไทย-มาเลเซียในการแก้ปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยจะแสดงให้เห็นถึงความพยายามของรัฐบาลไทยและหน่วยงานของรัฐที่มีความพยายามจะนำความสงบกลับคืนสู่พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย ขณะเดียวกันก็จะชี้ให้เห็นถึงบทบาทของมาเลเซียในฐานะประเทศเพื่อนบ้านได้ให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาในมิติใด โดยมีหัวข้อดังต่อไปนี้

๑. สถานการณ์การก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้และการแก้ไขปัญหา
๒. ความร่วมมือระหว่างไทยกับมาเลเซียในการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
๓. ปัญหาข้อขัดข้อง
๔. สรุป

สถานการณ์การก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้และการแก้ไขปัญหา

๑. สถานการณ์ทั่วไป ปรากฏการณ์ความรุนแรงในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นปัญหาที่สั่งสมมาเป็นเวลานานและมีความซับซ้อน ละเอียดอ่อนและเชื่อมโยงกันหลายมิติ ทั้งในด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม การศึกษา การเมือง การปกครองภายในประเทศและปัญหาความชอบธรรมในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากสภาพของปัญหาสามารถแยกออกเป็นปัญหาการแบ่งแยกดินแดน ซึ่งเป็นปัญหาหลักและปัญหาภัยแทรกซ้อน ซึ่งเป็นปัญหา ที่คอยซ้ำเติมและเสริมให้ปัญหาหลักมีความรุนแรงยิ่งขึ้น โดยปัญหาการแบ่งแยกดินแดน เป็นปัญหาที่เกิดจากการสูญเสียอำนาจในการปกครองในฐานะประเทศราชของกลุ่มผู้ปกครองรัฐปัตตานีเดิม ภายหลังจากที่รัฐได้ปรับโครงสร้างการปกครอง โดยการรวมศูนย์อำนาจไว้ที่ส่วนกลาง เพื่อสร้างบูรณภาพเหนือดินแดน ทำให้ รัฐปัตตานีกลายเป็นชนกลุ่มน้อย ซึ่งมีความแตกต่างด้านอัตลักษณ์ ชาติพันธุ์ ความเชื่อ ความศรัทธา วัฒนธรรม ประเพณีและภาษาพูด ที่แตกต่างชัดเจนกับประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศและเกิดความรู้สึกถูกปกครอง ทำให้มีประชาชนกลุ่มหนึ่งได้จัดตั้งเป็น องค์กรลับและจับอาวุธขึ้นมาต่อสู้ โดยสถานการณ์ ณ ปัจจุบัน จากงานข่าวกรอง ทางทหาร สามารถยืนยันได้ว่า กลุ่มแนวร่วมปฏิวัติ ประชาชาติปัตตานี (BRN - Coordinate) เป็นกลุ่มหลัก ในการต่อสู้ ซึ่งมีแนวความคิดในการแบ่งแยกดินแดนออกจากประเทศไทย โดยมียุทธศาสตร์ที่ดำเนินการ เพื่อมุ่งไปสู่การได้เอกราช คือ การปฏิบัติการทางทหาร การก่อการร้าย การก่อวินาศกรรม การบ่อนทำลาย เพื่อให้บรรลุผลทางการเมือง ๒ ประการ คือ ๑. การชนะจากภายนอก กล่าวคือ การได้รับการรับรองจากองค์กรระหว่างประเทศหรือต่างประเทศว่า รัฐปัตตานีถูกยึดครองโดยรัฐบาลไทย รัฐบาลไทยปกครองเปรียบเสมือนเป็นประชาชนชั้น

สอง ถูกกดขี่ข่มเหง ไร้มนุษยธรรมและเรียกร้องให้เข้ามาร่วมสนับสนุนให้ปัดตานีได้รับเอกราช โดยให้สอดคล้องกับหลักการของสิทธิในการกำหนดชะตากรรมตนเอง (Right To Self Determination) ตามข้อตกลงของสหประชาชาติ (UN) ในมติของสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติที่ ๑๕๑๔ (XV) ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๐๓ เรื่อง การให้เอกราชแก่ดินแดนอาณานิคม (Declaration on the Granting of Independence to Colonial Countries and peoples) ทั้งนี้ได้กำหนดเป้าหมายขั้นต่ำ คือ การได้สิทธิในการปกครองตนเอง (Autonomy) หรือเขตปกครองพิเศษและ ๒. ให้รัฐแพ้จากภายใน ใช้ยุทธศาสตร์การสถาปนาพื้นที่ปลดปล่อยทางการเมืองทับซ้อนอำนาจรัฐ มุ่งสู่การทำประชามติเลือกที่จะปกครองตนเอง (เมื่อชนะจากภายนอก) หรือใช้การลุกขึ้นเรียกร้องการปกครองตนเองโดยประชาชนนับล้านคน (ตัวแบบการลุกขึ้นมาโค่นล้มอำนาจรัฐโดยประชาชน เช่น Arab Spring) ควบคุมการก่อเหตุสร้างสถานการณ์และบ่อนทำลาย เพื่อให้ประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศ ไม่สนับสนุนการปฏิบัติของรัฐบาล จนทำให้รัฐบาลต้องยอมรับข้อเรียกร้องของกลุ่ม ผู้ก่อเหตุรุนแรง ในที่สุด

สำหรับปัญหาภัยแทรกซ้อน เป็นปัญหาที่มีความเกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกับปัญหาเรื่อง การแบ่งแยกดินแดน ซึ่งเป็นปัญหาหลัก ทั้งในแง่ของเงินทุนหมุนเวียนที่ใช้ในการเคลื่อนไหวและการก่อเหตุของกลุ่ม ผู้ก่อเหตุรุนแรง ตลอดจนเป็นเครื่องมือเพื่อใช้สร้างแรงจูงใจหรือโน้มน้าวชักจูงเยาวชนให้เข้าร่วมกับกลุ่ม ผู้ก่อเหตุรุนแรง นอกจากนี้ ยังเป็นสาเหตุของคดีอาชญากรรมหลายๆ คดีในพื้นที่ ซึ่งล้วนแต่เป็นการซ้ำเติมให้สภาพปัญหาที่มีความซับซ้อน และเกิดภาพ ความรุนแรงมากยิ่งขึ้น โดยมีปัญหาสำคัญที่ต้องเร่งรัดการแก้ไข เพื่อไม่ให้เกิดเป็นเงื่อนไขของความรุนแรงในพื้นที่ ได้แก่ ยาเสพติด น้ำมันหลีกเลียง ภาษี ผู้มีอิทธิพลและธุรกิจผิดกฎหมาย

๒. สถานการณ์เฉพาะ สถานการณ์ในพื้นที่มีแนวโน้มดีขึ้นตามลำดับนับตั้งแต่ปี ๒๕๕๕ สถิติเหตุการณ์และการสูญเสียลดลงอย่างมีนัยสำคัญ โครงสร้างของกลุ่ม ผู้ก่อเหตุรุนแรง ถูกทำลาย สูญเสียกองกำลังติดอาวุธ มวลชนและแนวร่วมลดลง จากทั้งการปฏิบัติการทางทหาร การบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่และการกลับตัวกลับใจ เข้าร่วมโครงการพาคคนกลับบ้าน และมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรฯ และถูกจำกัดเสรีในการปฏิบัติ ตลอดจนศักยภาพในการก่อเหตุขนาดใหญ่ลดน้อยลง รวมทั้งถูกทำลายความชอบธรรมในการก่อเหตุจากประชาชนในพื้นที่และองค์กรระหว่างประเทศ แม้ว่ากลุ่ม ผู้ก่อเหตุรุนแรง จะถูกกดดันและถูกจำกัดเสรีในการปฏิบัติอย่างหนัก แต่คงมีความพยายามในการก่อเหตุ โดยได้ปรับเปลี่ยนวิธีและรูปแบบในการก่อเหตุมาเป็นการก่อเหตุ แบบเร่งด่วนมากขึ้น รวมทั้งมุ่งกระทำต่อเป้าหมายที่ทำให้เกิดผลกระทบในวงกว้าง เช่น เขตเมืองเศรษฐกิจ และเป้าหมายที่เป็นเจ้าหน้าที่รัฐ รวมทั้งผู้ที่ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่รัฐ เพื่อเป็นการตอบโต้และทำลายความเชื่อมั่น และจากภาพความรุนแรงที่เกิดขึ้นกระทบกับประชาชนผู้บริสุทธิ์อยู่บ่อยครั้ง ทำให้ผู้แทนองค์การความร่วมมืออิสลาม (Organisation of the Islamic Cooperation : OIC) และองค์กรสิทธิมนุษยชน (Human Right Watch) แสดงท่าทีไม่เห็นด้วยกับการกระทำของกลุ่ม ผู้ก่อเหตุรุนแรง อย่างชัดเจน และออกแถลงการณ์ประณาม ผู้ก่อเหตุว่าเป็นอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ ในขณะที่ประชาชนส่วนใหญ่ได้แสดงท่าทีอย่างชัดเจนผ่านการสำรวจทัศนคติ ต้องการให้รัฐและกลุ่ม ผู้ก่อเหตุรุนแรง แก้ไขปัญหาความขัดแย้งตามแนวทางสันติวิธี, เป็หน่วยงานสถานการณ์ความรุนแรงที่ยืดเยื้อยาวนาน, กังวลใจต่อปัญหาด้านเศรษฐกิจของครอบครัว รายได้ไม่พอรายจ่าย การศึกษาของบุตรหลานและยาเสพติด

ต้องการให้รัฐพัฒนาพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้มีความเจริญเหมือนจังหวัดอื่นๆ และออกมาให้ความร่วมมือและสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะการรักษาความปลอดภัย เส้นทางและชุมชนของตนเอง ในรูปแบบของชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน ชุดคุ้มครองตำบล สมาชิกไทยอาสาป้องกันชาติ และอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนและได้มีการรวมตัวกันจัดกิจกรรม เพื่อแสดงออกถึงการต่อต้านความรุนแรงในทุกรูปแบบและรณรงค์การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนไทยพุทธและมุสลิมเริ่มกลับมาเหมือนเดิม มีการจัดกิจกรรมร่วมกันตามวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่นมากขึ้น มีการบูรณาการระหว่างส่วนราชการต่างๆ อย่างเป็นรูปธรรมและขับเคลื่อนขับเคลื่อนกระบวนการพูดคุย เพื่อให้เป็นทางออกจากความขัดแย้งตามแนวทางสันติวิธี โดยมีกลุ่มผู้เห็นต่างจากรัฐรวม ๖ กลุ่ม (BRN, PULO MKP, PULO DSPP, PULO - P4, BIPP และ GMIP) เข้าร่วมกระบวนการพูดคุย ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหามากยิ่งขึ้น ขณะที่กลไกปกติของรัฐสามารถขับเคลื่อนงานการแก้ไขปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรม ประชาชนและกลุ่มภาคประชาสังคมในพื้นที่ที่มีความตื่นตัวต่อกระบวนการพูดคุยเพื่อสันติสุขมากขึ้น โครงสร้างทางสังคมได้รับการพัฒนา เพื่อให้เป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่มีความเข้มแข็ง กำลังทหารจากนอกพื้นที่เริ่มถอนกลับที่ตั้งปกติและทยอยส่งมอบพื้นที่ให้กับกองทัพภาคที่ ๔ กรมทหารราบนาวิกโยธิน กองทัพเรือและกำลังประจำถิ่น เพื่อเตรียมการเปลี่ยนผ่านขั้นการแก้ไขปัญหาเข้าสู่ขั้นที่ ๓ (การเสริมสร้างสันติสุขและการพัฒนาอย่างยั่งยืน) ภายในตุลาคม ๒๕๕๙

๓. แนวโน้มสถานการณ์ กลุ่ม ผู้ก่อเหตุรุนแรง ยังคงดำรงความมุ่งหมายในการก่อเหตุต่อไปแต่ด้วยการควบคุมพื้นที่และการบังคับใช้กฎหมาย ที่เข้มงวดและการขับเคลื่อนโครงการประชารัฐร่วมใจ สร้างอำเภอสันติสุขอย่างเข้มข้น ลงถึงทุกครัวเรือน ทำให้มวลชนและแนวร่วมของ ผู้ก่อเหตุรุนแรง ลดลง ส่งผลให้กองกำลังติดอาวุธไม่มีเสรีในการเคลื่อนไหวในหมู่บ้าน ต้องหลบหนีไปเคลื่อนไหวในพื้นที่ป่าเขามากขึ้น ซึ่งจะทำให้สามารถติดตามจับกุมได้ง่ายขึ้น คาดว่าจะก่อเหตุ ได้น้อยลงและจะทำให้สามารถยุติสถานการณ์ความรุนแรงได้เร็วขึ้น ส่วนการเคลื่อนไหวทางด้านการเมือง ฝ่ายมวลชนและแนวร่วมที่แอบแฝงอยู่กับองค์กรภาคประชาสังคมจะเคลื่อนไหวทางการเมือง โดยหยิบฉวยประเด็นต่างๆ ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลา เช่น จากการนำคำพิพากษาของศาลให้ยึดที่ดิน ของโรงเรียนญีฮาดวิทยา มาปิดเปื้อนใช้เป็นเงื่อนไขหล่อเลี้ยงความรุนแรง การจัดกิจกรรมทั้งในและนอกพื้นที่ เพื่อสร้างภาพให้น่าเชื่อถือว่าเป็นการทำงานด้านสันติวิธีด้านสิทธิมนุษยชนและมีส่วนช่วยเหลือสังคม โดยเฉพาะ ผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ รวมทั้งการผลิตสื่อสังคมออนไลน์ โจมตีการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ โฆษณาชวนเชื่อทั้งภายในและต่างประเทศ ใช้การบิดเบือนข้อมูลให้เห็นว่ารัฐบาลไทยปฏิบัติต่อพี่น้องมุสลิมในด้านลบ ปลูกกระแสชาตินิยมและสร้างความเกลียดชังระหว่างคนต่างศาสนาให้กับกลุ่มเยาวชนและประชาชนในพื้นที่ ให้ต่อต้านอำนาจรัฐ แต่จะไม่ประสบความสำเร็จมากนัก เนื่องจากประชาชนได้รับรู้และเข้าใจในสถานการณ์ ความเป็นจริงที่เกิดขึ้นมาตามลำดับและเห็นถึงความจริงใจในการแก้ไขปัญหาของรัฐบาล ขณะที่องค์กรระหว่างประเทศมีความเข้าใจและสนับสนุนแนวทางการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ของรัฐบาลเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ

๔. แนวทางการแก้ปัญหาของรัฐ เนื่องจากสถานการณ์ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นเรื่องละเอียดอ่อนตามที่ได้กล่าวไว้ในประวัติความเป็นมาในบทที่ ๒ แล้วทำให้ทุกภาคส่วน

ของรัฐมีความจำเป็นต้องบูรณาการร่วมกันเพื่อป้องกันการเกิดเงื่อนไขอันไม่พึงประสงค์ที่กลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงจะนำไปใช้ขยายผลโดยแนวทางที่รัฐนำไปใช้ในการแก้ปัญหาที่มีดังต่อไปนี้

๔.๑ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๖๔ รัฐบาล โดยสภาความมั่นคงแห่งชาติ ได้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบการดำเนินการด้านความมั่นคงในระยะ ๗ ปี ต่อไป โดยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหา จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้ถูกกำหนดไว้ในนโยบายที่ ๓ การป้องกัน และแก้ไขความรุนแรงในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งประกอบด้วยเรื่องที่มีความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาในทุกมิติ ได้แก่

๔.๑.๑ การเสริมสร้างสภาวะแวดล้อมที่สันติสุข โดยให้น้อมนำยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งยึดมั่นแนวทางสันติวิธีเป็นบรรทัดฐานการจัดการความขัดแย้ง ความรุนแรงและการสร้างความรัก ความสามัคคี ความสงบสุข ความสมานฉันท์ของประชาชนและลดการใช้ความรุนแรง ในพื้นที่

๔.๑.๒ การฟื้นฟูความเชื่อมั่นและลดความหวาดระแวงระหว่างประชาชนกับรัฐ โดยยึดถือความเป็นธรรมและกระบวนการยุติธรรมตามหลักนิติธรรม รวมถึงการเคารพหลักสิทธิมนุษยชนและการพัฒนากลไกคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน

๔.๑.๓ การเสริมสร้างสันติสุขและการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เป็นพลังในการเข้าถึงประชาชน โดยเฉพาะการสร้างการยอมรับของสังคมโดยรวม ส่งเสริมให้คนและสังคม จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง ดำเนินการเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน ที่สอดคล้องกับศักยภาพ ความต้องการ และลักษณะพิเศษเฉพาะแต่ละพื้นที่

๔.๑.๔ การส่งเสริมความต่อเนื่องของกระบวนการพูดคุยเพื่อสันติสุข เพื่อแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งและความรุนแรง โดยเฉพาะการพูดคุยเพื่อสันติสุขกับผู้ที่ยังเห็นต่างจากรัฐทั้งในพื้นที่และต่างประเทศ การเสริมสร้างสภาวะแวดล้อม ที่เหมาะสม ปลอดภัย รองรับการพูดคุยเพื่อสันติสุขและมีหลักประกันของความต่อเนื่องและความเชื่อมั่นของทุกกลุ่มในการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพูดคุย และ

๔.๑.๕ การสร้างความเข้าใจต่อสถานการณ์ความเป็นจริง ที่เกิดขึ้น ต่อสังคมทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ เพื่อลดเงื่อนไขของการนำไปแสวงประโยชน์และเกื้อกูลต่อการแก้ไขปัญหาของรัฐบาล

๔.๒ นโยบายการบริหารและการพัฒนา จังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๒ รัฐบาล โดยสภาความมั่นคงแห่งชาติ ได้จัดทำนโยบายการบริหารและพัฒนา จังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.๒๕๖๐ - พ.ศ.๒๕๖๒ เพื่อใช้เป็นนโยบายหลักของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหา โดยสาระสำคัญ คือ วัตถุประสงค์ของนโยบาย ที่มุ่งไปสู่การขจัดเงื่อนไขของการใช้ความรุนแรง ทั้งเงื่อนไขในระดับบุคคล ได้แก่ การใช้ความรุนแรงที่เกิดจากบุคคลที่มีความคิด ความเชื่อและอุดมการณ์ต่างจากรัฐ ความขัดแย้งในเรื่องผลประโยชน์ของกลุ่มอิทธิพล อำนาจมืดและธุรกิจผิดกฎหมาย ความเกลียดชังและความคับแค้นจากเรื่องส่วนตัว เงื่อนไขระดับโครงสร้าง ได้แก่ โครงสร้างการปกครองและการบริหารยังไม่สามารถตอบสนองต่ออัตลักษณ์ในพื้นที่และความคาดหวังของประชาชนในพื้นที่ ได้อย่างทั่วถึงและเงื่อนไขระดับวัฒนธรรม ได้แก่ ความรู้สึกแปลกแยกไม่เป็นเป็น

ส่วนหนึ่ง ของสังคมไทย ตลอดจนผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและซับซ้อนของสังคมไทยและสังคมโลก ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยี มีวัตถุประสงค์ ๖ ข้อ ดังนี้ ๑. เพื่อให้พื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความปลอดภัย สงบสันติ มีความไว้วางใจเชื่อใจต่อกัน ปราศจากเงื่อนไข ที่เอื้อต่อการใช้ความรุนแรงจากทุกฝ่าย ๒. เพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในพื้นที่ ให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ๓. เพื่อให้สังคมไทยและสังคมในพื้นที่ ยอมรับและเห็นคุณค่าของการอยู่ร่วมกันภายใต้สังคม พหุวัฒนธรรมและรับผิดชอบร่วมกันในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ๔. เพื่อพัฒนาศักยภาพของคน สังคมและเศรษฐกิจให้สอดคล้องกับความหลากหลายทางวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความเสมอภาคและเป็นธรรมในสังคมอย่างทั่วถึง ให้เป็นพื้นที่ที่น่าอยู่ น่าท่องเที่ยวและน่าลงทุน ๕. เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและหลักประกันความต่อเนื่องของกระบวนการพูดคุยเพื่อสันติสุข จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งกำหนดเป็นวาระแห่งชาติและเตรียมความพร้อมในการเข้ามามีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ภายใต้สภาวะ แวดล้อมที่เอื้อต่อการแสวงหาทางออกจากความขัดแย้ง ๖. เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์ความเป็นจริงที่เกิดขึ้นต่อสังคมทั้งในประเทศและต่างประเทศ ให้เกิดการสนับสนุนและมีบทบาทเกื้อกูลต่อการแก้ไขปัญหา จังหวัดชายแดนภาคใต้

๔.๓ แผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาและพัฒนา จังหวัดชายแดนภาคใต้

พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๐ คณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหา จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้ให้ความเห็นชอบ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการ บูรณาการร่วมกันของหน่วยงานและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหา จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยได้แบ่งการขับเคลื่อนงาน ออกเป็น ๗ กลุ่มงาน ซึ่งมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของการแก้ไขปัญหา ได้แก่

- ๔.๓.๑ การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- ๔.๓.๒ การอำนวยความสะดวก
- ๔.๓.๓ การสร้างความเข้าใจทั้งในและต่างประเทศและสิทธิมนุษยชน
- ๔.๓.๔ การศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม
- ๔.๓.๕ การพัฒนาศักยภาพของพื้นที่และคุณภาพชีวิตประชาชน
- ๔.๓.๖ การเพิ่ม ประสิทธิภาพหน่วยงานรัฐและการขับเคลื่อนนโยบายและ
- ๔.๓.๗ การแสวงหาทางออกจากความขัดแย้ง

๔.๔ ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๙๘/๒๕๕๗ เรื่อง การแก้ไข

ปัญหา จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้กำหนดกลไกในการบริหารงานเป็น ๓ ระดับ ได้แก่ ระดับนโยบาย โดยมีหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เป็นผู้รับผิดชอบ ในการกำหนดนโยบายและแนวทางการแก้ไขปัญหาและมีสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ เป็นที่ปรึกษา ระดับแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ กำหนดให้มีคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหา จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำหน้าที่ในการบูรณาการงานการแก้ไขปัญหา จังหวัดชายแดนภาคใต้ ของส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐและให้กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นหน่วยงานหลักร่วมกันบูรณาการแผนปฏิบัติการและแผนงาน/โครงการของส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ ในด้านความมั่นคงและด้านการพัฒนาที่เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหา จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตลอดจนการสร้างความปลอดภัยในทุกมิติ และระดับหน่วย

ปฏิบัติในพื้นที่ ซึ่งได้มอบให้กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค ๔ ส่วนหน้า เป็นหน่วยรับผิดชอบหลักในการขับเคลื่อนงานการแก้ไขปัญหา จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งปวง ในพื้นที่และให้ศูนย์อำนาจการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ จัดให้มีศูนย์อำนาจการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนหน้า เพื่อปฏิบัติงานร่วมกับกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค ๔ ส่วนหน้า พร้อมทั้งได้กำหนดลำดับความสำคัญเร่งด่วนในการปฏิบัติงานไว้ดังนี้ ๑. ให้กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร, กระทรวงกลาโหม, กระทรวงมหาดไทย, สำนักงานตำรวจแห่งชาติและหน่วยงานด้านความมั่นคง เสริมสร้างศักยภาพขีดความสามารถและประสิทธิภาพในการรักษาความปลอดภัยในพื้นที่เป้าหมาย เร่งรัดการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยแทรกซ้อน ดำเนินการลดพื้นที่เขตอิทธิพลของกลุ่ม ผู้ก่อเหตุรุนแรง และคุ้มครองเฝ้าระวังความปลอดภัยของประชาชนและเป้าหมายอ่อนแอ ๒. ให้กระทรวงยุติธรรมและหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายทุกหน่วยในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ สร้างความเชื่อมั่น แก่ประชาชนโดยการบังคับใช้กฎหมายด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติและคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชน และให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความตระหนักในการปฏิบัติตามกฎหมายและเคารพหลักสิทธิมนุษยชนโดยเคร่งครัด รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมาย ๓. ให้ศูนย์อำนาจการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่วนราชการและหน่วยงานอื่นของรัฐ ซึ่งมีหน้าที่ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน เร่งรัดการดำเนินการในทุกด้านและทุกมิติ โดยเข้าถึงประชาชนในทุกพื้นที่อย่างแท้จริงและเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ตลอดจนสอดคล้องกับปัญหา ความต้องการของประชาชนและลักษณะพิเศษเฉพาะของแต่ละพื้นที่

๔.๕ คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๗/๒๕๕๙ เรื่อง การปรับปรุงการบริหารเพื่อแก้ไขปัญหา จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อยกระดับการบูรณาการแผนปฏิบัติการ แผนงาน และโครงการทั้งในด้านความมั่นคง การพัฒนา และการสร้างความรู้ ความเข้าใจ บนพื้นฐานความร่วมมือจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะภาคประชาสังคม ภาคเอกชนและภาคประชาชนในพื้นที่ อย่างมีเอกภาพ มีความคล่องตัว รวดเร็วทันต่อปัญหาและความต้องการ ของประชาชน มีรายละเอียด ดังนี้ ๑. ให้กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรและศูนย์อำนาจการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปฏิบัติหน้าที่และมีอำนาจในการแก้ไขปัญหา จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยมีคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหา จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นฝ่ายบูรณาการงานในระดับแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ๒. ในกรณีเห็นสมควร นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี อาจแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหา จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นผู้แทนพิเศษของรัฐบาล มีหน้าที่ประสานงานระหว่างคณะรัฐมนตรีและราชการส่วนกลางกับหน่วยงานในพื้นที่ ประสานงานกับรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายให้กำกับและติดตามการปฏิบัติราชการในเขตตรวจราชการ จังหวัดชายแดนภาคใต้ และประสานงานกับ คณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหา จังหวัดชายแดนภาคใต้ค กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายใน ศูนย์อำนาจการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ จังหวัด ส่วนราชการและภาคส่วนต่างๆ ในการเชื่อมโยงงานให้เกิดการบูรณาการ นอกจากนี้ นายกรัฐมนตรี และประธาน คณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหา จังหวัดชายแดนภาคใต้ อาจมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่อื่นด้วยก็ได้ และจัดให้มีสำนักงาน ส่วนหน้า ตั้งอยู่ ในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อปฏิบัติงานด้านธุรการตามที่ประธาน คณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหา

จังหวัดชายแดนภาคใต้ มอบหมาย ๓. เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขปัญหา จังหวัดชายแดนภาคใต้ การโอนหรือการนำรายจ่ายที่กำหนดไว้สำหรับส่วนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจใด ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหา จังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้กระทำได้

๔.๖ ยุทธศาสตร์ความมั่นคง จังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร จัดทำยุทธศาสตร์ความมั่นคง จังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ เพื่อรองรับนโยบายการบริหารและการพัฒนา จังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๒ ดังนี้

๔.๖.๑ แนวความคิดทางยุทธศาสตร์ น้อมนำยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้เป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติงาน เพื่อมุ่งไปสู่การยุติสภาพปัญหาและการสร้างสันติสุขอย่างยั่งยืน โดยมีแนวความคิดทางยุทธศาสตร์ ได้แก่ ๑. ยึดมั่นในหลักการแก้ไขปัญหาตามแนวทางสันติวิธี หลักสิทธิมนุษยชนและนิติธรรม ๒. เปลี่ยนถ่ายความรับผิดชอบพื้นที่ให้กับกำลังในพื้นที่ กำลังประจำถิ่นและการบริหารจัดการให้กับกลไกปกติของรัฐ ๓. การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขบนพื้นฐานของความแตกต่างของสังคมพหุวัฒนธรรมและ ๔. การเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากทุกกลุ่มทุกฝ่ายในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่

๔.๖.๒ วัตถุประสงค์มูลฐาน พื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความสงบสันติ และได้รับการพัฒนาเพื่อให้มีศักยภาพ ในการแข่งขันทัดเทียมกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งในด้านการศึกษา สังคม เศรษฐกิจ ประชาชนทุกหมู่เหล่าสามารถ อยู่ร่วมกันได้อย่างมีเกียรติ มีศักดิ์ศรี บนพื้นฐานของความหลากหลายของสังคมพหุวัฒนธรรมและการมีส่วนร่วม ในการเสริมสร้างสันติสุขอย่างยั่งยืน

๔.๖.๓ ประเด็นยุทธศาสตร์ ๖ ด้าน ได้แก่ ๑. การเสริมสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยในพื้นที่ ๒. การพัฒนาศักยภาพของคนและพื้นที่ ๓. การเสริมสร้างความเข้มแข็งของสังคมพหุวัฒนธรรม ๔. การสร้างสภาวะแวดล้อมที่เกื้อกูลต่อการพูดคุยเพื่อสันติสุข จังหวัดชายแดนภาคใต้ ๕. การอำนวยความสะดวก สิทธิมนุษยชนและการสร้างความเข้าใจ และ ๖. การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

๔.๖.๔ เป้าหมายปี ๒๕๖๐ ได้ตั้งไว้ดังนี้ ๑. สถิติการก่อเหตุและการสูญเสียชีวิตลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๙ ๒. จำนวนหมู่บ้านเสริมสร้างความมั่นคงลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๙ ๓. เยาวชนที่อยู่นอกระบบการศึกษามีจำนวนลดลงเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๙ ๔. ชีตความสามารถและศักยภาพของกลุ่ม ผู้ก่อเหตุรุนแรง ลดลง ไม่สามารถก่อเหตุขนาดใหญ่ได้ ๕. ประชาชนในพื้นที่มีรายได้และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๙

๔.๖.๕ งานต่อสู่ทางความคิด กำหนดให้ ศูนย์สันติวิธี เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก ทำหน้าที่ศึกษา วิเคราะห์ยุทธศาสตร์ ยุทธวิธี แนวความคิดทางการเมืองและการทหารของกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรง กลุ่มผู้เห็นต่าง องค์กรภาคประชาสังคม องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรนักศึกษา นักวิชาการ ติดตามและตอบโต้/ต่อต้านการสร้าง และการขับเคลื่อนประเด็นที่ใช้เป็นเงื่อนไขเพื่อสร้างความชอบธรรมในการใช้ความรุนแรงและการสร้างแนวร่วม ของกลุ่ม ผู้ก่อเหตุรุนแรง ด้วยการใช้อนุวัตรทางการเมือง การสร้างความเข้าใจและการปฏิบัติการข่าวสารที่เหมาะสม กับแต่ละกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งการใช้นิเทศนาตามปัญหา

๔.๖.๖ งานการอำนวยความสะดวกยุติธรรมและเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบ

กระบวนการยุติธรรมเป็นปัญหาหนึ่งที่เกิดความรุนแรงในพื้นที่ โดยมีพื้นฐานมาจากการไม่ได้รับความเป็นธรรมจากภาครัฐหรือถูกเลือกปฏิบัติ การขับเคลื่อนเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงได้กำหนดเป้าหมายในการดำเนินการ เพื่อกระตุ้นให้เจ้าหน้าที่รัฐปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม โดยการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาสนับสนุนการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะการตรวจพิสูจน์และค้นหาความจริงภายใต้ กรอบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คติความหรือเหตุการณ์ที่เป็นข้อสงสัยของประชาชนไทยและต่างประเทศ จะต้องได้รับการเร่งรัดให้เข้าสู่กระบวนการตรวจสอบ เพื่อค้นหาความจริงให้ปรากฏ การดำเนินคดีที่เกี่ยวกับความมั่นคง ต้องเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามกระบวนการยุติธรรมเพื่อลดเงื่อนไขความไม่เป็นธรรม ส่งผลให้มีทัศนคติที่ดี และให้ความร่วมมือกับภาครัฐในการแก้ไขปัญหา รวมทั้งการเยียวยาแก่ผู้ได้รับผลกระทบจากการปฏิบัติการของ ผู้ก่อเหตุรุนแรง หรือจากการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ภาครัฐจะต้องดำเนินการทั้งด้านทรัพย์สิน ร่างกาย จิตใจและ จิตวิญญาณ เพื่อให้สามารถดำรงชีพในสังคมได้อย่างปกติสุข

๔.๖.๗ งานสร้างความเข้าใจทั้งในและต่างประเทศ/เรื่องสิทธิมนุษยชน

ปัจจุบันการใช้สื่อสังคมออนไลน์มีการขยายวงกว้างออกไปทั้งในและต่างประเทศ ไม่เฉพาะแต่ ในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ เท่านั้น การบิดเบือนข้อเท็จจริงของสื่อสังคมออนไลน์ มักก่อให้เกิดความเข้าใจ ที่คลาดเคลื่อนทั้งในระดับพื้นที่และระดับชาติ ดังนั้น การขับเคลื่อนการปฏิบัติงาน จึงได้กำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานของภาครัฐ ต้องเป็นไปตามหลักสากลและสอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน โดยประชาชนจะต้องได้รับข้อมูลครบถ้วน เข้าใจสถานการณ์ที่เป็นจริงและประเด็นปัญหา จังหวัดชายแดนภาคใต้ จะต้องไม่ถูกหยิบยกขึ้นมาเป็นปัญหาระหว่างประเทศ รวมทั้งประชาชนในโลกมุสลิมและต่างประเทศ ตลอดจนองค์กรระหว่างประเทศจะต้องมีความเข้าใจและให้การสนับสนุนแนวทางการดำเนินงานของภาครัฐ

๔.๖.๘ กลุ่มงานการศึกษา ศาสนาและศิลปวัฒนธรรมการศึกษาของ

ประชาชนในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตั้งแต่ในอดีตผู้ปกครองมักส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนสอนศาสนา (ปอเนาะ) เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว มีจำนวนน้อยที่จะศึกษาต่อสายสามัญในโรงเรียนของรัฐ เพื่อนำองค์ความรู้ไปประกอบอาชีพหาเลี้ยงครอบครัว จึงมีผลกระทบต่อสถานภาพทางเศรษฐกิจ ส่งผลให้เกิดปัญหาทางสังคมตามมา ดังนั้นเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว หน่วยงานภาครัฐ จึงได้กำหนดเป้าหมายให้ยกระดับคุณภาพสถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนให้มีมาตรฐานยิ่งขึ้น โดยการสร้างและขยายโอกาสทางการศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ผู้ปกครองส่งบุตรหลาน เข้าเรียนในสถานศึกษาของรัฐบาลมากขึ้น การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้มีมาตรฐานวิชาชีพ เพื่อนักเรียนและเยาวชน จะได้มีโอกาสทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องทั้งภายในและต่างประเทศ ผู้ที่อยู่นอกระบบการศึกษาจะต้องได้รับความรู้และเพิ่มทักษะทางวิชาชีพ ประชาชนในพื้นที่สามารถดำเนินชีวิตได้ตามประเพณี ศาสนาและวัฒนธรรม ชุมชนท้องถิ่นของตน อัตลักษณ์ทางภาษา ศิลปะ วัฒนธรรม จะต้องได้รับการพัฒนาและส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง การจัดการศึกษาต้องเป็นไปตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่และสอดคล้องกับนโยบายของรัฐ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามมาตรฐานการศึกษาของรัฐอย่างเป็นรูปธรรม

๔.๖.๙ กลุ่มงานการแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี เพื่อให้กลุ่มบุคคลที่มีความคิดเห็นต่างจากรัฐ บุคคลที่หลงผิดและรู้เท่าไม่ถึงการณ์ กลับมาต่อสู้อยู่ในแนวทางสันติวิธี ตามแนวทางในระบอบประชาธิปไตยภายใต้กฎหมายของประเทศ โดยการอำนวยความสะดวก การเปิดพื้นที่พูดคุยและการรณรงค์ให้ยุติการใช้ความรุนแรง ดังนี้

๔.๖.๙.๑ โครงการพาคนกลับบ้าน เป็นโครงการต่อเนื่องจากปีงบประมาณ ๒๕๕๙ มุ่งหมาย เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เห็นต่างจากรัฐและเคยต่อสู้กับรัฐด้วยวิธีรุนแรงหันกลับมาต่อสู้ตามแนวทางสันติวิธีและมีส่วนร่วม ในการแก้ไขปัญหา จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในปีงบประมาณ ๒๕๕๙ มีผู้เห็นต่างจากรัฐออกมารายงานตัว จำนวน ๒,๒๒๙ คน รวมกับผู้ที่เข้ามารายงานตัวในห้วง ๔ ปี (พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๕๘) จำนวน ๑,๙๙๖ คน รวมเป็น ๔,๒๒๕ คน ปัจจุบันผู้เข้าร่วมโครงการได้กลับไปใช้ชีวิตปกติที่ภูมิลำเนาทั้งหมดแล้วและได้จัดตั้งเป็นชมรมพาคนกลับบ้านในแต่ละอำเภอ พร้อมทั้งฝึกอบรมอาชีพตามความต้องการ

๔.๖.๙.๒ การสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการพูดคุยเพื่อสันติสุข โดยการลดความหวาดระแวงและ สร้างความเชื่อมั่นระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่รัฐ ด้วยการควบคุมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปด้วยความโปร่งใสและอยู่ในกรอบของกฎหมาย รมัตถะวังในการดำเนินการที่อาจทำให้เกิดเป็นเงื่อนไขหรือทำให้ประชาชนรู้สึกหวาดกลัวหรือถูกคุกคาม เช่น การออกหมายและปลดหมายพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินฯ, การควบคุมตัวผู้ต้องสงสัยตามอำนาจของพระราชบัญญัติกฎอัยการศึกฯ และพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินฯ และการปฏิบัติทางทหารที่ทำให้เกิดภาพความรุนแรง โดยจะเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความเห็นต่างจากรัฐ รวมทั้งผู้ที่มีส่วนได้เสียเข้ามาร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาหารือกัน ด้วยการสนับสนุนให้มีพื้นที่กลางที่ปลอดภัยที่ทุกฝ่ายสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี เพื่อนำไปสู่การสร้าง ความเข้าใจ การเห็นใจและการลดความเป็นศัตรูซึ่งกันและกัน และการยุติการใช้ความรุนแรง ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญในขั้นต่อไป

๔.๖.๙.๓ การแสวงหาความร่วมมือกับภาคประชาสังคมและภาคประชาชน ในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ดำเนินการโดยเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความเห็นต่างจากรัฐรวมทั้งผู้ที่มีส่วนได้เสียเข้ามาร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาหารือกัน ด้วยการสนับสนุนให้มีพื้นที่กลางที่ปลอดภัยที่ทุกฝ่ายสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี เพื่อนำไปสู่การสร้าง ความเข้าใจ การรับฟังและยอมรับในเหตุผล การลดความเป็นศัตรูซึ่งกันและกัน และการยุติการใช้ความรุนแรงต่อกัน

๔.๖.๙.๔ การสร้างองค์ความรู้ด้านสันติวิธีแก่เจ้าหน้าที่รัฐและประชาชนทั่วไป เพื่อให้เกิดเป็นพลังในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์

๔.๖.๙.๕ การแก้ปัญหาความขัดแย้งและสร้างความปรองดองในพื้นที่ ประกอบด้วย การพบปะสืบสภาพ ปัญหาในกลุ่มขัดแย้งต่าง ๆ การไกล่เกลี่ยความขัดแย้งเป็นรายกลุ่ม การจัดงานประกาศยุติความขัดแย้งและสร้างความปรองดอง การสร้างความเข้าใจกับกลุ่มขัดแย้งโดยเจ้าหน้าที่รัฐ การสร้างความเข้าใจกับกลุ่มองค์กร นักศึกษา องค์กรภาคประชาสังคมและองค์กรพัฒนาเอกชนในพื้นที่ทุกกลุ่มและการสร้างความไว้วางใจ เชื่อใจ ลดความหวาดระแวงระหว่างชุมชนชาวไทยพุทธและไทยมุสลิม

ความร่วมมือระหว่างไทยกับมาเลเซียในการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ตามที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ ๒ แล้วว่าความร่วมมือกันระหว่างไทยกับมาเลเซียมีหลากหลายบนพื้นฐานของการแบ่งปันผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน แต่จำเป็นต้องเน้นย้ำคือเรื่องของการร่วมมือของฝ่ายมาเลเซียในการแก้ปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ อาจพอเริ่มในปี ๒๕๔๗ หลังจากเหตุการณ์ปล้นปืนกองพันพัฒนา ๔ ค่ายกรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ของผู้ก่อเหตุรุนแรงรัฐบาลไทยได้ใช้ความพยายามตั้งแต่รัฐบาลต่อรัฐบาลจนถึงระดับท้องถิ่นกับท้องถิ่น ซึ่งจะเรียงลำดับได้ดังต่อไปนี้

๑. ความร่วมมือในกรอบของรัฐต่อรัฐ

๑.๑ โดยเริ่มจากรัฐบาล ในสมัยรัฐบาลของพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ประเทศมาเลเซียเริ่มเข้ามามีบทบาท โดย ดร. มหาเธร์ บิน โมฮัมหมัด อดีตนายกรัฐมนตรีมาเลเซีย เป็นคนกลางในการประสานงานให้มีการพบปะ พูดคุยกันระหว่างตัวแทนฝ่ายทหารของไทย กับตัวแทนของกลุ่มต่าง ๆ เช่น กลุ่ม BERSATU กลุ่มพูโล กลุ่ม BIPP กลุ่ม BRN Congress และกลุ่มมุจาฮิดีนปัตตานี (GMP) โดยมีการพบปะทั้งหมด ๖ ครั้ง ซึ่งนำไปสู่ การจัดทำแผนสันติภาพจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เกาะลังกาวิประเทศมาเลเซีย อย่างไรก็ตาม การดำเนินการ ดังกล่าวต้องยุติไปในที่สุด หลังจากที่มีการนำข้อมูลนี้มาเปิดเผยต่อสื่อมวลชน ในช่วงก่อนที่จะเกิดเหตุการณ์ รัฐประหาร ๑๙ กันยายน ๒๕๔๙ (สำนักวิชาการ สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๕๘ : ๗)

๑.๒ ในสมัยรัฐบาลของพลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ รัฐบาลมาเลเซียได้เสนอตัวเข้ามาเป็นคนกลางในการ เจรจาปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ระหว่างรัฐบาลไทยกับกลุ่มผู้มีความคิดเห็นต่างจากรัฐ โดยรัฐบาลมาเลเซียได้ติดต่อตัวแทนกลุ่มต่าง ๆ ทั้งที่พำนักอยู่ในมาเลเซีย และประเทศอื่น ๆ มาร่วมพบปะ พูดคุย เพื่อรวบรวมข้อเสนอและข้อเรียกร้องที่จะนำไปยื่นให้กับตัวแทนฝ่ายไทย อย่างไรก็ตาม ผลการ ดำเนินการไม่มีความคืบหน้า เนื่องจากมีข้อจำกัดบางประการที่ฝ่ายไทยไม่อาจยอมรับได้ ประกอบกับยังไม่อาจ พิสูจน์ได้ว่าตัวแทนกลุ่มผู้มีความคิดเห็นต่างจากรัฐ ที่มาร่วมพบปะพูดคุยกับฝ่ายมาเลเซีย เป็นผู้ที่มีบทบาท อย่างแท้จริงในการควบคุมสั่งการกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (สำนักวิชาการ สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๕๘: ๘)

๑.๓ ในสมัยรัฐบาลของนายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ ได้มีการพบปะพูดคุยสันติภาพที่เมืองโบกอร์ ประเทศอินโดนีเซีย (Bogor Talks) ซึ่งฝ่ายอินโดนีเซียเป็นผู้ริเริ่มจัดการประชุมเป็นการ ดำเนินการต่อเนื่องมาจาก ความร่วมมือระหว่างรัฐบาลชุดนายสมัคร สุนทรเวช กับรัฐบาลอินโดนีเซีย ผลการพูดคุยทั้งสองฝ่ายต่างเห็นพ้อง ที่จะยุติความขัดแย้งและการใช้ความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้พร้อมทั้งกำหนดนัดหมายจะพบปะพูดคุย กันอีก ๒ ครั้ง แต่ฝ่ายอินโดนีเซียเปิดเผยเรื่องการพบปะพูดคุยผ่านทางสื่อมวลชนอินโดนีเซียจนเป็นข่าวไปทั่วโลก ทั้งที่เป็นเรื่องลับ ซึ่งสร้างความไม่สบายใจให้กับประธานาธิบดีซูซีโลบัมบัง ยูโดโยโน ของอินโดนีเซีย รวมทั้ง ฝ่ายไทยด้วย เพราะรัฐบาลไทยไม่ต้องการให้ถูกมองว่า เปิดโอกาสให้รัฐบาลประเทศเพื่อนบ้านเข้ามามีบทบาท แทรกแซงปัญหาความขัดแย้งภายในประเทศ ในขณะที่ปัญหาของฝ่ายอินโดนีเซียเกิดจากการแย่งชิงบทบาท และผลงานระหว่างประธานาธิบดีกับรองประธานาธิบดีซึ่งเป็นคู่แข่งในการเลือกตั้งประธานาธิบดี

อินโดนีเซียที่จัดขึ้นในปี ๒๕๕๒ นอกจากนี้ตัวแทนของกลุ่มก่อความไม่สงบยังเป็นเพียงตัวแทนที่มาจาก กลุ่มเล็ก ๆ หลายกลุ่มรวมกัน ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่อาศัยอยู่นอกประเทศไทย และเชื่อกันว่ามีบทบาทไม่มากนัก ในปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นหรืออาจจะไม่มีเลย (สำนักวิชาการ สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๕๘: ๘)

๑.๔ ในสมัยรัฐบาลของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในห้วงการเดินทางมาไทยของ นาจิบ ราซัค นายกรัฐมนตรีมาเลเซีย เมื่อ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๔ อาจเป็นจุดเริ่มต้นที่ดี แต่ยังไม่เพียงพอที่จะดับไฟ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ การที่นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรีไทย กับดาโต๊ะซารินาจิบ ราซัค เยือนพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีนัยน่าสนใจอย่างยิ่ง นอกเหนือจากเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ ๕๐ ปีนับแต่มาเลเซียได้รับเอกราชจากอังกฤษ ที่ผู้นำสูงสุดของรัฐบาลมาเลเซียเดินทางเยือนพื้นที่ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ของทั้งสองประเทศมาโดยตลอด และอีกประเด็นคือบริบทแวดล้อมที่นำมาซึ่งการตัดสินใจของผู้นำทั้งสองประเทศ หากพิจารณาบริบทปัญหาชายแดนภาคใต้ซึ่งส่งผลกระทบต่อการเมืองภายในของแต่ละ ประเทศแล้ว อาจทำให้กล่าวได้ว่า ชายแดนภาคใต้ของไทย มิใช่แค่พื้นที่ความรุนแรงที่ส่งผลให้มีคนเจ็บตายแล้วหลายพันคน แต่พื้นที่แห่งนี้ยังส่งผลทางการเมืองต่อหลายฝ่ายและหลายระดับ การเดินทางเยือนพื้นที่ของนายกรัฐมนตรีมาเลเซีย จึงเป็นเพียงจุดเริ่มต้นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลพรรคประชาธิปัตย์ และรัฐบาลพรรคอัมโนของมาเลเซีย ซึ่งยังห่างไกลเกินไปกว่าที่จะสรุปว่าเป็นความแน่นแฟ้นระหว่างไทยกับ มาเลเซียเพื่อจะร่วมกันแก้ปัญหาชายแดนภาคใต้ ก่อนหน้านี้ สมัยนายอับดุลลาห์ อาหมัดบาดาวี ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีมาเลเซียและ พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรีไทย เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๙ หน่วยงานระดับปฏิบัติของทั้งสองประเทศได้ร่วมกันจัดตั้งกลไกประสานงานเพื่อ การแก้ไขปัญหาชายแดนภาคใต้ของไทยโดยใช้รหัสว่า Task Force ๒๐๑๐ โดยจุดยืนของรัฐบาลมาเลเซียเน้นการสนับสนุนและส่งเสริมการแก้ปัญหาของไทยใน ๓ ด้าน คือการศึกษา การจ้างงาน และการประกอบการ ที่ผ่านมากการดำเนินการของมาเลเซียคืบหน้าไปอย่างมาก ทั้งการรับนักเรียนไทยไปศึกษาต่อในมาเลเซีย การสร้างสะพานมิตรภาพไทย-มาเลเซียแห่งที่ ๒ ที่บ้านบูกะตา ต.โล๊ะจูด อ.แว้ง จ.นราธิวาส ซึ่งการก่อสร้างจากฝั่งมาเลเซียเสร็จเรียบร้อยแล้วตั้งแต่ปี ๒๕๔๘ ขณะที่ฝ่ายไทยเพิ่งก่อสร้างแล้วเสร็จในปี ๒๕๕๐ ไม่เพียงแต่ความร่วมมือในการก่อสร้างสะพานแห่งนี้ แต่ความล่าช้าของฝ่ายไทยยังรวมถึงเรื่องอื่นๆ อีกมาก อันเป็นผลพวงจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของไทยที่ผ่านมา ความล้มเหลวของ Task Force ๒๐๑๐ ทำให้กลไกนี้จะต้องปิดฉากลง อย่างก็ตาม มาเลเซียระมัดระวังท่าทีในการให้ความร่วมมือกับไทยพอสมควร เพราะนอกเหนือในประเด็นการศึกษา การส่งเสริมอาชีพและการลงทุนแล้ว มาเลเซียยังไม่แสดงท่าทีในประเด็นอื่นๆ หลังหารือกับนายอภิสิทธิ์ นายกรัฐมนตรีนาจิบยังยืนยันหนักแน่นว่ามาเลเซียไม่ได้ช่วยไทยแก้ปัญหาชายแดน ภาคใต้ เพราะถือเป็นปัญหาภายในของไทย (สำนักข่าวชายขอบ,ออนไลน์, ๒๕๕๔)

๑.๕ สมัยรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร จากภารกิจ น.ส.ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี เดินทางเยือนมาเลเซียอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๕ นายกรัฐมนตรีได้หารือข้อราชการเต็มคณะ กับ นายนาจิบ ราซัค นายกรัฐมนตรีมาเลเซีย จากนั้น ได้แถลงข่าวร่วมกัน โดยนายกรัฐมนตรี แถลงว่า ไทยพร้อมร่วมมือกับมาเลเซีย ทั้งระดับทวิภาคี และระดับอาเซียน และประสานความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดระหว่าง ๒ ประเทศ พร้อมกับยืนยันความพร้อมใน

การเป็นการเจ้าภาพจัดประชุมคณะกรรมการร่วมไทย – มาเลเซีย ครั้งที่ ๑๒ เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือให้มีความก้าวหน้า และ เร่งสรุปร่างความตกลงต่างๆ ที่ค้างอยู่ อาทิ ร่างความตกลงว่าด้วยการเดินทางข้ามแดน และร่างบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์ นายกรัฐมนตรี กล่าวว่า นอกจากนี้ ไทยและมาเลเซียจะร่วมกันพัฒนาเศรษฐกิจ โครงสร้างพื้นฐาน และความกินดีอยู่ดีในพื้นที่ภาคใต้ กับรัฐทางตอนเหนือและตะวันออกของมาเลเซีย ในกรอบคณะกรรมการว่าด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนาร่วมสำหรับพื้นที่ชายแดน ไทย-มาเลเซีย (JDS) ซึ่งจะช่วยสร้างเสถียรภาพและความมั่นคงตามแนวชายแดนไทย – มาเลเซีย โดยจะสร้างสะพานข้ามแม่น้ำ โก-ลก ๒ แห่ง ที่ อ.สุโขทัย-โก-ลก และ อ.ตากใบ และสนับสนุนมาเลเซีย ในข้อเสนอที่จะส่งเสริมธุรกิจ และความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ระหว่างภาคเอกชนของ ๒ ประเทศ ใน ๖ สาขาสำคัญ ได้แก่ อุตสาหกรรมน้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ และพลังงาน อุตสาหกรรมยานยนต์ ยางพารา น้ำตาล ข้าว และการท่องเที่ยว ไทยและมาเลเซีย ยังเห็นพ้องที่จะส่งเสริมความร่วมมือในอุตสาหกรรมฮาลาล ให้เห็นผลเป็นรูปธรรม เนื่องจากไทยมีจุดแข็งด้านฐานอุตสาหกรรมการเกษตร และความเชี่ยวชาญด้านวิทยาศาสตร์ฮาลาล ขณะที่ มาเลเซียได้รับการยอมรับด้านมาตรฐานสากล ดังนั้น จะมีการจับคู่ธุรกิจ SME ระหว่างจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย กับจังหวัดทางเหนือของมาเลเซีย ด้าน นายนาจิบ ราซัค นายกรัฐมนตรีมาเลเซีย ได้แสดงทัศนคติว่า มาเลเซียสนับสนุนการแก้ปัญหาชายแดนภาคใต้ของไทยอย่างสันติ ไม่เห็นด้วยกับความรุนแรงทุกรูปแบบ ทั้งการก่อเหตุและการปราบปราม สนับสนุนให้ประชาชนในพื้นที่ภาคใต้ของไทย มีความจงรักภักดี และเคารพในสถาบันพระมหากษัตริย์ และหากเป็นไปได้ ต้องการให้รัฐบาลเข้าใจความรู้สึกของคนในพื้นที่ โดยส่งเสริมบทบาทด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมให้มากขึ้น รวมถึงให้คนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับ ตัวเอง และรัฐบาลต้องยึดหลักความไว้เนื้อเชื่อใจด้วย

๑.๖ สมัยรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้สานต่อกระบวนการพูดคุย แต่เปลี่ยน จาก “การพูดคุยสันติภาพ” เป็น “การพูดคุยเพื่อสันติสุข” โดยมีเป้าหมายคือการพูดคุยเพื่อให้เกิดสันติสุข ในพื้นที่ โดยเมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๗ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีได้เดินทางไปพบ นายนาจิบ ราซัค นายกรัฐมนตรีมาเลเซีย เพื่อปรึกษาหารือในเรื่องดังกล่าว โดยได้กำหนดกรอบการทำงาน ร่วมกันระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลมาเลเซียในฐานะผู้อำนวยการความสะดวก ซึ่งผู้นำของสองประเทศได้ตกลง กัน มี ๓ ข้อ คือ

- ๑.๖.๑ ยุติความรุนแรงและไม่ใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหา
- ๑.๖.๒ พุดคุยกับผู้เห็นต่างทุกกลุ่ม ไม่เน้นกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเป็นพิเศษ
- ๑.๖.๓ นำความต้องการของทุกกลุ่มในพื้นที่มาดำเนินการให้เป็นรูปธรรม

(“กระบวนการพูดคุยสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้”, ๒๕๕๗)

๒. ความร่วมมือตามกรอบความตกลงลง ระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลประเทศ มาเลเซีย ว่าด้วยความร่วมมือชายแดน ฉบับลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ ตามกรอบความร่วมมือนี้ถือเป็นกรอบความร่วมมือที่มีข้อตกลงที่ชัดเจน ดังมีรายละเอียดในบทที่ ๒ ทั้งนี้ความร่วมมือทั้งหมดเป็นไปเพื่อเสถียรภาพและความมั่นคงตามแนวชายแดน อย่างไรก็ตามฝ่ายไทยมองว่าเป็นเวทีที่น่าจะช่วยให้ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ดีขึ้น แต่ฝ่ายมาเลเซียมองว่าการดำเนินการ

ต้องเป็นไปตามความตกลงเท่านั้น ส่วนเรื่องที่อยู่นอกเหนือจากความตกลงยังคงหารือเพื่อทราบและขอความร่วมมือได้

๒.๑ ความร่วมมือระดับคณะกรรมการชายแดนทั่วไป ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมของทั้งสองฝ่ายเป็นประธานมีการประชุมปีละ ๑ ครั้งผลัดกันเป็นเจ้าภาพ ซึ่งการประชุมครั้งที่ ๕๓ ซึ่งเป็นครั้งหลังสุดเมื่อ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ซึ่งมีผลการประชุมในภาพรวมของความร่วมมือนี้อย่างนี้

แผนภาพที่ ๓-๑ การเยี่ยมคำนับของประธานก่อนการประชุมคณะกรรมการระดับสูง

ที่มา แฟ้มภาพของสำนักงานประสานงานชายแดนไทย-มาเลเซีย, ๒๕๕๙ : ๑๑

๒.๑.๑ ผลการประชุมคณะกรรมการชายแดนทั่วไปไทย-มาเลเซีย ครั้งที่ ๕๓ ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ใน ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ โดย พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และ ดาโต๊ะ สรี อีสซัมมูดิน บิน ตุนฮุสเซน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมมาเลเซีย บรรยายการการประชุมเป็นไปด้วยไมตรีจิต มิตรภาพและความเข้าใจระหว่างกัน โดยทั้งสองฝ่าย ได้รับทราบความก้าวหน้าในการดำเนินงานที่ผ่านมา ของกลไกความร่วมมือระดับต่าง ๆ ที่ร่วมกันขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ทั้งคณะกรรมการระดับสูง คณะกรรมการระดับภูมิภาค ในเรื่องต่างๆ ประกอบด้วย ความร่วมมือในการช่วยเหลือด้านอุทกภัย บริเวณพื้นที่ชายแดน โดยได้จัดตั้งกลไกความร่วมมือเพื่อช่วยเหลือประชาชน เมื่อเกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน รวมทั้งยกระดับความร่วมมือและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการจัดการภัยพิบัติร่วมกัน. และพร้อมที่จะขยายการฝึกซ้อม/ผสม ในกรอบอาเซียนและมิตรประเทศ โดยเน้นการบรรเทาสาธารณภัยและการบรรเทาภัยพิบัติเพื่อมนุษยธรรมมากขึ้น การพัฒนาพื้นที่ชายแดนและการบริหารจัดการชายแดนร่วมกัน. โดยกำหนดขอบเขตความร่วมมือทวิภาคีระดับชายแดน ด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ และสังคม ขณะเดียวกัน ก็กำหนดคณะทำงานและระเบียบรองรับให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น พร้อมทั้งเห็นชอบร่วมกันถึงความร่วมมือต่อมาตรการแก้ปัญหาอาชญากรรมและการใช้ความรุนแรงในพื้นที่

ชายแดน เพื่อนอกจากนั้น ทั้งสองฝ่ายยังได้หารือร่วมกัน ถึงความร่วมมือในการวางรากฐานความมั่นคงของพื้นที่ชายแดนในอนาคตร่วมกันในเรื่องสำคัญๆ ที่เป็นปัญหาร่วมของทั้งสองประเทศ ประกอบด้วย การแก้ปัญหาบุคคลสองสัญชาติ ปัญหายาเสพติดที่มีปริมาณมากขึ้น ปัญหาการค้ามนุษย์ ปัญหาการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ รวมทั้งความร่วมมือกันในการแก้ปัญหาการก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้

๒.๑.๒ พลเอกประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ได้กล่าวย้ำ ให้มีการกำหนดแนวทางร่วมกันในกิจกรรมความร่วมมือระหว่างกันในอนาคต บนพื้นฐานของมิตรภาพและความเท่าเทียมกัน และเพิ่มความร่วมมือในการเสริมสร้างความมั่นคงในภูมิภาคให้ครอบคลุมในทุกมิติ พร้อมทั้ง กำหนดให้มีการทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดระหว่างกองทัพและสภาความมั่นคงของทั้งสองประเทศ ทั้งนี้ ผลการประชุมที่เห็นชอบร่วมกัน คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องทั้งสองฝ่ายควรเร่งพิจารณาดำเนินการให้เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรมโดยเร็ว

๒.๑.๓ ดาโต๊ะ สรี ฮิสซัมมุดิน บิน ตุนฮุสเซน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม มาเลเซีย กล่าวในตอนท้ายถึง ความร่วมมือที่แน่นแฟ้นของไทย - มาเลเซีย ในปัจจุบัน จะเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับภูมิภาคและสังคมโลก ถึงความพยายามของประเทศเพื่อนบ้านสองประเทศ ที่ร่วมกันรับมือกับความท้าทายที่หลากหลายและภัยคุกคามร่วมกัน เพื่อความสงบสุขของประชาชนทั้งสองประเทศ

๒.๒ ความร่วมมือระดับคณะกรรมการชายแดนระดับสูง ซึ่งมีผู้บัญชาการทหารสูงสุดของไทยและมาเลเซียเป็นประธานมีการประชุมปีละ ๒ ครั้งผลัดกันเป็นเจ้าภาพ ซึ่งการประชุมครั้งล่าสุด ระหว่างวันที่ ๒๖ - ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ณ โรงแรม อนันตรา สยาม กรุงเทพมหานคร โดยมีผลการประชุมในภาพรวมของความร่วมมือในการประชุมคณะกรรมการชายแดนระดับสูงไทย-มาเลเซีย ครั้งที่ ๓๓ ได้เห็นชอบกับรายงานซึ่งเป็นงานมอบครั้งที่ ๓๒ ที่ให้คณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาคไปดำเนินการดังนี้

๒.๒.๑ ให้คณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาคดำเนินงานตามงานมอบจากการประชุมคณะกรรมการระดับสูง ครั้งก่อน และ ขยายความร่วมมือด้านการจัดการต่อภัยพิบัติโดยเฉพาะอย่างยิ่งการช่วยเหลือด้านอุทกภัยบริเวณพื้นที่ชายแดน **ผลการดำเนินการ** คณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค ได้ดำเนินการจนเกิดผลเป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่อง พร้อมกับจัดกิจกรรมแบบทวิภาคีร่วมกับหน่วยที่เกี่ยวข้องของทั้งสองฝ่าย พร้อมกันนี้คณะทำงานด้านการจัดการต่อภัยพิบัติได้ดำเนินการตามแผนงานในลักษณะของการจัดการสัมมนาและการจัดการฝึกในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภัยพิบัติอันเกิดจากภัยธรรมชาติตามห้วงระยะเวลา ได้มีผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ และองค์กรเอกชน เข้ามามีส่วนร่วม และร่วมในการฝึกเพื่อให้เกิดความคุ้นเคยในอันที่จะปฏิบัติการช่วยเหลือ ให้เป็นไปด้วยความเหมาะสม ในห้วงก่อน ระหว่าง และหลังการเกิดภัยพิบัติ

๒.๒.๒ ให้คณะกรรมการฝึกร่วม/ผสม ขยายการฝึกในกรอบอาเซียนและมิตรประเทศ โดยเน้นการปฏิบัติการ เพื่อบรรเทาสาธารณภัย **ผลการดำเนินการ** ทั้งสองฝ่ายรับทราบนโยบายของ คณะกรรมการชายแดนระดับสูง และเห็นชอบในหลักการให้ขยายการฝึกร่วม/ผสม ในกรอบอาเซียนและมิตรประเทศ โดยเน้น ด้านการบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งฝ่าย มาเลเซีย จะเป็น

เจ้าภาพจัดการฝึกที่มาเลเซีย ใน กรกฎาคม ๒๕๖๐ ทั้งนี้ ฝ่ายมาเลเซียจะจัดการประชุมกำหนดแนวทางการฝึก ระหว่างวันที่ ๙ - ๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๙

๒.๒.๓ ให้คณะทำงานกลุ่มย่อยเพื่อบริหารจัดการชายแดนร่วม ไทย - มาเลเซีย ดำรงการหารือเกี่ยวกับแนวคิดในการบริหารจัดการชายแดนร่วม และรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงาน ของคณะทำงานฯ ต่อที่ประชุมคณะกรรมการชายแดนทั่วไป ไทย - มาเลเซีย ครั้งที่ ๕๓ ผลการดำเนินการ คณะทำงานร่วม ไทย - มาเลเซีย ได้จัดการประชุม ครั้งที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๖ - ๙ ธันวาคม ๒๕๕๘ ณ โรงแรม ลี การ์เดนส์ พลาซ่า อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา เพื่อกำหนดคณะทำงานที่จะทำหน้าที่บริหารจัดการชายแดนร่วม ซึ่งที่ประชุมมีมติให้คณะทำงานด้านการจัดการชายแดนซึ่งอยู่ภายใต้คณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค ตามกลไกความร่วมมือ ไทย - มาเลเซีย รับผิดชอบดำเนินการ แต่ต้องมีการเพิ่มภารกิจ อำนาจหน้าที่ และองค์ประกอบที่เหมาะสม รวมถึงอยู่บนพื้นฐานของกฎหมายแต่ละประเทศ เพื่อให้ครอบคลุมด้านการบริหารจัดการชายแดนร่วมอย่างเต็มระบบและสมบูรณ์แบบยิ่งขึ้น

๒.๒.๔ คณะกรรมการระดับสูงได้มอบหมายงานให้คณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาคเพื่อดำเนินการตามภารกิจที่ได้รับมอบเป็นการต่อเนื่องในการ ประชุมคณะกรรมการระดับสูง ไทย - มาเลเซีย ครั้งที่ ๓๓ ได้แก่ ๑. ให้ คณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค ดำเนินการตามงานมอบจากการประชุมคณะกรรมการระดับสูง ไทย - มาเลเซีย ครั้งก่อนอย่างต่อเนื่อง ๒. ให้ คณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาคเสริมสร้างความร่วมมือและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารด้านภัยคุกคามรูปแบบใหม่อย่างจริงจังและต่อเนื่องมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งภัยจากยาเสพติด อาชญากรรมข้ามชาติและการก่อการร้าย ที่เกิดขึ้นตามแนวชายแดน ทั้งนี้เพื่อเป็นการเสริมสร้างความมั่นคงในภูมิภาคในการเป็นประชาคมอาเซียน ๓. ให้คณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค พัฒนาโครงสร้างและภารกิจของคณะทำงานด้านการจัดการชายแดน เพื่อให้สามารถยกระดับการบริหารจัดการชายแดนอย่างสมบูรณ์แบบ ๔. ให้คณะกรรมการฝึกร่วม/ผสม ไทย - มาเลเซีย เตรียมความพร้อมในการฝึกปี ๒๕๖๐ โดยเน้นการบรรเทาสาธารณภัย และกำกับดูแลการฝึกภาคสนามตลอดจนกิจกรรม ที่เกี่ยวข้องต่างๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ๕. เรื่องอื่นๆ ฝ่าย มาเลเซีย เสนอให้ องค์กรบริหารจัดการภัยพิบัติแห่งชาติ (National Disaster Management Agency - NADMA) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ตั้งขึ้นมาใหม่ รับผิดชอบกำกับดูแลคณะทำงานด้านการจัดการภัยพิบัติ แทนหน่วยงานเดิม (สภาความมั่นคงแห่งชาติ) โดยให้กองเลขานุการร่วมศึกษารายละเอียดในการให้ องค์กรบริหารจัดการภัยพิบัติแห่งชาติ เป็น คณะกรรมการหนึ่งภายใต้ คณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค และนำเข้าการประชุมคณะกรรมการชายแดนทั่วไปไทย - มาเลเซีย ครั้งที่ ๕๓ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และดำเนินการด้านการจัดการต่อภัยพิบัติได้อย่างต่อเนื่องต่อไป อย่างไรก็ตาม บรรยากาศของการประชุมคณะกรรมการระดับสูงไทย-มาเลเซีย ครั้งที่ ๓๓ เป็นไปอย่างสร้างสรรค์ และด้วยมิตรจิตมิตรภาพที่ดีต่อกัน และมีความตั้งใจอย่างชัดเจนที่จะให้ความร่วมมือในด้านความมั่นคงและการบริหารจัดการชายแดนร่วม

๒.๓ ความร่วมมือระดับคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค ถือเป็นเป็นกลไกที่สำคัญที่นำนโยบายจากคณะกรรมการชายแดนทั่วไปและคณะกรรมการระดับสูงไปสู่การปฏิบัติ การประชุมคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค ครั้งที่ ๑๐๕ ซึ่งถือเป็นครั้งล่าสุดเป็นการรับฟังการรายงานความร่วมมือผ่านคณะทำงานทั้ง ๖ คณะ ได้แก่ คณะทำงานทางบก คณะทำงานทางทะเล คณะทำงานทาง

อากาศ คณะทำงานด้านการข่าวและปฏิบัติการจิตวิทยา คณะทำงานด้านการจัดการชายแดน และ คณะทำงานด้านการจัดการต่อภัยพิบัติ ซึ่งการทำงานทั้ง ๖ คณะเป็นการทำงานตามกรอบความตกลงว่าด้วยความร่วมมือชายแดน ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วใน บทที่ ๒ ส่วนประเด็นความร่วมมือไม่อยู่ความตกลงจะใช้วิธีหรือก่อนการประชุมหรือ Four eyes talk ซึ่งมีประเด็นสำคัญได้แก่ ๑. ขอความร่วมมือให้ช่วยในการประชาสัมพันธ์ให้เมืองเบตงเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ เพื่อชักชวนให้นักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย เข้ามาท่องเที่ยวให้มากขึ้น – ฝ่ายมาเลเซียรับที่จะไปดำเนินการ ๒. ขอความร่วมมือในการแก้ปัญหาการจราจรติดขัดบริเวณด่านสะเดา จ.สงขลา กับ ด่านบูกิตกาเยอติตัม รัฐเคดาห์ และการจัดระเบียบรถแท็กซี่มาเลเซีย บริเวณจุดผ่านแดนไทย – มาเลเซีย ทางฝั่งมาเลเซียซึ่งจะกีดขวางการจราจร โดยเฉพาะรถบรรทุกสินค้า – ฝ่ายมาเลเซียรับที่จะไปดำเนินการ ๓. การลักลอบเจาะช่องทางบริเวณหลักเขตที่ ๒๘ เพื่อใช้ในการกระทำกิจกรรมผิดกฎหมายขอให้ฝ่ายมาเลเซียช่วยตรวจสอบและปิดกั้นเส้นทาง – ฝ่ายมาเลเซียรับที่จะไปดำเนินการ ๔. การจับกุมผู้ต้องหาครอบครองวัตถุระเบิด จำนวน ๖ คน ที่ อ.ปาเสมัส รัฐกลันตัน ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับกรก่อการร้าย และหากมีข้อมูลหรือผลการสอบสวนเกี่ยวข้องกับคนไทย โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ฝ่ายไทยยินดีให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ – ฝ่ายมาเลเซียได้ตอบยืนยันว่าบุคคลทั้ง ๖ คนที่ถูกจับกุมโดยตำรวจสันติบาลมาเลเซีย ถูกตั้งข้อหาเป็นสมาชิกกลุ่ม IS ขณะนี้กำลังสอบสวนโดยหน่วยเฉพาะกิจสำหรับข้อมูลการสอบสวนยังไม่เปิดเผย ๕. ฝ่ายมาเลเซียขอให้ไทยดำเนินการในเรื่องขอความร่วมมือในการกำจัดวัชพืชที่ขึ้นปกคลุมบริเวณรั้วเดี่ยวฝั่งไทย ซึ่งเป็นปัญหาในการตรวจการณ์ของ จนท. และอาจทำให้รั้วชำรุด

ปัญหาข้อขัดข้อง

จากการค้นคว้าทางเอกสารและการประชุมพบว่าประเทศไทยกับประเทศมาเลเซียมีความสัมพันธ์อันดีในทุกระดับบนพื้นฐานของการพึ่งพาและในฐานะประเทศเพื่อนบ้านที่มีพรมแดนติดต่อกันหากมองในมิติของปัญหาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ประเทศมาเลเซียไม่สามารถจะแสดงออกถึงการช่วยเหลือได้เต็มที่ด้วยเหตุผลซึ่งถือเป็นปัญหาข้อขัดข้องดังต่อไปนี้

๑. การที่ประเทศทั้งสองมีดินแดนติดต่อกัน ทำให้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประเทศหนึ่งอาจส่งผลกระทบต่ออีกประเทศหนึ่ง เช่นสถานการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย ย่อมส่งผลกระทบต่อรัฐภาคเหนือของมาเลเซีย โดยเฉพาะรัฐกลันตัน และรัฐเปรัก ซึ่งมีชายแดนติดต่อกับ จ.นราธิวาส และ จ.ยะลา ตัวอย่างที่สำคัญได้แก่กรณีคนไทย ๑๓๑ คนหลบหนีข้ามพรมแดนเข้าไปในมาเลเซีย เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๔๘ จึงจำเป็นที่ประเทศที่มีเขตแดนติดต่อกันที่จะต้องร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด

๒. ความหลากหลายทางเชื้อชาติของมาเลเซีย การที่มาเลเซียประกอบด้วยหลายเชื้อชาติและหลายศาสนา แต่สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ซึ่งรัฐบาลมาเลเซียใช้เป็นจุดขายในด้านการท่องเที่ยวด้วยคำขวัญว่า “Truly Asia” น่าจะใช้มาเลเซียเป็นตัวอย่าง เพื่อให้เกิดการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขของพี่น้องในจังหวัดชายแดนภาคใต้

๓. ความรู้สึกเป็นเครือญาติกับมลายูมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้ไทยต้องตระหนักว่าการขอความร่วมมือจากมาเลเซียในการปราบปรามผู้ก่อความไม่สงบ ซึ่งเป็นพี่น้องมลายูมุสลิม คงเป็นเรื่องที่มาเลเซียลำบากใจและยากที่จะได้รับความร่วมมืออย่างเป็นทางการ

๔. ความเป็นมุสลิมสายกลางที่ไม่นิยมความรุนแรงและต่อต้านการก่อการร้ายทุกรูปแบบ น่าจะพิจารณาได้ว่ามาเลเซียไม่นิยมความรุนแรง และพยายามเสนอแนวทางแก้ปัญหาโดยสันติด้วยการเจรจา เหมือนกับที่มาเลเซียเป็นตัวกลางในการเจรจาระหว่างรัฐบาลฟิลิปปินส์กับขบวนการ Moro Islamic Liberation Front

๕. ทศนคติต่อคำว่า “เขตปกครองพิเศษ” โดยที่พื้นที่ฐานของประเทศมีการปกครองแบบสาธารณรัฐ ที่ประกอบด้วยรัฐต่าง ๆ ที่มีสุลต่านหรือข้าหลวงรัฐปกครองถึง ๑๓ รัฐ และยังมีเขตปกครองพิเศษอีก ๓ เขต มาเลเซียจึงมองเรื่องเขตปกครองพิเศษเป็นเรื่องธรรมดา ผิดกับประเทศไทยซึ่งเป็นรัฐเดี่ยว จึงมีความอ่อนไหวง่ายกับคำว่า “เขตปกครองพิเศษ”

๖. บทบาทของมาเลเซียในเวทีของมุสลิมโลก ตามที่ได้กล่าวมาแล้วว่ามาเลเซียเป็นที่ยอมรับของมุสลิมโลก และมีบทบาทนำใน Organization of the Islamic Conference: OIC ดังนั้นมาเลเซียจึงน่าจะเป็นความหวังหนึ่งของไทย ที่จะทำให้อาเซียนมองปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้และการแก้ปัญหาของไทยเป็นไปในทิศทางที่เป็นบวก

๗. ประโยชน์ที่มาเลเซียได้รับจากความขัดแย้งระหว่างโลกมุสลิมกับโลกตะวันตก จากการที่โลกตะวันตกนำโดยสหรัฐอเมริกาเหมารวมว่าประเทศมุสลิมเป็นต้นกำเนิดของการก่อการร้าย ที่นิยมความรุนแรง ทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างโลกมุสลิมกับโลกตะวันตก กอปรกับมาเลเซียเป็นประเทศมุสลิมที่ทันสมัย มีการพัฒนาประเทศอย่างสอดคล้อง จึงทำให้มาเลเซียได้รับประโยชน์อย่างมากจากนักท่องเที่ยวชาวตะวันออกกลางซึ่งมีอำนาจกำลังซื้อสูง น่าจะเป็นตัวอย่างของรูปแบบการพัฒนาพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยซึ่งก็น่าจะมีศักยภาพในการพัฒนา

๘. การใช้กฎหมายความมั่นคงภายใน (Internal Security Act : ISA) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้งานอย่างได้ผลโดยหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพ อาจเป็นตัวอย่างในการร่างกฎหมายที่จำเป็น หรือการยืมมือมาเลเซียในการใช้กฎหมายความมั่นคงภายในต่อผู้ก่อความไม่สงบที่หลบหนีไปอยู่ที่มาเลเซีย ถ้าสองประเทศมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

๙. ข่าวการใช้ดินแดนมาเลเซียของผู้ก่อความไม่สงบ แม้ว่าเรื่องนี้มาเลเซียจะไม่ยอมรับอย่างเป็นทางการ แต่เชื่อว่าลึก ๆ แล้วมาเลเซียตระหนักถึงเรื่องนี้เป็นอย่างดี トラบใดที่ผู้ก่อความไม่สงบที่หลบหนีเข้าไปในมาเลเซียยังไม่ก่อปัญหาด้านความมั่นคงขึ้นในมาเลเซีย มาเลเซียก็ยังคงดำเนินการในลักษณะ “ปิดตาข้างหนึ่ง” ฝ่ายไทยคงทำได้เพียงรวบรวมหลักฐานที่มีน้ำหนักยืนยันการมีอยู่ของการใช้ดินแดนมาเลเซียของผู้ก่อความไม่สงบอย่างระมัดระวังต่อไป

๑๐. ปัญหาร่วมอื่น ๆ ที่เชื่อมโยง ยังมีปัญหาร่วมอื่น ๆ ที่อาจเชื่อมโยงกับปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างเป็นทางการ ได้แก่ ปัญหาบุคคลสองสัญชาติ ปัญหาการลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย และปัญหายาเสพติด ที่ทั้งสองฝ่ายยังคงต้องร่วมมือกันต่อไป

๑๑. ความเชื่อมโยงของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ มีแนวโน้มของความเชื่อมโยงของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยกับกลุ่มก่อการร้ายในมาเลเซีย คือ Malaysia

Mujahidin Group : MMG หรือบางครั้งเรียกว่า Kumpulan Mujahidin Malaysia : KMM และกลุ่มก่อการร้ายในอินโดนีเซีย คือ Jemaah Islamiyah : JI เป็นต้น แต่ทุกฝ่ายยังคงสงวนท่าทีในการจำกัดความเชื่อมโยง เพื่อหลีกเลี่ยงการแทรกแซงจากประเทศที่สาม

๑๒. ท่าทีของทั้งสองฝ่าย ทั้งไทยและมาเลเซียยังคงยืนยันว่าปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นปัญหาภายในของไทย ทั้งที่ฝ่ายไทยเองก็ต้องการความร่วมมือจากฝ่ายมาเลเซียในการดำเนินการแก้ปัญหา และฝ่ายมาเลเซียเองก็ประกาศในหลายเวทีว่าพร้อมให้ความช่วยเหลือไทยในการแก้ปัญหา

๑๓. ความร่วมมือทางทหารที่ผ่านมา เป็นความร่วมมือภายใต้กรอบความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งประเทศไทยกับรัฐบาลแห่งประเทศมาเลเซีย ว่าด้วยความร่วมมือชายแดน ซึ่งในอดีตเคยประสบความสำเร็จในการปราบปรามโจรคอมมิวนิสต์มลายา และปัจจุบันเป็นความร่วมมือในการดำเนินการต่อสิ่งที่เป็นปัญหาร่วมในพื้นที่ชายแดน โดยมีกิจกรรมการประชุมร่วมของคณะกรรมการและคณะทำงานภายใต้ความตกลง ฯ การลาดตระเวนร่วมตามแนวชายแดน ทั้งทางบกและทางทะเล การปฏิบัติการ ณ จุดตรวจร่วมบนเส้นเขตแดน การปฏิบัติการจิตวิทยาร่วมในพื้นที่ชายแดน การฝึกผสมทั้งทางบก ทางทะเล และทางอากาศ รวมทั้งการแลกเปลี่ยนการเยือนและข่าวสาร หลังเกิดเหตุการณ์ปล้นปืนกองพันพัฒนาที่ ๔ ค่ายกรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ อ.เจาะไอร้อง จ.นราธิวาส กองกำลังกองทัพบกสนามมาเลเซียได้ให้ความร่วมมือกับกองทัพอากาศที่ ๔ ในการปิดชายแดนเพื่อป้องกันผู้ก่อความไม่สงบหลบหนีข้ามพรมแดน อำนาจความสะดวกในการตรวจค้นสถานที่ต้องสงสัยว่าเป็นที่ซุกซ่อนปืนที่ถูกปล้นในฝั่งมาเลเซีย รวมทั้งปรับแผนการลาดตระเวนร่วมโดยให้ความเร่งด่วนกับพื้นที่นราธิวาส/กลันตัน และยะลา/เปรัก

๑๔. การให้ความสำคัญกับกลไกความร่วมมือที่จัดตั้งขึ้น ฝ่ายมาเลเซียมักให้ความสำคัญแก่กลไกความร่วมมือที่จัดตั้งขึ้น โดยเฉพาะกลไกด้านความมั่นคงภายใต้กรอบของความตกลง ฯ ว่าด้วยความร่วมมือชายแดน และมักใช้กลไกเหล่านี้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ เนื่องจากกลไกเหล่านี้ประกอบด้วยหน่วยงานที่รับผิดชอบต่อปัญหาชายแดนทั้งสิ้น

๑๕. การเป็นปัญหาร่วมระหว่างสองประเทศ หัวใจสำคัญของความตกลง ฯ ว่าด้วยความร่วมมือชายแดน คือทั้งสองฝ่ายตกลงที่จะร่วมมือกันดำเนินการต่อสิ่งที่เป็นปัญหาร่วมในพื้นที่ชายแดนของทั้งสองประเทศ ดังนั้นการที่เราจะแสวงหาความร่วมมือจากมาเลเซีย จึงจำเป็นที่จะให้มาเลเซียยอมรับความเป็นปัญหาร่วม แต่ปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยทั้งสองฝ่ายยังคงยืนยันว่าเป็นปัญหาภายในของไทย

สรุป

การศึกษาวิจัยในบทที่ ๓ เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยในข้อที่ ๑ และ ๒ โดยมีผลการศึกษารูปได้ดังนี้

๑. ตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ ๑ เพื่อศึกษาสถานการณ์การก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และสาเหตุที่ทำให้การแก้ไขปัญหาไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งสรุปได้ว่าปรากฏการณ์ความรุนแรงในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นปัญหาที่สั่งสมมาเป็นเวลานานและมีความซับซ้อน ละเอียดอ่อนและเชื่อมโยงกันหลายมิติ ทั้งในด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม

การศึกษา การเมือง การปกครองภายในประเทศและปัญหาความชอบธรรมในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากสภาพของปัญหาสามารถแยกออกเป็น ปัญหาการแบ่งแยกดินแดน ซึ่งเป็นปัญหาหลักและปัญหาภัยแทรกซ้อน ซึ่งเป็นปัญหาที่คอยซ้ำเติมและเสริมให้ปัญหาหลักมีความรุนแรงยิ่งขึ้น ซึ่งแม้ว่าที่ผ่านมา รัฐบาลไทยทุกสมัย ได้ทุ่มเทระดมสรรพกำลังและกำหนดแนวนโยบายเพื่อการแก้ไขปัญหามาอย่างต่อเนื่อง จนทำให้สถานการณ์ในพื้นที่ที่มีแนวโน้มดีขึ้นตามลำดับ สถิติเหตุการณ์และการสูญเสียลดลง โครงสร้างของกลุ่ม ผู้ก่อเหตุรุนแรง ถูกทำลาย สูญเสียกองกำลังติดอาวุธ มวลชนและแนวร่วมลดลง แต่ผู้ก่อเหตุรุนแรงยังคงมีความพยายามในการก่อเหตุ โดยได้ปรับเปลี่ยนวิธีและรูปแบบในการก่อเหตุมาเป็น การก่อเหตุแบบเร่งด่วนมากขึ้น รวมทั้งมุ่งกระทำต่อเป้าหมายที่ทำให้เกิดผลกระทบในวงกว้าง เช่น เขตเมืองเศรษฐกิจ และเป้าหมายที่เป็นเจ้าหน้าที่รัฐ ในขณะที่ประชาชนส่วนใหญ่ได้แสดงท่าทีอย่างชัดเจน ต้องการให้รัฐและกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรง แก้ไขปัญหาความขัดแย้งตามแนวทางสันติวิธี และออกมาให้ความร่วมมือและสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ในขณะที่ปัญหาภัยแทรกซ้อน เป็นปัญหาที่มีความเกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกับปัญหาเรื่อง การแบ่งแยกดินแดน ทั้งในแง่ของเงินทุนหมุนเวียนที่ใช้ในการเคลื่อนไหวก่อเหตุของกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรง ตลอดจนเป็นเครื่องมือเพื่อใช้สร้างแรงจูงใจหรือโน้มน้าวชักจูงเยาวชนให้เข้าร่วมกับกลุ่ม ผู้ก่อเหตุรุนแรง นอกจากนี้ ยังเป็นสาเหตุของคดีอาชญากรรมหลายๆ คดีในพื้นที่ ซึ่งล้วนแต่เป็นการซ้ำเติมให้สภาพปัญหาให้มีความซับซ้อน และเกิดภาพ ความรุนแรงมากยิ่งขึ้น โดยมีปัญหาสำคัญที่ต้องเร่งรัดการแก้ไข เพื่อไม่ให้เกิดเป็นเงื่อนไขของความรุนแรงในพื้นที่ ได้แก่ ปัญหายาเสพติด การค้าน้ำมันเถื่อนและสินค้าหลีกเลี่ยงภาษี ปัญหาผู้มีอิทธิพลและธุรกิจผิดกฎหมาย การแก้ไขปัญหารัฐบาลที่ผ่านมามีความสามารถลดปัญหาการก่อเหตุรุนแรงได้ ทำให้สถานการณ์โดยทั่วไปดีขึ้นตามลำดับ แต่ก็ยังไม่สามารถยุติสถานการณ์ก่อการร้ายได้โดยสิ้นเชิง ซึ่งสาเหตุที่ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาก็อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากจะต้องต่อสู้กับกองกำลังติดอาวุธของกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงแล้ว ยังต้องต่อสู้ทางความคิดกับอุดมการณ์ความเชื่อในการแบ่งแยกดินแดนโดยอาศัยการบิดเบือนคำสอนศาสนามาเป็นเครื่องมือ ควบคู่ไปกับการพัฒนาโครงสร้างทางสังคม การศึกษา และเศรษฐกิจ ในพื้นที่ซึ่งยังอยู่ในระหว่างการเร่งรัดดำเนินการของทุกฝ่ายซึ่งจำเป็นต้องใช้เวลาดำเนินการ สาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้การแก้ไขปัญหาก่อเหตุอุปสรรคได้แก่การแสวงความร่วมมือจากฝ่ายมาเลเซียในการแก้ไขปัญหาก็ยังไม่ประสบผลสำเร็จ ซึ่งแม้ว่ามาเลเซียจะแสดงท่าทีในการให้ความร่วมมือกับไทยในการแก้ปัญหา ไม่ว่าจะเป็นการร่วมพัฒนาโครงการด้านเศรษฐกิจและสังคมตามแนวชายแดนร่วมกัน หรือการเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการพูดคุยเพื่อสันติสุขระหว่างผู้แทนรัฐบาลไทยกับกลุ่มผู้เห็นต่างที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ก็ยังไม่สามารถทำให้การแก้ปัญหาคล่องตัวได้อย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากมักปรากฏข่าวสารว่าฝ่ายผู้ก่อเหตุมักจะอาศัยความเชื่อมโยงในเชื้อชาติศาสนาและวัฒนธรรมของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชายแดนของทั้งสองประเทศ ประกอบกับช่องว่างความเข้มงวดในการข้ามผ่านแดนของทั้งสองประเทศ ทำการเคลื่อนไหวทั้งหลบซ่อนตัว ช่องสุ่มก้างในประเศมาเลเซียรวมทั้งได้รับการสนับสนุนจากประชาชนตามแนวชายแดนของมาเลเซีย ซึ่งฝ่ายไทยยังไม่ได้ได้รับความร่วมมือในการปราบปรามเรื่องดังกล่าวจากฝ่ายมาเลเซียอย่างเป็นทางการ

๒. ตอบัตถุประสงค์การวิจัยข้อ ๒ เพื่อศึกษาความร่วมมือระหว่างไทยกับมาเลเซีย ในการแก้ปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งพอจะสรุปได้ว่าความร่วมมือ

ระหว่างประเทศไทยและประเทศมาเลเซีย ตั้งแต่ระดับราชวงศ์ รัฐบาลต่อรัฐบาล ท้องถิ่นกับท้องถิ่น หน่วยงานราชการของทั้งสองฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นทหารหรือตำรวจ ตลอดจนประชาชนของทั้งสองประเทศ ให้ความร่วมมือระหว่างกันอยู่ในระดับดีมาก การแก้ปัญหาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย นั้นรัฐบาลได้ระดมสรรพกำลังและงบประมาณลงไปอย่างมาก และการทำงานของฝ่ายรัฐได้มีแผนในระดับยุทธศาสตร์ ลงไปจนถึงระดับปฏิบัติ และยังได้นำแนวทางพระราชทานมาประยุกต์ใช้ การเจรจา พุดคุยระหว่างรัฐต่อรัฐเพื่อหาแนวทางความร่วมมือในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ตั้งแต่เริ่มมีเหตุรุนแรงจนถึง ปัจจุบัน ก็สามารถร่วมมือกันได้ดี แต่พอพูดถึงปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ฝ่ายมาเลเซียก็พยายามสงวนท่าทีและแสดงความเข้าใจว่าเป็นปัญหาภายในของไทยและเคารพในการตัดสินใจของประเทศไทย แต่มีความพยายามหาแนวทางอื่น ๆ เพื่อมาช่วยให้เอื้อต่อการนำไปสู่การพูดคุยหรือการ นำทุกกลุ่มมาพูดคุยกันโดยทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือให้ทั้งสองฝ่ายได้พบปะพูดคุยกัน แต่ไม่สามารถ กระทำได้โดยตรงเนื่องจากความเป็นมุสลิมที่จะต้องระมัดระวังเพื่อไม่กระทบกับความสัมพันธ์ของคน ในท้องถิ่น นอกจากนี้หากฝ่ายมาเลเซียไม่สามารถชี้แจงได้ชัดเจนก็จะเกิดปัญหาในการชี้แจงกับ องค์การความร่วมมืออิสลาม ดังนั้นการขอความร่วมมือในการแก้ปัญหาการก่อความไม่สงบในจังหวัด ชายแดนภาคใต้จึงเป็นเรื่องที่ไม่อาจที่จะได้โดยตรง

บทที่ ๔

วิเคราะห์ปัญหาและกำหนดแนวทางการแสวงความร่วมมือ ระหว่างไทยกับมาเลเซีย ในการแก้ปัญหาความไม่สงบ ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

บทที่ ๔ นี้เป็นการกล่าวการวิเคราะห์ปัญหา และกำหนดแนวทางการแสวงความร่วมมือระหว่างไทยกับมาเลเซีย ในการแก้ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีหัวข้อดังต่อไปนี้

๑. วิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และสาเหตุที่ทำให้การแก้ปัญหาอย่างไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร
๒. วิเคราะห์ความร่วมมือที่ได้รับจากฝ่ายมาเลเซีย ในการแก้ไขปัญหาที่ผ่านมา และปัญหาอุปสรรค
๓. แนวทางในการแสวงหาความร่วมมือจากฝ่ายมาเลเซียเพื่อการแก้ไขปัญหาอย่างบังเกิดผล
๔. สรุป

วิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และสาเหตุที่ทำให้การแก้ปัญหาอย่างไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

๑. วิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

๑.๑ สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามที่เคยเกริ่นนำไปแล้วในบทที่ ๒ สถานการณ์ความรุนแรงได้ก่อตัวเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ตั้งแต่ ๔ ม.ค.๔๗ จนถึงปัจจุบัน จึงถือเป็นปัญหาที่ได้ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศโดยรวมอย่างต่อเนื่องรวมทั้งได้สร้างความเสียหายให้แก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนผู้บริสุทธิ์เป็นจำนวนมาก ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่มีความซับซ้อน ละเอียดอ่อน สัมผัสมาเป็นระยะเวลายาวนาน มีลักษณะการเชื่อมโยง และสัมพันธ์กันเป็นลูกโซ่ ทั้งทางด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคมการศึกษา วัฒนธรรม สาธารณสุข สิ่งแวดล้อม ปัญหาระหว่างประเทศ และการเมืองการปกครองภายในประเทศดั่งนั้น จึงจำเป็นต้องมีการพิจารณา และทำความเข้าใจต่อปัญหาในทุกๆ ด้านการแก้ไขปัญหาคัดค้าน คงไม่มีวิธีการใด วิธีการหนึ่ง เป็นสูตรสำเร็จในการแก้ไขหน่วยที่เกี่ยวข้อง และกำลังพลจะต้องนำเอาหลักการที่มีอยู่ รวมทั้งประสบการณ์ที่ได้รับมาประยุกต์ให้เข้ากับสถานการณ์ อย่างเหมาะสม และดำเนินการแก้ไขอย่างครอบคลุมในทุกๆ ด้าน อย่างไรก็ตามสาเหตุของปัญหาสามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

๑.๑.๑ ประวัติศาสตร์การเมืองการปกครอง : การดำเนินการของกลุ่มบุคคลที่มีความเชื่อ/อุดมการณ์แนวความคิดฝักใฝ่ทางประวัติศาสตร์เพื่อการแบ่งแยกดินแดน/ปกครองตนเอง (รัฐอิสลามปัตตานีดารุสลาม) โดยเฉพาะกลุ่มบุคคลที่เป็นทายาทหรือเครือญาติกับอดีตผู้ปกครองในพื้นที่ เป็นความพยายามที่ไม่น่าจะสามารถดำเนินการได้ตามระบบของการเป็นรัฐชาติในเวทีการเมืองระหว่างประเทศในปัจจุบัน โดยกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบได้พยายามปลุกฝังความเชื่อแก่ชาวไทยมุสลิมในพื้นที่เรื่องรัฐปัตตานีที่ถูกประเทศไทย (สยาม) เข้ายึดครองถ่ายทอดกันมาจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่งจนถึงปัจจุบัน โดยตอกย้ำถึงความภาคภูมิใจในนครรัฐมุสลิมปัตตานี ซึ่งเคยเป็นศูนย์กลางการค้า เมืองท่าที่สำคัญแห่งหนึ่งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และการเป็นศูนย์กลางการศึกษาอิสลามอันมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับของโลกอาหรับจนถึงปัจจุบัน

๑.๑.๒ ความขัดแย้งทางการเมืองและผลประโยชน์ในพื้นที่ เกิดจากการสร้างสถานการณ์ของกลุ่มอิทธิพลผลประโยชน์ และการกระทำผิดกฎหมายในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีการเกื้อกูล และมีผลประโยชน์ร่วมกันระหว่างนักการเมืองทั้งในระดับชาติ ระดับท้องถิ่น กลุ่มโจรก่อการร้าย และเจ้าหน้าที่รัฐบางส่วน ซึ่งการดำเนินการเพื่อจัดระบบและแก้ปัญหาในพื้นที่อย่างยั่งยืนของรัฐบาล ทำให้เกิดการต่อต้านอย่างหนักจากกลุ่มผู้เกี่ยวข้องดังกล่าว เนื่องจาก จะทำให้เกิดการสูญเสียผลประโยชน์ถาวรจากที่เคยได้รับอยู่เป็นจำนวนมาก

๑.๑.๓ ความไม่เป็นธรรมในสังคม เกิดจากปัญหาทางด้านสังคมและเศรษฐกิจในพื้นที่ โดยมีสาเหตุหลักมาจากระบบการศึกษาที่ไม่เอื้อต่อการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไปตลอดจนไม่เอื้อต่อการแข่งขันในการเข้าทำงานทั้งในภาครัฐและเอกชน ก่อให้เกิดปัญหาการว่างงานและมาตรฐานการดำรงชีพและการเปรียบเทียบกับสภาพความเป็นอยู่ที่ดีกว่าของประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านที่ติดกัน ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อปัญหาสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อเยาวชนในพื้นที่ อันเป็นเงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งให้กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบใช้เป็นเครื่องมือในการชักจูงและปลุกกระดมเข้าเป็นแนวร่วมได้ง่าย นอกจากนี้ ยังเกิดจากการกระทำ/การสร้างเงื่อนไขของเจ้าหน้าที่รัฐในหัวที่ผ่านมา ที่ขาดความรู้ความเข้าใจในขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรม และสภาพสังคมจิตวิทยาของชาวไทยมุสลิม, การประพฤตินิยมของเจ้าหน้าที่รัฐในเรื่องการทุจริตคอร์รัปชันและการประกอบธุรกิจนอกกฎหมาย, การใช้ความรุนแรงเข้าแก้ไข้ปัญหา มิได้บังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง, การขาดความจริงจังและเด็ดขาดในการแก้ไขปัญหา โดยเฉพาะการที่ไม่กล้าเข้าไปตรวจสอบกำกับดูแลการดำเนินกิจกรรมของโรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม และสถานที่สำคัญทางศาสนาอิสลามบางแห่งนอกจากนี้ นโยบายของรัฐในการเร่งรัดเพื่อแก้ไข้ปัญหาโดยหวังผลทางการเมืองมีส่วนทำให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบขาดความรอบคอบบางครั้งเกิดความผิดพลาดและทำให้สถานการณ์เลวร้ายลงตลอดจน การกำหนดนโยบายให้ถอนกำลังทหารทั้งหมดออกจากพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตั้งแต่กลางปี พ.ศ.๒๕๔๖ เพื่อให้การแก้ไข้ปัญหาทั้งปวงอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของส่วนราชการปกติ ส่งผลให้กลุ่มโจรก่อการร้ายมีเสรีในการเคลื่อนไหวหรือปฏิบัติการและทำให้การแก้ไข้ปัญหามีความยากลำบากยิ่งขึ้น

๑.๑.๔ กระแสมุสลิมโลก กระแสการลุกขึ้นต่อสู้กับประเทศตะวันตกอันเนื่องมาจากสาเหตุสำคัญ ๒ ประการ คือ การสนับสนุนตัวแทนของประเทศตะวันตกเข้าไปมีอิทธิพล/ยึดครองดินแดนในปาเลสไตน์ และการเอารัดเอาเปรียบหรือแสวงผลประโยชน์โดยประเทศตะวันตกต่อกลุ่มประเทศอาหรับ ซึ่งมีทรัพยากรธรรมชาติ เช่นน้ำมัน และยังคงเป็นประเทศกำลังพัฒนาเสียเป็น

ส่วนใหญ่ ดังนั้น จุดยืนของประเทศไทยบนเวทีโลกที่ใกล้ชิดกับกลุ่มประเทศตะวันตก สามารถถูกนำมาเชื่อมโยงหรือปลุกกระแสชาวไทยมุสลิมโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับเยาวชนที่มีการศึกษาทั้งในพื้นที่และที่มีโอกาสไปศึกษาต่างประเทศ ทำให้ความร่วมมือกับภาครัฐในการแก้ไขปัญหาประสบความสำเร็จยากลำบากยิ่งขึ้น

๒. วิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้การแก้ปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

สาเหตุที่ทำให้การแก้ปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรอาจแบ่งได้เป็น ๒ ปัจจัยหลักคือ

๒.๑ ปัจจัยภายในประเทศ ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ขับเคลื่อนกระบวนการทุกอย่างเพื่อที่จะนำไปสู่ความสงบสุข เช่นเรื่องเศรษฐกิจมีการอ้างว่าความยากจนและปัญหาเศรษฐกิจเป็นปัจจัยหนึ่งเบื้องหลังการก่อการกำเริบด้วย จังหวัดชายแดน ยังมีรายได้เฉลี่ยต่ำสุด เมื่อเทียบกับจังหวัดภาคใต้ด้วยกัน นอกจากนี้การขาดประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เป็นปัจจัยหนึ่งของความไม่สงบ เอกชนมักไม่มีส่วนร่วมในการลงทุน เพราะพื้นที่อยู่ภายใต้หน่วยงานความมั่นคงของรัฐ คณะกรรมการสมานฉันท์แห่งชาติรายงานว่า โครงสร้างการพัฒนาเศรษฐกิจของภาคใต้มีปัญหา เพราะมีประชากรยากจนสูง และมีการแย่งชิงทรัพยากร กระนั้น นักวิเคราะห์ทางสังคมกลับมองว่า ความยากจนเองมิใช่ปัญหาทั้งหมด แต่เป็นการไม่ได้รับความยุติธรรมมากกว่า และในการแก้ปัญหาความรุนแรง รัฐควรแก้ปัญหาแรงจูงใจทางการเมือง เรื่องการศึกษาก็เป็นอีกหนึ่งเรื่องที่จะมองข้ามไม่ได้ ซึ่งได้แก่โรงเรียนในระบบโรงเรียนปอเนาะ (Pondok) ของไทย พบว่ามีบางโรงเรียนที่มีเป้าหมายการแบ่งแยกดินแดน หรือการทำสงครามศักดิ์สิทธิ์ เพื่อตอบโต้รัฐบาลไทย ที่ชาวมุสลิมมลายูในพื้นที่เชื่อว่ากดขี่ข่มเหงพวกเขาชัดเจน ระบบโรงเรียนดังกล่าวถูกกลุ่มแบ่งแยกดินแดนแทรกซึม แล้วเผยแพร่ลัทธิอุดมการณ์ ซึ่งหน่วยข่าวกรองกองทัพบก ระบุว่า โรงเรียนสอนศาสนากลายเป็นแหล่งบ่มเพาะสมาชิกใหม่ของกลุ่มต่าง ๆ และหัวหน้ากลุ่มแบ่งแยกดินแดนนั้น ก็สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนปอเนาะ

๒.๒ ปัจจัยภายนอก ที่มีส่วนทำให้เหตุการณ์ขยายตัวออกไปและไม่มีท่าทีว่าจะสงบลงได้ง่ายแม้แนวทางการแก้ปัญหาของรัฐบาลจะมีความชัดเจนเพียงใดก็ตาม ได้แก่กลุ่มองค์กรระหว่างประเทศต่าง ๆ องค์กรเพื่อสิทธิมนุษยชน และอื่น ๆ โดยเฉพาะ กลุ่ม Organization of Islamic Conference หรือองค์กรการประชุมอิสลาม ซึ่งถือเป็นกลุ่มหลักที่เป็นปากเสียงให้ประเทศมุสลิมทั่วโลก เป็นกลุ่มที่มองสถานการณ์ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ล่าสุดเมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐ คณะองค์การความร่วมมืออิสลาม ได้เดินทางมาเยือนประเทศไทยสำหรับประเด็นสำคัญที่คณะที่ปรึกษาองค์การการประชุมอิสลาม หรือ Organization of Islamic Conference ลงพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยในครั้งนี้ เป้าหมายหลักคือการติดตามสถานการณ์ และรับทราบแนวทางการแก้ปัญหาของรัฐบาลไทยต่อกรณีปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งที่ผ่านมา นายอัล มัสรี ที่ปรึกษาเลขาธิการองค์การความร่วมมืออิสลาม มองว่าประเด็นความขัดแย้งในพื้นที่ส่วนหนึ่งเกิดจากเรื่องของอัตลักษณ์ และชาติพันธุ์ โดยได้มีการให้ข้อเสนอในการให้มีการส่งเสริมและ

สนับสนุนให้มีการใช้วัฒนธรรมมลายูท้องถิ่น และภาษามลายูกลาง รวมทั้งการปฏิบัติภายใต้หลักสิทธิมนุษยชนที่ทาง องค์การความร่วมมืออิสลาม เผ่าติดตามสถานการณ์เหล่านี้มาโดยตลอด ทำให้กลุ่มผู้ก่อเหตุถือว่ามีที่ยืนในเวทีสากลและเปรียบเสมือนโลกยืนอยู่เคียงข้างดังนั้นกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงจึงได้โอกาสที่จะปฏิบัติการเพื่อเรียกร้องความสนใจไปเรื่อย ๆ โดยไม่สนใจว่าจะเกิดความเสียหายมากน้อยเพียงใดก็ตาม

วิเคราะห์ความร่วมมือที่ได้รับจากฝ่ายมาเลเซียในการแก้ไขปัญหาที่ผ่านมา และปัญหาอุปสรรค

๑. วิเคราะห์ความร่วมมือที่ได้รับจากฝ่ายมาเลเซียในการแก้ไขปัญหาที่ผ่านมา

มาเลเซียแสดงความร่วมมือใน ๒ ลักษณะคือท่าทีที่แสดงออกและท่าทีที่ปรากฏดังนี้

๑.๑ ท่าทีที่ฝ่ายมาเลเซียแสดงออก

๑.๑.๑ ยืนยันว่าเป็นปัญหาภายในที่มาเลเซียไม่ต้องการแทรกแซง มาเลเซียยืนยันในทุกเวทีว่าปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นปัญหาภายในของไทยที่มาเลเซียไม่ต้องการแทรกแซง ไม่ยอมรับว่ามีการใช้ดินแดนของมาเลเซียในการเคลื่อนไหวของผู้ก่อความไม่สงบ ในเรื่องนี้คงไม่มีการยอมรับอย่างเป็นทางการจากมาเลเซียอย่างแน่นอนว่า มีการใช้ดินแดนของมาเลเซียในการเคลื่อนไหวของผู้ก่อความไม่สงบ แม้ว่าหน่วยงานด้านการข่าวของไทยมีรายงานการใช้ดินแดนมาเลเซียของผู้ก่อความไม่สงบ ในการเป็นที่พักอาศัย จัดการประชุม หรือ เป็นพื้นที่ฝึก เพราะหากมาเลเซียยอมรับ มาเลเซียอาจโดนกล่าวหาว่าให้การสนับสนุนผู้ก่อความไม่สงบ หรือ อาจถูกตั้งให้เป็นปัญหาร่วมเช่นเดียวกับปัญหา จคม.ที่มาเลเซียจะต้องร่วมมือในการแก้ไข

๑.๑.๒ สนับสนุนแนวทางการแก้ปัญหาโดยสันติวิธีด้วยการเจรจา เรื่องนี้เป็นท่าทีและความพยายามหลายครั้งที่แสดงออกของมาเลเซีย และในที่สุดก็ได้เป็นผู้อำนวยการความสะดวกรในการพูดคุยเพื่อสันติเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน (พ.ศ.๒๕๖๐) และ ยืนยันว่าพร้อมให้การสนับสนุนไทยในการแก้ปัญหา มาเลเซียยืนยันในหลายเวทีว่าพร้อมให้การสนับสนุนไทยในการแก้ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เนื่องจากเป็นมิตรประเทศที่มีชายแดนติดกัน และต้องการเห็นความสงบสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย มาเลเซียพยายามหลีกเลี่ยงความร่วมมือที่เกี่ยวข้องกับการปราบปราม โดยพยายามชี้ให้เห็นว่าปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย เป็นปัญหาที่เกิดจากปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาสังคม และปัญหาเรื่องความไว้น้ำใจ

๑.๑.๓ พยายามแสดงออกถึงความจริงใจและความกระตือรือร้นในความร่วมมือที่ไม่เกี่ยวข้องกับการปราบปราม โดยมาเลเซียพยายามโน้มน้าวให้ไทยคล้อยตามในการใช้มาตรการสร้างความไว้น้ำใจ (Confidence Building Measure : CBM) ในพื้นที่ด้วยการส่งเสริมความร่วมมือในกรอบ 3Es คือการศึกษา (Education) การจ้างงาน (Employment) และการส่งเสริมการประกอบการ (Entrepreneurship) และพยายามคล้อยตามไทย ในการพัฒนาเศรษฐกิจ ในกรอบของคณะกรรมการว่าด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนาร่วมในพื้นที่ชายแดนไทย – มาเลเซีย (Thailand – Malaysia Committee on Joint Development Strategy for Border Area : JDS) โดยมีการสร้างความเชื่อมั่นในพื้นที่ว่ารัฐบาลมาเลเซียอยู่เคียงข้างรัฐบาลไทยในการแก้ปัญหา มีการให้ทุนนักเรียนไทย

ในการศึกษาและฝึกงานในมาเลเซีย มีการแลกเปลี่ยนการดูงาน และมีการเร่งรัดโครงการพัฒนา โครงสร้างพื้นฐานบริเวณชายแดนไทย – มาเลเซีย เช่น โครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโก-ลกแห่ง ที่ ๒ ระหว่าง บ.บูเก๊ะตา จ.นราธิวาส กับ บุกิตบุหงา รัฐกลันตัน

๑.๑.๔ แสดงท่าทีที่สนับสนุนไทยในเวทีระหว่างประเทศ ทั้งในเวทีองค์กร การประชุมอิสลาม หรือ Organization of Islamic Conference: OIC และ กลุ่มประเทศอาเซียน หรือ Association of Southeast Asian Nations: ASEAN เรื่องนี้น่าจะเป็นเพราะไทยและมาเลเซีย เป็นมิตรประเทศที่มีพรมแดนติดกัน มีผลประโยชน์หลายประการร่วมกัน หรืออาจเป็นเพียงมารยาท ทางการทูต หรือการเมืองระหว่างประเทศเท่านั้น

๑.๒ ท่าทีที่ปรากฏให้เห็น

๑.๒.๑ มาเลเซียไม่ยอมรับว่าเป็นปัญหาร่วมแต่กลัวผลกระทบที่จะเกิดแก่ มาเลเซีย โดยที่ความตกลง ๆ ว่าด้วยความร่วมมือชายแดน เป็นความตกลงที่สองฝ่ายจะร่วมมือกัน ดำเนินการต่อสิ่งที่เป็นปัญหาร่วม มาเลเซียจึงไม่ยอมรับความเป็นปัญหาร่วม ด้วยไม่ต้องการใช้กลไกนี้ ในการแก้ปัญหา แม้จะเป็นความต้องการและความพยายามของไทยโดยเปิดเผยหรือโดยนัยก็ตาม แต่ มาเลเซียก็กลัวผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น (Spill over) ที่อาจเกิดการลุกลามของปัญหาเข้าไปในมาเลเซีย และยืนยันว่าเป็นปัญหาภายในของไทยที่มาเลเซียไม่ต้องการแทรกแซง ตามที่กล่าวแล้วในท่าทีที่ แสดงออก และ ยืนยันว่าพร้อมให้ความร่วมมือตามที่ไทยร้องขอ เช่นเดียวกับท่าทีที่แสดงออก โดยมี ตัวอย่างของการกำหนดพื้นที่ในการลาดตระเวนร่วมทางบก ที่ให้ความเร่งด่วนแก่พื้นที่ที่มีปัญหา ได้แก่ จ.ยะลา และ จ.นราธิวาส การตั้งจุดตรวจร่วมบนเส้นเขตแดน ที่ จ.ยะลา หรือการปิดชายแดนตามที่ ไทยร้องขอ นอกจากนี้ยังบ่ายเบี่ยงที่จะร่วมมือในการปราบปราม ตามที่กล่าวแล้วในท่าทีที่แสดงออก รวมถึงบ่ายเบี่ยงความร่วมมือในการจับกุมผู้มีหมายจับที่หนีไปอาศัยอยู่ในมาเลเซีย

๑.๒.๒ ไม่ยอมรับว่ามีการใช้ดินแดนมาเลเซียในการเคลื่อนไหวของผู้ก่อ ความไม่สงบ ตามที่กล่าวแล้วในท่าทีที่แสดงออก ทั้งยังยืนยันว่าจะไม่ยอมให้ผู้ก่อความไม่สงบใช้ ดินแดนของมาเลเซียในการเคลื่อนไหว ด้วยการเพิ่มความเข้มข้นในการลาดตระเวนและเฝ้าตรวจ ชายแดนแม้จะมีการดักซุ่มทำร้าย เจ้าหน้าที่ลาดตระเวนของฝ่ายไทยขณะที่มีการลาดตระเวนตามถนน ตามแนวฝั่งแม่น้ำโก-ลก ก็ตาม นอกจากนี้ยังเพิกเฉยต่อการเคลื่อนไหวของขบวนการแบ่งแยกดินแดน ในมาเลเซีย เช่นปล่อยให้มีการเคลื่อนไหวอย่างเปิดเผยอยู่บ่อยครั้งของ ดร.วัน ฟาเดร์ เจ๊ะมาน ประธานขบวนการร่วมเพื่อเอกราชปัตตานี (BERSATU) ซึ่งเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งใน มาเลเซีย หรือการประชุมร่วมของแกนนำขบวนการแบ่งแยกดินแดนกับ ตนุ ดร.มหารีร์ฯ อดีต นายกรัฐมนตรีมาเลเซีย ที่เกาะลังกาวิ ใน ปี พ.ศ.๒๕๔๙

๑.๒.๓ อ่อนไหวต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเฉพาะกรณีที่มีการสูญเสียของคนมุสลิม โดยเฉพาะเหตุการณ์ที่สำคัญ ได้แก่ เหตุการณ์ที่มีสยิดกรือ เซะ จ.ปัตตานี เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๔๗ ที่มีคนเสียชีวิต ๑๐๘ ศพ และเหตุการณ์สลายมีอบ ที่ อ.ตาก ไบ จ.นราธิวาส เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๗ ที่มีคนเสียชีวิต ๘๔ ศพ จนทำให้มีวิวาทะผ่านสื่อระหว่าง ผู้นำของ ทั้งสองประเทศ มาเลเซียขาดความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาบุคคลสองสัญชาติ อาจเป็น เพราะฝ่ายไทยไม่มีข้อมูล ท่าที และความต้องการที่ชัดเจนว่าต้องการให้มาเลเซียร่วมมืออย่างไร หรือ มาเลเซียได้ประโยชน์จากปัญหาบุคคลสองสัญชาติ การดำเนินการความร่วมมือในเรื่องนี้จากมาเลเซีย

จึงเป็นไปด้วยความไม่กระตือรือร้น นอกจากจะไม่กระตือรือร้นแล้วยังเคยยกประเด็นปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยในองค์กรการประชุมอิสลาม หลังเหตุการณ์ที่กรือเซะและตากใบ ที่ทำให้มีชาวมุสลิมเสียชีวิตจำนวนมาก ดาโต๊ะ สรี อับดุลลาห์ อาหมัด บาดาวี นายกรัฐมนตรีมาเลเซีย ในฐานะประธานองค์กรการประชุมอิสลาม (Origination of Islamic Conference : OIC) ในขณะนั้น ได้นำปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้เข้าที่ประชุม OIC

๑.๒.๔ เคยตั้ง UNHCR เข้ามามีส่วนร่วมในกรณีไทย ๑๓๑ คน โดยเมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๔๘ คนไทย ๑๓๑ คน จากอำเภอต่าง ๆ ของ จ.นราธิวาส ได้หนีข้ามพรมแดนเข้าไปในมาเลเซีย โดยอ้างว่าเกรงว่าจะไม่ได้รับความปลอดภัยจากการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ ซึ่งแม้มาเลเซียจะแจ้งต่อไทยว่าจะปฏิบัติต่อคนเหล่านี้ในฐานะผู้ลี้ภัยเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย แต่มาเลเซียก็ตั้งสำนักงานใหญ่เพื่อผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (United Nations High Commissioner for Refugee: UNHCR) เข้ามาเกี่ยวข้อง และที่สำคัญ มาเลเซียเพิกเฉยต่อการที่สื่อมาเลเซียโจมตีไทยทุกครั้งที่มีโอกาส ตามที่กล่าวมาแล้วว่าสื่อมวลชนมาเลเซียมักเสนอข่าวที่บิดเบือนที่เข้าข้างผู้ก่อความไม่สงบและตำหนิการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐไทย โดยสื่อบางสาขาเป็นสื่อของรัฐ แต่ทางการมาเลเซียมักเพิกเฉยและบางครั้งก็ถือโอกาสโจมตีไทยผ่านสื่อ เช่นหลังเหตุการณ์ที่กรือเซะ และตากใบ

๑.๒.๕ มาเลเซียมองว่าเป็นปัญหาทางเศรษฐกิจในพื้นที่ไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเพียงพอ ทำให้เกิดความน้อยเนื้อต่ำใจ เกิดการว่างงานไม่มีรายได้ ตกเป็นเครื่องมือของผู้ที่ไม่หวังดีได้โดยง่าย และยังมีมองว่าเป็นปัญหาทางสังคมในเรื่องความเชื่อมั่นและการศึกษา ทำให้เกิดความไม่ไว้วางใจในพื้นที่ และการศึกษาที่เน้นเฉพาะด้านการศึกษา ทำให้เยาวชนขาดโอกาสในการประกอบอาชีพ และอาจมีการบิดเบือนคำสอนของศาสนาได้ และหันมาให้ความสนใจและกระตือรือร้นในความร่วมมือที่ไม่เกี่ยวข้องกับการปราบปราม เช่น การใช้มาตรการสร้างความไว้วางใจ (Confidence Building Measure : CBM) ในพื้นที่ด้วยการส่งเสริมความร่วมมือในกรอบ 3Es คือ การศึกษา (Education) การจ้างงาน (Employment) และการส่งเสริมการประกอบการ (Entrepreneurship) ตามที่กล่าวมาแล้วในทำที่ที่แสดงออก

๑.๒.๖ พยายามมีบทบาทในการเป็นคนกลางในการเจรจาไกล่เกลี่ยระหว่างรัฐบาลไทยกับขบวนการแบ่งแยกดินแดน โดยอดีตนายกรัฐมนตรี ตุน ดร.มหาธีร์ โมฮัมหมัด ได้พยายามให้มีการเจรจาระหว่างผู้แทนรัฐบาลไทยกับตัวแทนขบวนการแบ่งแยกดินแดน ตั้งแต่ยังดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และครั้งล่าสุดหลังจากที่ไม่ได้เป็นนายกรัฐมนตรีแล้วเมื่อปี พ.ศ.๒๕๔๙ ต่อมา มาเลเซียได้เสนอตัวเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการพูดคุยเพื่อสันติ โดยการรักษารูปแบบที่เคยทำสำเร็จมาแล้วในฟิลิปปินส์

๑.๒.๗ ตัวอย่างความพยายามของฝ่ายไทย ครั้งสำคัญ ๆ เช่น เมื่อ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีเยือนมาเลเซียอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๔๗ ได้มีการมอบบัญชีรายชื่อจับพร้อมหลักฐาน จำนวน ๓๑ คน ให้รัฐบาลมาเลเซีย และนายสุรเกียรติ์ เสถียรไทย รองนายกรัฐมนตรี เป็นผู้แทนพิเศษ ไปพบนายกรัฐมนตรียามาเลเซียเมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๔๘ ก็ได้มอบบัญชีรายชื่อแกนนำผู้ก่อความไม่สงบจำนวน ๕ คน แต่ไม่ได้รับความร่วมมือจากมาเลเซียแต่อย่างใด โดยมาเลเซียอ้างว่ามีข้อมูลไม่เพียงพอในการดำเนินการ คงมีเฉพาะการส่งตัวนายฮัมเยาะ สะอู หนึ่งในคนไทย ๑๓๑ คนที่หลบหนีเข้าไปอยู่ในมาเลเซีย เนื่องจากมีหมายจับค่าหัว

๕๐๐,๐๐๐ บาท ให้ไทยเมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๔๘ นอกจากนี้ในปี ๒๕๕๒ เมื่อปี ๒๕๕๒ ทางกรมมาเลเซียได้จับตัวชายไทยสามคน ในอำเภอปาเซมัส รัฐกลันตัน พร้อมด้วยพร้อมด้วยอาวุธปืนสงคราม และระเบิดในบ้านพักแห่งหนึ่ง แต่ เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ปี ๒๕๕๕ ศาลมาเลเซีย รัฐกลันตัน ได้ยกฟ้องนายมุฮัมหมัด สือดี ฮารี และนายเจดอเลาะ มะยูโน เพราะเชื่อว่าหลักฐานไม่แน่นหนาเพียงพอ และในเดือนพฤษภาคม ปีเดียวกัน ศาลสูงโกตา บารูห์ ได้สั่งยกฟ้องจำเลยอีกคน คือ นายมามะคอยรี สาแม โดยเชื่อคำให้การจำเลยว่าเป็นเพียงผู้พักอาศัย ไม่มีส่วนในการครอบครองอาวุธ ทำให้ฝ่ายไทยรู้สึกผิดหวังมาก ต่อมาเมื่อ เดือน มกราคม ๒๕๖๐ กลุ่มชายหกคน ถูกตำรวจมาเลเซียจับกุม ในอำเภอปาเซมัส รัฐกลันตัน ทางตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศมาเลเซีย พร้อมด้วยวัสดุและอุปกรณ์ทำระเบิด มีสามรายเป็นคนไทย โดยเจ้าหน้าที่ไทย ได้ระบุลงไปยังชัดเจนอีกว่า หนึ่งในสามคนไทยนั้น เป็นสมาชิกกลุ่มแบ่งแยกดินแดนปีอาร์เอ็นฝ่ายไทยไม่สามารถระบุได้ว่า ทางกรมมาเลเซียได้ดำเนินการกับทั้งหกรายอย่างไรบ้าง ทั้งนี้ ทางกรมไทยได้ติดต่อกับหัวหน้าสถานีตำรวจปาเซมัส แต่ได้รับคำตอบเพียงว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจสันติบาลมาเลเซีย หรือ Malaysian Special Branch: MSB เป็นผู้ดำเนินการจับกุม ทางกรมไทยต้องติดต่อกับตำรวจสันติบาลส่วนกลางในกัวลาลัมเปอร์เอง นอกจากนี้ไม่ได้มีการดำเนินการเพิ่มเติมใด ๆ ในการที่จะขอตัวบุคคลทั้งหก ราย เพราะเจ้าหน้าที่มาเลเซียไม่เปิดเผยว่าเป็นคนไทย แต่ก็ต้องขอบคุณทางกรมมาเลเซียที่ได้จับกุมกลุ่มคนอันตราย

๒. วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคที่ทำให้ไม่ได้รับความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาจากฝ่ายมาเลเซีย

จากการค้นคว้าข้อมูลในบทที่ ๓ เกี่ยวกับปัญหาข้อขัดข้องทั้ง ๑๕ ข้อ ที่ประเทศมาเลเซียไม่สามารถแสดงออกถึงการช่วยเหลือประเทศไทยในการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ รวมทั้งการวิเคราะห์ทำที่ที่แสดงออกและทำที่ที่ปรากฏของประเทศมาเลเซียต่อการช่วยแก้ปัญหาของไทย สามารถวิเคราะห์โดยรวมได้ว่า มาเลเซียเป็นประเทศที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาที่เป็นอย่างมาก เนื่องมาจากว่ามีอาณาเขตติดต่อกับทั้งสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย อีกทั้งประชาชนในพื้นที่มีการไปมาหาสู่กันอย่างสม่ำเสมอมีวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ใกล้เคียงกัน ที่สำคัญยังมีศาสนาและภาษาเป็นเครื่องเชื่อมสังคมในพื้นที่ของทั้งสองประเทศเข้าด้วยกัน สิ่งนี้ช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันของทั้งสองประเทศ อย่างไรก็ตามผู้ที่มีความคิดเห็นขัดแย้งกับแนวทางการดำเนินงานของประเทศใดประเทศหนึ่งมักอาศัยช่องว่างของอำนาจอธิปไตยในแต่ละประเทศ และสภาพภูมิประเทศที่รูกันดาร์ในการช่องสุ่มกำลัง และเข้าไปปฏิบัติการในพื้นที่ของอีกประเทศหนึ่ง เช่นการปฏิบัติการของโจรจีนคอมมิวนิสต์ที่ต้องการเปลี่ยนแปลงการปกครองในบางพื้นที่ของมาเลเซีย และขบวนการโจรก่อการร้ายที่ปฏิบัติการในไทย ไทยและมาเลเซียได้ร่วมมือกันเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว และในที่สุดปัญหาโจรจีนคอมมิวนิสต์ก็ได้จบลงไปสำหรับมาเลเซีย แต่ปัญหาโจรก่อการร้ายที่ปฏิบัติการในไทยยังคงมีให้เห็นอยู่จนทุกวันนี้ ทั้งนี้ด้วยระบบการปกครองแบบสาธารณรัฐของมาเลเซียที่แตกต่างไปจากไทย ด้วยประชาชนของมาเลเซียที่ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ด้วยสภาพทางด้านเศรษฐกิจในพื้นที่ตอนบนของมาเลเซียที่มีรายได้ของประชากรเหนือกว่าไทยเล็กน้อย และด้วยการแก้ปัญหาของมาเลเซียที่ค่อนข้างสวนทิศทางของกระแสจากตะวันตกมิได้ตามกระแสเช่นรัฐบาลไทย ได้ส่งผลให้การแก้ปัญหาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นไปด้วยความยากลำบาก ด้วยความคาดหวังของประชาชนในพื้นที่ที่ต้องการให้สภาพความเป็นอยู่ของตน

ไม่ต้องไปกว่าในมาเลเซีย ต้องการให้รัฐบาลไทยเห็นความสำคัญของศาสนาอิสลามและประชากรโลกที่นับถือศาสนาอิสลาม มิใช่ตามแต่กระแสโลกตะวันตกแต่เพียงอย่างเดียว นอกจากนี้กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบในพื้นที่ก็ได้อาศัยโอกาสนี้หลบซ่อนตัว และซ่องสุมกำลังเพื่อปฏิบัติการในไทยได้อย่างง่ายดาย ในฐานะที่เป็นชาวมุสลิมด้วยกันประกอบกับหลักคำสอนทำให้มาเลเซียไม่สามารถที่จะดำเนินอะไรไปได้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

แนวทางในการแสวงความร่วมมือจากฝ่ายมาเลเซีย เพื่อการแก้ไขปัญหาย่างบังเกิดผล

๑. เริ่มจากภายในบ้านของตนเอง

๑.๑ **สร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย** ด้วยการปฏิบัติงานอย่างทุ่มเทและมีประสิทธิภาพของหน่วยงานที่รับผิดชอบ ทั้งกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค ๔ ส่วนหน้า กองบัญชาการผสมพลเรือนตำรวจทหาร ศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้ และหน่วยกำลังในพื้นที่ทั้งทหารและตำรวจ รวมทั้งกำลังกึ่งทหารและกำลังประชาชนในพื้นที่ ด้วยความเสียสละและกล้าหาญ พร้อมกับ จัดตั้งเฝ้าระวังหรือสาเหตุของปัญหา โดยเฉพาะรากเหง้าของปัญหา ได้แก่ เรื่องเชื้อชาติ โดยการยอมรับความเป็น “เชื้อชาติมลายู สัญชาติไทย” ศาสนา โดยชี้ให้เห็นว่าศาสนาทุกศาสนาสอนให้คนเป็นคนดี และยอมรับในความแตกต่าง ภาษา ต้องทำให้เกิดการยอมรับการใช้ภาษาไทยเป็นภาษาราชการของทั้งประเทศ เพราะภาษาเป็นได้ทั้งสะพานและกำแพง และชี้ให้เห็นว่าการที่มีความสามารถใช้ภาษาได้มากกว่า ๑ ภาษา เป็นความได้เปรียบมิใช่ปมด้อย ประวัติศาสตร์ต้องปราศจากการบิดเบือน หรือตัดตอนรื้อฟื้น ซึ่งจะทำให้เกิดความวุ่นวายไม่รู้จบ และอัตลักษณ์หรือวิถีชีวิตที่เป็นความหวงแหนของชาวมลายูมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ต้องไม่ถูกกระทบ

๑.๒ **ยึดถือความเป็นธรรมและกระบวนการยุติธรรม** การยึดถือความเป็นธรรมและการใช้กระบวนการยุติธรรมเท่านั้นที่จะได้รับการยอมรับจากทุกสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา และอัตลักษณ์ค่อนข้างสูง จึงต้องพยายามที่จะยึดถือความเป็นธรรมและการใช้กระบวนการยุติธรรมอย่างเคร่งครัด แล้วตามด้วยการใช้ยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ทุกส่วนราชการควรน้อมนำยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” เป็นแนวทางในการดำเนินงานของหน่วย ต้องมีความเข้าใจในสถานการณ์ เข้าใจพื้นที่ เข้าใจคน และเข้าใจงาน ต้องเข้าถึงพื้นที่ เข้าถึงประชาชน เพื่อให้ทราบความต้องการที่แท้จริงของพื้นที่ ของประชาชน และพัฒนาอย่างตรงเป้า ตรงความต้องการ

๑.๓ **สร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง** โดยการใช้การประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบ ด้วยความน่าเชื่อถือ เพื่อขจัดความหวาดระแวง ความสงสัย ความเข้าใจผิด ทั้งต่อประชาชนในพื้นที่และต่อสังคมโลก อันจะนำมาซึ่งการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ปราศจากความหวาดระแวง ความขัดแย้ง และการแทรกแซงจากต่างประเทศ พร้อมกับส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วม ในการดำเนินการใด ๆ ของภาครัฐที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชนไม่ว่าจะเป็นส่วนใหญ่หรือส่วนน้อย จำต้องได้รับความเห็นชอบ และมีส่วนร่วมของประชาชน เช่นการจัดให้มีการลงประชามติก่อนการดำเนินโครงการต่าง ๆ ของรัฐ โดยเฉพาะในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีความละเอียดอ่อนเรื่องศาสนา วัฒนธรรม และการ

ดำเนินชีวิต จึงควรมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างจริงจัง รวมถึงการ พัฒนาการศึกษ ให้อุดหนุนเพื่อให้เยาวชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้สามารถเข้าสู่กระแสหลักของประเทศขณะที่ยังคงดำรงอัตลักษณ์ความเป็นมลายูมุสลิมได้ รวมทั้งการปลอดจากการปลูกฝังอุดมการณ์การแบ่งแยกดินแดน หรือการเบียดเบียนคำสอนของศาสนาของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ทั้งตาดีกา ปอเนาะ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา และสถาบันอุดมศึกษา

๑.๔ พัฒนาเศรษฐกิจให้สมดุล ต้องพัฒนาเศรษฐกิจอย่างสมดุลทั้งความต้องการของพื้นที่เป็นส่วนรวม และการใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมและอัตลักษณ์ หรือวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ รวมถึงสร้างความเข้าใจและความร่วมมืออันดีกับต่างประเทศโดยเฉพาะประเทศมาเลเซีย ต้องสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องต่อสังคมโลก ด้วยการประชาสัมพันธ์และการดำเนินการทางการทูตอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะประเทศมุสลิมในกลุ่ม OIC เพื่อให้ได้รับความร่วมมืออันดีจากต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศมาเลเซีย ซึ่งเป็นประเทศมุสลิมที่มีเขตแดนติดประเทศไทย และมีอิทธิพลอย่างสูงต่อการดำเนินการต่อปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

๒. การแสวงความร่วมมือจากมาเลเซีย

๒.๑ ความร่วมมือในการปราบปรามการก่อความไม่สงบ หรือความร่วมมือในการปราบปรามขบวนการแบ่งแยกดินแดน ซึ่งเป็นสุดยอดของความ ต้องการ เนื่องจากไทยเคยให้ความร่วมมือในการดำเนินการต่อโจรคอมมิวนิสต์มลายา (จคม.) ซึ่งเป็นกองกำลังติดอาวุธของพรรคคอมมิวนิสต์ มลายา (พคม.) ที่พยายามยึดการปกครองมาเลเซีย จนเป็นผลสำเร็จ แต่มาเลเซียยังคงบ่ายเบี่ยงโดยอ้างว่าเรื่องการก่อความไม่สงบเป็นปัญหาภายในของไทยที่มาเลเซียไม่ต้องการแทรกแซง ผิดกับปัญหา จคม.ซึ่งเป็นปัญหาร่วมเพราะ จคม.เข้ามาอาศัยอยู่ในดินแดนของไทย ซึ่งหากมาเลเซียยอมรับความร่วมมือเรื่องนี้ก็เท่ากับยอมรับความร่วมมือทุกเรื่องที่จะกล่าวต่อไป

๒.๒ การจับตัวผู้ที่มีหมายจับที่หลบหนีเข้าไปอยู่ในมาเลเซีย จากการสืบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจและจากแหล่งข่าวของทางราชการพบว่า มีผู้ก่อความไม่สงบและผู้ที่ทำผิดกฎหมายหลบหนีเข้าไปอยู่ในมาเลเซียจำนวนมาก อาจอยู่ในฐานะราษฎรชาวมาเลเซียเนื่องจากเป็นบุคคลสองสัญชาติ ทางของไทยต้องการความร่วมมือจากมาเลเซียในเรื่องนี้ และมีการร้องขอให้ทางการมาเลเซียจับกุมผู้ที่มีหมายจับที่หลบหนีไปอาศัยในมาเลเซียหลายครั้ง แต่ยังไม่ได้รับความร่วมมือไม่มากเท่าที่ควร โดยมาเลเซียมักอ้างว่ามีข้อมูลไม่เพียงพอในการติดตามจับกุม สำหรับเรื่องนี้ถ้าพิจารณาให้ดีแล้ว จะเห็นว่าความเป็นมลายูมุสลิม ทำให้มาเลเซียไม่ยากจับผู้กระทำผิดกฎหมายที่ไทยร้องขอซึ่งเป็นชาวมลายูมุสลิมให้ไทยซึ่งเป็นรัฐบาลไทยพุทธ เนื่องจากกลัวถูกตำหนิจากประเทศมุสลิมและการโจมตีของพรรคฝ่ายค้าน ดังนั้นการขอความร่วมมือจากมาเลเซียในเรื่องนี้ ควรทำในลักษณะปิดลับ และเมื่อได้รับความร่วมมือจากมาเลเซียในการจับกุมตัวส่งให้แล้ว ต้องนำตัวไปดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรมที่ถูกต้อง

๒.๓ การแก้ปัญหาบุคคลสองสัญชาติ แม้ว่าปัญหาบุคคลสองสัญชาติจะเป็นปัญหาชายแดน ที่เกิดขึ้นต่อเนื่องมาเป็นเวลานาน และการแก้ไขปัญหายังไม่มีความคืบหน้าเท่าที่ควรตามที่ได้กล่าวไปแล้ว แต่ปัญหาบุคคลสองสัญชาติถูกพิจารณาว่าเป็นสาเหตุหนึ่งของความยากลำบากในการแก้ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพราะผู้ก่อความไม่สงบที่เป็นบุคคล

สองสัญชาติอาจหนีเข้าไปอาศัยอยู่ในมาเลเซียได้อย่างเสรี แต่ก็มี ความจำเป็นที่จะแสวงความร่วมมือจากมาเลเซียในการแก้ปัญหาต่อไป เพราะยังไม่มีสูตรสำเร็จในการแก้ปัญหา

๒.๔ การตรวจสอบและยุติการใช้ดินแดนมาเลเซียของผู้ก่อความไม่สงบ เรื่องนี้ ฝ่ายไทยต้องหาหลักฐานที่ชัดเจนและแน่นอน เพื่อให้มาเลเซียยอมรับว่ามี การใช้ดินแดนมาเลเซียของผู้ก่อความไม่สงบ ไม่ว่าจะ เป็นแหล่งพักพิง ที่จัดประชุม หรือเป็นที่ฝึกการก่อการร้าย แต่ก็เป็น การยากที่ มาเลเซียจะยอมรับอย่างเป็นทางการ ความสัมพันธ์ที่ดีของผู้นำที่มีความรับผิดชอบต่อนโยบายทุกระดับ กับฝ่ายมาเลเซียเท่านั้น จะทำให้มาเลเซียยอมรับได้อย่างไม่เป็นทางการพร้อมทั้งความร่วมมือเรื่อง อื่น ๆ ที่จะตามมา

๒.๕ การเข้มงวดเรื่องการผ่านแดนและการปิดชายแดน การเข้มงวดเรื่อง การผ่านแดนเป็นมาตรการหนึ่งของการป้องกันการหลบหนีของผู้ก่อความไม่สงบหรือผู้ทำผิดกฎหมายเข้าไปใน มาเลเซีย หรือป้องกันผู้ก่อความไม่สงบที่อาศัยอยู่ในมาเลเซียเข้ามาก่อเหตุในฝั่งไทย ซึ่งดำเนินการได้ ยากเนื่องจากเขตแดนไทย – มาเลเซีย มีความยาวถึง ๖๔๗ กิโลเมตร และจะต้องกระทำร่วมกัน ทั้ง สองฝ่าย ส่วนเรื่อง การปิดชายแดนนั้นมีความจำเป็นที่จะต้องขอความร่วมมือจากมาเลเซียในกรณีที่มี การปิดล้อมตรวจค้นใกล้แนวชายแดน เพื่อป้องกันการหลบหนีข้ามพรมแดนของผู้ก่อความไม่สงบ

๒.๖ การใช้กฎหมายความมั่นคงภายใน (Internal Security Act: ISA) เนื่องจาก มาเลเซียมีกฎหมายความมั่นคงภายใน ที่บังคับใช้โดยหน่วยงานของรัฐที่มีประสิทธิภาพ ตามกฎหมาย ความมั่นคงภายในนี้ ทาง การสามารถจับกุมตัวผู้ต้องสงสัยว่าจะเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศ ไปกักขังไว้เป็นเวลานานโดยไม่ต้องแจ้งข้อหา ในกรณีที่มาเลเซียไม่สามารถจับตัวผู้ก่อความไม่สงบ ส่งให้ ไทยได้ มาเลเซียอาจช่วยไทยด้วยการใช้กฎหมายความมั่นคงนำตัวบุคคลดังกล่าวไปกักขังไว้ได้

๒.๗ การลักลอบวัตถุระเบิด ตามที่ได้กล่าวมาแล้วว่าดินระเบิดหลักที่ใช้ในการก่อ เหตุระเบิดในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้บางส่วนผลิตจากประเทศมาเลเซีย รวมทั้งปุ๋ยที่ใช้เข้าไปทำเป็นดิน ระเบิดได้ก็ผลิตในประเทศมาเลเซีย จึงเป็นความจำเป็นที่ไทยจะต้องขอความร่วมมือจากมาเลเซียใน การควบคุมวัตถุระเบิดและปุ๋ยเหล่านี้ เพื่อไม่ให้มีการเล็ดลอดนำไปก่อเหตุในฝั่งไทย อาจเสริมด้วยการ การแลกเปลี่ยนข่าวสาร เป็นความร่วมมือที่ให้ผลทั้งในเชิงปฏิบัติ คือมีการแลกเปลี่ยนข่าวสารที่เป็น ประโยชน์ โดยเฉพาะข่าวความเคลื่อนไหวของผู้ก่อความไม่สงบในมาเลเซียและให้ผลเชิงสัญลักษณ์ว่า ทั้งสองประเทศมีความร่วมมือกันอย่างดี มาเลเซียอยู่ฝ่ายไทยและร่วมมือกับไทยในการแก้ปัญหาความไม่ สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ นอกจากนี้ การควบคุมสื่อก็เป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากสื่อมาเลเซียมัก ลงข่าวที่บิดเบือนที่เข้าข้างผู้ก่อความไม่สงบและตำหนิการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐไทย รวมทั้งตอกย้ำ ความชอบธรรมในการแบ่งแยกดินแดนของ ผู้ก่อความไม่สงบ ซึ่งมาเลเซียมีการบังคับใช้กฎหมายที่ เด็ดขาดและสามารถมีอิทธิพลต่อการเสนอข่าวของสื่อ ซึ่งไทยอาจขอร้องให้มาเลเซียควบคุมสื่อมาเลเซีย ให้เสนอข่าวตามความเป็นจริงไม่บิดเบือนหรือเข้าข้างผู้ก่อความไม่สงบ

๒.๘ การใช้บทบาทในองค์กรการประชุมอิสลามหรือ Organizational of Islamic Conference: OIC ตามที่ได้กล่าวมาแล้วว่ามาเลเซียเป็นที่ยอมรับของโลกมุสลิมและมีบทบาทนำใน OIC ซึ่งไทยควรแสวงประโยชน์จากจุดนี้ด้วยการขอความร่วมมือจากมาเลเซีย ในการสร้างความเข้าใจที่ ถูกต้องในการแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยต่อโลกมุสลิม เพื่อป้องกันการเข้าข้างผู้ก่อความ ไม่สงบที่พยายามแบ่งแยกดินแดนหรือแทรกแซงกระบวนการแก้ปัญหาของไทย รวมทั้งให้การ

สนับสนุนไทยในการแก้ปัญหา ให้ OIC เน้นย้ำ การเป็นตัวอย่างของมุสลิมสายกลางที่ไม่นิยมความรุนแรง ไทยอาจขอความร่วมมือจากมาเลเซียในการแสดงตัวอย่างความเป็นมุสลิมสายกลางที่ไม่นิยมความรุนแรง ว่าสามารถอยู่ร่วมกับ ผู้นับถือศาสนาอื่นได้อย่างมีความสุข ให้แก่ชาวมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ อาจจะมีเริ่มต้นด้วยการนำผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน จากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ไปศึกษาดูงานในประเทศมาเลเซีย หรือมาเลเซียจัดส่งเจ้าหน้าที่มาเผยแพร่ทำความเข้าใจกับชาวมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นต้น

๒.๙ ความช่วยเหลือในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เนื่องจากมาเลเซียประสบความสำเร็จในการจัดระเบียบปอเนาะ ให้มีการสอนทั้งความรู้ทางศาสนาและความรู้ทางวิชาการ ทำให้นักเรียนที่จบการศึกษามีแนวทางและโอกาสในการประกอบอาชีพ จึงควรขอความร่วมมือจากมาเลเซียในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาหรือจัดระเบียบการศึกษาในสถาบันด้านการศาสนา ได้แก่ ตาดีกา ปอเนาะ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา และระดับอุดมศึกษา พร้อมกับการส่งเสริมของภาครัฐให้มีการลงทุนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ การที่ปัญหาเศรษฐกิจและปัญหาการว่างงานเป็นสาเหตุหนึ่งของปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ การสร้างงานเพื่อให้เกิดการจ้างงานในพื้นที่จึงเป็นความจำเป็นประการหนึ่ง ซึ่งไทยสามารถเชิญให้มาเลเซียเข้ามาลงทุนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามแผนพัฒนาพื้นที่พิเศษ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ (Southern Development Plan) ซึ่งมีการให้สิทธิพิเศษต่าง ๆ แก่นักลงทุน นอกจากนี้อาจต้องเพิ่มเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนให้กระจายในพื้นที่ชายแดนให้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในเขตเศรษฐกิจจังหวัดนราธิวาส ยะลา ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจให้มีความทันสมัยทำให้การคมนาคมสะดวกรวดเร็วและปลอดภัย และเพิ่มศักยภาพของเศรษฐกิจท้องถิ่นควบคู่กันไปเพื่อให้ชาวบ้านได้ปรับตัวให้เข้ากับแนวทางของสังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรม

แนวทางการใช้กลไกความร่วมมือชายแดนไทย – มาเลเซีย ในการแก้ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้

๑. นโยบายความมั่นคงแห่งชาติของไทยต่อมาเลเซีย โดยที่นโยบายความมั่นคงแห่งชาติของไทยต่อมาเลเซีย เป็นส่วนหนึ่งของนโยบายความมั่นคงแห่งชาติของไทยต่อประเทศเพื่อนบ้าน พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นฉบับปัจจุบัน ซึ่งเกิดขึ้นหลังเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ประทุขึ้น เมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๔๗ จึงมีความทันสมัย และมีการพิจารณาอย่างรอบด้านจากผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์อย่างแท้จริง นโยบาย ฯ นี้ จึงสามารถเป็นกรอบในการใช้ความร่วมมือชายแดนไทย – มาเลเซีย เพื่อแก้ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยอย่างพอเพียง ซึ่งกลไกทุกระดับและทุกส่วนราชการที่เกี่ยวข้องพึงยึดถือเพื่อแปรเป็นแนวทางการดำเนินงานของทุกส่วนฝ่ายอย่างมีเอกภาพ เพื่อมุ่งไปสู่จุดหมายเดียวกัน คือความสงบสุขของจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย

๒. กลไกนอกกรอบความตกลง ฯ ว่าด้วยความร่วมมือชายแดน กลไกนอกกรอบความตกลง ฯ ว่าด้วยความร่วมมือชายแดน ได้แก่ การเยือนอย่างเป็นทางการของนายกรัฐมนตรี การหารือประจำปีของนายกรัฐมนตรี หรือ Annual Consultation คณะกรรมาธิการร่วมไทย –

มาเลเซีย หรือ Joint Commission คณะกรรมการจัดทำหลักเขตแดนร่วมไทย - มาเลเซีย หรือ Land Boundary Committee และคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาสำหรับพื้นที่ชายแดนไทย - มาเลเซีย หรือ Joint Development Strategy รวมทั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานเฉพาะกิจอื่น ๆ ที่มีได้กล่าวไว้ในเอกสารเล่มนี้ คงอยู่นอกเหนือขอบเขตของการจัดทำเอกสารวิจัยนี้ที่จะพิจารณาว่ามีความเหมาะสมเพียงพอหรือไม่ ประเด็นสำคัญอยู่ที่ผู้รับผิดชอบทุกระดับต้องตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตระหนักว่าความร่วมมือจากมาเลเซียมีส่วนสำคัญในการยุติปัญหา และจะแสวงประโยชน์จากความร่วมมือชายแดนไทย - มาเลเซีย ไปใช้ในการแก้ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้อย่างไร

๓. ความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งประเทศไทยกับรัฐบาลแห่งประเทศมาเลเซีย ว่าด้วยความร่วมมือชายแดน ฉบับลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๔๓ ความตกลง ฯ นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในการเพิ่มพูนความมั่นคงและเสถียรภาพในพื้นที่ชายแดน โดยการแก้ไขปัญหาาร่วมกันในพื้นที่ดังกล่าว และเพื่อพัฒนาและส่งเสริมกิจการที่เป็นประโยชน์ร่วมกันในพื้นที่ชายแดน และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวรัฐบาลของประเทศทั้งสองจะดำเนินงานเพื่อพิจารณาและดำเนินการหรือจัดให้มีการดำเนินการตามมาตรการ รวมทั้งเครื่องมืออันเป็นกลไกที่เหมาะสมในการจัดการต่อปัญหาาร่วม ในพื้นที่ชายแดน ซึ่งกล่าวไว้แล้วในบทที่ ๓ รวมทั้งกำหนดกลไกต่าง ๆ พร้อมทั้งอำนาจหน้าที่ของแต่ละกลไก และเงื่อนไขต่าง ๆ ในการดำเนินการตามความตกลง ฯ อย่างไรก็ตาม ความตกลง ฯ ฉบับนี้ จัดทำตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๓๕ จนกระทั่งมีการลงนามในวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๔๓ บนความพยายามของฝ่ายไทยที่จะให้มาเลเซียยอมรับว่าปัญหาขบวนการโจรก่อการร้ายในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย เป็นปัญหาาร่วม ซึ่งแม้จะไม่ประสบความสำเร็จแต่ก็ได้เปิดช่องไว้ให้คณะกรรมการชายแดนทั่วไปสามารถตกลงกันได้ภายหลัง และเพื่อให้สามารถใช้ความตกลง ฯ ว่าด้วยความร่วมมือชายแดน ในการแก้ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยได้ ควรมีการพิจารณาแก้ไขในประเด็นต่อไปนี้

๓.๑ ควรระบุไว้ในวัตถุประสงค์ของความร่วมมือว่า ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย ซึ่งอาจคาบเกี่ยวไปยัง ๔ รัฐภาคเหนือของมาเลเซีย เป็นปัญหาาร่วมที่ทั้งสองประเทศต้องร่วมมือกันแก้ไข

๓.๒ ควรเปลี่ยนขอบเขตของพื้นที่ตามความตกลง ฯ จากพื้นที่ชายแดน ซึ่งตามความตกลง ฯ ให้กำหนดไว้เพียง ๕ กิโลเมตรจากเส้นเขตแดนทางบก และ ๑๐ ไมล์ทะเลจากเส้นแบ่งเขตทะเลอาณาเขต เป็น ๔ หรือ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยกับ ๔ รัฐภาคเหนือของมาเลเซีย ให้สามารถครอบคลุมทั้งพื้นที่ที่มีปัญหา

๓.๓ ควรทบทวนเรื่องการอนุญาตข้ามแดนของกองกำลังรักษาความมั่นคงของทั้งสองประเทศ

๓.๔ ควรมีการทบทวนองค์ประกอบของคณะกรรมการและคณะทำงานตามโอกาสที่เหมาะสม

๓.๕ ควรมีมาตรการที่ทำให้มาเลเซียหันมาให้ความร่วมมือในลักษณะต่างตอบแทนมากขึ้นเช่นการภัยที่ผู้ก่อเหตุรุนแรงจะไปร่วมมือกับกลุ่มผู้ก่อการร้ายรัฐอิสลามหรือ Islamic State หรือ IS เป็นต้น

๔. กลไกภายใต้ความตกลง ฯ ว่าด้วยความร่วมมือชายแดน กลไกภายใต้ความตกลง ฯ ว่าด้วยความร่วมมือชายแดน ได้แก่ คณะกรรมการชายแดนทั่วไป คณะกรรมการระดับสูง คณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค คณะทำงานของคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค กรมกิจการชายแดนทหาร และสำนักงานประสานงานชายแดนไทย – มาเลเซีย โดยโครงสร้างมีความเหมาะสม เป็นเวทีของความร่วมมือแต่ละระดับที่มีขอบเขตบทบาทและความรับผิดชอบแตกต่างกันไป โดยตัวคณะกรรมการแต่ละคณะควรมีการทบทวนและปรับปรุงให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป ควรมีผู้บัญชาการเหล่าทัพอยู่ในคณะกรรมการชายแดนทั่วไป หรือคณะกรรมการระดับสูง เพื่อให้มีความสมบูรณ์ของความร่วมมือชายแดนด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้องกับกองทัพในระดับที่เหมาะสม โดยตัวสำนักงานเลขานุการ กรมกิจการชายแดนเป็นหน่วยงานที่ตั้งใหม่เพื่อการนี้โดยเฉพาะ จึงมีความเหมาะสม ณ เวลาปัจจุบัน ส่วนสำนักงานประสานงานชายแดนไทย – มาเลเซีย มีสถานะเป็นหน่วยปฏิบัติราชการสนามในลักษณะวาระละ ๑ ปี ซึ่งขัดแย้งกับความเป็นจริงที่ว่า การดำเนินความร่วมมือชายแดนไทย – มาเลเซีย เป็นการดำเนินการตามสนธิสัญญา (Treaty) ความตกลง (Agreement) พันธะสัญญา (Commitment) และบันทึกการประชุม (Minutes) ที่ต้องการการดำเนินการในลักษณะที่ต่อเนื่อง โดยเฉพาะเมื่อต้องการนำความร่วมมือชายแดนไทย – มาเลเซียไปใช้ในการแก้ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ สำนักงานประสานงานชายแดนไทย – มาเลเซีย จึงจำเป็นต้องมีความใกล้ชิดและรู้จักจริงในปัญหา ซึ่งต้องใช้เวลาในการสร้างสม

สรุป

การศึกษาวิจัยในบทที่ ๔ สามารถตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ ๓. เพื่อศึกษาแนวทางการแสวงหาความร่วมมือกับมาเลเซียในการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งสรุปได้ว่า ปัญหาความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศมาเลเซีย และยังมีช่องทางในการออกทะเลซึ่งสามารถไปได้ถึงประเทศเพื่อนบ้านต่าง ๆ ในภูมิภาค ควรจะได้มีการคำนึงถึงความร่วมมือระหว่างประเทศในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาข้ามชาติอันเนื่องมาจากอาชญากรรมข้ามชาติ ไม่ว่าจะเป็น ผู้ก่อการร้ายข้ามชาติ โจรก่อการร้ายข้ามชาติ โจรสลัดในทะเลนานาชาติ หรือแม้แต่กลุ่มคนสองสัญชาติหรือผู้อพยพข้ามชาติก็ตาม เป็นเรื่องที่ทางการไทยจะต้องดำเนินการโดยเร่งด่วนและถือเป็นวาระแห่งชาติ ซึ่งนอกจากจะดำเนินการปรับแก้ยุทธศาสตร์ภายในประเทศให้มีความเข้มแข็งเด็ดขาดในทุกๆ ด้านโดยเฉพาะมาตรการทางกฎหมายซึ่งถือเป็นเรื่องที่หลักสากลยอมรับและให้การเคารพ ขณะเดียวกันในระดับนานาชาติ รัฐบาลจะต้องทำความเข้าใจต่อประชาคมโลกในปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วยการใช้เครื่องมือที่มี นั่นก็คือเจ้าหน้าที่ทางการทูตไม่ว่าจะเป็นในส่วนของกระทรวงต่างประเทศ กระทรวงกลาโหม หรือตัวแทนจากกระทรวงทบวงกรมอื่น ๆ นอกจากนี้แล้วสื่อมวลชนของไทยเองก็จะมีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการสื่อสารกับประชาคมโลกในความเข้าใจที่ถูกต้อง ทั้งนี้ประเด็นที่ต้องเน้นย้ำในการสร้างความเข้าใจก็คือรากเหง้าของปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ความพยายามในการแก้ปัญหา

ในพื้นที่ สิทธิเสรีภาพและความเสมอเท่าเทียมกันของประชาชนทุกหมู่เหล่า เชื้อชาติ ศาสนาในสังคมไทย

การสนับสนุนการแก้ปัญหาทางด้านสิทธิมนุษยชน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาความขัดแย้งในที่ต่าง ๆ ในสังคมหรือการช่วยเหลือประชาชนทุกเผ่าพันธุ์ ทุกชาติ ศาสนา ด้วยการส่งเจ้าหน้าที่เข้าไปปฏิบัติภารกิจเพื่อสันติภาพ ภารกิจเพื่อมนุษยธรรม หรือด้วยการส่งความช่วยเหลือต่าง ๆ ไปเท่าที่ประเทศไทยจะทำได้มีความสามารถเพียงพอ โดยทั้งนี้กลุ่มประเทศที่ไทยควรได้เข้าไปสร้างความเข้าใจและการช่วยเหลือควรเน้นไปที่ประเทศที่นับถือศาสนาอิสลาม และประเทศที่เคยให้การสนับสนุนกลุ่มขบวนการแบ่งแยกดินแดนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นความเร่งด่วนแรก ๆ การดำเนินงานด้านการทูตกับประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศมาเลเซียที่มีอาณาเขตติดต่อกันนั้น ควรจะได้มีการจัดทำข้อตกลงร่วมกันในอันที่จะป้องกันและแก้ไขปัญหานั้นเนื่องมาจากกลุ่มอาชญากรรมข้ามชาติต่าง ๆ และจัดระเบียบตามแนวชายแดนซึ่งยังคงมีปัญหา เช่นในเรื่องของบุคคลสองสัญชาติ การอพยพและลักลอบกระทำความผิดกฎหมายโดยอาศัยช่องว่างของอำนาจอธิปไตยของแต่ละประเทศควรได้มีการช่วยกันป้องกันและปราบปรามผู้ก่อการร้ายข้ามชาติ โจรก่อการร้ายข้ามชาติ โจรสลัดที่อาศัยประเทศใดประเทศหนึ่งเป็นฐานปฏิบัติการหรือที่พักพิงและเข้าปฏิบัติการอันผิดกฎหมายในอีกประเทศหนึ่ง นอกจากนี้แล้วงานด้านการทูตกับประเทศอื่น ๆ นั้นก็ควรที่จะได้มีความร่วมมือกันทั้งในด้านการข่าวและการปฏิบัติการเพื่อแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ที่เกิดขึ้นในภูมิภาค ในการดำเนินการดังกล่าวนี้ เราควรจะได้อาศัยความร่วมมือทั้งทางด้านพลเรือน และทางด้านทหารผ่าน Association Southeast Asian Nations หรือ ASEAN และ ASEAN Regional Forum หรือ ARF ตลอดจนความร่วมมือทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการเพื่อผลักดันให้เกิดความร่วมมืออย่างแท้จริง แล้วเสริมด้วยกลไกที่มีอยู่ซึ่งอาจต้องทำในลักษณะต่างตอบแทน เพราะทุกประเทศย่อมคำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติ

สำหรับแนวทางเฉพาะในการแสวงหาความร่วมมือจากประเทศมาเลเซีย ต่อการแก้ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย โดยที่ประเทศไทยและมาเลเซียมีการดำเนินความร่วมมือกันในด้านต่าง ๆ หลายกรอบ และหลายระดับ ทั้งระดับนายกรัฐมนตรี ระดับคณะกรรมการร่วม คณะกรรมการจัดทำหลักเขตแดนร่วม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กลไกตามความตกลงระหว่างรัฐบาล ฯ ว่าด้วยความร่วมมือชายแดน ฉบับลง ๑๘ พ.ค. ๕๓ โดยมีนโยบายความมั่นคงแห่งชาติของไทยต่อมาเลเซียเป็นกรอบการดำเนินการ ซึ่งการที่จะให้ฝ่ายมาเลเซียให้การสนับสนุนการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ อย่างจริงจังนั้น ควรเริ่มต้นด้วยรัฐบาลไทยและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องตามกลไกความร่วมมือต่าง ๆ ตลอดจนประชาชนชาวไทยทุกคนจะต้องมีทัศนคติที่ดีต่อมาเลเซียในฐานะเพื่อนบ้านหรือหุ้นส่วน ควรเข้าใจข้อจำกัดในเรื่องความเป็นมลายูมุสลิมของมาเลเซียเช่นเดียวกับผู้ก่อความไม่สงบ พยายามให้มาเลเซียยอมรับความเป็นปัญหาร่วมของปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ แต่ต้องระมัดระวังเรื่องการแทรกแซงกิจการภายใน ฝ่ายไทยต้องมีเอกภาพทางความคิดและท่าทีที่ชัดเจนในการแสวงหาความร่วมมือ และต้องมีหลักฐานที่หนักแน่นเพื่อยืนยันหรือสนับสนุนข้อเรียกร้อง โดยควรมีทางออกให้ฝ่ายมาเลเซียในลักษณะ win - win situation ทุกส่วนที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับกลไกความร่วมมือ ที่มีอยู่และพิจารณาใช้ให้เกิดประโยชน์ ใช้เวทีความร่วมมือในการพัฒนาความสัมพันธ์ส่วนตัว มีการพัฒนาขีด

ความสามารถในการติดต่อสื่อสาร และเพิ่มพูนความถี่ของการปฏิสัมพันธ์ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการติดตามความร่วมมือจนประสบผลสำเร็จ

บทที่ ๕

สรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง แนวทางในการเสริมสร้างความร่วมมือกับประเทศมาเลเซียในการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้ตั้งวัตถุประสงค์การวิจัยไว้จำนวน ๓ ข้อ ได้แก่

๑. เพื่อศึกษาสถานการณ์การก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และสาเหตุที่ทำให้การแก้ไขปัญหาไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร
๒. เพื่อศึกษาความร่วมมือระหว่างไทยกับมาเลเซีย ในการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
๓. เพื่อศึกษาแนวทางในการแสวงความร่วมมือกับมาเลเซียในการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ผลการศึกษามีคำตอบวัตถุประสงค์การวิจัยสรุปได้ดังนี้

๑. ผลการวิจัยตอบวัตถุประสงค์ข้อ ๑. เพื่อศึกษาสถานการณ์การก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และสาเหตุที่ทำให้การแก้ไขปัญหาไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งสรุปได้ว่า เหตุการณ์ความรุนแรงในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นปัญหาที่สั่งสมมาเป็นเวลานานและมีความซับซ้อน ละเอียดอ่อนและเชื่อมโยงกันหลายมิติ ทั้งในด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม การศึกษา การเมือง การปกครองภายในประเทศ และปัญหาความชอบธรรมในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากสภาพของปัญหาสามารถแยกออกเป็น ปัญหาแนวคิดในการแบ่งแยกดินแดน ซึ่งเป็นปัญหาหลักและปัญหาภัยแทรกซ้อน อันได้แก่ปัญหาอาชญากรรม การค้ามนุษย์ เลื่อนและสินค้าหลักเถื่อน ยาเสพติด ปัญหาผู้มีอิทธิพลและธุรกิจผิดกฎหมาย ซึ่งซ้ำเติมให้สภาพปัญหาที่มีความซับซ้อน และเกิดภาพ ความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ซึ่งแม้ว่าที่ผ่านมา รัฐบาลไทย ได้ทุ่มเทระดมสรรพกำลัง เพื่อการแก้ไขปัญหาอย่างเต็มความสามารถ จนทำให้สถานการณ์ในพื้นที่มีแนวโน้มดีขึ้น สถิติเหตุการณ์และการสูญเสียชีวิตลดลง โครงสร้างของกลุ่ม ผู้ก่อเหตุรุนแรง ถูกทำลาย สูญเสียกองกำลังติดอาวุธ มวลชนและแนวร่วมลดลง แต่สถานการณ์ก็ยังคงไม่ยุติ ผู้ก่อเหตุรุนแรงยังคงพยายามก่อเหตุ โดยได้ปรับเปลี่ยนวิธีและรูปแบบในการก่อเหตุมาเป็น การก่อเหตุแบบเร่งด่วนมากขึ้น รวมทั้งมุ่งกระทำต่อเป้าหมายที่ทำให้เกิดผลกระทบในวงกว้าง เช่น เขตเมืองเศรษฐกิจ และเป้าหมายที่เป็นเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งสาเหตุที่ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากจะต้องต่อสู้กับกองกำลังติดอาวุธของกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงแล้ว ยังต้องต่อสู้ทางความคิดกับอุดมการณ์ ในการแบ่งแยกดินแดนโดยอาศัยการบิดเบือนคำสอนศาสนาเป็นเครื่องมือ ในขณะที่การแก้ไขปัญหาด้านการพัฒนาโครงสร้างทางสังคม การศึกษา และเศรษฐกิจ ในพื้นที่ ยังคงอยู่ในระหว่างการเร่งรัดดำเนินการของทุกฝ่าย ซึ่งจำเป็นต้องใช้เวลาดำเนินการ สาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้การแก้ไขปัญหาเกิดอุปสรรคได้แก่การแสวงความร่วมมือจากฝ่ายมาเลเซียในการแก้ไขปัญหา ยังไม่ประสบผลสำเร็จ ซึ่ง

แม้ว่ามาเลเซียจะแสดงท่าทีในการให้ความร่วมมือกับไทยในการแก้ปัญหา ไม่ว่าจะเป็นการร่วมพัฒนาโครงการด้านเศรษฐกิจและสังคมตามแนวชายแดนร่วมกัน หรือการเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการพูดคุยเพื่อสันติสุขระหว่างผู้แทนรัฐบาลไทยกับกลุ่มผู้เห็นต่างที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ก็ยังไม่สามารถทำให้การแก้ปัญหาคล่องได้อย่างเป็นรูปธรรม

๒. ตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ ๒ เพื่อศึกษาความร่วมมือระหว่างไทยกับมาเลเซียในการแก้ปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งพอจะสรุปได้ว่าความร่วมมือระหว่างประเทศไทยและประเทศมาเลเซีย ตั้งแต่ระดับราชวงศ์ รัฐบาลต่อรัฐบาล ท้องถิ่นกับท้องถิ่น หน่วยงานราชการของทั้งสองฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นทหารหรือตำรวจ ตลอดจนประชาชนของทั้งสองประเทศ ให้ความร่วมมือระหว่างกันอยู่ในระดับดีมาก กลไกความร่วมมือด้านต่าง ๆ มีความสัมพันธ์และร่วมมือที่ดีต่อการดำเนินงานในทุกด้าน ซึ่งนับได้ว่าสถานการณ์ความมั่นคงตามแนวชายแดนระหว่างไทยกับมาเลเซียเป็นไปด้วยความเรียบร้อยมากที่สุดเมื่อเทียบกับสถานการณ์ชายแดนด้านอื่น แต่เมื่อก้าวถึงความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ฝ่ายมาเลเซียมักจะพยายามสงวนท่าทีในการให้ความร่วมมือ โดยอ้างว่าเป็นปัญหาภายในของไทย แต่เคารพในการตัดสินใจของไทย รวมทั้งยินดีสนับสนุนการแก้ไขปัญหาในด้านอื่น ๆ เช่นการพัฒนาพื้นที่ชายแดน ซึ่งสาเหตุที่มาเลเซียไม่สามารถช่วยเหลือการแก้ไขปัญหาได้อย่างเต็มที่ตามที่ไทยต้องการน่าจะเนื่องมาจากความเป็นมุสลิมที่จะต้องระมัดระวังเพื่อไม่ให้กระทบกับความสัมพันธ์ของคนในท้องถิ่นและ บทบาทในองค์การความร่วมมืออิสลาม การที่ ผกร.ยังไม่เคยสร้างปัญหาให้ประเทศมาเลเซีย และปัญหาการเมืองภายในประเทศมาเลเซียเกี่ยวกับการเลือกตั้งที่ต้องการคะแนนเสียงเพิ่มเติมจากบุคคลสองสัญชาติ ดังนั้นการขอความร่วมมือในการแก้ปัญหาการก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้จึงเป็นเรื่องที่ไม่อาจที่จะได้รับโดยตรงจากประเทศมาเลเซีย

๓. ตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ ๓.เพื่อศึกษาแนวทางในการแสวงความร่วมมือกับมาเลเซียในการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งสรุปได้ว่าประเทศมาเลเซียมีส่วนสำคัญต่อการแก้ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย โดยที่ประเทศไทยและมาเลเซียมีการดำเนินความร่วมมือกันในด้านต่าง ๆ หลายกรอบ และหลายระดับ ทั้งระดับนายกรัฐมนตรี ระดับคณะกรรมการร่วม คณะกรรมการจัดทำหลักเขตแดนร่วม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กลไกตามความตกลงระหว่างรัฐบาล ๓ ว่าด้วยความร่วมมือชายแดน ฉบับลง ๑๘ พ.ค. ๔๓ โดยมีนโยบายความมั่นคงแห่งชาติของไทยต่อมาเลเซียเป็นกรอบการดำเนินการ ซึ่งการที่จะให้ฝ่ายมาเลเซียให้การสนับสนุนการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ อย่างจริงจังนั้น ควรเริ่มต้นด้วยรัฐบาลไทยและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องตามกลไกความร่วมมือต่าง ๆ ตลอดจนประชาชนชาวไทยทุกคน จะต้องมีความทัศนคติที่ดีต่อมาเลเซียในฐานะเพื่อนบ้านหรือหุ้นส่วน ควรเข้าใจข้อจำกัดในเรื่องความเป็นมลายูมุสลิมของมาเลเซียเช่นเดียวกับผู้ก่อความไม่สงบ พยายามให้มาเลเซียยอมรับความเป็นปัญหาร่วมของปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ แต่ต้องระมัดระวังเรื่องการแทรกแซงกิจการภายใน ฝ่ายไทยต้องมีเอกภาพทางความคิดและท่าทีที่ชัดเจนในการแสวงความร่วมมือ และต้องมีหลักฐานที่หนักแน่นเพื่อยืนยันหรือสนับสนุนข้อเรียกร้อง โดยควรมีทางออกให้ฝ่ายมาเลเซียในลักษณะ win - win situation ทุกส่วนที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับกลไกความร่วมมือ ที่มีอยู่และ พิจารณาใช้ให้เกิดประโยชน์ ใช้เวทีความร่วมมือในการพัฒนา

ความสัมพันธ์ส่วนตัว มีการพัฒนาขีดความสามารถในการติดต่อสื่อสาร และเพิ่มพูนการปฏิสัมพันธ์ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการติดตามความร่วมมือจนประสบผลสำเร็จ

ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑.๑ รัฐบาลไทยควรกำหนดนโยบายเฉพาะเพื่อการแสวงหาความร่วมมือจากฝ่ายมาเลเซียในการช่วยแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

๑.๒ รัฐบาลควรให้ความสำคัญต่อการใช้กลไกความร่วมมือไทย-มาเลเซียที่มีอยู่ในทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลไกตามความตกลงร่วมระหว่างรัฐบาลทั้งสองประเทศว่าด้วยความร่วมมือชายแดน อันได้แก่คณะกรรมการชายแดนทั่วไป คณะกรรมการระดับสูงและคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาครวมทั้งคณะทำงานภายใต้คณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาคในการแสวงหาความร่วมมือกับมาเลเซีย ให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

๑.๓ ความร่วมมือหรือความช่วยเหลือของฝ่ายมาเลเซียที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน แม้จะไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงตามที่ฝ่ายเราต้องการ ก็ยังคงต้องดำเนินต่อไปโดยเฉพาะอย่างยิ่งการอำนวยความสะดวกของฝ่ายมาเลเซียในการพูดคุยเพื่อสันติสุข ควรที่จะต้องดำเนินต่อไปอย่างจริงจัง

๑.๔ ควรผลักดันให้ทบทวนและแก้ไขความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งประเทศไทยกับรัฐบาลแห่งประเทศมาเลเซีย ว่าด้วยความร่วมมือชายแดน ฉบับลงวันที่ ๑๘ พ.ค.๒๕๔๓ ที่ใช้อยู่ปัจจุบัน ให้เกื้อกูลต่อการร่วมกันแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของทั้งสองประเทศ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีประเด็นสำคัญที่ควรแก้ไขดังนี้

๑.๔.๑ ควรระบุไว้ในความตกลง ฯ ว่าปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้กับ ๔ รัฐภาคเหนือของมาเลเซีย เป็นปัญหาร่วมที่ทั้งสองประเทศต้องร่วมมือกันแก้ไขและต้องเน้นเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นและเป็นปัญหาต่อไปในอนาคต

๑.๔.๒ ควรมีการทบทวนเรื่องขอบเขตของพื้นที่ของความตกลง ฯ ให้ครอบคลุมทั้ง ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยกับ ๔ รัฐภาคเหนือของมาเลเซีย ซึ่งอาจต้องใช้เศรษฐกิจเป็นตัวนำ

๑.๔.๓ ควรมีการทบทวนเงื่อนไขของความตกลง ฯ ในเรื่องการข้ามแดนของกองกำลังรักษาความมั่นคงของทั้งสองประเทศ และการปฏิบัติการร่วม

๑.๔.๔ ควรมีการทบทวนองค์ประกอบของคณะกรรมการและคณะทำงานตามโอกาสที่เหมาะสมอย่างน้อยทุก ๆ ๕ ปี เพื่อปรับให้ทันสมัยและทันเหตุการณ์

๒. ข้อเสนอแนะระดับปฏิบัติ

๒.๑ ต้องมีทัศนคติที่ดีต่อมาเลเซีย โดยทุกภาคส่วนของไทยต้องมองมาเลเซียอย่างมิตรที่จะช่วยไทยในการแก้ปัญหา ถ้าเรามองมาเลเซียอย่างศัตรู ด้วยความหวาดระแวงก็ยากที่จะแสวงหาความร่วมมือจากมาเลเซียได้

๒.๒ ต้องเข้าใจข้อจำกัดของมาเลเซีย ว่ามาเลเซียส่วนใหญ่เป็นชาวมลายู เช่นเดียวกับผู้ก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และนับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งความเป็นพี่น้อง

ของคนมุสลิมนั้นมีความหมายที่ลึกซึ้ง ดังนั้นการที่จะให้ทางการมาเลเซียจับตัวผู้ก่อความไม่สงบซึ่งเป็นมลายูมุสลิมให้กับทางการไทยซึ่งเป็นไทยพุทธไปลงโทษ คงกระทำได้ยากในลักษณะที่เป็นทางการ และต้องพยายามเป็นหุ้นส่วนกับมาเลเซียในทุกมิติ เพื่อให้เกิดผลประโยชน์ร่วมกัน แทนการเป็นคู่แข่ง ซึ่งอาจจะนำไปสู่ความขัดแย้ง

๒.๓ ต้องพยายามให้มาเลเซียยอมรับว่าปัญหาขบวนการโจรก่อการร้ายหรือปัญหาขบวนการแบ่งแยกดินแดน หรือปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นปัญหาร่วมที่ทั้งสองประเทศต้องร่วมมือกันแก้ไข และ ต้องจำกัดขอบเขตของปัญหาร่วมว่าเป็นปัญหาร่วมระหว่างไทยกับมาเลเซีย ในพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ กับ ๔ รัฐภาคเหนือของมาเลเซียเท่านั้น เพื่อป้องกันการแทรกแซงจากประเทศที่สามหรือองค์การระหว่างประเทศ และการแทรกแซงกิจการภายในของไทยจากมาเลเซีย

๒.๔ ต้องมีเอกภาพทั้งทางความคิดและการปฏิบัติเพื่อมุ่งไปสู่จุดหมายเดียวกัน การที่ต่างหน่วยต่างคิด ต่างหน่วยต่างทำ ทำให้เกิดความสับสนทั้งต่อฝ่ายไทยด้วยกันเอง และต่อฝ่ายมาเลเซียว่าจะร่วมมือกับไทยอย่างไร จึงจำเป็นที่จะต้อง กำหนดท่าทีที่ชัดเจน ว่าต้องการให้มาเลเซียร่วมมือเรื่องใด อย่างไร เช่น ต้องการความร่วมมือในการแก้ปัญหาบุคคลสองสัญชาติ ด้วยการตรวจสอบสถานะความเป็นบุคคลสองสัญชาติ และดำเนินการถอดถอนให้เหลือเพียงสัญชาติเดียว

๒.๕ ต้องมีหลักฐานยืนยันหรือสนับสนุนข้อเรียกร้อง เช่น การแสวงหาความร่วมมือเรื่องการยุติหรือจำกัดการใช้ดินแดนมาเลเซียของผู้ก่อความไม่สงบ ควรมีหลักฐานที่หนักแน่นและเชื่อถือได้ให้มาเลเซียยอมรับด้วยความระมัดระวัง

๒.๖ ต้องพยายามใช้กลไกความร่วมมือที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งเป็นแนวทางที่มาเลเซียมักปฏิบัติ เช่น เมื่อเกิดปัญหากรณีคนไทย ๑๓๑ คน หลบหนีเข้าไปในมาเลเซีย มาเลเซียได้เสนอให้ใช้คณะกรรมการระดับสูงไทย - มาเลเซีย เป็นกลไกในการแก้ปัญหา

๒.๗ ต้องมีทางออกให้ทั้งสองประเทศในลักษณะ Win - Win situation คือไม่เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบ หรือเกิดความเสียหายแก่ประเทศใดประเทศหนึ่ง

๒.๗ พัฒนาความสัมพันธ์ส่วนตัวกับคณะกรรมการ หรือคณะทำงานฝ่ายมาเลเซียที่เป็น Counter Part เพราะความสนิทสนมถึงระดับความเป็นเพื่อนจะทำให้ความร่วมมือต่าง ๆ ที่ต้องการง่ายขึ้น อาจจะช่วยเพิ่มความถี่ของการปฏิสัมพันธ์ เพราะการพบกันระหว่างประชุมคณะกรรมการหรือคณะทำงาน ปีละ ๑ - ๒ ครั้งอาจไม่เพียงพอ และต้องติดตามเรื่องที่ต้องการความร่วมมืออย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะสอดคล้องกับการพัฒนาความสัมพันธ์ส่วนตัว และการเพิ่มความถี่ในการปฏิสัมพันธ์

๓. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้จะทำการวิจัยต่อไป

เนื่องจากงานวิจัยนี้เป็นการค้นคว้าโดยทางตำรา ออนไลน์ และ เอกสาร จนถึงเดือน พฤษภาคม ปี ๒๕๖๐ เท่านั้น ดังนั้นนักวิจัยที่จะทำการค้นคว้าต่ออาจต้องหาข้อมูลเพิ่มเติมโดยการสัมภาษณ์นักวิชาการหรือผู้รู้เกี่ยวกับปัญหาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นการเพิ่มเติมต่อไป

บรรณานุกรม

เอกสารที่มีชั้นความลับ

ภาษาไทย

เอกสารไม่ตีพิมพ์

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค ๔ ส่วนหน้า. แผนการรักษาความมั่นคงภายในภาค ๔ ส่วนหน้า ประจำปี ๒๕๖๐ (ลับมาก).

เอกสารที่ไม่มีชั้นความลับ

ภาษาไทย

หนังสือ

กรมพล ทองธรรมชาติ. ทฤษฎีในวิชาการเมืองระหว่างประเทศ ในรวมบทความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สังคมศาสตร์, ๒๕๑๕.

บุญรอด ศรีสมบัติ, พันเอก, “คู่มือฝ่ายอำนวยการและผู้บังคับหน่วย”. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมยุทธศึกษาทหารบก, ๒๕๔๖.

สุรพล ราชภัณฑร์รักษ์. PS103 รัฐศาสตร์ทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๗.

เอกสารการวิจัย

ณะศักดิ์ ปฎิมาประกร, พลเอก. “การบริหารจัดการความมั่นคงชายแดนของกองทัพไทยภายใต้กระบวนการทัศน์ความมั่นคงใหม่ในบริบทประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน”, ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา. ๒๕๕๗.

ชาญวุฒิ อินทุลักษณ์, พลเอก. “ความร่วมมือชายแดนไทย – มาเลเซียกับการแก้ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้”. เอกสารวิจัย, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ๒๕๕๑.

เอกสารไม่ตีพิมพ์

กรมยุทธการทหารบก. กองทัพบก. “คู่มือปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้”. ๒๕๕๒.

ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบก. “สรุปข้อมูลการดำเนินงานของคณะพูดคุยเพื่อสันติสุข”. ๒๕๕๘.

ประสานงานชายแดนไทย-มาเลเซีย, สำนักงาน. “คู่มือแนวทางการดำเนินงานของกองเลขานุการ”. ๒๕๕๘.

ประสานงานชายแดนไทย-มาเลเซีย, สำนักงาน. เอกสารประกอบการบรรยายในโอกาสต่าง ๆ ณ สำนักงานประสานงานชายแดนไทย-มาเลเซีย เมื่อ ปี พ.ศ.๒๕๕๘.

ฐานข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์

“Academic Focus,นโยบายรัฐบาลเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ – ปัจจุบัน”.

(ออนไลน์).เข้าถึงได้จาก <http://parliament.go.th/library>, ๒๕๕๘.

“ย้อนรอยเหตุการณ์โจมตีฐานปฏิบัติการ-ปล้นปืนที่ จังหวัดชายแดนใต้”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :

<http://news.thaipbs.or.th/content/146952>, ๒๕๖๐.

“เปิดทำที่ไทยนำชายแดนใต้ผกาด ยิ่งลักษณ์ เจริญนายกมาเลย์”.(ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

<http://www.deepsouthwatch.org/dsj/2919>, ๒๕๖๐.

“ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

<https://www.gotoknow.org/posts/575133&h=3AQHXN18W>, ๒๕๖๐.

“ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับสหพันธรัฐมาเลเซีย”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

http://www.aseanhai.net/ewt_news.php?nid=3636&filename=index, ๒๕๖๐.

“นโยบายข้อ ๒ การรักษาความมั่นคงของรัฐและการต่างประเทศ”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

<http://www.soc.go.th/index.php> , ๒๕๖๐.

“จังหวัดนราธิวาส”.(ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://th.wikipedia.org/wiki/จังหวัดนราธิวาส>,

๒๕๖๐.

“จังหวัดยะลา”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://th.wikipedia.org/wiki/จังหวัดยะลา>, ๒๕๖๐.

“จังหวัดปัตตานี”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://th.wikipedia.org/wiki/อาณาจักรปัตตานี>,

๒๕๖๐.

“จังหวัดสงขลา”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://th.wikipedia.org/wiki/จังหวัดสงขลา>, ๒๕๖๐.

“จังหวัดสตูล”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://th.wikipedia.org/wiki/จังหวัดสตูล>, ๒๕๖๐.

“มะแซ อูเซ็ง กับแผนบันได ๗ ชั้น”.(ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

<http://www.tnamcot.com/content/466701> , ๒๕๖๐.

“ประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย”.(ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

<https://siamcnt.wordpress.com/2008/05/14/ประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย>,
๒๕๖๐.

ภาษาต่างประเทศ

C. Olson, William and Sonderman, Fred A. The Theory and Practice of International Relations. 2nd Ed, Englewood Cliffs, N.J. : Prentice-Hall, 1966.

Bullock, Alan and Stallybrass, Oliver. The Fontana Dictionary of Modern Thought.
London: Fontana Books, 1981.

Holsti, K.J. International Politics. 3rd ed., Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall, 1977.

ภาคผนวก

บทที่ ๕

สรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง แนวทางในการเสริมสร้างความร่วมมือกับประเทศมาเลเซียในการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้ตั้งวัตถุประสงค์การวิจัยไว้จำนวน ๓ ข้อ ได้แก่

๑. เพื่อศึกษาสถานการณ์การก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และสาเหตุที่ทำให้การแก้ไขปัญหาไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

๒. เพื่อศึกษาความร่วมมือระหว่างไทยกับมาเลเซีย ในการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

๓. เพื่อศึกษาแนวทางในการแสวงความร่วมมือกับมาเลเซียในการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ผลการศึกษามีคำตอบวัตถุประสงค์การวิจัยสรุปได้ดังนี้

๑. ผลการวิจัยตอบวัตถุประสงค์ข้อ ๑. เพื่อศึกษาสถานการณ์การก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และสาเหตุที่ทำให้การแก้ไขปัญหาไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งสรุปได้ว่า เหตุการณ์ความรุนแรงในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นปัญหาที่สั่งสมมาเป็นเวลานานและมีความซับซ้อน ละเอียดอ่อนและเชื่อมโยงกันหลายมิติ ทั้งในด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม การศึกษา การเมือง การปกครองภายในประเทศ และปัญหาความชอบธรรมในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากสภาพของปัญหาสามารถแยกออกเป็น ปัญหาแนวคิดในการแบ่งแยกดินแดน ซึ่งเป็นปัญหาหลักและปัญหาภัยแทรกซ้อน อันได้แก่ปัญหาอาชญากรรม การค้ามนุษย์ เลื่อนและสินค้าหลีกเลี่ยงภาษี ปัญหาผู้มีอิทธิพลและธุรกิจผิดกฎหมาย ซึ่งซ้ำเติมให้สภาพปัญหาที่มีความซับซ้อน และเกิดภาพ ความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ซึ่งแม้ว่าที่ผ่านมา รัฐบาลไทย ได้ทุ่มเทระดมสรรพกำลัง เพื่อการแก้ไขปัญหาอย่างเต็มความสามารถ จนทำให้สถานการณ์ในพื้นที่มีแนวโน้มดีขึ้น สถิติเหตุการณ์และการสูญเสียชีวิต โครงสร้างของกลุ่ม ผู้ก่อเหตุรุนแรง ถูกทำลาย สูญเสียกองกำลังติดอาวุธ มวลชนและแนวร่วมลดลง แต่สถานการณ์ก็ยังคงไม่ยุติ ผู้ก่อเหตุรุนแรงยังคงพยายามก่อเหตุ โดยได้ปรับเปลี่ยนวิธีและรูปแบบในการก่อเหตุมาเป็น การก่อเหตุแบบเร่งด่วนมากขึ้น รวมทั้งมุ่งกระทำต่อเป้าหมายที่ทำให้เกิดผลกระทบในวงกว้าง เช่น เขตเมืองเศรษฐกิจ และเป้าหมายที่เป็นเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งสาเหตุที่ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากจะต้องต่อสู้กับกองกำลังติดอาวุธของกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงแล้ว ยังต้องต่อสู้ทางความคิดกับอุดมการณ์ ในการแบ่งแยกดินแดนโดยอาศัยการบิดเบือนคำสอนศาสนาเป็นเครื่องมือ ในขณะที่การแก้ไขปัญหาด้านการพัฒนาโครงสร้างทางสังคม การศึกษา และเศรษฐกิจ ในพื้นที่ ยังคงอยู่ในระหว่างการเร่งรัดดำเนินการของทุกฝ่าย ซึ่งจำเป็นต้องใช้เวลาดำเนินการ สาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้การแก้ไขปัญหาเกิดอุปสรรคได้แก่การแสวงความร่วมมือจากฝ่ายมาเลเซียในการแก้ไขปัญหา ยังไม่ประสบผลสำเร็จ ซึ่ง

แม้ว่ามาเลเซียจะแสดงท่าทีในการให้ความร่วมมือกับไทยในการแก้ปัญหา ไม่ว่าจะเป็นการร่วมพัฒนาโครงการด้านเศรษฐกิจและสังคมตามแนวชายแดนร่วมกัน หรือการเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการพูดคุยเพื่อสันติสุขระหว่างผู้แทนรัฐบาลไทยกับกลุ่มผู้เห็นต่างที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ก็ยังไม่สามารถทำให้การแก้ปัญหาคล่องได้อย่างเป็นรูปธรรม

๒. ตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ ๒ เพื่อศึกษาความร่วมมือระหว่างไทยกับมาเลเซียในการแก้ปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งพอจะสรุปได้ว่าความร่วมมือระหว่างประเทศไทยและประเทศมาเลเซีย ตั้งแต่ระดับราชวงศ์ รัฐบาลต่อรัฐบาล ท้องถิ่นกับท้องถิ่น หน่วยงานราชการของทั้งสองฝ่าย ไม่ว่าจะเพื่อบริหารหรือตำรวจ ตลอดจนประชาชนของทั้งสองประเทศ ให้ความร่วมมือระหว่างกันอยู่ในระดับดีมาก กลไกความร่วมมือด้านต่าง ๆ มีความสัมพันธ์และความร่วมมือที่ดีต่อการดำเนินงานในทุกด้าน ซึ่งนับได้ว่าสถานการณ์ความมั่นคงตามแนวชายแดนระหว่างไทยกับมาเลเซียเป็นไปด้วยความเรียบร้อยมากที่สุดเมื่อเทียบกับสถานการณ์ชายแดนด้านอื่น แต่เมื่อก้าวถึงความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ฝ่ายมาเลเซียมักจะพยายามสงวนท่าทีในการให้ความร่วมมือ โดยอ้างว่าเป็นปัญหาภายในของไทย แต่เคารพในการตัดสินใจของไทย รวมทั้งยินดีสนับสนุนการแก้ไขปัญหาในด้านอื่น ๆ เช่นการพัฒนาพื้นที่ชายแดน ซึ่งสาเหตุที่มาเลเซียไม่สามารถช่วยเหลือการแก้ไขปัญหาได้อย่างเต็มที่ตามที่ไทยต้องการน่าจะเนื่องมาจากความเป็นมุสลิมที่จะต้องระมัดระวังเพื่อไม่ให้กระทบกับความสัมพันธ์ของคนในท้องถิ่นและ บทบาทในองค์การความร่วมมืออิสลาม การที่ ผลร.ยังไม่เคยสร้างปัญหาให้ประเทศมาเลเซีย และปัญหาการเมืองภายในประเทศมาเลเซียเกี่ยวกับการเลือกตั้งที่ต้องการคะแนนเสียงเพิ่มเติมจากบุคคลสองสัญชาติ ดังนั้นการขอความร่วมมือในการแก้ปัญหาการก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้จึงเป็นเรื่องที่ไม่อาจที่จะได้รับโดยตรงจากประเทศมาเลเซีย

๓. ตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ ๓. เพื่อศึกษาแนวทางในการแสวงหาความร่วมมือกับมาเลเซียในการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งสรุปได้ว่าประเทศมาเลเซียมีส่วนสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย โดยที่ประเทศไทยและมาเลเซียมีการดำเนินความร่วมมือกันในด้านต่าง ๆ หลายกรอบ และหลายระดับ ทั้งระดับนายกรัฐมนตรี ระดับคณะกรรมการร่วม คณะกรรมการจัดทำหลักเขตแดนร่วม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กลไกตามความตกลงระหว่างรัฐบาล ฯ ว่าด้วยความร่วมมือชายแดน ฉบับลง ๑๘ พ.ค. ๔๓ โดยมีนโยบายความมั่นคงแห่งชาติของไทยต่อมาเลเซียเป็นกรอบการดำเนินการ ซึ่งการที่จะให้ฝ่ายมาเลเซียให้การสนับสนุนการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ อย่างจริงจังนั้น ควรเริ่มต้นด้วยรัฐบาลไทยและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องตามกลไกความร่วมมือต่าง ๆ ตลอดจนประชาชนชาวไทยทุกคน จะต้องมีความทัศนคติที่ดีต่อมาเลเซียในฐานะเพื่อนบ้านหรือหุ้นส่วน ควรเข้าใจข้อจำกัดในเรื่องความเป็นมลายูมุสลิมของมาเลเซียเช่นเดียวกับผู้ก่อความไม่สงบ พยายามให้มาเลเซียยอมรับความเป็นปัญหาร่วมของปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ แต่ต้องระมัดระวังเรื่องการแทรกแซงกิจการภายใน ฝ่ายไทยต้องมีเอกภาพทางความคิดและท่าทีที่ชัดเจนในการแสวงหาความร่วมมือ และต้องมีหลักฐานที่หนักแน่นเพื่อยืนยันหรือสนับสนุนข้อเรียกร้อง โดยควรมีทางออกให้ฝ่ายมาเลเซียในลักษณะ win - win situation ทุกส่วนที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับกลไกความร่วมมือ ที่มีอยู่และ พิจารณาใช้ให้เกิดประโยชน์ ใช้เวทีความร่วมมือในการพัฒนา

ความสัมพันธ์ส่วนตัว มีการพัฒนาขีดความสามารถในการติดต่อสื่อสาร และเพิ่มพูนการปฏิสัมพันธ์ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการติดตามความร่วมมือจนประสบผลสำเร็จ

ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑.๑ รัฐบาลไทยควรกำหนดนโยบายเฉพาะเพื่อการแสวงหาความร่วมมือจากฝ่ายมาเลเซียในการช่วยแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

๑.๒ รัฐบาลควรให้ความสำคัญต่อการใช้กลไกความร่วมมือไทย-มาเลเซียที่มีอยู่ในทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลไกตามความตกลงร่วมระหว่างรัฐบาลทั้งสองประเทศว่าด้วยความร่วมมือชายแดน อันได้แก่คณะกรรมการชายแดนทั่วไป คณะกรรมการระดับสูงและคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาครวมทั้งคณะทำงานภายใต้คณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาคในการแสวงหาความร่วมมือกับมาเลเซีย ให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

๑.๓ ความร่วมมือหรือความช่วยเหลือของฝ่ายมาเลเซียที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน แม้จะไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงตามที่ฝ่ายเราต้องการ ก็ยังคงต้องดำเนินต่อไปโดยเฉพาะอย่างยิ่งการอำนวยความสะดวกของฝ่ายมาเลเซียในการพูดคุยเพื่อสันติสุข ควรที่จะต้องดำเนินต่อไปอย่างจริงจัง

๑.๔ ควรผลักดันให้ทบทวนและแก้ไขความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งประเทศไทยกับรัฐบาลแห่งประเทศมาเลเซีย ว่าด้วยความร่วมมือชายแดน ฉบับลงวันที่ ๑๘ พ.ค.๒๕๔๓ ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ให้เกื้อกูลต่อการร่วมกันแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของทั้งสองประเทศ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีประเด็นสำคัญที่ควรแก้ไขดังนี้

๑.๔.๑ ควรระบุไว้ในความตกลง ฯ ว่าปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้กับ ๔ รัฐภาคเหนือของมาเลเซีย เป็นปัญหาร่วมที่ทั้งสองประเทศต้องร่วมมือกันแก้ไขและต้องเน้นเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นและเป็นปัญหาต่อไปในอนาคต

๑.๔.๒ ควรมีการทบทวนเรื่องขอบเขตของพื้นที่ของความตกลง ฯ ให้ครอบคลุมทั้ง ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยกับ ๔ รัฐภาคเหนือของมาเลเซีย ซึ่งอาจต้องใช้เศรษฐกิจเป็นตัวนำ

๑.๔.๓ ควรมีการทบทวนเงื่อนไขของความตกลง ฯ ในเรื่องการข้ามแดนของกองกำลังรักษาความมั่นคงของทั้งสองประเทศ และการปฏิบัติการร่วม

๑.๔.๔ ควรมีการทบทวนองค์ประกอบของคณะกรรมการและคณะทำงานตามโอกาสที่เหมาะสมอย่างน้อยทุก ๆ ๕ ปี เพื่อปรับให้ทันสมัยและทันเหตุการณ์

๒. ข้อเสนอแนะระดับผู้ปฏิบัติ

๒.๑ ต้องมีทัศนคติที่ดีต่อมาเลเซีย โดยทุกภาคส่วนของไทยต้องมองมาเลเซียอย่างมิตรที่จะช่วยไทยในการแก้ปัญหา ถ้าเรามองมาเลเซียอย่างศัตรู ด้วยความหวาดระแวงก็ยากที่จะแสวงหาความร่วมมือจากมาเลเซียได้

๒.๒ ต้องเข้าใจข้อจำกัดของมาเลเซีย ว่ามาเลเซียส่วนใหญ่เป็นชาวมลายู เช่นเดียวกับผู้ก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และนับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งความเป็นพี่น้อง

ของคนมุสลิมนั้นมีความหมายที่ลึกซึ้ง ดังนั้นการที่จะให้ทางการมาเลเซียจับตัวผู้ก่อความไม่สงบซึ่งเป็นมลายูมุสลิมให้กับทางการไทยซึ่งเป็นไทยพุทธไปลงโทษ คงกระทำได้ยากในลักษณะที่เป็นทางการ และต้องพยายามเป็นหุ้นส่วนกับมาเลเซียในทุกมิติ เพื่อให้เกิดผลประโยชน์ร่วมกัน แทนการเป็นคู่แข่ง ซึ่งอาจจะนำไปสู่ความขัดแย้ง

๒.๓ ต้องพยายามให้มาเลเซียยอมรับว่าปัญหาขบวนการโจรก่อการร้ายหรือปัญหาขบวนการแบ่งแยกดินแดน หรือปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นปัญหาร่วมที่ทั้งสองประเทศต้องร่วมมือกันแก้ไข และ ต้องจำกัดขอบเขตของปัญหาร่วมว่าเป็นปัญหาร่วมระหว่างไทยกับมาเลเซีย ในพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ กับ ๔ รัฐภาคเหนือของมาเลเซียเท่านั้น เพื่อป้องกันการแทรกแซงจากประเทศที่สามหรือองค์การระหว่างประเทศ และการแทรกแซงกิจการภายในของไทยจากมาเลเซีย

๒.๔ ต้องมีเอกภาพทั้งทางความคิดและการปฏิบัติเพื่อมุ่งไปสู่จุดหมายเดียวกัน การที่ต่างหน่วยต่างคิด ต่างหน่วยต่างทำ ทำให้เกิดความสับสนทั้งต่อฝ่ายไทยด้วยกันเอง และต่อฝ่ายมาเลเซียว่าจะร่วมมือกับไทยอย่างไร จึงจำเป็นที่จะต้อง กำหนดท่าทีที่ชัดเจน ว่าต้องการให้มาเลเซียร่วมมือเรื่องใด อย่างไร เช่น ต้องการความร่วมมือในการแก้ปัญหาบุคคลสองสัญชาติ ด้วยการตรวจสอบสถานะความเป็นบุคคลสองสัญชาติ และดำเนินการถอดถอนให้เหลือเพียงสัญชาติเดียว

๒.๕ ต้องมีหลักฐานยืนยันหรือสนับสนุนข้อเรียกร้อง เช่น การแสวงความร่วมมือเรื่องการใช้ดินแดนหรือจำกัดการใช้ดินแดนมาเลเซียของผู้ก่อความไม่สงบ ควรมีหลักฐานที่หนักแน่นและเชื่อถือได้ให้มาเลเซียยอมรับด้วยความระมัดระวัง

๒.๖ ต้องพยายามใช้กลไกความร่วมมือที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งเป็นแนวทางที่มาเลเซียมักปฏิบัติ เช่น เมื่อเกิดปัญหากรณีคนไทย ๑๓๑ คน หลบหนีเข้าไปในมาเลเซีย มาเลเซียได้เสนอให้ใช้คณะกรรมการระดับสูงไทย - มาเลเซีย เป็นกลไกในการแก้ปัญหา

๒.๗ ต้องมีทางออกให้ทั้งสองประเทศในลักษณะ Win - Win situation คือไม่เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบ หรือเกิดความเสียหายแก่ประเทศใดประเทศหนึ่ง

๒.๗ พัฒนาความสัมพันธ์ส่วนตัวกับคณะกรรมการ หรือคณะทำงานฝ่ายมาเลเซียที่เป็น Counter Part เพราะความสัมพันธ์ระดับความเป็นเพื่อนจะทำให้ความร่วมมือต่าง ๆ ที่ต้องการง่ายขึ้น อาจจะช่วยเพิ่มความถี่ของการปฏิสัมพันธ์ เพราะการพบกันระหว่างประชุมคณะกรรมการหรือคณะทำงาน ปีละ ๑ - ๒ ครั้งอาจไม่เพียงพอ และต้องติดตามเรื่องที่ต้องการความร่วมมืออย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะสอดคล้องกับการพัฒนาความสัมพันธ์ส่วนตัว และการเพิ่มความถี่ในการปฏิสัมพันธ์

๓. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้จะทำการวิจัยต่อไป

เนื่องจากงานวิจัยนี้เป็นการค้นคว้าโดยทางตำรา ออนไลน์ และ เอกสาร จนถึงเดือน พฤษภาคม ปี ๒๕๖๐ เท่านั้น ดังนั้นนักวิจัยที่จะทำการค้นคว้าต่ออาจต้องหาข้อมูลเพิ่มเติมโดยการสัมภาษณ์นักวิชาการหรือผู้รู้เกี่ยวกับปัญหาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นการเพิ่มเติมต่อไป

บรรณานุกรม

เอกสารที่มีชั้นความลับ

ภาษาไทย

เอกสารไม่ตีพิมพ์

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค ๔ ส่วนหน้า. แผนการรักษาความมั่นคงภายในภาค ๔ ส่วนหน้า ประจำปี ๒๕๖๐ (ลับมาก).

เอกสารที่ไม่มีชั้นความลับ

ภาษาไทย

หนังสือ

กรมพล ทองธรรมชาติ. ทฤษฎีในวิชาการเมืองระหว่างประเทศ ในรวมบทความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สังคมศาสตร์, ๒๕๑๕.

บุญรอด ศรีสมบัติ, พันเอก, “คู่มือฝ่ายอำนวยการและผู้บังคับหน่วย”. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมยุทธศึกษาทหารบก, ๒๕๔๖.

สุรพล ราชภัณฑร์รักษ์. PS103 รัฐศาสตร์ทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๗.

เอกสารการวิจัย

ณะศักดิ์ ปฎิมาประกร, พลเอก. “การบริหารจัดการความมั่นคงชายแดนของกองทัพไทยภายใต้กระบวนการทัศน์ความมั่นคงใหม่ในบริบทประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน”, ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา. ๒๕๕๗.

ชาญวุฒิ อินทุลักษณ์, พลเอก. “ความร่วมมือชายแดนไทย – มาเลเซียกับการแก้ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้”. เอกสารวิจัย, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ๒๕๕๑.

เอกสารไม่ตีพิมพ์

กรมยุทธการทหารบก. กองทัพบก. “คู่มือปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้”. ๒๕๕๒.

ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบก. “สรุปข้อมูลการดำเนินงานของคณะพูดคุยเพื่อสันติสุข”. ๒๕๕๘.

ประสานงานชายแดนไทย-มาเลเซีย, สำนักงาน. “คู่มือแนวทางการดำเนินงานของกองเลขานุการ”. ๒๕๕๘.

ประสานงานชายแดนไทย-มาเลเซีย, สำนักงาน. เอกสารประกอบการบรรยายในโอกาสต่าง ๆ ณ สำนักงานประสานงานชายแดนไทย-มาเลเซีย เมื่อ ปี พ.ศ.๒๕๕๘.

ฐานข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์

“Academic Focus,นโยบายรัฐบาลเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ – ปัจจุบัน”. (ออนไลน์).เข้าถึงได้จาก <http://parliament.go.th/library>, ๒๕๕๘.

“ย้อนรอยเหตุการณ์โจมตีฐานปฏิบัติการ-ปล้นปืนที่ จังหวัดชายแดนใต้”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://news.thaipbs.or.th/content/146952>, ๒๕๖๐.

“เปิดทำที่ไทยนำชายแดนใต้ผกาด ยิ่งลักษณ์ เจริญนายกมาเลย์”.(ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.deepsouthwatch.org/dsj/2919>, ๒๕๖๐.

“ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.gotoknow.org/posts/575133&h=3AQHXN18W>, ๒๕๖๐.

“ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับสหพันธรัฐมาเลเซีย”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: http://www.asean thai.net/ewt_news.php?nid=3636&filename=index, ๒๕๖๐.

“นโยบายข้อ ๒ การรักษาความมั่นคงของรัฐและการต่างประเทศ”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.soc.go.th/index.php> , ๒๕๖๐.

“จังหวัดนราธิวาส”.(ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://th.wikipedia.org/wiki/จังหวัดนราธิวาส>, ๒๕๖๐.

“จังหวัดยะลา”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://th.wikipedia.org/wiki/จังหวัดยะลา>, ๒๕๖๐.

“จังหวัดปัตตานี”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://th.wikipedia.org/wiki/อาณาจักรปัตตานี>, ๒๕๖๐.

“จังหวัดสงขลา”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://th.wikipedia.org/wiki/จังหวัดสงขลา>, ๒๕๖๐.

“จังหวัดสตูล”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://th.wikipedia.org/wiki/จังหวัดสตูล>, ๒๕๖๐.

“มะแซ อุซึ้ง กับแผนบันได ๗ ชั้น”.(ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

<http://www.tnamcot.com/content/466701> , ๒๕๖๐.

“ประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย”.(ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

<https://siamcnt.wordpress.com/2008/05/14/ประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย>,
๒๕๖๐.

ภาษาต่างประเทศ

C. Olson, William and Sonderman, Fred A. The Theory and Practice of International Relations. 2nd Ed, Englewood Cliffs, N.J. : Prentice-Hall, 1966.

Bullock, Alan and Stallybrass, Oliver. The Fontana Dictionary of Modern Thought.
London: Fontana Books, 1981.

Holsti, K.J. International Politics. 3rd ed., Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall, 1977.

ภาคผนวก

บรรณานุกรม

เอกสารที่มีชั้นความลับ

ภาษาไทย

เอกสารไม่ตีพิมพ์

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค ๔ ส่วนหน้า. แผนการรักษาความมั่นคงภายในภาค ๔ ส่วนหน้า ประจำปี ๒๕๖๐ (ลับมาก).

เอกสารที่ไม่มีชั้นความลับ

ภาษาไทย

หนังสือ

กรมพล ท่องธรรมชาติ. ทฤษฎีในวิชาการเมืองระหว่างประเทศ ในรวมบทความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สังคมศาสตร์, ๒๕๑๕.

บุญรอด ศรีสมบัติ, พันเอก, “คู่มือฝ่ายอำนวยการและผู้บังคับหน่วย”. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมยุทธศึกษาทหารบก, ๒๕๔๖.

สุรพล ราชภัณฑร์รักษ์. PS103 รัฐศาสตร์ทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๗.

เอกสารการวิจัย

ณะศักดิ์ ปฎิมาประกร, พลเอก. “การบริหารจัดการความมั่นคงชายแดนของกองทัพไทยภายใต้กระบวนการทัศน์ความมั่นคงใหม่ในบริบทประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน”, ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา. ๒๕๕๗.

ชาญวุฒิ อินทุลักษณ์, พลเอก. “ความร่วมมือชายแดนไทย – มาเลเซียกับการแก้ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้”. เอกสารวิจัย, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ๒๕๕๑.

เอกสารไม่ตีพิมพ์

กรมยุทธการทหารบก. กองทัพบก. “คู่มือปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้”. ๒๕๕๒.

ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบก. “สรุปข้อมูลการดำเนินงานของคณะพูดคุยเพื่อสันติสุข”. ๒๕๕๘.

ประสานงานชายแดนไทย-มาเลเซีย, สำนักงาน. “คู่มือแนวทางการดำเนินงานของกองเลขานุการ”. ๒๕๕๘.

ประสานงานชายแดนไทย-มาเลเซีย, สำนักงาน. เอกสารประกอบการบรรยายในโอกาสต่าง ๆ ณ สำนักงานประสานงานชายแดนไทย-มาเลเซีย เมื่อ ปี พ.ศ.๒๕๕๘.

ฐานข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์

“Academic Focus,นโยบายรัฐบาลเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ – ปัจจุบัน”.

(ออนไลน์).เข้าถึงได้จาก : <http://parliament.go.th/library>, ๒๕๕๘.

“ย้อนรอยเหตุการณ์โจมตีฐานปฏิบัติการ-ปล้นปืนที่ จังหวัดชายแดนใต้”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :

<http://news.thaipbs.or.th/content/146952>, ๒๕๖๐.

“เปิดทำที่ไทยนำชายแดนใต้ผกาด ยิ่งลักษณ์ เจริญนายกมาเลย์”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

<http://www.deepsouthwatch.org/dsj/2919>, ๒๕๖๐.

“ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

<https://www.gotoknow.org/posts/575133&h=3AQHXN18W>, ๒๕๖๐.

“ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับสหพันธรัฐมาเลเซีย”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

http://www.aseanhai.net/ewt_news.php?nid=3636&filename=index, ๒๕๖๐.

“นโยบายข้อ ๒ การรักษาความมั่นคงของรัฐและการต่างประเทศ”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

<http://www.soc.go.th/index.php> , ๒๕๖๐.

“จังหวัดนราธิวาส”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://th.wikipedia.org/wiki/จังหวัดนราธิวาส>,

๒๕๖๐.

“จังหวัดยะลา”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://th.wikipedia.org/wiki/จังหวัดยะลา>, ๒๕๖๐.

“จังหวัดปัตตานี”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://th.wikipedia.org/wiki/อาณาจักรปัตตานี>,

๒๕๖๐.

“จังหวัดสงขลา”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://th.wikipedia.org/wiki/จังหวัดสงขลา>, ๒๕๖๐.

“จังหวัดสตูล”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://th.wikipedia.org/wiki/จังหวัดสตูล>, ๒๕๖๐.

“มะแซ อุซึ้ง กับแผนบันได ๗ ชั้น”.(ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

<http://www.tnamcot.com/content/466701> , ๒๕๖๐.

“ประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย”.(ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

<https://siamcnt.wordpress.com/2008/05/14/ประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย>,
๒๕๖๐.

ภาษาต่างประเทศ

C. Olson, William and Sonderman, Fred A. The Theory and Practice of International Relations. 2nd Ed, Englewood Cliffs, N.J. : Prentice-Hall, 1966.

Bullock, Alan and Stallybrass, Oliver. The Fontana Dictionary of Modern Thought.
London: Fontana Books, 1981.

Holsti, K.J. International Politics. 3rd ed., Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall, 1977.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ พันเอก อติศักดิ์ ประชาภิตติกุล

วัน เดือน ปี เกิด ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๔

การศึกษาภายในประเทศ

โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย
โรงเรียนเตรียมทหาร รุ่นที่ ๒๑
โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า รุ่นที่ ๓๒
หลักสูตรชั้นนายร้อยเหล่าทหารราบ รุ่นที่ ๗๖
หลักสูตรชั้นนายพันเหล่าทหารราบ รุ่นที่ ๕๕
โรงเรียนเสนาธิการทหารบก หลักสูตรหลักประจำ ชุดที่ ๗๒

การศึกษาต่างประเทศ

หลักสูตรการสอนภาษาอังกฤษขั้นพื้นฐาน มลรัฐเท็กซัส ประเทศสหรัฐอเมริกา

การรับราชการ

ผู้บังคับหมวดปืนเล็ก กองพันทหารราบที่ ๓ กรมทหารราบที่ ๑๕
ผู้บังคับกองร้อยอาวุธเบา กองพันทหารราบที่ ๓ กรมทหารราบที่ ๑๕
นายทหารยุทธการ กรมทหารราบที่ ๑๕
รองผู้บังคับกองพันทหารราบที่ ๒ กรมทหารราบที่ ๑๕
หัวหน้าฝ่ายข่าวกรอง กองพลทหารราบที่ ๕
ผู้บังคับกองพันทหารราบที่ ๑ กรมทหารราบที่ ๒๕
เสนาธิการ กรมทหารราบที่ ๑๕
ผู้บังคับกองพันทหารราบที่ ๔ กรมทหารราบที่ ๑๕
รองผู้บังคับการกรมทหารราบที่ ๑๕
รองเสนาธิการ กองพลทหารราบที่ ๕
เสนาธิการมณฑลทหารบกที่ ๔๒
รองผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ ๔๓

ตำแหน่งปัจจุบัน รองผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ ๔๔

ราชการพิเศษ หัวหน้าสำนักงานประสานงานชายแดนไทย-มาเลเซีย (ปี ๒๕๕๕-๒๕๕๙)

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา ยุทธศาสตร์

เรื่อง แนวทางการเสริมสร้างความร่วมมือกับประเทศมาเลเซียในการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ผู้วิจัย พันเอก อติศักดิ์ ประชาภิตติกุล **หลักสูตร วปอ.รุ่นที่ ๕๙**

ตำแหน่ง รองผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ ๔๔

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยและมาเลเซียมีอาณาเขตติดต่อกัน โดยมีความยาวเส้นเขตแดนตลอดแนวชายแดนรวม ๖๔๗ กิโลเมตร แบ่งเป็นเส้นเขตแดนทางบก จำนวน ๕๕๒ กิโลเมตร และเส้นเขตแดนทางน้ำรวม ๙๕ กิโลเมตร ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ได้เกิดปัญหาที่กระทบต่อเสถียรภาพและความมั่นคงชายแดน ของทั้งสองประเทศ มาโดยตลอดเช่นเดียวกับชายแดนด้านอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็น ปัญหาการลักลอบขนส่งสินค้าหนีภาษี การค้ายาเสพติด การค้าอาวุธเถื่อนและอาวุธสงคราม ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ การลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ปัญหาการปักปันเขตแดนและการล้ำแดน ปัญหาการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ ปัญหาการทำการประมงที่รุกล้ำน่านน้ำ ปัญหาบุคคลสองสัญชาติ รวมถึงปัญหาขบวนการโจรก่อการร้ายและการก่อความไม่สงบ ซึ่งทั้งสองประเทศได้ร่วมกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ร่วมกัน จนสามารถสถาปนาความมั่นคงตามแนวชายแดนของทั้งสองประเทศได้ในระดับหนึ่ง

ทั้งนี้ ประเทศไทยและประเทศมาเลเซียมีความสัมพันธ์อันดีกันมาช้านาน โดยได้สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตอย่างเป็นทางการระหว่างกัน เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๐๐ มีกิจกรรมความร่วมมือทวิภาคีระหว่างกันทั้งในระดับรัฐบาลและระดับพื้นที่ ครอบคลุมทั้งมิติของความมั่นคง การพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมจิตวิทยา รวมทั้งความร่วมมือในการสำรวจและปักปันเขตแดน โดยมีกลไกความร่วมมือในกรอบต่าง ๆ ทุกระดับทั้งทวิภาคี และพหุภาคี ได้แก่ การหารือประจำปีระหว่างนายกรัฐมนตรี (Annual Consultation: AC) การประชุมคณะกรรมการร่วม ไทย - มาเลเซีย (Joint Commission: JC) คณะกรรมการจัดทำหลักเขตแดนร่วม (Land Boundary Committee: LBC) รวมทั้งกลไกความร่วมมือตามความตกลงระหว่างรัฐบาลทั้งสองว่าด้วยความร่วมมือชายแดน อันได้แก่ คณะกรรมการชายแดนทั่วไป (General Border : GBC) คณะกรรมการระดับสูง (High Level Committee : HLC) และคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค (Regional Border Committee : RBC)

โดยมีความร่วมมือด้านความมั่นคงที่สำคัญในอดีต ได้แก่ ความร่วมมือในการปราบปรามโจรคอมมิวนิสต์มลายา (จคม.) ซึ่งเป็นกองกำลังติดอาวุธขนาดใหญ่ ของพรรคคอมมิวนิสต์มลายา (พคม.) ที่เข้ามาฝังตัวต่อสู้ตามอุดมการณ์อยู่บริเวณแนวชายแดนไทย - มาเลเซีย จนประสบความสำเร็จ จคม. ยุติบทบาทการต่อสู้ วางอาวุธและออกมาเป็นผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ซึ่งต่อมารัฐบาลไทยจัดที่อยู่และที่ทำกินให้ในหมู่บ้านผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย จำนวน ๙ หมู่บ้านกระจายอยู่ในพื้นที่ จ. ยะลา และ นราธิวาส พร้อมกับมีการลงนามในสัญญาสันติภาพระหว่าง พคม.กับรัฐบาลมาเลเซีย เมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๒ ซึ่งถือได้ว่าภัยคุกคามด้านความมั่นคงของ จคม.ที่มีต่อทั้งสองประเทศสิ้นสุดลง

ภายหลังร่วมกันแก้ไขปัญหา จคม.เสรีจลัน ประเทศไทยและมาเลเซียได้หันมาร่วมกัน แก้ไขปัญหาอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นตามแนวชายแดนมากยิ่งขึ้น มีการจัดทำความตกลงระหว่างรัฐบาลของทั้งสองประเทศว่าด้วยความร่วมมือชายแดน และมีการปรับปรุงพัฒนาความตกลงดังกล่าวให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง ซึ่งปัจจุบัน ใช้ความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งประเทศไทยกับรัฐบาลแห่งประเทศมาเลเซีย ว่าด้วยความร่วมมือชายแดน ฉบับลงวันที่ ๑๘ พ.ค.๕๓ ซึ่งทั้งสองฝ่ายตกลงที่จะร่วมมือกันดำเนินการต่อสิ่งที่เป็นปัญหาร่วมในพื้นที่ชายแดน ซึ่งกำหนดไว้ ๗ ประการ คือ การลักลอบขนส่งสินค้าหนีภาษี การลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ความมั่นคงในพื้นที่ชายแดน การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การกำหนดและปักปันเขตแดน การป้องกันภัยพิบัติ และปัญหาร่วมอื่น ๆ ซึ่งอาจกำหนดขึ้นในภายหลัง โดยมีการกำหนดกลไกในรูปแบบคณะกรรมการร่วมทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ เพื่อการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ให้เป็นไปตามความตกลงว่าด้วยความร่วมมือชายแดนดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

ในช่วงเวลาเดียวกันหรือใกล้เคียงกับการต่อสู้ของ จคม. ได้เกิดปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย โดยขบวนการแบ่งแยกดินแดน หรือขบวนการโจรก่อการร้าย (จก.) ซึ่งรัฐบาลไทยได้ทำการแก้ไขปัญหาปราบปรามทำให้สถานการณ์ดีขึ้น เหตุการณ์ก่อการร้ายสงบลงในช่วงเวลาหนึ่ง จนกระทั่งเกิดเหตุการณ์ ปล้นปืน กองพันพัฒนาที่ ๔ ที่ค่ายกรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ อ.เจาะไอร้อง จ.นราธิวาส เมื่อ ๔ มกราคม ๒๕๕๗ อันเป็นจุดเริ่มกลับมาเกิดการก่อเหตุรุนแรงที่ขยายวงเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วทั้งจำนวนเหตุการณ์ และพื้นที่ก่อเหตุกระจายอยู่ทั่วสร้างความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินรวมทั้งความหวาดกลัวและหวาดระแวงแก่ประชาชนทั่วไป มาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งแม้ว่าที่ผ่านมารัฐบาลไทยจะได้ทุ่มเทงบประมาณและสรรพกำลังเป็นจำนวนมาก มีการบูรณาการกำลังและแผนงานต่าง ๆ ทั้งการปราบปรามและการพัฒนา เพื่อการแก้ปัญหาอย่างต่อเนื่อง แต่ก็ยังไม่สามารถยุติสถานการณ์การก่อเหตุรุนแรงดังกล่าวได้อย่างเป็นรูปธรรม

ปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย มีความเกี่ยวพันหรือเชื่อมโยงกับประเทศมาเลเซียอย่างมีนัยสำคัญ โดยที่ประชาชนส่วนใหญ่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลาม จึงมีความสัมพันธ์อันใกล้ชิดกับประชาชนในรัฐตอนเหนือของมาเลเซีย โดยเฉพาะรัฐกลันตัน ซึ่งอาจมีการสนับสนุนการก่อเหตุรุนแรง ในรูปแบบต่าง ๆ เช่นการให้ที่พักพิง ที่นัดพบหรือจัดที่ประชุม การสนับสนุนเงินทุนหรือเป็นทางผ่านของเงินทุนที่ใช้ในการก่อเหตุ หรือผู้ก่อเหตุรุนแรงอาจเป็นบุคคลสองสัญชาติ เมื่อกระทำความผิดแล้วก็หนีไปหลบซ่อนในมาเลเซีย หรือมีการใช้พื้นที่ชายแดนในมาเลเซียเป็นแหล่งพักพิง อีกทั้งสื่อของมาเลเซียบางสำนักมักจะเสนอข่าวที่บิดเบือน และโจมตีการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ฝ่ายไทยในการปราบปรามผู้ก่อเหตุรุนแรง เป็นต้น ซึ่งรัฐบาลไทยได้พยายามร้องขอให้ฝ่ายมาเลเซียให้การสนับสนุนการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ผ่านช่องทางกลไกความร่วมมือที่มีอยู่มาโดยตลอด โดยคาดหวังว่า ไทยได้ช่วยมาเลเซียปราบปราม จคม.จนสำเร็จแล้ว มาเลเซียน่าจะร่วมมือกับไทยในการปราบปรามขบวนการผู้ก่อความไม่สงบหรือ โจรก่อการร้ายให้ลุล่วงบ้าง แต่ฝ่ายมาเลเซียก็ให้การสนับสนุนการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างมีขีดจำกัด โดยอ้างว่าเป็นปัญหาภายในของไทยซึ่งฝ่ายมาเลเซียไม่ต้องการแทรกแซงแต่จะให้ความช่วยเหลือในมิติอื่นๆ แม้ฝ่ายไทยจะแสดงเจตนาอย่างชัดเจนในการต้องการความร่วมมือจากฝ่ายมาเลเซียทั้งในเรื่องความเข้มงวดในการควบคุมการผ่านแดน การแลกเปลี่ยนข่าวสาร การร่วมกันแก้ปัญหาบุคคลสองสัญชาติ การจับกุมผู้ก่อความไม่สงบที่หลบหนีเข้าไปอาศัยอยู่ในมาเลเซีย การเสนอข่าวที่ไม่บิดเบือนของสื่อมาเลเซีย และการสนับสนุนการแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ของ

ไทยในเวทีของโลกมุสลิม ฝ่ายมาเลเซียก็ยังคงให้การสนับสนุนการแก้ไขปัญหาตามที่ฝ่ายไทยร้องขอ
อย่างมีข้อจำกัดหรือไม่ตรงกับที่ฝ่ายไทยต้องการ

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาสาเหตุ
แห่งปัญหาและแนวทางที่เหมาะสมที่สามารถนำความร่วมมือตามกลไกหรือข้อตกลงต่าง ๆ นำมาซึ่ง
การแสวงความร่วมมือกับฝ่ายมาเลเซียในการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดน
ภาคใต้ ได้อย่างบังเกิดผลเป็นรูปธรรมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาสถานการณ์การก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และสาเหตุที่
ทำให้การแก้ไขปัญหาไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

๒. เพื่อศึกษาความร่วมมือระหว่างไทยกับมาเลเซีย ในการแก้ปัญหาการก่อความไม่สงบ
ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

๓. เพื่อศึกษาแนวทางในการแสวงความร่วมมือกับมาเลเซียในการแก้ไขปัญหาการก่อ
ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ขอบเขตการวิจัย

๑. ขอบเขตด้านเนื้อหา : เน้นปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
ของไทยที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือของประเทศมาเลเซียโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การวิเคราะห์ปัญหา
อุปสรรคที่ไม่สามารถใช้กลไกความร่วมมือตามข้อตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับมาเลเซียว่าด้วยความ
ร่วมมือชายแดน มาสนับสนุนการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ขอบเขตด้านพื้นที่ : เน้นปัญหาชายแดนไทย – มาเลเซีย โดยเฉพาะใน ๕ จังหวัด
ชายแดนภาคใต้ของไทย และ ๔ รัฐตอนเหนือของประเทศมาเลเซีย

๓. ขอบเขตด้านประชากร : เน้นการสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่มี
ประสบการณ์หรือเกี่ยวข้องกับการร่วมแก้ไขปัญหการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดน
ภาคใต้ ได้แก่ แม่ทัพภาคที่ ๔ / ผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค ๔, ผู้อำนวยการศูนย์
อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้, ผู้บัญชาการศูนย์ปฏิบัติการตำรวจชายแดนภาคใต้, กอง
ใหญ่มาเลเซียประจำจังหวัดสงขลา

๔. ขอบเขตด้านเวลา : เน้นการดำเนินการวิจัยในห้วงเวลาตั้งแต่เดือน พ.ย.๒๕๕๙ –
พ.ค.๒๕๖๐

วิธีดำเนินการวิจัย

โครงการวิจัยนี้เป็นโครงการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีการดำเนินการดังนี้

๑. ศึกษารวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล ได้แก่

๑.๑ ข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ ตำรา, เอกสาร, หลักฐาน,นโยบาย ในเรื่องปัญหา
ชายแดนไทย –มาเลเซีย และปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้อง
กับความร่วมมือของมาเลเซีย

๑.๒ ข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่การสัมภาษณ์เชิงลึกต่อผู้เชี่ยวชาญ ที่มีประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

๒.ทำการจัดระเบียบข้อมูลตามกลุ่มเนื้อหาและทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยทั้ง ๓ ข้อ โดยได้ศึกษาสาเหตุต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดเหตุการณ์การก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งด้านประวัติศาสตร์ การปกครอง สังคมวัฒนธรรม ศึกษาการแก้ไขปัญหาของรัฐบาลไทยที่ผ่านมาและสาเหตุที่ทำให้การแก้ไขปัญหาอย่างไม่ลุล่วง นอกจากนี้ยังได้ศึกษาประวัติความร่วมมือระหว่างไทยและมาเลเซียในการร่วมกันแก้ปัญหา ทำให้ทราบถึงสาเหตุที่ทำให้การแก้ไขปัญหาอย่างไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร รวมทั้งแนวทางที่กลไกต่าง ๆ ของรัฐในทุกระดับควรที่จะดำเนินการเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือกับประเทศมาเลเซียในการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนให้สำเร็จลุล่วง โดยมีรายละเอียดผลการวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์ทั้ง ๓ ประการ สรุปได้ดังนี้

๑. ผลการวิจัยตอบวัตถุประสงค์ข้อ ๑. เพื่อศึกษาสถานการณ์การก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และสาเหตุที่ทำให้การแก้ไขปัญหาไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งสรุปได้ว่า ปรากฏการณ์ความรุนแรงในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นปัญหาที่สั่งสมมาเป็นเวลานาน และมีความซับซ้อน ละเอียดอ่อนและเชื่อมโยงกันหลายมิติ ทั้งในด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม การศึกษา การเมือง การปกครองภายในประเทศและปัญหาความชอบธรรมในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากสภาพของปัญหาสามารถแยกออกเป็น ปัญหาแนวคิดในการแบ่งแยกดินแดน ซึ่งเป็นปัญหาหลักและปัญหาภัยแทรกซ้อน อันได้แก่ปัญหายาเสพติด การค้ำน้ำมันเถื่อนและสินค้าหลีกเลี่ยงภาษี ปัญหาผู้มีอิทธิพลและธุรกิจผิดกฎหมาย เหล่านี้เป็นปัญหาที่มีความเกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกับปัญหาเรื่อง การแบ่งแยกดินแดน ทั้งในแง่ของเงินทุนหมุนเวียนที่ใช้ในการเคลื่อนไหวก่อเหตุของกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรง ตลอดจนเป็นเครื่องมือเพื่อใช้สร้างแรงจูงใจหรือโน้มน้าวชักจูงเยาวชนให้เข้าร่วมกับกลุ่ม ผู้ก่อเหตุรุนแรง นอกจากนี้ ยังเป็นสาเหตุของคดีอาชญากรรมหลาย ๆ คดีในพื้นที่ ซึ่งล้วนแต่เป็นการซ้ำเติมให้สภาพปัญหาให้มีความซับซ้อน และเกิดภาพ ความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ซึ่งแม้ว่าที่ผ่านมา รัฐบาลไทยทุกสมัย ได้ทุ่มเทระดมสรรพกำลังและกำหนดแนวนโยบายเพื่อการแก้ไขปัญหาอย่างเต็มความสามารถมาโดยต่อเนื่อง จนทำให้สถานการณ์ในพื้นที่มีแนวโน้มดีขึ้นตามลำดับ สถิติเหตุการณ์ และการสูญเสียลดลง โครงสร้างของกลุ่ม ผู้ก่อเหตุรุนแรง ถูกทำลาย สูญเสียกองกำลังติดอาวุธ มวลชน และแนวร่วมลดลง แต่ผู้ก่อเหตุรุนแรงยังคงมีความพยายามในการก่อเหตุ โดยได้ปรับเปลี่ยนวิธีและรูปแบบในการก่อเหตุมาเป็น การก่อเหตุแบบเร่งด่วนมากขึ้น รวมทั้งมุ่งกระทำต่อเป้าหมายที่ทำให้เกิดผลกระทบในวงกว้าง เช่น เขตเมืองเศรษฐกิจ และเป้าหมายที่เป็นเจ้าหน้าที่รัฐ ในขณะที่ประชาชนส่วนใหญ่ได้แสดงท่าทีอย่างชัดเจน ต้องการให้รัฐและกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรง แก้ไขปัญหาความขัดแย้งตามแนวทางสันติวิธี และออกมาให้ความร่วมมือและสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งสาเหตุที่ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากจะต้องต่อสู้กับกองกำลังติดอาวุธของกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงแล้ว ยังต้องต่อสู้ทางความคิดกับอุดมการณ์ ความเชื่อในการแบ่งแยกดินแดนโดยอาศัยการบิดเบือนคำสอนศาสนามาเป็นเครื่องมือ ในขณะที่การแก้ไขปัญหาด้านการพัฒนาโครงสร้างทางสังคม การศึกษา และเศรษฐกิจ ในพื้นที่ ยังคงอยู่ในระหว่าง

การเร่งรัดดำเนินการของทุกฝ่าย ซึ่งจำเป็นต้องใช้เวลาดำเนินการ สาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้การแก้ไขปัญหาเกิดอุปสรรคได้แก่การแสวงความร่วมมือจากฝ่ายมาเลเซียในการแก้ไขปัญหา ยังไม่ประสบผลสำเร็จ ซึ่งแม้ว่ามาเลเซียจะแสดงท่าทีในการให้ความร่วมมือกับไทยในการแก้ปัญหา ไม่ว่าจะเป็นการร่วมพัฒนาโครงการด้านเศรษฐกิจและสังคมตามแนวชายแดนร่วมกัน หรือการเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการพูดคุยเพื่อสันติสุขระหว่างผู้แทนรัฐบาลไทยกับกลุ่มผู้เห็นต่างที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ก็ยังไม่สามารถทำให้การแก้ปัญหาคล่องตัวอย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากมักปรากฏข่าวสารว่าฝ่ายผู้ก่อเหตุมักจะอาศัยความเชื่อมโยงในเชื้อชาติศาสนาและวัฒนธรรมของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชายแดนของทั้งสองประเทศ ประกอบกับช่องว่างความเข้มงวดในการข้ามผ่านแดนของทั้งสองประเทศ ทำให้การเคลื่อนไหวทั้งหลายขออนตัว ช่องสุ่มกำลังในประเทศมาเลเซีย รวมทั้งได้รับการสนับสนุนจากประชาชนตามแนวชายแดนของมาเลเซีย ซึ่งฝ่ายไทยยังไม่ได้รับความร่วมมือในการปราบปรามเรื่องดังกล่าวจากฝ่ายมาเลเซียอย่างเป็นรูปธรรม

๒. ตอบวัตฤประสงค์การวิจัยข้อ ๒ เพื่อศึกษาความร่วมมือระหว่างไทยกับมาเลเซีย ในการแก้ปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งพอจะสรุปได้ว่าความร่วมมือระหว่างประเทศไทยและประเทศมาเลเซีย ตั้งแต่ระดับราชวงศ์ รัฐบาลต่อรัฐบาล ท้องถิ่นกับท้องถิ่น หน่วยงานราชการของทั้งสองฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นทหารหรือตำรวจ ตลอดจนประชาชนของทั้งสองประเทศ ให้ความร่วมมือระหว่างกันอยู่ในระดับดีมาก กลไกความร่วมมือด้านต่าง ๆ มีความสัมพันธ์ และความร่วมมือที่ดีต่อการดำเนินงานในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และการสถาปนาความมั่นคงตามแนวชายแดนซึ่งทั้งสองฝ่ายได้ร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ชายแดนร่วมกันมาอย่างมีประสิทธิภาพ เช่นการปราบปรามการกระทำสิ่งผิดกฎหมาย ขบวนการค้ายาเสพติด การลักลอบค้าชายสินค้าหลบเลี่ยงภาษี การข้ามผ่านแดนผิดกฎหมายและแรงงานผิดกฎหมาย แม้กระทั่งการร่วมแก้ปัญหาเส้นเขตแดน ซึ่งนับได้ว่าสถานการณ์ความมั่นคงตามแนวชายแดนระหว่างไทยกับมาเลเซียเป็นไปด้วยความเรียบร้อยมากที่สุดเมื่อเทียบกับสถานการณ์ชายแดนด้านอื่น แต่เมื่อกล่าวถึงความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ฝ่ายมาเลเซียมักจะพยายามสงวนท่าทีในการให้ความร่วมมือ โดยชี้แจงว่าเป็นปัญหาภายในของไทย และเคารพในการตัดสินใจของประเทศไทย แต่มีความพยายามหาแนวทางอื่น ๆ เพื่อมาช่วยให้เอื้อต่อการนำไปสู่การพูดคุยหรือการนำทุกกลุ่มมาพูดคุยกันโดยทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือให้ทั้งสองฝ่ายได้พบปะพูดคุยกัน แต่ไม่สามารถกระทำได้โดยตรง เนื่องจากความเป็นมุสลิมที่จะต้องระมัดระวังเพื่อไม่ให้กระทบกับความสัมพันธ์ของคนในท้องถิ่น นอกจากนี้หากฝ่ายมาเลเซียไม่สามารถชี้แจงได้ชัดเจนก็จะเกิดปัญหาในการชี้แจงกับองค์การความร่วมมืออิสลาม ดังนั้นการขอความร่วมมือในการแก้ปัญหาการก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้จึงเป็นเรื่องที่ไม่อาจที่จะได้รับโดยตรงจากประเทศมาเลเซีย

๓. ตอบวัตฤประสงค์การวิจัยข้อ ๓. เพื่อศึกษาแนวทางในการแสวงความร่วมมือกับมาเลเซียในการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งสรุปได้ว่า ประเทศมาเลเซียมีส่วนสำคัญต่อการแก้ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย ในขณะที่ประเทศไทยและมาเลเซียมีการดำเนินความร่วมมือกันในด้านต่าง ๆ หลายรอบ และหลายระดับ ทั้งระดับนายกรัฐมนตรี ระดับคณะกรรมการร่วม ซึ่งดูแลความร่วมมือทวิภาคีไทย - มาเลเซีย ในภาพรวม คณะกรรมการจัดทำหลักเขตแดนร่วม ซึ่งดูแลเรื่องการปักปันเขตแดน คณะกรรมการว่าด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนาร่วม ในพื้นที่ชายแดนไทย - มาเลเซีย ซึ่งดูแลเรื่องการพัฒนาเพื่อยกระดับ

ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ชายแดนไทย – มาเลเซีย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กลไกตามความตกลงระหว่างรัฐบาล ฯ ว่าด้วยความร่วมมือชายแดน ฉบับลง ๑๘ พ.ค. ๔๓ โดยนโยบายความมั่นคงแห่งชาติของไทยต่อมาเลเซียเป็นกรอบการดำเนินการ ซึ่งการที่จะให้ฝ่ายมาเลเซียให้การสนับสนุนการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ อย่างจริงจังนั้น ควรเริ่มต้นด้วยรัฐบาลไทยและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องตามกลไกความร่วมมือต่าง ๆ ตลอดจนประชาชนชาวไทยทุกคน จะต้องมีความตั้งใจดีต่อมาเลเซียในฐานะเพื่อนบ้านหรือหุ้นส่วน ควรเข้าใจข้อจำกัดในเรื่องความเป็นมลายูมุสลิมของมาเลเซียเช่นเดียวกับผู้ก่อความไม่สงบ พยายามให้มาเลเซียยอมรับความเป็นปัญหาร่วมของปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ แต่ต้องระมัดระวังเรื่องการแทรกแซงกิจการภายใน ฝ่ายไทยต้องมีเอกภาพทางความคิดและท่าทีที่ชัดเจนในการแสวงความร่วมมือ และต้องมีหลักฐานที่หนักแน่นเพื่อยืนยันหรือสนับสนุนข้อเรียกร้อง โดยควรมีทางออกให้ฝ่ายมาเลเซียในลักษณะ win - win situation ทุกส่วนที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับกลไกความร่วมมือ ที่มีอยู่และพิจารณาใช้ให้เกิดประโยชน์ ใช้เวทีความร่วมมือในการพัฒนาความสัมพันธ์ส่วนตัว มีการพัฒนาขีดความสามารถในการติดต่อสื่อสาร และเพิ่มพูนความถี่ของการปฏิสัมพันธ์ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการติดตามความร่วมมือจนประสบผลสำเร็จ สำหรับความตกลง ฯ ว่าด้วยความร่วมมือชายแดนไทย – มาเลเซีย ฉบับปัจจุบันควรมีการทบทวนและแก้ไขเรื่องขอบเขตของพื้นที่ชายแดนเพื่อให้ครอบคลุมทั้ง ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยและ ๔ รัฐภาคเหนือของมาเลเซีย จำนวนและความเหมาะสมของคณะกรรมการและคณะทำงานก็ควรได้รับการพิจารณา

ข้อเสนอแนะ

รัฐบาลไทยควรกำหนดนโยบายเพื่อการแสวงความร่วมมือจากฝ่ายมาเลเซียในการช่วยแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้กลไกความร่วมมือที่มีอยู่ในทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลไกตามความตกลงร่วมระหว่างรัฐบาลทั้งสองประเทศว่าด้วยความร่วมมือชายแดน อันได้แก่คณะกรรมการชายแดนทั่วไป คณะกรรมการระดับสูงและคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาครวมทั้งคณะทำงานภายใต้คณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค ทั้งนี้กลไกทั้งหมดดังกล่าวจะต้องศึกษาปัญหาสาเหตุของการก่อความไม่สงบและแนวทางการแสวงความร่วมมือกับฝ่ายมาเลเซียตามที่กล่าวไว้ในผลการวิจัย สำหรับ ความร่วมมือหรือความช่วยเหลือของฝ่ายมาเลเซียที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน แม้จะไม่สามารถแก้ปัญหาได้ตรงตามที่ฝ่ายเราต้องการ ก็ยังคงต้องดำเนินต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอำนวยความสะดวกของฝ่ายมาเลเซียในการพูดคุยเพื่อสันติสุข ควรที่จะต้องดำเนินต่อไปอย่างจริงจัง ในขณะที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องควรมีการทบทวนแก้ไข ความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งประเทศไทยและรัฐบาลแห่งประเทศมาเลเซีย ว่าด้วยความร่วมมือชายแดน ฉบับลงวันที่ ๑๘ พ.ค. ๒๕๔๓ ที่ใช้อยู่ปัจจุบัน ให้เกื้อกูลต่อการร่วมกันแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของทั้งสองประเทศ อย่างมีประสิทธิภาพ